

AMSTERODAMSKÁ SMLOUVA

Obsah:

SMLOUVA O ZALOŽENÍ EVROPSKÉHO SPOLEČENSTVÍ.....	4
ČÁST PRVNÍ.....	5
ZÁSADY.....	5
ČÁST DRUHÁ.....	8
OBČANSTVÍ UNIE.....	8
ČÁST TŘETÍ.....	9
POLITIKY SPOLEČENSTVÍ.....	9
HLAVA I VOLNÝ POHYB ZBOŽÍ.....	9
Kapitola 1 Celní unie.....	9
Kapitola 2 Zákaz kvantitativních omezení mezi členskými státy.....	10
HLAVA II ZEMĚDĚLSTVÍ.....	10
HLAVA III VOLNÝ POHYB OSOB, SLUŽEB A KAPITÁLU.....	12
Kapitola 1 Pracovníci.....	12
Kapitola 2 Právo podnikání.....	13
Kapitola 3 Služby.....	14
Kapitola 4 Kapitál a platby.....	15
HLAVA IV (ex-hlava IIIa) Vízová, azylová a přistěhovalecká politika a jiné politiky týkající se volného pohybu osob.....	16
HLAVA V (ex-hlava IV) DOPRAVA.....	18
HLAVA VI (ex-hlava V) SPOLEČNÁ PRAVIDLA PRO SOUTĚŽ, DANĚ A SBLIŽOVÁNÍ PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ.....	20
Kapitola 1 Pravidla soutěže.....	20
Kapitola 2 Daňová ustanovení.....	23
Kapitola 3 Sbližování právních předpisů.....	23
HLAVA VII (ex-hlava VI) HOSPODÁŘSKÁ A MĚNOVÁ POLITIKA.....	24
Kapitola 1 Hospodářská politika.....	24
Kapitola 2 Měnová politika.....	27
Kapitola 3 Institucionální ustanovení.....	29
Kapitola 4 Přejícná ustanovení.....	30
HLAVA VIII (ex-hlava VIa) ZAMĚSTNANOST.....	34
HLAVA IX (ex-hlava VII) SPOLEČNÁ OBCHODNÍ POLITIKA.....	35
HLAVA X (ex-hlava VIIa) CELNÍ SPOLUPRÁCE.....	36
HLAVA XI (ex-hlava VIII) SOCIÁLNÍ POLITIKA, VŠEOBECNÉ A ODBORNÉ VZDĚLÁVÁNÍ A MLÁDEŽ.....	36
Kapitola 1 Sociální ustanovení.....	36
Kapitola 2 Evropský sociální fond.....	38
Kapitola 3 Všeobecné a odborné vzdělávání a mládež.....	39
HLAVA XII (ex-hlava IX) KULTURA.....	40
HLAVA XIII (ex-hlava X) ZDRAVOTNICTVÍ.....	40
HLAVA XIV (ex-hlava XI) OCHRANA SPOTŘEBITELE.....	41
HLAVA XV (ex-hlava XII) TRANSEUROPSKÉ SÍTĚ.....	41
HLAVA XVI (ex-hlava XIII) PRŮMYSL.....	42
HLAVA XVII (ex-hlava XIV) HOSPODÁŘSKÁ A SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOST.....	42
HLAVA XVIII (ex-hlava XV) VÝZKUM A TECHNOLOGICKÝ ROZVOJ.....	43
HLAVA XIX (ex-hlava XVI) ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ.....	45
HLAVA XX (ex-hlava XVII) ROZVOJOVÁ SPOLUPRÁCE.....	46
ČÁST ČTVRTÁ.....	47
PŘIDRUŽENÍ ZÁMOŘSKÝCH ZEMÍ A ÚZEMÍ.....	47
ČÁST PÁTÁ.....	48
ORGÁNY SPOLEČENSTVÍ.....	48
HLAVA I USTANOVENÍ O ORGÁNECH.....	48
Kapitola 1 Orgány.....	48
Kapitola 2 Ustanovení společná pro několik orgánů.....	58
Kapitola 3 Hospodářský a sociální výbor.....	60
Kapitola 4 Výbor regionů.....	61
Kapitola 5 Evropská investiční banka.....	62
HLAVA II FINANČNÍ USTANOVENÍ.....	62
ČÁST ŠESTÁ.....	66
VŠEOBECNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ.....	66
Závěrečná ustanovení.....	71

SMLOUVA O EVROPSKÉ UNII.....	72
Hlava I Společná ustanovení.....	73
Hlava II Ustanovení pozměňující Smlouvu o založení Evropského společenství	74
Hlava III Ustanovení pozměňující Smlouvu o založení Evropského společenství uhlí a oceli	74
Hlava IV Ustanovení pozměňující Smlouvu o založení Evropského společenství pro atomovou energii.....	74
Hlava V Ustanovení o společné zahraniční a bezpečnostní politice	75
Hlava VI Ustanovení o policejní a justiční spolupráci v trestních věcech	79
Hlava VII (ex-hlava VIa) Ustanovení o užití spolupráci	82
Hlava VIII (ex-hlava VII) Závěrečná ustanovení	83
Protokoly	85
I. Protokoly ke smlouvě o Evropské unii.....	85
1. PROTOKOL k článku 17 Smlouvy o Evropské unii	85
II. Protokoly ke smlouvě o Evropské unii a ke smlouvě o založení Evropského společenství	85
2. PROTOKOL o začlenění Schengenského systému do rámce Evropské unie	85
Příloha Schengenský systém.....	87
3. PROTOKOL o použití určitých aspektů článku 14 Smlouvy o založení Evropského společenství ve vztahu ke Spojenému království a Irsku.....	88
4. PROTOKOL o postavení Spojeného království a Irsku.....	89
5. PROTOKOL o postavení Dánska	90
III. Protokoly ke Smlouvě o Evropské unii a ke smlouvám o založení Evropského společenství, Evropského společenství uhlí a oceli a Evropského společenství pro atomovou energii	91
7. PROTOKOL o orgánech vzhledem k rozšíření Evropské unie.....	91
8. PROTOKOL o stanovení sídla orgánů a určitých útvarů a pracovišť Evropských společenství	92
9. PROTOKOL o úloze národních parlamentů v Evropské unii	92
IV. Protokoly ke Smlouvě o založení ES.....	93
16. PROTOKOL o nabývání nemovitého majetku v Dánsku	93
17. PROTOKOL K ČLÁNKU 141 SMLOUVY O ZALOŽENÍ EVROPSKÉHO SPOLEČENSTVÍ.....	94
18. PROTOKOL O STATUTU EVROPSKÉHO SYSTÉMU ÚSTŘEDNÍCH BANK A EVROPSKÉ ÚSTŘEDNÍ BANKY	94
19. PROTOKOL O STATUTU EVROPSKÉHO MĚNOVÉHO INSTITUTU.....	104
20. PROTOKOL O POSTUPU PŘI NADMĚRNÉM SCHODKU	109
21. PROTOKOL O KRITÉRIÍCH KONVERGENCE V ČLÁNKU 121 SMLOUVY O ZALOŽENÍ EVROPSKÉHO SPOLEČENSTVÍ.....	109
22. PROTOKOL O DÁNSKU	110
23. PROTOKOL O PORTUGALSKU	110
24. PROTOKOL O PŘECHODU DO TŘETÍ ETAPY HOSPODÁŘSKÉ A MĚNOVÉ UNIE	111
25. PROTOKOL O URČITÝCH USTANOVENÍCH TÝKAJÍCÍCH SE SPOJENÉHO KRÁLOVSTVÍ VELKÉ BRITÁNIE A SEVERNÍHO IRSKA	111
26. PROTOKOL O URČITÝCH USTANOVENÍCH TÝKAJÍCÍCH SE DÁNSKA.....	112
27. PROTOKOL O FRANCII.....	113
28. PROTOKOL O EKONOMICKÉ A SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOSTI.....	113
29. PROTOKOL O POSKYTOVÁNÍ AZYLU STÁTNÍM PŘÍSLUŠNÍKŮM ČLENSKÝCH STÁTŮ EVROPSKÉ UNIE	114
30. PROTOKOL O POUŽÍVÁNÍ ZÁSAD SUBSIDIARITY A PROPORCIONALITY	115
31. PROTOKOL O VNĚJŠÍCH VZTAZÍCH ČLENSKÝCH STÁTŮ, POKUD JDE O PŘEKRAČOVÁNÍ VNĚJŠÍCH HRANIC	117
32. PROTOKOL O SYSTÉMU VEŘEJNÉHO VYSÍLÁNÍ V ČLENSKÝCH STÁTECH.....	117
33. PROTOKOL O OCHRANĚ ZVÍŘAT A PÉČI O NĚ	117
V. Protokoly ke smlouvám o založení Evropského společenství, Evropského společenství uhlí a oceli a Evropského společenství pro atomovou energii	118
34. PROTOKOL o výsadách a imunitách Evropských společenství	118

SMLOUVA O ZALOŽENÍ EVROPSKÉHO SPOLEČENSTVÍ

Jeho Veličenstvo král Belgie, prezident Francouzské republiky, prezident Italské republiky, Její královská Výsost velkovévodkyně Lucemburska, Její Veličenstvo královna Nizozemska, prezident Spolkové republiky Německo

rozhodnutí položit základy stále užšího spojení evropských národů,

odhodláni zabezpečit společným postupem hospodářský a sociální pokrok svých zemí odstraněním překážek, které rozdělují evropský kontinent,

potvrzující za základní cíl svého úsilí neustálé zlepšování životních a pracovních podmínek svých národů,

uznávající, že odstranění stávajících překážek vyžaduje sladěný postup, aby byl zabezpečen trvalý rozvoj, vyvážený obchod a nenarušená soutěž,

snažící se posílit jednotu ekonomik svých zemí a zajistit jejich harmonický vývoj zmenšováním rozdílů mezi jednotlivými regiony a odstraněním zaostávání regionů s méně příznivými podmínkami.

přející si přispět společnou obchodní politikou k postupnému odstraňování omezení v mezinárodním obchodě,

hodlající potvrdit solidaritu, která spojuje Evropu a zámořské země, a přející si zajistit rozvoj jejich blahobytu v souladu se zásadami Charty Spojených národů,

rozhodnutí zachovat a upevnit tímto spojením svých zdrojů mír a svobody a vyzývající ostatní národy Evropy, které jejich ideál sdílejí, aby se k jejich úsilí připojily,

rozhodnutí podporovat rozvoj co nejvyšší úrovně vzdělanosti svých národů prostřednictvím co nejširšího přístupu ke vzdělání a jeho doplňování

rozhodli se vytvořit Evropské společenství a jmenovali za tím účelem jako své zplnomocněnce (následující jména zplnomocněnců),

kterí se po výměně svých plných mocí, jež byly shledány v dobré a náležité formě, dohodli takto:

ČÁST PRVNÍ

ZÁSADY

• Čl. 1 **Založení Evropského společenství**

Touto smlouvou zakládají vysoké smluvní strany mezi sebou Evropské společenství.

• Čl. 2 **Úkol Společenství**

Úkolem Společenství je vytvořením společného trhu a hospodářské a měnové unie, stejně jako prováděním společných politik nebo činností uvedených v člancích 3 a 4 podporovat harmonický, vyvážený a trvale udržitelný rozvoj hospodářského života, vysokou úroveň zaměstnanosti a sociální ochrany, rovné zacházení s muži a ženami, trvale udržitelný a neinflační růst, vysoký stupeň konkurenceschopnosti a konvergence ekonomické výkonnosti, vysokou úroveň ochrany a zlepšování kvality životního prostředí, zvyšování životní úrovně a kvality života, hospodářskou a sociální soudržnost a solidaritu mezi členskými státy.

• Čl. 3 **Činnost Společenství**

1. Činnosti Společenství zaměřené ke splnění cílů vymezených v předešlém článku zahrnují za podmínek a v časovém sledu stanoveném touto smlouvou:

- a) zákaz cel a kvantitativních omezení dovozu a vývozu zboží mezi členskými státy, jakož i všech ostatních opatření s rovnocenným účinkem,
- b) společnou obchodní politiku,
- c) vnitřní trh, charakterizovaný zrušením překážek volného pohybu zboží, osob, služeb a kapitálu mezi členskými státy,
- d) opatření týkající se vstupu a pohybu osob na vnitřním trhu podle hlavy IV,
- e) společnou politiku v oblasti zemědělství a rybolovu,
- f) společnou politiku v oblasti dopravy,
- g) systém zajišťující, aby na vnitřním trhu nebyla narušována soutěž,
- h) sbližování právních předpisů členských států v míře nutné pro náležité fungování společného trhu,
- i) podporu koordinace politik zaměstnanosti členských států s ohledem na posilování jejich účinnosti rozvíjením koordinované strategie zaměstnanosti,
- j) politiku v sociální oblasti zahrnující Evropský sociální fond,
- k) posilování hospodářské a sociální soudržnosti,
- l) politiku v oblasti životního prostředí,
- m) posilování konkurenceschopnosti průmyslu Společenství,
- n) podporu výzkumu a technologického rozvoje,
- o) podporu zřizování a rozvoje transevropských sítí,
- p) příspěvek k dosažení vysoké úrovně ochrany zdraví,
- q) příspěvek ke kvalitě vzdělání a výchovy a k rozkvětu kultur členských států,
- r) politiku v oblasti rozvojové spolupráce,
- s) přidružení zámořských zemí a území za účelem zvýšení obchodu a společné podpory hospodářského a sociálního rozvoje,
- t) příspěvek k posílení ochrany spotřebitele,
- u) opatření v oblasti energie, civilní ochrany a turistiky.

2. Ve všech činnostech uvedených v tomto článku usiluje Společenství o to, aby se odstraňovaly nerovnosti a podporuje rovné zacházení s muži a ženami.

• Čl. 4/ex-čl. 3a **Zásady hospodářské a měnové politiky**

1. Činnosti členských států a Společenství zaměřené ke splnění cílů vymezených v článku 2 zahrnují za podmínek a v časovém sledu stanoveném touto smlouvou přijetí hospodářské politiky, založené na úzké

koordinaci hospodářských politik členských států na vnitřním trhu a na vymezení společných cílů a prováděné v souladu se zásadou otevřeného tržního hospodářství s volnou soutěží.

2. Souběžně s tím tyto činnosti zahrnují za podmínek, v časovém sledu a v souladu s postupy stanovenými v této smlouvě neodvolatelné stanovení měnových kursů vedoucí k zavedení jednotné měny ECU, formulování a provádění jednotné měnové a devizové politiky, jejímž prvořadým cílem je udržet cenovou stabilitu a bez újmy tomuto cíli podporovat obecné hospodářské politiky ve Společenství v souladu se zásadou otevřeného tržního hospodářství s volnou soutěží.

3. Tyto činnosti členských států a Společenství nutně vyžadují dodržování následujících vůdčích zásad: stabilní ceny, zdravé veřejné finance a měnové podmínky a dlouhodobě udržitelnou platební bilanci.

• **Čl. 5/ex-čl. 3b Zásada subsidiarity a proporcionality**

Společenství jedná v mezích pravomocí svěřených mu touto smlouvou a cílů v ní stanovených.

V oblastech, které nespádají do jeho výlučné působnosti, vyvíjí Společenství činnost v souladu se zásadou subsidiarity jen tehdy a potud, pokud cíle navrhované činnosti nemohou být uspokojivě dosaženy členskými státy a mohou být z důvodů rozsahu či účinků navrhované činnosti lépe dosaženy Společenstvím.

Činnost Společenství nepřekročí rámec toho, co je nezbytné pro dosažení cílů této smlouvy.

• **Čl. 6/ex-čl. 3c Požadavky ochrany životního prostředí**

Požadavky na ochranu životního prostředí musí být zapracovány do stanovení a provádění politik Společenství uvedených v článku 3 zejména s ohledem na podporu trvale udržitelného rozvoje.

• **Čl. 7/ex-čl. 4 Orgány Společenství**

1. Úkoly svěřené Společenství uskutečňují:

Evropský parlament,

Rada,

Komise,

Soudní dvůr,

Účetní dvůr.

Každý orgán jedná v mezích pravomocí, svěřených mu touto smlouvou.

2. Radě a Komisi pomáhají Hospodářský a sociální výbor a Výbor regionů s poradní funkcí.

• **Čl. 8/ex-čl. 4a Evropská ústřední banka**

Evropský systém ústředních bank (dále jen "ESÚB") a Evropská ústřední banka (dále jen "EÚB") budou ustaveny v souladu s postupy stanovenými v této smlouvě; jednají v mezích pravomocí svěřených jim touto smlouvou a Statutem ESÚB a EÚB (dále jen "Statut ESÚB") připojeným k této smlouvě.

• **Čl. 9/ex-čl. 4b Evropská investiční banka**

Ustavuje se Evropská investiční banka, která jedná v mezích pravomocí svěřených jí touto smlouvou a Statutem připojeným k této smlouvě.

• **Čl. 10/ex-čl. 5 Povinnosti členských států**

Členské státy učiní veškerá vhodná obecná i zvláštní opatření k plnění závazků, které vyplývají z této smlouvy nebo jsou důsledkem činnosti orgánů Společenství. Usnadňují mu plnění jeho úkolů.

Zdrží se jakýchkoli opatření, jež by mohla ohrozit uskutečnění cílů této smlouvy.

• **Čl. 11/ex-čl. 5a Užší spolupráce**

1. Členské státy, které zamýšlejí zavést mezi sebou užší spolupráci, mohou být, s výhradou článků 43 a 44 Smlouvy o Evropské unii, zmocněny použít orgány, postupy a mechanismy stanovené v této smlouvě, pokud zamýšlená spolupráce:

a) se netýká oblastí, které jsou ve výlučné působnosti Společenství;

b) neovlivňuje politiky, akce a programy Společenství;

c) se netýká občanství Unie a nediskriminuje mezi státními příslušníky členských států;

d) nepřekračuje pravomoci svěřené Společenství touto smlouvou a

e) nepředstavuje diskriminaci nebo omezení obchodu mezi členskými státy a nenarušuje podmínky soutěže mezi členskými státy.

2. Zmocnění podle odstavce 1 udělí Rada kvalifikovanou většinou na návrh Komise po konzultaci s Evropským parlamentem.

Prohlásí-li člen Rady, že z důležitých důvodů národní politiky, které musí uvést, zamýšlí být proti udělení zmocnění kvalifikovanou většinou, hlasování se nekoná. Rada může požadovat kvalifikovanou většinou, aby záležitost byla postoupena k jednomyslnému rozhodnutí Radě zasedající ve složení šéfů států a vlád.

Členské státy, které zamýšlejí zavést užší spolupráci podle odstavce 1, mohou adresovat žádost Komisi, která může předložit Radě odpovídající návrh. Nepředloží-li Komise návrh, informuje dotčené státy o důvodech, proč tak neučinila.

3. Členský stát, který se hodlá připojit ke spolupráci podle tohoto článku, to sdělí Radě a Komisi, která k tomu do tří měsíců po obdržení takového sdělení sdělí Radě své stanovisko. Do čtyř měsíců ode dne sdělení rozhodne Komise o dané záležitosti a případných konkrétních úpravách, které považuje za nutné.

4. Právní akty a rozhodnutí nutné k provedení činností v rámci spolupráce podléhají příslušným ustanovením této smlouvy, pokud tento článek nebo článek 43 a 44 Smlouvy o Evropské Unii nestanoví jinak.

5. Tento článek se nedotýká protokolu o zapojení Schengenského systému do rámce Evropské unie.

• Čl. 12/ex-čl. 6 **Zákaz diskriminace**

V rámci předmětu úpravy této smlouvy, aniž by byla dotčena její zvláštní ustanovení, je zakázána diskriminace z důvodů státní příslušnosti.

Rada může postupem podle článku 251 přijímat pravidla zakazující takovou diskriminaci.

• Čl. 13/ex-čl. 6a **Opatření k potírání diskriminace**

Aniž by byla dotčena ostatní ustanovení této smlouvy a v rámci pravomocí svěřených Společenství touto smlouvou může Rada na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem učinit jednomyslně opatření k potírání diskriminace z důvodů pohlaví, rasového nebo etnického původu, víry nebo světového názoru, invalidity, věku nebo sexuální orientace.

• Čl. 14/ex-čl. 7a **Vnitřní trh**

1. V souladu s ustanoveními tohoto článku a článků 15, 26, 47 odstavec 2, 49, 80, 93 a 95 a aniž by tím byla dotčena ostatní ustanovení této smlouvy Společenství přijme opatření s cílem postupně během období, které končí 31. prosince 1992, vytvořit vnitřní trh.

2. Vnitřní trh zahrnuje prostor bez vnitřních hranic, ve kterém je v souladu s ustanoveními této smlouvy zajištěn volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu.

3. Rada stanoví na návrh Komise kvalifikovanou většinou směry a podmínky nezbytné k zajištění vyváženého postupu ve všech příslušných sektorech.

• Čl. 15/ex-čl. 7c **Výjimky**

Při vypracovávání návrhů k dosažení cílů uvedených v článku 14 Komise přihlíží k míře úsilí, které některá hospodářství s rozdílnou úrovní rozvoje musí během doby vytváření vnitřního trhu vynaložit, a může navrhnout přiměřená pravidla.

Mají-li tato pravidla formu výjimek, musí být dočasné povahy a co nejméně narušovat fungování společného trhu.

• Čl. 16/ex-čl. 7d **Služby v obecném hospodářském zájmu**

Aniž by byly dotčeny články 73, 86 a 87 a s ohledem na význam, který mají služby v obecném hospodářském zájmu v rámci společných hodnot Unie, a na jejich význam při podpoře sociální a územní soudržnosti pečují Společenství a členské státy v rámci svých pravomocí a v působnosti této smlouvy o to, aby zásady a podmínky pro fungování těchto služeb umožňovaly naplnění jejich účelu.

ČÁST DRUHÁ

OBČANSTVÍ UNIE

• Čl. 17/ex-čl. 8 **Občanství unie**

1. Tímto se zavádí občanství Unie. Každá osoba, která má státní příslušnost členského státu, je občanem Unie. Občanství Unie nenahrazuje, nýbrž doplňuje státní příslušnost členského státu.

2. Občané Unie požívají práv poskytnutých jim touto smlouvou a podléhají povinnostem jí uloženým.

• Čl. 18/ex-čl. 8a **Svoboda pohybu a pobytu**

1. Každý občan Unie má právo svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států s výhradou omezení a podmínek stanovených v této smlouvě a v předpisech přijatých k jejímu provedení.

2. Rada může přijmout pravidla k usnadnění výkonu práv uvedených v odstavci 1. Pokud tato smlouva nestanoví jinak, rozhoduje Rada jednomyslně postupem podle článku 251.

• Čl. 19/ex-čl. 8b **Volební právo**

1. Každý občan Unie pobývajíc v členském státu, jehož není státním příslušníkem, má právo volit a být volen v obecních volbách v členském státu, v němž pobývá, za stejných podmínek jako státní příslušníci tohoto státu. Výkon tohoto práva podléhá podrobné úpravě jednomyslně přijaté Radou na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem; tato úprava může stanovit výjimky tam, kde je to odůvodněno specifickými problémy některého členského státu.

2. Aniž by tím byl dotčen odstavec 4 článku 190 a pravidla přijatá k jeho provedení, každý občan Unie pobývajíc ve členském státu, jehož není státním příslušníkem, má právo volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu v členském státu, v němž pobývá, za stejných podmínek jako státní příslušníci tohoto státu. Výkon tohoto práva podléhá podrobné úpravě jednomyslně přijaté Radou na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem; tato úprava může stanovit výjimky tam, kde je to odůvodněno specifickými problémy některého členského státu.

• Čl. 20/ex-čl. 8c **Diplomatická ochrana**

Každý občan Unie má na území třetí země, ve které členský stát, jehož je státním příslušníkem, nemá své zastoupení, právo na ochranu diplomatickými nebo konzulárními orgány kteréhokoli členského státu za stejných podmínek jako státní příslušníci tohoto státu. Členské státy sjednají nezbytná pravidla a zahájí mezinárodní jednání potřebná pro zajištění této ochrany.

• Čl. 21/ex-čl. 8d **Petiční právo**

Každý občan má petiční právo k Evropskému parlamentu v souladu s článkem 194.

Každý občan se může obracet na ombudsmana ustanoveného v souladu s článkem 195.

Každý občan Unie se může písemně v jednom z jazyků uvedených v článku 314 obracet na každý orgán nebo instituci, které jsou uvedeny v tomto článku nebo v článku 7, a má právo na odpověď ve stejném jazyce.

• Čl. 22/ex-čl. 8e **Povinnosti Komise podávat zprávy**

Komise podá každé tři roky zprávu Evropskému parlamentu, Radě a Hospodářskému a sociálnímu výboru o provádění ustanovení této části. Tato zpráva přihlédne k vývoji Unie.

Na tomto základě a aniž by byla dotčena ostatní ustanovení této smlouvy může Rada jednomyslně na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem přijmout pravidla k posílení nebo rozšíření práv stanovených v této části, která členským státům doporučí k přijetí v souladu s jejich ústavními předpisy.

ČÁST TŘETÍ

POLITIKY SPOLEČENSTVÍ

HLAVA I VOLNÝ POHYB ZBOŽÍ

- Čl. 23/ex-čl. 9 **Celní unie**

1. Společenství je založeno na celní unii, která pokrývá veškerý obchod zbožím a která zahrnuje jak zákaz vývozních a dovozních cel a všech dávek s rovnocenným účinkem mezi členskými státy, tak i přijetí společného celního sazebníku ve vztahu k třetím zemím.

2. Ustanovení článku 25 a kapitoly 2 této hlavy se týkají výrobků, které mají svůj původ v členských státech, jakož i těch výrobků pocházejících z třetích zemí, které jsou v členských státech ve volném oběhu.

- Čl. 24/ex-čl. 10 **Volný pohyb zboží**

Za výrobky ve volném oběhu v členském státu se pokládají ty výrobky pocházející ze třetích zemí, u kterých byly v tomto členském státu splněny dovozní náležitosti a zaplacená cla a dávky s rovnocenným účinkem a u kterých nebyla provedena ani úplná, ani částečná refundace těchto cel a dávek.

Kapitola 1 Celní unie

- Čl. 25/ex-čl. 12 **Zákaz vnitřních cel**

Dovozní a vývozní cla a dávky s rovnocenným účinkem jsou mezi členskými státy zakázány. Tento zákaz se vztahuje i na cla fiskální povahy.

- čl. 26/ex-čl. 28 **Společný celní sazebník**

Sazby společného celního sazebníku stanoví Rada na návrh Komise kvalifikovanou většinou.

- Čl. 27/ex-čl. 29 **Úkoly Komise**

Při plnění úkolů, které jí byly svěřeny na základě této kapitoly, Komise vychází:

- a) z nutnosti podporovat obchod mezi členskými státy a třetími zeměmi,
- b) z vývoje podmínek soutěže uvnitř Společenství, pokud tento vývoj vede ke zvýšení konkurenceschopnosti podniků,
- c) z požadavků zásobování Společenství surovinami a polotovary, přičemž Komise dbá o to, aby mezi členskými státy nedošlo k narušení podmínek soutěže u hotových výrobků,
- d) nutnosti vyvarovat se vážných poruch v hospodářství členských států a zajistit racionální rozvoj výroby a rozšíření spotřeby ve Společenství.

Kapitola 2 *Zákaz kvantitativních omezení mezi členskými státy*

• Čl. 28/ex-čl. 30 **Omezení dovozu**

Kvantitativní omezení dovozu jakož i veškerá opatření s rovnocenným účinkem jsou mezi členskými státy zakázána.

• Čl. 29/ex-čl. 34 **Omezení vývozu**

Kvantitativní omezení vývozu jakož i veškerá opatření s rovnocenným účinkem jsou mezi členskými státy zakázána.

• Čl. 30/ex-čl. 36 **Výjimky**

Ustanovení článků 28 a 29 nevylučují zákazy nebo omezení dovozu, vývozu nebo tranzitu odůvodněné veřejnou mravností, veřejným pořádkem, veřejnou bezpečností, ochranou zdraví a života lidí a zvířat, ochranou rostlin, ochranou národních kulturních statků, které mají uměleckou, historickou nebo archeologickou hodnotu, nebo ochranou průmyslového a obchodního vlastnictví. Tyto zákazy nebo omezení nesmějí však sloužit jako prostředky svévolné diskriminace nebo zastřeného omezování obchodu mezi členskými státy.

• Čl. 31/ex-čl. 37 **Státní monopoly obchodní povahy**

1. Členské státy uzpůsobí státní monopoly obchodní povahy tak, aby byla vyloučena jakákoli diskriminace mezi příslušníky členských států pokud jde o podmínky nákupu nebo odbytu zboží.

Ustanovení tohoto článku se vztahují na každý orgán, jehož prostřednictvím některý členský stát právně nebo fakticky, přímo nebo nepřímo kontroluje, řídí nebo významně ovlivňuje dovoz nebo vývoz mezi členskými státy. Tato ustanovení platí i pro monopoly, jež stát svěřuje jiným subjektům.

2. Členské státy se zdrží jakéhokoli nového opatření, které by bylo v rozporu se zásadami stanovenými v odstavci 1, nebo které by omezovalo dosah článků týkajících se zákazu cel a kvantitativních omezení mezi členskými státy.

3. V případě monopolu obchodní povahy, s nímž jsou spjata pravidla, která mají usnadňovat odbyt nebo zhodnocení zemědělských výrobků, by měly být při provádění pravidel stanovených tímto článkem přijaty kroky zajišťující rovnocenné záruky zaměstnanosti a životní úroveň příslušných výrobců.

HLAVA II ZEMĚDĚLSTVÍ

• Čl. 32/ex-čl. 38 **Společný trh; zemědělská politika**

1. Společný trh se vztahuje i na zemědělství a obchod zemědělskými produkty. Zemědělskými produkty se rozumějí produkty rostlinné výroby, chovu zvířectva a rybolovu, jakož i výrobky po prvotním zpracování, které mají s těmito produkty přímou souvislost.

2. Pokud nestanoví články 33 až 38 jinak, vztahují se pravidla stanovená pro vytváření společného trhu i na zemědělské produkty.

3. Seznam produktů, na něž se vztahují ustanovení článků 33 až 38, je obsažen v Příloze I této smlouvy.

4. Fungování a rozvoj společného trhu zemědělskými produkty musejí být doprovázeny zavedením společné zemědělské politiky.

• Čl. 33/ex-čl. 39 **Společná zemědělská politika**

1. Cílem společné zemědělské politiky je:

a) zvýšit produktivitu zemědělství podporou technického pokroku a zajišťováním racionálního rozvoje zemědělské výroby a optimálního využití výrobních činitelů, zejména pracovní síly,

- b) zajistit tak odpovídající životní úroveň zemědělské komunity, a to zejména zvýšením individuálních příjmů osob pracujících v zemědělství,
 - c) stabilizovat trhy,
 - d) zajistit plynulé zásobování,
 - e) zajistit dodávky spotřebitelům za rozumné ceny.
2. Při vypracovávání společné zemědělské politiky a zvláštních metod pro její zavádění se bude přihlížet:
- a) k zvláštní povaze zemědělské činnosti vyplývající ze sociální struktury v zemědělství a ze strukturálních a přírodních rozdílů mezi různými zemědělskými oblastmi,
 - b) k nutnosti provádět vhodná přizpůsobení postupně,
 - c) ke skutečnosti, že v členských státech zemědělství představuje odvětví, které je těsně spjato s celým hospodářstvím.

• **Čl. 34/ex-čl. 40 Regulování zemědělského trhu**

1. K dosažení cílů vymezených v článku 33 bude zavedeno společné regulování zemědělského trhu. Toto regulování může mít v závislosti na dotyčných produktech jednu z těchto forem:

- a) společná soutěžní pravidla,
- b) povinná koordinace různých národních systémů regulování trhu,
- c) evropské regulování trhu.

2. Společné regulování podle odstavce 1 může zahrnovat veškerá opatření potřebná k dosažení cílů stanovených v článku 33, zejména regulaci cen, subvencování jak výroby, tak i odbytu různých produktů, skladovací a překlennovací opatření a společné mechanismy pro stabilizaci dovozu nebo vývozu. Společné regulování se omezí na dosažení cílů vytyčených v článku 33 a vyloučí jakoukoli diskriminaci mezi výrobcí nebo spotřebiteli uvnitř Společenství.

Společná cenová politika bude založena na společných kritériích a jednotných metodách výpočtu.

3. Aby společné regulování stanovené v odstavci 1 mohlo dosáhnout svých cílů, bude možné vytvořit jeden nebo více zemědělských usměrňovacích a záručních fondů.

• **Čl. 35/ex-čl. 41 Opatření v rámci zemědělské politiky**

K dosažení cílů stanovených v článku 33 se mohou v rámci společné zemědělské politiky zavádět následující opatření:

- a) účinná koordinace snah vyvíjených v oblasti odborného vzdělávání, výzkumu a šíření odborných zemědělských poznatků; tato koordinace může zahrnovat společné financování projektů nebo zařízení,
- b) společná opatření na podporu spotřeby některých produktů.

• **Čl. 36/ex-čl. 42 Pravidla soutěže**

Ustanovení kapitoly týkající se pravidel soutěže se vztahují na zemědělskou výrobu a obchod zemědělskými produkty pouze v rozsahu, který podle článku 37 odstavec 2 a 3 a způsobem v něm stanoveným určí Rada se zřetelem k cílům vytyčeným v článku 33.

Rada může zejména zmocnit k poskytování podpor:

- a) k ochraně podniků, které jsou znevýhodněny strukturálními nebo přírodními podmínkami,
- b) v rámci programů hospodářského rozvoje.

• **Čl. 37/ex-čl. 43 Základní směry; řízení**

1. K určení základních směrů společné zemědělské politiky svolá Komise ihned po vstupu této smlouvy v platnost konferenci členských států, která porovná zemědělské politiky členských států zejména tak, že sestaví bilanci zdrojů a potřeb členských států.

2. S přihlédnutím k výsledku konference uvedené v odstavci 1 předloží Komise po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem do dvou let od vstupu této smlouvy v platnost Radě návrhy týkající se vypracování a zavádění společné zemědělské politiky, včetně nahrazení národních systémů regulování trhu některou z forem společného regulování trhu uvedenou v článku 34 odstavec 1, jakož i provedení opatření specifikovaných v této hlavě.

Tyto návrhy musí respektovat provázanost a vzájemnou závislost zemědělských otázek, o nichž tato hlava pojednává.

Na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem Rada kvalifikovanou většinou vydá nařízení nebo směrnice anebo učiní rozhodnutí; tím není dotčeno oprávnění Rady podat příslušná doporučení.

3. Národní systémy regulování trhu může Rada kvalifikovanou většinou v souladu s odstavcem 2 nahradit společným regulováním trhu stanoveným v článku 34 odstavec 1, pokud:

a) společné regulování trhu poskytne členským státům, které se stavějí proti tomuto opatření a které mají vlastní systém regulování trhu pro příslušnou výrobu, rovnocenné záruky zaměstnanosti a životní úroveň příslušných výrobců, a to s přihlédnutím k přizpůsobením, která budou možná, a ke specializaci, která bude časem nutná,

b) společné regulování trhu zabezpečí obchodu uvnitř Společenství podmínky obdobné podmínkám existujícím na národním trhu.

4. Jestliže bude zavedeno společné regulování trhu pro určité suroviny před zavedením společného regulování trhu pro odpovídající zpracované výrobky, mohou být suroviny, kterých se používá k výrobě zpracovaných výrobků určených pro vývoz do třetích zemí, dovezeny ze zemí mimo Společenství.

• Čl. 38/ex-čl. 46 **Vyrovnávací dávky**

Jestliže v některém členském státu určitý produkt podléhá národnímu systému regulování trhu nebo jakýmkoliv vnitřním pravidlům s rovnocenným účinkem a je-li tím z hlediska soutěžního postavení nepříznivě ovlivněna výroba v jiném členském státu, budou členské státy uplatňovat vyrovnávací dávku na dovoz takového produktu z členského státu, v němž taková regulování nebo pravidla existují, ledaže by tento stát zavedl vyrovnávací dávku při vývozu.

Výši dávek stanoví Komise v míře nutné k obnovení rovnováhy. Komise může též zmocnit k použití jiných opatření, jejichž podmínky a podrobnosti Komise sama určí.

HLAVA III VOLNÝ POHYB OSOB, SLUŽEB A KAPITÁLU

Kapitola I Pracovníci

• Čl. 39/ex-čl. 48 **Volný pohyb - obsah**

1. Volný pohyb pracovníků uvnitř Společenství je zajištěn.

2. Volný pohyb zahrnuje, pokud jde o zaměstnávání, odměnu za práci a jiné pracovní podmínky, zrušení jakékoliv diskriminace mezi pracovníky členských států založené na státní příslušnosti.

3. S výhradou omezení odůvodněných veřejným pořádkem, veřejnou bezpečností a ochranou zdraví zahrnuje právo:

a) ucházet se o skutečně nabízená zaměstnání,

b) pohybovat se za tím účelem volně na území členských států,

c) pobývat v některém z členských států za účelem výkonu zaměstnání v souladu se zákony a ostatními předpisy, které upravují zaměstnání vlastních příslušníků tohoto státu,

d) zůstat na území členského státu po ukončení zaměstnání, a to za podmínek, které budou předmětem prováděcích nařízení vypracovaných Komisí.

4. Ustanovení tohoto článku neplatí pro zaměstnání ve veřejné správě.

• Čl. 40/ex-čl. 49 **Volný pohyb - zavedení**

Rada vydá postupem podle článku 251 a po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem směrnice nebo nařízení vymezující opatření potřebná k zavedení volného pohybu pracovníků tak, jak je definován v předchozím článku, a to zejména:

a) zajištěním úzké spolupráce mezi národními úřady práce,

b) odstraňováním těch administrativních postupů a praktik, jakož i lhůt stanovených pro přístup pracovníků k volným pracovním místům, vyplývajících buď z vnitrostátních právních předpisů nebo z dříve

uzavřených dohod mezi členskými státy, jejichž zachování by bylo překážkou liberalizace pohybu pracovníků,

c) odstraňováním všech lhůt a jiných omezení stanovených vnitrostátními předpisy nebo dohodami dříve uzavřenými mezi členskými státy, které vytvářejí pro příslušníky jiných členských států jiné podmínky svobodné volby pracovního místa než pro příslušníky vlastní,

d) vytvořením vhodného mechanismu, který by umožňoval propojení mezi nabídkou a poptávkou na trhu pracovních sil a usnadňoval jejich vyrovnávání způsobem, který by vylučoval vážné ohrožení životní úrovně a zaměstnanosti v různých regionech a odvětvích průmyslu.

• Čl. 41/ex-čl. 50 **Výměna mladých pracovníků**

Členské státy budou v rámci společného programu podporovat výměnu mladých pracovníků.

• Čl. 42/ex-čl. 51 **Opatření v oblasti sociálního zabezpečení**

Rada přijme postupem podle článku 251 v oblasti sociálního zabezpečení opatření, která jsou nezbytná k zajištění volného pohybu pracovníků; za tímto účelem Rada učiní úpravy, které pracovníkům a jejich oprávněným rodinným příslušníkům zajistí:

a) pro účely vzniku a trvání nároků na dávky, jakož i pro výpočet jejich výše, započítávání všech dob splněných podle práva členských států,

b) vyplácení dávek osobám sídlícím na území členských států.

Rada se v rámci postupu podle článku 251 usnáší jednomyslně.

Kapitola 2 *Právo podnikání*

• Čl. 43/ex-čl. 52 **Svoboda podnikání (usazování)**

V rámci níže uvedených ustanovení jsou omezení svobody podnikání pro příslušníky jednoho členského státu na území státu druhého zakázána. Stejně tak jsou zakázána omezení při zřizování zastoupení, poboček nebo dceřiných společností společností jednoho členského státu na území státu druhého.

Svoboda podnikání zahrnuje právo zahajovat a provozovat samostatnou výdělečnou činnost, jakož i zřizovat a řídit podniky, zejména společnosti ve smyslu článku 48 pododstavec 2 za podmínek stanovených pro vlastní příslušníky právem států, kde dochází k podnikání, pokud ustanovení kapitoly o pohybu kapitálu nestanoví jinak.

• Čl. 44/ex-čl. 54 **Směrnice k dosažení svobody podnikání**

1. K dosažení svobody podnikání v určitém oboru vydá Rada postupem podle článku 251 a po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem směrnice.

2. Rada a Komise plní povinnosti, které pro ně vyplývají z předchozích ustanovení zejména tím, že:

a) se zpravidla přednostně zabývají takovými obory činnosti, v nichž svoboda podnikání zvláště významně přispívá k rozvoji výroby a obchodu,

b) zajišťují úzkou spolupráci mezi příslušnými orgány státní správy členských států, aby zjistily specifické situace v různých oborech činnosti uvnitř Společenství,

c) odstraňují administrativní postupy a praktiky, které vyplývají z vnitrostátních právních předpisů nebo z dohod uzavřených v minulosti mezi členskými státy a jejichž další zachování by bylo překážkou svobodě podnikání,

d) zajišťují, aby pracovníci jednoho členského státu zaměstnaní na území jiného členského státu mohli na tomto území zůstat za účelem výkonu samostatné výdělečné činnosti, splňují-li podmínky, které by museli splňovat, kdyby vstupovali do tohoto státu s úmyslem takovou činnost zahájit,

e) umožňují příslušníkům jednoho členského státu nabývat a užívat nemovitý majetek na území jiného členského státu, pokud tím nejsou dotčeny zásady stanovené v článku 33 odstavec 2,

f) postupně odstraňují omezení svobody podnikání v každém oboru činnosti, který přichází v úvahu, a to jak pokud jde o podmínky zřizování zastoupení, poboček nebo dceřiných společností, tak i pokud jde o podmínky vstupu pracovníků mateřského podniku do řídicích nebo dozorčích orgánů těchto zastoupení, poboček nebo dceřiných společností,

- g) v míře nezbytné k dosažení jejich rovnocennosti koordinují záruky, které jsou pro ochranu zájmů společníků, akcionářů i třetích osob vyžadovány v členských státech od společností ve smyslu článku 48 pododstavce 2,
- h) kontrolují nenarušování podmínek podnikání podporami poskytovanými členskými státy.

• **Čl. 45/ex-čl. 55 Výkon veřejné moci**

Ustanovení této kapitoly se v členských státech nevztahují na činnosti, které jsou v příslušném členském státu spjaty, i když jen příležitostně, s výkonem veřejné moci.

Rada na návrh Komise může kvalifikovanou většinou stanovit, že na určité druhy činností se ustanovení této kapitoly nevztahují.

• **Čl. 46/ex-čl. 56 Veřejný pořádek, veřejná bezpečnost, ochrana zdraví**

1. Ustanovení této kapitoly a opatření přijatá na jejich základě nevylučují použitelnost těch ustanovení zákonů a jiných předpisů, která stanoví zvláštní režim pro cizí příslušníky z důvodu veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti a ochrany zdraví.

2. Rada vydává postupem podle článku 251 směrnice pro koordinaci výše uvedených předpisů.

• **Čl. 47/ex-čl. 57 Vzájemné uznávání diplomů**

1. Za účelem usnadnění zahajování a provozování činností samostatně výdělečných osob vydá Rada postupem podle článku 251 směrnice upravující vzájemné uznávání diplomů, osvědčení a jiných dokladů o kvalifikaci.

2. Za stejným účelem vydá Rada postupem podle článku 251 směrnice ke koordinaci zákonů a jiných předpisů členských států, které se týkají zahajování a provozování činností samostatně výdělečných osob. Rada rozhoduje v rámci postupu podle článku 251 jednomyslně o směrnících, k jejichž provedení jsou zapotřebí alespoň v jednom členském státě změny stávajících zásad obsažených v zákonech, které upravují kvalifikační požadavky a jiné podmínky přístupu fyzických osob k určitému povolání. V ostatních případech se Rada usnáší kvalifikovanou většinou.

3. Pokud jde o povolání lékařská, farmaceutická a lékárnická, bude postupné odstraňování omezení záviset na koordinaci podmínek pro výkon těchto povolání v různých členských státech.

• **Čl. 48/ex-čl. 58 Postavení společností naroven fyzickým osobám**

Se společnostmi založenými podle práva některého členského státu, které mají své sídlo, svou ústřední správu nebo hlavní místo své podnikatelské činnosti uvnitř Společenství, se pro účely této kapitoly zachází stejně jako s fyzickými osobami, které jsou příslušníky členských států.

Společnostmi se rozumějí společnosti založené podle občanského nebo obchodního práva včetně společností družstevních, jakož i jiné právnické osoby veřejného nebo soukromého práva s výjimkou nevýdělečných.

Kapitola 3
Služby

• **Čl. 49/ex-čl. 59 Volné poskytování služeb**

Podle následujících ustanovení jsou zakázána omezení volného poskytování služeb uvnitř Společenství pro příslušníky členských států, kteří podnikají v některém jiném státu Společenství než příjemce služeb.

Na návrh Komise může Rada kvalifikovanou většinou rozšířit použitelnost této kapitoly též na příslušníky třetích států, kteří poskytují služby a kteří podnikají uvnitř Společenství.

• **Čl. 50/ex-čl. 60 Pojem služeb**

Za služby se podle této smlouvy pokládají úkony poskytované zpravidla za úplatu, pokud nejsou upraveny ustanoveními o volném pohybu zboží, kapitálu a osob.

Služby zahrnují zejména:

- a) činnosti průmyslové,
- b) činnosti obchodní,
- c) činnosti řemeslné,
- d) činnosti v oblasti svobodných povolání.

Aniž by tím byla dotčena ustanovení kapitoly týkající se práva podnikání, může poskytovatel služby za účelem jejího poskytnutí dočasně provozovat svou činnost ve státu, kde je služba poskytována, za stejných podmínek, jaké tento stát ukládá svým vlastním příslušníkům.

• **Čl. 51/ex-čl. 61 Služby v dopravě a pohybu kapitálu**

1. Volný pohyb služeb v oblasti dopravy je upraven ustanoveními hlavy o dopravě.
2. Liberalizace bankovních a pojišťovacích služeb, které jsou spojeny s pohybem kapitálu, se uskuteční v souladu s liberalizací pohybu kapitálu.

• **Čl. 52/ex-čl. 63 Směrnice o službách**

1. K dosažení liberalizace určitého typu služeb vydává Rada směrnice kvalifikovanou většinou na návrh Komise a po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem a Evropským parlamentem.
2. Návrhy a rozhodnutí uvedené v odstavci 1 se zpravidla přednostně týkají těch služeb, které mají přímý vliv na výrobní náklady nebo jejichž liberalizace přispívá k obchodu zbožím.

• **Čl. 53/ex-čl. 64 Další liberalizace**

Členské státy prohlašují, že jsou připraveny přistoupit k liberalizaci služeb ve větší míře, než jsou povinny na základě směrnic vydaných podle článku 52 odstavec 1, dovolí-li jim to jejich celková hospodářská situace a situace v příslušném hospodářském odvětví.

Komise dává příslušným členským státům za tím účelem doporučení.

• **Čl. 54/ex-čl. 65 Přejídná úprava**

Pokud omezení volného poskytování služeb nebyla odstraněna, bude je každý členský stát uplatňovat na všechny poskytovatele služeb podle článku 49 odstavec 1 bez rozdílu státní příslušnosti nebo bydliště.

• **Čl. 55/ex-čl. 66 Použití ustanovení o právu podnikání**

Ustanovení článků 45 až 48 se použijí pro otázky upravené touto kapitolou.

Kapitola 4 *Kapitál a platby*

• **Čl. 56/ex-čl. 73b Volný pohyb kapitálu a plateb**

1. V rámci stanoveném touto kapitolou jsou zakázána všechna omezení pohybu kapitálu mezi členskými státy a mezi členskými státy a třetími zeměmi.
2. V rámci stanoveném touto kapitolou jsou zakázána všechna omezení plateb mezi členskými státy a mezi členskými státy a třetími zeměmi.

• **Čl. 57/ex-čl. 73c Přípustná omezení**

1. Ustanoveními článku 56 nejsou dotčena žádná omezení uplatňovaná vůči třetím zemím, která ke dni 31. prosince 1993 budou existovat podle národního práva nebo práva Společenství ve vztahu k pohybu kapitálu do nebo ze třetích zemí, zahrnujícího přímé investice včetně investic do nemovitého majetku, podnikání, poskytování finančních služeb či připuštění cenných papírů na kapitálové trhy.

2. Ve snaze dosáhnout cíle volného pohybu kapitálu mezi členskými státy a třetími zeměmi v co největší míře a bez újmy ostatním kapitolám této smlouvy Rada může kvalifikovanou většinou na návrh Komise přijmout opatření týkající se pohybu kapitálu do a ze třetích zemí, zahrnujícího přímé investice - včetně investic do nemovitého majetku - podnikání, poskytování finančních služeb či připuštění cenných papírů na kapitálové trhy. Jednomyslnosti je třeba u těch opatření podle tohoto odstavce, která v oblasti liberalizace pohybu kapitálu do třetích zemí či z nich představují v právu Společenství krok zpět.

• Čl. 58/ex-čl. 73d **Omezení uplatňovaná jednotlivými státy**

1. Ustanoveními článku 56 není dotčeno právo členských států:

- a) uplatňovat příslušná ustanovení svých daňových předpisů, která rozlišují mezi daňovými poplatníky podle místa bydliště nebo podle místa, kde je jejich kapitál investován.
 - b) činit všechna potřebná opatření, která by zabránila porušování vnitrostátních právních předpisů, zejména v oblasti zdanění a dohledu nad finančními institucemi nebo stanovit postupy pro ohlašování kapitálových pohybů pro účely administrativní či statistické, nebo činit opatření, odůvodněná veřejným pořádkem či veřejnou bezpečností.
2. Ustanoveními této kapitoly není dotčeno uplatňování omezení práva podnikání, která jsou slučitelná s touto smlouvou.
3. Opatření a postupy uvedené v odstavcích 1 a 2 nesmějí však sloužit jako prostředek svévolné diskriminace či zastřeného omezování volného pohybu kapitálu a plateb, jak je definováno článkem 56.

• Čl. 59/ex-čl. 73f **Ochranná opatření**

Pokud za výjimečných okolností pohybu kapitálu do či ze třetích zemí způsobují nebo hrozí, že způsobí vážné potíže fungování hospodářské a měnové unie, Rada může kvalifikovanou většinou na návrh Komise a po konzultaci s EÚB na dobu nepřekračující šest měsíců učinit ochranná opatření vůči třetím zemím, jsou-li taková opatření naprosto nezbytná.

• Čl. 60/ex-čl. 73g **Opatření na základě společné zahraniční a bezpečnostní politiky**

1. Je-li činnost Společenství v případech předvídaných v článku 301 považována za nezbytnou, Rada může postupem podle článku 301 učinit nezbytná naléhavá opatření vůči příslušným třetím zemím, týkající se pohybu kapitálu a plateb.

2. Aniž by byl dotčen článek 297 a pokud Rada neučinila opatření podle odstavce 1, členský stát může z vážných politických důvodů a v případě naléhavosti učinit jednostranná opatření vůči třetí zemi, týkající se pohybu kapitálu a plateb. Komise a ostatní členské státy budou o takových opatřeních informovány nejpozději do dne nabytí jejich účinnosti.

Rada může kvalifikovanou většinou na návrh Komise rozhodnout, že dotčený členský stát musí taková opatření pozměnit nebo zrušit. Předseda Rady bude informovat Evropský parlament o každém takovém rozhodnutí učiněném Radou.

HLAVA IV

(ex-hlava IIIa)

*Vízová, azylová a přistěhovalecká politika a jiné politiky
týkající se volného pohybu osob*

• Čl. 61/ex-čl. 73i **Pohyb osob; opatření; boj proti kriminalitě**

K postupnému vytváření prostoru svobody, bezpečnosti a práva přijme Rada:

- a) do pěti let poté, co Amsterodamská smlouva vstoupí v platnost opatření k zajištění volného pohybu osob podle článku 14 ve spojitosti s bezprostředně s tím spjatými doprovodnými opatřeními týkajícími se kontroly na vnějších hranicích, azylu a přistěhovalectví podle článku 62 odstavec 2 a 3, a článku 63 odstavec 1 písm.a a 2 písm.a a opatření k předcházení a potírání kriminality podle článku 31 písm.e Smlouvy o Evropské unii;
- b) ostatní opatření v oblastech azylu, přistěhovalectví a ochrany práv státních příslušníků třetích států podle článku 63;
- c) opatření v oblasti justiční spolupráce v civilních věcech podle článku 65;
- d) vhodná opatření k podpoře a posílení administrativní spolupráce podle článku 66;
- e) opatření v oblasti policejní a justiční spolupráce v trestních věcech, která předcházením a potíráním kriminality v Unii podle Smlouvy o Evropské unii sledují dosažení vysokého stupně bezpečnosti.

▪ Čl. 62/ex-čl. 73j **Vízová opatření**

Rada postupem podle článku 67 do pěti let poté, co vstoupí v platnost Amsterodamská smlouva, přijme:

- (1) opatření, která zajistí podle článku 14, aby osoby, občané Unie, či státní příslušníci třetích států nebyli kontrolováni při překračování vnitřních hranic;
- (2) opatření ohledně překračování vnějších hranic členských států, která stanoví:
 - a) standardy a postupy, které členské státy musí respektovat při provádění osobních kontrol na vnějších hranicích;
 - b) vízové předpisy pro zamýšlené pobyty v trvání nejvýše 3 měsíců, zahrnující:
 - (i) seznam třetích států, jejichž státní příslušníci při překračování vnějších hranic musejí mít vízum, a třetích států, jejichž státní příslušníci jsou od vízové povinnosti osvobozeni;
 - (ii) postupy a předpoklady pro udílení víz členskými státy;
 - (iii) jednotné formy víz;
 - (iv) pravidla pro jednotné vízum;
- (3) opatření, jimiž se stanoví podmínky, za kterých státní příslušníci třetích států požívají po dobu nanejvýš tří měsíců na území členských států svobodu cestování.

• Čl. 63/ex-čl. 73k **Azylová opatření; přistěhovalectví**

Rada postupem podle článku 67 do pěti let poté, co Amsterodamská smlouva vstoupí v platnost přijme:

- (1) v souladu s Úmluvou z 28. července 1951 a Protokolem z 31. ledna 1967 o postavení uprchlíků a příslušnými ostatními úmluvami opatření ohledně azylu v následujících oblastech:
 - a) kritéria a postupy pro určení členského státu, který je příslušný pro posuzování žádosti o azyl, kterou podal státní příslušník třetího státu v jednom z členských států;
 - b) minimální standardy pro přijímání uchazečů o azyl v členských státech;
 - c) minimální standardy pro uznání státních příslušníků třetích států za uprchlíky;
 - d) minimální standardy pro postup členských států při udělování či odnímání statusu uprchlíka.
 - (2) Opatření týkající se uprchlíků a osob vyhnaných v následujících oblastech:
 - a) minimální standardy pro přechodnou ochranu vyhnaných osob z třetích států, které se nemohou vrátit do státu svého původu a osob, které jinak potřebují mezinárodní ochranu;
 - b) podpora vyváženého rozdělení zátěže, která je spojena s přijímáním uprchlíků a vyhnaných osob a s jeho důsledky pro členské státy.
 - (3) Opatření ohledně přistěhovalecké politiky v následujících oblastech:
 - a) podmínky vstupu a pobytu a standardy pro postupy k udělení dlouhodobého víza a povolení k pobytu, včetně těch, které vedou ke spojování rodin, členskými státy;
 - b) nelegální přistěhovalectví a nelegální pobyt, a to včetně vracení takových osob, které se zdržují v jiném členském státě nelegálně.
 - (4) Opatření ke stanovení práv a podmínek, za kterých státní příslušníci třetích států, kteří se zdržují legálně v jednom členském státě, mohou pobývat v jiném členském státě.
- Opatření přijatá Radou podle bodů 3 a 4 nebrání členskému státu, aby v dotčených oblastech zachoval nebo zavedl vnitrostátní právní úpravu, která je slučitelná s touto smlouvou a mezinárodními úmluvami.
- Výše uvedená pětiletá lhůta neplatí pro přijetí opatření podle bodů 2 písm. b, 3 písm. a a 4.

• Čl. 64/ex-čl. 73l **Veřejný pořádek, stav nouze**

1. Tato hlava se nedotýká výkonu odpovědnosti členských států za udržování práva a pořádku a zajišťování vnitřní bezpečnosti.
2. Jsou-li jeden nebo více členských států vystaveny stavu nouze v důsledku náhlého náporu občanů třetích států, může Rada, aniž by byl dotčen odstavec 1, na návrh Komise přijmout kvalifikovanou většinou ve prospěch dotčených členských států prozatímní opatření v trvání nejvýše šesti měsíců.

• Čl. 65/ex-čl. 73m **Justiční spolupráce v civilních věcech**

Opatření v oblasti justiční spolupráce v civilních věcech s mezinárodním prvkem vydávaná podle článku 67 a pokud je to nutné k náležitému fungování vnitřního trhu, zahrnují:

- a) zlepšení a zjednodušení
 - systému mezinárodního doručování soudních a mimosoudních písemností;
 - spolupráci při opatřování důkazů;
 - uznání a výkon soudních a mimosoudních rozhodnutí v civilních a obchodních věcech;
- b) podporu slučitelnosti kolizních norem platných v členských státech a předpisů k řešení jurisdikčních konfliktů;
- c) odstraňování překážek pro hladký průběh civilně právního řízení, v případě nutnosti podporou slučitelnosti civilně procesních předpisů platných v členských státech.

• Čl. 66/ex-čl. 73n **Spolupráce správních orgánů**

Rada přijímá postupem podle článku 67 opatření k zajištění spolupráce mezi příslušnými úřady státní správy členských států v oblastech podle této hlavy, jakož i spolupráce mezi těmito úřady a Komisí.

• Čl. 67/ex-čl. 73o **Přechodná úprava**

1. Rada se během přechodného období pěti let poté, co Amsterodamská smlouva vstoupí v platnost, usnáší jednomyslně na návrh Komise a nebo z iniciativy členského státu a po konzultaci s Evropským parlamentem.

2. Po uplynutí těchto pěti let:

- Rada se usnáší na návrh Komise. Komise přezkoumává každou žádost členského státu, aby předložila návrh Radě.

- Rada přijme jednomyslně po konzultaci s Evropským parlamentem rozhodnutí, podle kterého se na všechny oblasti či části oblastí, na které se vztahuje tato hlava, použije postup podle článku 251 a ustanovení o pravomocech Soudního dvora se přizpůsobí.

3. Odchylně od odstavců 1 a 2 opatření uvedená v článku 62 odstavec 2 písm.b, (i) a (iii) přijímá Rada poté, co Amsterodamská smlouva vstoupí v platnost, kvalifikovanou většinou na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem.

4. Odchylně od odstavce 2 opatření uvedená v článku 62 odstavec 2 písm.b, (ii) a (iv) přijímá Rada po uplynutí pěti let od doby vstupu Amsterodamské smlouvy v platnost postupem podle článku 251.

• Čl. 68/ex-čl. 73p **Podmínky řízení o předběžné otázce**

1. Článek 234 se použije na tuto hlavu za následujících okolností a podmínek. Jestliže otázka výkladu této hlavy nebo platnosti a výkladu právních aktů vycházejících z této hlavy vydaných orgány Společenství vyvstane v určité právní věci, která je předmětem zahájeného řízení u soudu členského státu, jehož rozhodnutí již nemůže být napadeno opravnými prostředky podle vnitrostátního práva, požádá tento soud Soudní dvůr o rozhodnutí v této otázce, jestliže rozhodnutí o ní považuje za nutné k vydání svého rozsudku.

2. Soudní dvůr v žádném případě nemá pravomoc rozhodovat o opatřeních a rozhodnutích podle článku 62 odstavec 1, která se týkají udržení práva a pořádku a zajištění vnitřní bezpečnosti.

3. Rada, Komise, nebo členský stát mohou požádat Soudní dvůr o rozhodnutí ve věci výkladu této hlavy a právních aktů vydaných orgány Společenství vycházejících z této hlavy. Rozhodnutí, které Soudní dvůr na takovou žádost vydá, se nevztahují na rozsudky soudů členských států, které se staly pravomocnými.

• Čl. 69/ex-čl. 73q **Spojené království, Irsko, Dánsko**

Při používání této hlavy platí pro Spojené království a Irsko, aniž by byl dotčen protokol o používání určitých aspektů článku 14 Smlouvy o založení Evropského společenství pro Spojené království a Irsko, Protokol o postavení Spojeného království a Irska, a pro Dánsko Protokol o postavení Dánska.

*HLAVA V
(ex-hlava IV)
DOPRAVA*

• Čl. 70/ex-čl. 74 **Společná dopravní politiky**

Ve věcech upravovaných v této hlavě sledují členské státy cíle této smlouvy v rámci společné dopravní politiky.

• Čl. 71/ex-čl. 75 **Potřebná opatření**

1. K provedení článku 70 s přihlédnutím ke zvláštním aspektům dopravy Rada postupem podle článku 251 a po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů stanoví:

a) společná pravidla pro mezinárodní dopravu do nebo z některého členského státu anebo procházející přes území jednoho nebo několika členských států,

b) podmínky, za nichž budou k provozování dopravy uvnitř některého členského státu připouštěni dopravci, kteří na území tohoto státu nesídlí,

c) opatření ke zlepšení bezpečnosti dopravy,

d) veškerá jiná potřebná pravidla.

2. Odchylně od postupu stanoveného v odstavci 1 stanoví Rada jednomyslně na návrh Komise po konzultaci s Evropským parlamentem a Hospodářským a sociálním výborem pravidla týkající se zásad dopravního režimu, jejichž uplatnění by se mohlo vážně dotknout životní úrovně a zaměstnanosti v některých oblastech jakož i využití dopravních zařízení. Přihlédne přitom k nutnosti přizpůsobování se hospodářskému rozvoji, vyplývajícímu z vytvoření společného trhu.

• **Čl. 72/ex-čl. 76 Povinnost státu zdržet se úprav**

Až do stanovení pravidel uvedených v článku 71 odstavec 1 nesmí žádný členský stát bez jednomyslného souhlasu Rady upravovat různé předpisy, platné pro tuto oblast 1. ledna 1958 a pro přistupující státy v okamžiku jejich přístupu způsobem, který by přímo nebo nepřímo znevýhodňoval dopravce jiných členských států ve srovnání s dopravci domácími.

• **Čl. 73/ex-čl. 77 Státní podpory**

S touto smlouvou jsou slučitelné podpory, které slouží potřebě koordinovat dopravu nebo které představují náhradu za určitá plnění souvisící s pojmem veřejné služby.

• **Čl. 74/ex-čl. 78 Klausule o situaci dopravců**

Veškerá opatření v oblasti cen a podmínek dopravy, učiněná v rámci této smlouvy, musí přihlížet k hospodářské situaci dopravců.

▪ **Čl. 75/ex-čl. 79 Diskriminace v tarifech**

1. V dopravě uvnitř Společenství je zakázána veškerá diskriminace spočívající v tom, že dopravce uplatňuje na dopravu téhož zboží dopravovaného za stejných okolností ceny a dopravní podmínky lišící se v závislosti na zemi původu nebo určení dopravovaného zboží.

2. Odstavec 1 nebrání Radě, aby podle článku 71 odstavec 1 učinila jiná opatření.

3. Rada kvalifikovanou většinou vydá na návrh Komise a po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem pravidla k provedení odstavce 1.

Může zejména stanovit pravidla potřebná k tomu, aby orgány Společenství mohly zabezpečit plnění ustanovení odstavce 1, a aby mohly zajistit uživatelům dopravy výhody vyplývající z tohoto ustanovení.

4. Komise prozkoumá z vlastní iniciativy nebo na žádost některého členského státu případy diskriminace uvedené v odstavci 1 a po konzultaci s každým příslušným členským státem vydá v rámci pravidel stanovených v souladu s ustanovením odstavce 3 potřebná rozhodnutí.

• **Čl. 76/ex-čl. 80 Zákaz ochranných tarifů**

1. V dopravě uvnitř Společenství je zakázáno uplatňovat takové ceny a podmínky uložené členským státem, které jakýmkoli způsobem podporují nebo chrání jeden nebo několik určitých podniků nebo průmyslových odvětví, ledaže k tomu dá svolení Komise.

2. Komise prozkoumá z vlastní iniciativy nebo na žádost některého členského státu ceny a podmínky uvedené v odstavci 1, přihlédne na straně jedné zejména k požadavkům náležité regionální hospodářské politiky, k potřebám nerozvinutých oblastí a k problémům oblastí vážně postižených politickými okolnostmi a na straně druhé k účinkům těchto cen a podmínek na soutěž mezi různými způsoby dopravy.

Komise po konzultaci s každým příslušným členským státem vydá potřebná rozhodnutí.

3. Zákaz uvedený v odstavci 1 se netýká tarifů zavedených k udržení konkurenceschopnosti.

• **Čl. 77/ex-čl. 81 Poplatky v souvislosti s přechodem hranic**

Poplatky účtované dopravcem nad rámec dopravního v souvislosti s přechodem hranic nesmějí přesahovat rozumnou míru stanovenou s přihlédnutím ke skutečným výdajům způsobeným v souvislosti s tímto přechodem.

Členské státy se vynasnaží tyto výdaje postupně snižovat.

Komise může členským státům dávat doporučení k provedení tohoto článku.

• Čl. 78/ex-čl. 82 **Klauzule o Německu**

Ustanovení této hlavy nebrání opatřením Spolkové republiky Německo, pokud jsou nutná k vyrovnání hospodářských nevýhod, jež byly rozdělením Německa způsobeny hospodářství určitých oblastí postižených rozdělením Spolkové republiky.

• Čl. 79/ex-čl. 83 **Poradní výbor**

Při Komisi se zřizuje poradní výbor složený z odborníků jmenovaných vládami členských států. Komise se s výborem podle potřeby radí v otázkách dopravy, aniž by tím byla dotčena pravomoc Hospodářského a sociálního výboru.

• čl. 80/ex-čl. 84 **Věcný trh**

1. Ustanovení této hlavy se vztahují na dopravu po železnicích, silnicích a vnitřních vodních cestách.

2. Rada může kvalifikovanou většinou rozhodnout, zda, do jaké míry a jakým postupem bude možno stanovit vhodná pravidla pro dopravu námořní a leteckou.

Uplatní se pravidla postupu uvedená v článku 71.

HLAVA VI
(ex-hlava V)
SPOLEČNÁ PRAVIDLA PRO SOUTĚŽ,
DANĚ A SBLIŽOVÁNÍ PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

Kapitola 1
Pravidla soutěže

Oddíl 1
Pravidla platná pro podniky

• Čl. 81/ex-čl. 85 **Zákaz kartelů**

1. Se společným trhem jsou neslučitelné a proto zakázány veškeré dohody mezi podniky, rozhodnutí sdružení podniků a jednání ve vzájemné shodě, které by mohly ovlivnit obchod mezi členskými státy a jejichž cílem nebo výsledkem je vyloučení, omezení nebo narušení soutěže na společném trhu, zejména ty, které

a) přímo nebo nepřímo určují nákupní nebo prodejní ceny anebo jiné obchodní podmínky,

b) omezují nebo kontrolují výrobu, odbyt, technický rozvoj nebo investice,

c) rozdělují trhy nebo zdroje zásobování,

d) uplatňují vůči obchodním partnerům nerovné podmínky při rovnocenných plněních, čímž jsou někteří partneři znevýhodněni v soutěži,

e) váží uzavření smlouvy na podmínku, že druhá strana přijme další plnění, která podle povahy věci nebo podle obchodních zvyklostí s předmětem takové smlouvy nesouvisejí.

2. Dohody nebo rozhodnutí zakázané podle tohoto článku jsou neplatné.

3. Ustanovení odstavce 1 mohou však být prohlášena za neúčinná:

- pro dohody nebo kategorie dohod mezi podniky,

- pro rozhodnutí nebo kategorie rozhodnutí o sdružení podniků a

- pro jednání ve vzájemné shodě nebo kategorie takových jednání,

které přispívají ke zlepšení výroby nebo odbytu výrobků nebo k podpoře technického či hospodářského pokroku, přičemž vyhrazují spotřebitelům přiměřený podíl na výhodách z toho vyplývajících a které

a) neukládají příslušným podnikům omezení, která nejsou k dosažení těchto cílů nutná,

b) neumožňovaly těmto podnikům vyloučit soutěž ve vztahu k podstatné části výrobků tímto dotčených.

• Čl. 82/ex-čl. 86 **Zákaz zneužití dominantního postavení**

Se společným trhem je neslučitelné a proto zakázané, aby, pokud to může ovlivnit obchod mezi členskými státy, jeden nebo několik podniků zneužívalo dominantního postavení na společném trhu nebo jeho podstatné části.

Takové zneužívání může zejména spočívat

- a) v přímém nebo nepřímém vnučování nepřiměřených nákupních nebo prodejních cen anebo jiných obchodních podmínek,
- b) v omezování výroby, odbytu nebo technického rozvoje ke škodě spotřebitelů,
- c) v uplatňování nerovných podmínek vůči obchodním partnerům při rovnocenných plněních, čímž jsou někteří partneři znevýhodněni v soutěži,
- d) ve vázání uzavření smlouvy na podmínku, že druhá strana přijme další plnění, která podle povahy věci nebo podle obchodních zvyklostí s předmětem takové smlouvy nesouvisejí.

• Čl. 83/ex-čl. 87 **Prováděcí předpisy**

1. Rada kvalifikovanou většinou na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem vydá nařízení nebo směrnice potřebné k provedení zásad vytyčených v člancích 81 a 82.

2. Cílem nařízení a směrnic uvedených v odstavci 1 je zejména:

- a) zajistit dodržování zákazů uvedených v článku 81 odstavec 1 a v článku 82 stanovením pokut a opakovaných penále,
- b) určit podrobnosti provádění článku 81 odstavec 3, s přihlédnutím k nutnosti zajistit účinný dozor na straně jedné a co největší zjednodušení administrativy na straně druhé,
- c) podrobněji vymezit v případě potřeby rozsah uplatnění ustanovení článků 81 a 82 v jednotlivých hospodářských odvětvích,
- d) vymezit příslušné úkoly Komise a Soudního dvora při provádění ustanovení uvedených v tomto odstavci,
- e) vymezit poměr mezi vnitrostátními právními předpisy na jedné straně a ustanoveními tohoto oddílu, jakož i ustanoveními vydanými k provedení tohoto článku na straně druhé.

• Čl. 84/ex-čl. 88 **Oprávnění členských států**

Dokud nenabudou účinnosti předpisy vydané podle článku 83 rozhodují o přípustnosti dohod, rozhodnutí a sladěných postupů a o zneužívání dominantního postavení na společném trhu orgány členských států v souladu se svým právem a s ustanoveními článku 85, zejména odstavce 3, a článku 82.

• Čl. 85/ex-čl. 89 **Oprávnění Komise**

1. Aniž by byl dotčen článek 84, Komise zajišťuje provádění zásad vytyčených v člancích 81 a 82. Na žádost některého členského státu nebo z úřední povinnosti a v součinnosti s příslušnými úřady členských států, které jí budou nápomocny, vyšetřuje případy domnělého porušení uvedených zásad. Jestliže zjistí, že k porušení došlo, navrhne prostředky vhodné k jeho odstranění.

2. Trvá-li porušení i nadále, Komise konstatuje porušení zásad zdůvodněným rozhodnutím. Komise může své rozhodnutí zveřejnit a zmocnit členské státy, aby učinily potřebná opatření k nápravě, jejichž podmínky a podrobnosti Komise určí.

• Čl. 86/ex-čl. 90 **Veřejné podniky, podniky s výsadními právy**

1. Pokud jde o veřejné podniky a podniky, kterým členské státy přiznávají zvláštní nebo výlučná práva, tyto státy neučiní ani nezachovají opatření odporující pravidlům této smlouvy, zejména pravidlům stanoveným v člancích 12 a 81 až 89.

2. Podniky, jimž je svěřeno poskytování služeb obecného hospodářského zájmu nebo které mají povahu fiskálního monopolu, podléhají ustanovením této smlouvy a zejména pravidlům soutěže, pokud uplatnění těchto ustanovení neznemožňuje právně nebo fakticky plnění zvláštních úkolů, které jim byly přiděleny. Rozvoj obchodu nesmí být dotčen v míře, která by byla v rozporu se zájmem Společenství.

3. Komise dohlíží na provádění ustanovení tohoto článku a vydává podle potřeby členským státům potřebné směrnice a rozhodnutí.

Oddíl 2 Podpory poskytované státy

• Čl. 87/ex-čl. 92 **Slučitelné a neslučitelné podpory**

1. Podpory poskytované v jakékoli formě státy nebo ze státních prostředků, které narušují nebo hrozí narušit soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné se společným trhem, nestanoví-li tato smlouva jinak.

2. Se společným trhem jsou slučitelné:

a) podpory sociální povahy poskytované individuálním spotřebitelům za podmínky, že se poskytují bez diskriminace založené na původu výrobků,

b) podpory určené k náhradě škod způsobených přírodními pohromami nebo jinými mimořádnými událostmi,

c) podpory poskytované hospodářství určitých oblastí Spolkové republiky Německo postižených rozdělením Německa, pokud jsou potřebné k vyrovnání hospodářských nevýhod způsobených tímto rozdělením.

3. Za slučitelné se společným trhem mohou být považovány:

a) podpory, které mají napomoci hospodářskému rozvoji oblastí s mimořádně nízkou životní úrovní nebo s vysokou nezaměstnaností,

b) podpory, které mají napomoci uskutečnění některého významného projektu společného evropského zájmu anebo napravit vážnou poruchu v hospodářství některého členského státu,

c) podpory, které mají usnadnit rozvoj určitých hospodářských aktivit nebo oblastí, pokud nemění podmínky obchodu v míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem,

d) podpory, které mají napomoci kultuře a zachování kulturního dědictví, jestliže neovlivní podmínky obchodu a soutěže ve Společenství v míře odporující společnému zájmu,

e) jiné druhy podpor, které mohou být vymezeny rozhodnutím Rady přijatým kvalifikovanou většinou na návrh Komise.

• Čl. 88/ex-čl. 93 **Řízení; opatření**

1. Komise ve spolupráci s členskými státy průběžně zkoumá systémy podpor existující v těchto státech. Navrhuje jim vhodná opatření, která vyžaduje postupný rozvoj nebo fungování společného trhu.

2. Zjistí-li Komise, poté co vyzvala zainteresované strany k podání připomínek, že podpora poskytovaná některým státem nebo ze státních prostředků není slučitelná se společným trhem podle článku 87 nebo že je zneužívána, rozhodne, že dotyčný stát ve lhůtě stanovené Komisí takovou podporu zruší nebo upraví.

Nepodrobí-li se dotyčný stát tomuto rozhodnutí ve stanovené lhůtě, může Komise nebo jiný zainteresovaný stát odchýlně od článků 226 a 227 přímo předložit věc Soudnímu dvoru.

Rada může na žádost členského státu jednomyslně rozhodnout, že podpora, kterou tento stát poskytuje nebo hodlá poskytnout, má být jako výjimka z ustanovení článku 87 nebo nařízení uvedených v článku 89 považována za slučitelnou se společným trhem, jestliže mimořádné okolnosti takové rozhodnutí odůvodňují. Zahájila-li již Komise ve věci této podpory řízení stanovené v tomto odstavci, bude podáním žádosti příslušného státu Radě uvedené řízení pozastaveno až do vyjádření Rady.

Jestliže se však Rada nevyjádří do tří měsíců od podání této žádosti, rozhodne věc Komise.

3. Komise musí být včas informována o záměrech poskytnout nebo upravit podpory, aby mohla podat své připomínky. Má-li za to, že takový záměr není s ohledem na článek 87 slučitelný se společným trhem, zahájí neprodleně řízení podle předchozího odstavce. Dotyčný členský stát nemůže provést zamýšlená opatření, dokud se v tomto řízení nedospěje ke konečnému rozhodnutí.

• Čl. 89/ex-čl. 94 **Prováděcí předpisy**

Rada může kvalifikovanou většinou na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem vydávat veškerá potřebná nařízení k provedení článků 87 a 88, a zejména stanovit podmínky provádění článku 88 odstavec 3, jakož i vymežit druhy podpor, které jsou vyňaty z tohoto řízení.

Kapitola 2 *Daňová ustanovení*

• Čl. 90/ex-čl. 95 **Daňové zrovnoprávnění při dovozu**

Členské státy nepodrobí přímo nebo nepřímo výrobky jiných členských států vyššímu vnitřnímu zdanění jakéhokoli druhu než tomu, kterému jsou přímo nebo nepřímo podrobeny podobné výrobky domácí. Členské státy nepodrobí dále výrobky jiných členských států vnitřnímu zdanění, které by poskytovalo nepřímou ochranu jiným výrobkům.

• Čl. 91/ex-čl. 96 **Daňové zrovnoprávnění při vývozu**

Pokud jsou výrobky vyvezeny na území některého členského státu, nesmí být refundace vnitřních daní vyšší než vnitřní daně, kterým byly výrobky přímo nebo nepřímo podrobeny.

• Čl. 92/ex-čl. 98 **Daňová vyrovnání u přímých daní**

Osvobození a refundace daní při vývozu do jiných členských států s výjimkou daně z obratu, spotřebních a ostatních nepřímých daní, jakož i vyrovnávací dávky při dovozu z členských států jsou přípustné pouze tehdy, byla-li zamýšlená opatření předem schválena na omezenou dobu Radou kvalifikovanou většinou na návrh Komise.

• Čl. 93/ex-čl. 99 **Harmonizace nepřímých daní**

Rada jednomyslně na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem a Hospodářským a sociálním výborem vydává pravidla pro harmonizaci právních předpisů týkajících se daně z obratu, spotřebních daní a jiných nepřímých daní, pokud je taková harmonizace nezbytná pro vytvoření a fungování vnitřního trhu ve lhůtě uvedené v článku 14.

Kapitola 3 *Sbližování právních předpisů*

• Čl. 94/ex-čl. 100 **Sbližování právních předpisů; směrnice**

Rada vydává jednomyslně na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem a Hospodářským a sociálním výborem směrnice ke sblížení těch zákonů a jiných předpisů členských států, které mají přímý vliv na vytváření nebo fungování společného trhu.

• Čl. 95/ex-čl. 100a **Sbližování právních předpisů o vnitřním trhu; ochranná doložka**

1. Odchylně od ustanovení článku 94 budou použita k dosažení cílů uvedených v článku 14 ustanovení dále uvedená, pokud tato smlouva nestanoví jinak. Rada postupem podle článku 251 a po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem přijímá opatření ke sblížení ustanovení těch zákonů a jiných předpisů členských států, které mají přímý vliv na vytváření a fungování vnitřního trhu.
2. Odstavec 1 se nevztahuje na ustanovení fiskální, ustanovení týkající se volného pohybu osob a na ustanovení týkající se práv a zájmů pracovníků.
3. Komise ve svých návrzích podle odstavce 1 týkajících se zdraví, bezpečnosti, ochrany životního prostředí a ochrany spotřebitele vezme za základ vysokou úroveň takové ochrany, přihlížejíc přitom zejména k novému vývoji založenému na vědeckých poznatcích. V rámci svých příslušných pravomocí usilují o tento cíl též Evropský parlament a Rada.
4. Pokládá-li členský stát, poté co Rada nebo Komise přijaly harmonizační opatření, za nutné ponechat si vlastní vnitrostátní předpisy z důvodu důležitých požadavků uvedených v článku 30 nebo vztahujících se k ochraně pracovního nebo životního prostředí, uvědomí o nich Komisi a sdělí důvody pro jejich ponechání.
5. Nadto, aniž by byl dotčen odstavec 4, pokládá-li členský stát, poté co Rada nebo Komise přijaly harmonizační opatření, za nutné zavést vnitrostátní předpisy, opírající se o nové vědecké poznatky k ochraně životního prostředí nebo pracovního prostředí, z důvodu specifického problému, který se objeví v tomto státě po vydání harmonizačních opatření, uvědomí o zamýšlených předpisech Komisi a sdělí důvody pro jejich zavedení.
6. Komise do šesti měsíců po uvědomění podle odstavce 4 a 5 dotčené vnitrostátní právní předpisy schválí nebo zamítne poté, co prověří, že neslouží jako prostředek svévolné diskriminace nebo zastřeného omezování obchodu mezi členskými státy a nebrání fungování vnitřního trhu.

Nerozhodne-li Komise v této lhůtě, pak se vnitrostátní předpisy uvedené v odstavci 4 a 5 považují za schválené.

Komise může, je-li to opodstatněné složitostí záležitosti a není-li to nebezpečné pro lidské zdraví, sdělit členskému státu, že lhůtu uvedenou v tomto odstavci popřípadě prodlouží o dodatečnou až šestiměsíční lhůtu.

7. Jestliže je dovoleno členskému státu, aby podle odstavce 6 zachoval nebo zavedl vnitrostátní předpisy, které se odchyľují od harmonizačního opatření, Komise neprodleně přezkoumá, zda není třeba navrhnout přizpůsobení tohoto opatření.

8. Vznese-li členský stát v určité oblasti, která byla předmětem harmonizačních opatření, konkrétní problém zdraví, sdělí to Komisi, která neprodleně přezkoumá, zda nenavrhne Radě odpovídající opatření.

9. Odchylně od postupu podle článku 226 a 227 může Komise nebo kterýkoliv členský stát přímo předložit věc Soudnímu dvoru, domnívá-li se, že některý jiný členský stát zneužívá oprávnění stanovená v tomto článku.

10. Výše uvedená harmonizační opatření zahrnují v odůvodněných případech ochrannou doložku, která opravňuje členské státy z jednoho nebo více důvodů neekonomické povahy uvedených v článku 30 učinit dočasná opatření podléhající kontrole Společenství.

• Čl. 96/ex-čl. 101 **Odstraňování rušivých rozdílů**

Zjistí-li Komise, že existující rozdíly mezi zákony a jinými předpisy členských států narušují podmínky soutěže na společném trhu a vyvolávají narušení, které je nutno odstranit, poradí se s příslušnými členskými státy.

Nevedou-li tyto porady k dohodě, která by takové narušení odstranila, vydá Rada kvalifikovanou většinou na návrh Komise potřebné směrnice. Komise a Rada mohou činit i jiná vhodná opatření stanovená v této smlouvě.

• Čl. 97/ex-čl. 102 **Předcházení rušivých rozdílů**

1. Jsou-li důvody k obavám, že přijetí nebo změna zákonů nebo jiných předpisů může vyvolat narušení ve smyslu článku 96, poradí se členský stát, který přijetí nebo změnu zamýšlí, s Komisí. Komise po konzultaci s členskými státy doporučí příslušným státům vhodná opatření, aby k narušení nedošlo.

2. Jestliže stát, který hodlá přijmout nebo změnit vnitrostátní předpisy, nevyhoví doporučení Komise, nelze od jiných členských států požadovat, aby podle článku 96 změnilly své vnitrostátní předpisy za účelem odstranění narušení. Jestliže členský stát, který nedbal doporučení Komise, vyvolá narušení jen ke své vlastní újmě, nepoužije se ustanovení článku 96.

HLAVA VII *(ex-hlava VI)* *HOSPODÁŘSKÁ A MĚNOVÁ POLITIKA*

Kapitola 1 *Hospodářská politika*

• Čl. 98/ex-čl. 102a **Provádění hospodářské politiky**

Členské státy provádějí své hospodářské politiky se záměrem přispívat k dosažení cílů Společenství, uvedených v článku 2, a v návaznosti na hlavní směry uvedené v článku 99 odstavec 2. Členské státy a Společenství postupují ve shodě se zásadami stanovenými v článku 4 a v souladu se zásadou otevřeného tržního hospodářství s volnou soutěží čímž je podporována účinná alokace zdrojů.

• Čl. 99/ex-čl. 103 **Základy hospodářské politiky; řízení o ní**

1. Členské státy považují své hospodářské politiky za věc společného zájmu a koordinují je v rámci Rady v souladu s ustanoveními článku 98.

2. Rada přijme kvalifikovanou většinou na doporučení Komise návrh hlavních směrů hospodářských politik členských států a Společenství a podá o tom zprávu Evropské radě.

Evropská rada na základě této zprávy Rady projedná závěry k hlavním směrům hospodářských politik členských států a Společenství.

Na základě tohoto závěru Rada přijme kvalifikovanou většinou doporučení, které vymezí tyto hlavní směry. Rada o svém doporučení informuje Evropský parlament.

3. K zajištění užší koordinace hospodářských politik a stále konvergence ekonomické výkonnosti členských států Rada na základě zpráv předkládaných Komisí sleduje ekonomický vývoj v každém členském státu a ve Společenství, jakož i soulad hospodářských politik s hlavními směry uvedenými v odstavci 2, a pravidelně provádí celkové hodnocení.

Pro účely tohoto mnohostranného dohledu poskytují členské státy Komisi informace o důležitých opatřeních v oblasti své hospodářské politiky a takové další informace, které považují za nezbytné.

4. Zjistí-li se na základě postupu uvedeného v odstavci 3, že hospodářské politiky členského státu nejsou v souladu s hlavními směry uvedenými v odstavci 2, nebo že vyvolávají riziko ohrožení fungování hospodářské a měnové unie, může Rada kvalifikovanou většinou na doporučení Komise dát dotyčným členským státům nezbytná doporučení. Rada může kvalifikovanou většinou na návrh Komise rozhodnout o zveřejnění svých doporučení.

Předseda Rady a Komise podají Evropskému parlamentu zprávu o výsledcích mnohostranného dohledu.

Předseda Rady může být pozván, aby vystoupil před příslušným výborem Evropského parlamentu, jestliže Rada svá doporučení zveřejnila.

5. Rada může postupem podle článku 252 přijmout podrobnosti postupu při mnohostranném dohledu podle odstavce 3 a 4 tohoto článku.

• Čl. 100/ex-čl. 103a **Oprávnění Rady**

1. Aniž by tím byly dotčeny jiné postupy stanovené v této smlouvě, může Rada jednomyslně na návrh Komise rozhodnout o opatřeních přiměřených ekonomické situaci, zejména vzniknou-li závažné potíže v zásobování určitými výrobky.

2. Je-li členský stát v nesnázích nebo je vážně ohrožen závažnými potížemi způsobenými výjimečnými událostmi mimo jeho kontrolu, může Rada jednomyslně na návrh Komise poskytnout dotyčným členským státům za určitých podmínek finanční pomoc Společenství. Jsou-li závažné potíže způsobeny přírodními pohromami, usnáší se Rada kvalifikovanou většinou. Předseda Rady informuje o rozhodnutí Evropský parlament.

• Čl. 101/ex-čl. 104 **Zákaz úvěrů veřejnoprávními zařízeními**

1. Možnosti přečerpávání bankovních kont či získávání úvěrů jakéhokoli jiného typu u EÚB nebo u ústředních bank členských států (dále "národní ústřední banky") orgány Společenství, ústředními vládami, regionálními, místními či jinými veřejnými úřady, jinými veřejněprávními orgány nebo veřejnými podniky členských států jsou zakázány, stejně jako je zakázán přímý odkup jejich pohledávek nebo dluhů EÚB nebo národními ústředními bankami.

2. Odstavec 1 se nevztahuje na úvěrové instituce ve veřejném vlastnictví, s nimiž národní ústřední banky a EÚB zacházejí v otázce nabídky peněz ústředními bankami stejně jako se soukromými úvěrovými institucemi.

• Čl. 102/ex-čl. 104a **Zákaz zvýhodněného přístupu**

1. Jakékoli opatření, které není založeno na důvodech veřejného dohledu a které umožňuje zvýhodněný přístup orgánů Společenství, ústředních vlád, regionálních, místních či jiných veřejných úřadů, jiných veřejněprávních orgánů nebo veřejných podniků členských států k finančním institucím, je zakázáno.

2. Rada postupem podle článku 252 upřesní do 1. ledna 1994 definice pro uplatnění zákazu podle odstavce 1.

• Čl. 103/ex-čl. 104b **Vyloučení ručení**

1. Společenství neodpovídá za závazky ani nepřebírá závazky ústředních vlád, regionálních, místních či jiných veřejných úřadů, jiných veřejněprávních orgánů nebo veřejných podniků kteréhokoliv členského státu, aniž by tím byly dotčeny vzájemné finanční záruky společné realizace určitého projektu. Členský stát neodpovídá za závazky ani nepřebírá závazky ústředních vlád, regionálních, místních či jiných veřejných

úřadů, jiných veřejněprávních orgánů nebo veřejných podniků jiného členského státu, aniž by tím byly dotčeny vzájemné finanční záruky společné realizace určitého projektu.

2. Je-li to nezbytné, může Rada postupem podle článku 252 upřesnit definice pro uplatnění zákazů podle článku 101 a tohoto článku.

• Čl. 104/ex-čl. 104c **Schodky veřejných financí; rozpočtová kázeň**

1. Členské státy se vyvarují nadměrných schodků veřejných financí.

2. Komise sleduje vývoj rozpočtové situace a stav veřejného zadlužení v členských státech, aby bylo možno zjistit závažné nedostatky. Zkoumá zejména dodržování rozpočtové disciplíny na základě těchto dvou kritérií:

a) zda poměr plánovaného nebo skutečného schodku veřejných financí k hrubému domácímu produktu nepřekračuje doporučenou hodnotu, kromě případů, kdy:

- buď poměr podstatně klesl nebo se neustále snižoval, až dosáhl úrovně, která se blíží doporučené hodnotě,

- anebo překročení nad doporučenou hodnotu bylo pouze výjimečné a dočasné a poměr zůstává blízko k doporučené hodnotě;

b) zda poměr veřejného zadlužení k hrubému domácímu produktu nepřekračuje doporučenou hodnotu, kromě případů, kdy se poměr dostatečně snižuje a blíží uspokojivým tempem k doporučené hodnotě. Doporučené hodnoty jsou specifikovány v Protokolu o postupu při nadměrném schodku, připojeném k této smlouvě.

3. Nesplňuje-li členský stát požadavky podle jednoho nebo obou z těchto kritérií, Komise připraví zprávu. Zpráva Komise přihledne k tomu, zda schodek veřejných financí překračuje veřejné investiční výdaje, jakož i ke všem dalším rozhodujícím faktorům včetně střednědobé ekonomické a rozpočtové pozice členského státu.

Komise může takovou zprávu také vypracovat, jestliže se i přes plnění požadavků podle kritérií domnívá, že v členském státu existuje riziko nadměrného schodku.

4. Výbor ustavený článkem 114 zpracuje stanovisko ke zprávě Komise.

5. Usoudí-li Komise, že nadměrný schodek v členském státu existuje nebo se může vyskytnout, předloží stanovisko Radě.

6. Rada kvalifikovanou většinou na doporučení Komise po zvážení všech připomínek, které dotčený členský stát případně učiní, rozhodne po celkovém zhodnocení, zda existuje nadměrný schodek.

7. Zjistí-li Rada podle odstavce 6 nadměrný schodek, dá dotčenému členskému státu doporučení, jak takový schodek během určité lhůty odstranit. Kromě ustanovení odstavce 8 nebudou tato doporučení zveřejněna.

8. Zjistí-li Rada, že během stanoveného období nebylo na její doporučení účinným způsobem reagováno, může svá doporučení zveřejnit.

9. Nepřihledne-li členský stát ani poté k doporučení Rady, může Rada rozhodnout o výzvě členskému státu, aby ve stanovené lhůtě učinil opatření ke snížení schodku, která Rada považuje za nezbytná pro nápravu situace.

V takovém případě může Rada žádat dotčený členský stát, aby podle zvláštního harmonogramu předkládal zprávy za účelem posouzení jeho úsilí o nápravu.

10. Právo podávat žalobu podle článků 226 a 227 nelze uplatnit v rámci odstavců 1 až 9 tohoto článku.

11. Pokud se členský stát nepodřídí výzvě učiněné v souladu s odstavcem 9, může se Rada usnést, že použije nebo případně zůstří jedno nebo více z následujících opatření:

- požádá dotčený členský stát, aby před vydáním obligací a cenných papírů zveřejnil dodatečné informace, které Rada určí,

- vyzve Evropskou investiční banku, aby přehodnotila svou úvěrovou politiku vůči dotčenému členskému státu,

- požádá dotčený členský stát, aby uložil neúročený vklad v přiměřené velikosti u Společenství, dokud nebude podle názoru Rady nadměrný schodek upraven,

- uloží přiměřené pokuty.

Předseda Rady informuje Evropský parlament o přijatých opatřeních.

12. Rada zruší některá nebo všechna svá rozhodnutí uvedená v odstavcích 6 až 9 a 11 v takovém rozsahu, v jakém bude podle názoru Rady upraven nadměrný schodek v členském státu. Zveřejnila-li Rada předtím svá doporučení, učiní, jakmile bude zrušeno rozhodnutí podle odstavce 8, veřejné prohlášení, že nadměrný schodek v dotčeném členském státu již neexistuje.

13. Při přijímání rozhodnutí uvedených v odstavcích 7 až 9, 11 a 12 se Rada usnáší na doporučení Komise dvoutřetinovou většinou hlasů svých členů vážených v souladu s článkem 205 odstavec 2 s vyloučením hlasů zástupce dotyčného členského státu.

14. Další ustanovení týkající se provádění postupu popsaného v tomto článku jsou stanovena v Protokolu o postupu při nadměrném schodku, připojeném k této smlouvě.

Rada přijme jednomyslně na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem a EÚB příslušná pravidla, která poté nahradí tento Protokol.

S výhradou ostatních ustanovení tohoto odstavce Rada do 1. ledna 1994 stanoví kvalifikovanou většinou na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem bližší podrobnosti a definice k provedení uvedeného protokolu.

Kapitola 2 *Měnová politika*

• Čl. 105/ex-čl. 105 **Cíle a úkoly**

1. Prvořadým cílem ESÚB je udržovat cenovou stabilitu. Aniž by byl dotčen cíl cenové stability, podporuje ESÚB obecné hospodářské politiky ve Společenství se záměrem přispět k dosažení cílů Společenství, jak jsou vymezeny v článku 2. ESÚB jedná ve shodě se zásadami stanovenými v článku 4 a v souladu se zásadou otevřeného tržního hospodářství s volnou soutěží, čímž je podporována účinná alokace zdrojů.

2. Základní úkoly uskutečňované ESÚB jsou:

- definovat a provádět měnovou politiku Společenství,
- provádět devizové operace v souladu s ustanoveními článku 111,
- držet a spravovat oficiální devizové rezervy členských států,
- podporovat plynulé fungování platebních systémů.

3. Třetí bod odstavce 2 se nedotýká držení a správy pohotových devizových aktiv vládami členských států.

4. EÚB je konzultována:

- ke všem návrhům aktů Společenství z oblasti její působnosti,
- národními úřady, pokud jde o jakýkoli návrh legislativního opatření z oblasti její působnosti, avšak v mezích a za podmínek stanovených Radou postupem podle článku 107 odstavec 6.

EÚB může předkládat stanoviska příslušným orgánům Společenství nebo národním úřadům v záležitostech z oblastí své působnosti.

5. ESÚB přispívá k plynulému provádění opatření uskutečňovaných příslušnými úřady, která se týkají dohledu nad úvěrovými institucemi a stability finančního systému.

6. Rada může jednomyslně na návrh Komise po konzultaci s EÚB a po obdržení souhlasu Evropského parlamentu svěřovat EÚB zvláštní úkoly, týkající se politik, které se vztahují k dohledu nad úvěrovými a dalšími finančními institucemi s výjimkou pojišťovacích podniků.

• Čl. 106/ex-čl. 105a **Vydávání bankovek a mincí**

1. EÚB má výlučné právo povolovat vydávání bankovek ve Společenství. EÚB a národní ústřední banky mohou takové bankovky vydávat. Bankovky vydané EÚB a národními ústředními bankami jsou jedinými bankovkami, které mají status zákonného platidla ve Společenství.

2. Členské státy mohou vydávat mince poté, kdy objem jejich emise schválí EÚB. Rada může postupem podle článku 252 a po konzultaci s EÚB přijímat opatření k harmonizaci označování a technických specifikací všech mincí určených k oběhu v rozsahu nezbytném k umožnění jejich plynulého oběhu ve Společenství.

• Čl. 107/ex-čl. 106 **ESÚB, EÚB: struktura a Statut**

1. ESÚB se skládá z EÚB a národních ústředních bank.

2. EÚB má právní subjektivitu.

3. ESÚB je řízen orgány EÚB s rozhodovacími pravomocemi, kterými jsou Rada EÚB a Výbor ředitelů.

4. Statut ESÚB je stanoven v protokolu připojeném k této smlouvě.

5. Články 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4, 32.6, 33.1(a) a 36 Statutu ESÚB může pozměňovat Rada buď kvalifikovanou většinou na doporučení EÚB a po konzultaci s Komisí, nebo

jednomyslně na návrh Komise a po konzultaci s EÚB. V obou případech se požaduje souhlas Evropského parlamentu.

6. Rada může buď na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem a EÚB, anebo na doporučení EÚB a po konzultaci s Evropským parlamentem a Komisí přijímat kvalifikovanou většinou pravidla uvedená v článcích 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 a 34.3 Statutu ESÚB.

• **Čl. 108/ex-čl. 107 Nezávislost EÚB**

Při výkonu pravomocí a uskutečňování úkolů a povinností svěřených jim touto smlouvou nebudou ani EÚB, ani národní ústřední banka, ani žádný člen jejich orgánů s rozhodovacími pravomocemi požadovat nebo přijímat pokyny od orgánů Společenství, od žádné vlády členského státu nebo od jakéhokoli jiného orgánu. Orgány Společenství a vlády členských států se zavazují respektovat tento princip a neusilovat o ovlivňování členů orgánů EÚB s rozhodovacími pravomocemi či národních ústředních bank při plnění jejich úkolů.

• **Čl. 109/ex-čl. 108 Povinnosti členských států**

Každý členský stát zajistí nejpozději k datu ustavení ESÚB, aby jeho vnitrostátní právní předpisy, včetně statutu jeho národní ústřední banky, byly slučitelné s touto smlouvou a se Statutem ESÚB.

• **Čl. 110/ex-čl. 108a Oprávnění EÚB**

1. K plnění úkolů svěřených ESÚB, v souladu s ustanoveními této smlouvy a za podmínek stanovených Statutem ESÚB, EÚB:

- vydává nařízení v rozsahu nezbytném pro plnění úkolů definovaných v článku 3.1, první bod, v článcích 19.1, 22 a 25.2 Statutu ESÚB a v případech, které stanoví akty Rady uvedené v článku 107 odstavec 6,
- vydává rozhodnutí nezbytná pro plnění úkolů svěřených ESÚB touto smlouvou a Statutem ESÚB,
- podává doporučení a zaujímá stanoviska.

2. Nařízení má obecnou závaznost. Je závazné ve všech svých částech a bezprostředně použitelné v každém členském státu.

Doporučení a stanoviska závazná nejsou.

Rozhodnutí je závazné ve všech částech pro toho, komu je určeno.

Články 253 a 256 se vztahují na nařízení a rozhodnutí přijatá EÚB.

EÚB může rozhodnout o zveřejnění svých rozhodnutí, doporučení a stanovisek.

3. V mezích a za podmínek přijatých Radou postupem podle článku 107 odstavec 6 je EÚB zmocněna ukládat pokuty či opakovaná penále podnikům za neplnění závazků vyplývajících z jejich nařízení a rozhodnutí.

• **Čl. 111/ex-čl. 109 Stanovení směnných kursů; mezinárodní dohody**

1. Odchylně od článku 300 může Rada jednomyslně buď na doporučení EÚB nebo na doporučení Komise po konzultaci s EÚB ve snaze dosáhnout konsensu slučitelného s cílem cenové stability a po konzultaci s Evropským parlamentem uzavírat, v souladu s postupem pro stanovení podmínek podle odstavce 3, formální dohody o systému směnných kursů ECU a měn třetích států. Rada může kvalifikovanou většinou buď na doporučení EÚB nebo na doporučení Komise po konzultaci s EÚB ve snaze dosáhnout konsensu slučitelného s cílem cenové stability stanovit, upravovat nebo opouštět směnné kursy ECU v rámci systému měnových kursů. Předseda Rady informuje Evropský parlament o stanovení, upravení nebo opuštění směnných kursů ECU.

2. Při neexistenci systému měnových kursů ECU a jedné nebo více měn třetích států podle odstavce 1 může Rada kvalifikovanou většinou buď na doporučení Komise po konzultaci s EÚB nebo na doporučení EÚB formulovat všeobecné směry kursově politiky ve vztahu k těmto měnám. Tyto všeobecné směry nesmějí být na újmu prvořadému cíli ESÚB udržovat cenovou stabilitu.

3. Má-li Společenství sjednat s jedním nebo více státy nebo mezinárodními organizacemi dohody týkající se měnových otázek nebo devizových režimů, rozhodne Rada odchylně od článku 300 kvalifikovanou většinou na doporučení Komise a po konzultaci s EÚB o podmínkách pro sjednání a uzavření takových dohod. Tyto podmínky zajistí zaujetí jednotného postoje Společenství. Komise se zúčastní těchto jednání v plném rozsahu.

Dohody uzavřené v souladu s tímto odstavcem jsou závazné pro orgány Společenství, EÚB a členské státy.

4. S výhradou odstavce 1 rozhodne Rada kvalifikovanou většinou na návrh Komise a po konzultaci s EÚB o postoji Společenství na mezinárodní úrovni v otázkách zvláště důležitých pro hospodářskou a měnovou unii.

Rada rozhodne jednomyslně o zastoupení Společenství v souladu s rozdělením působností podle článků 99 a 105.

5. Aniž by tím byly dotčeny působnosti Společenství a dohody Společenství týkající se hospodářské a měnové unie, mohou členské státy jednat v mezinárodních orgánech a uzavírat mezinárodní smlouvy.

Kapitola 3 *Institucionální ustanovení*

• čl. 112/ex-čl. 109a **Rada EÚB - složení**

1. Rada EÚB se skládá ze členů Výboru ředitelů EÚB a z guvernérů národních ústředních bank.

2. a) Výbor ředitelů se skládá z prezidenta, viceprezidenta a čtyř dalších členů.

b) Prezident, viceprezident a další členové Výboru ředitelů jsou jmenováni z osobností uznávaných a zkušených v měnových a bankovních záležitostech společnou dohodou vlád členských států na úrovni hlav států či vlád na doporučení Rady, dané po konzultaci s Evropským parlamentem a Radou EÚB.

Jejich funkční období je osmileté. Nemohou být jmenováni opakovaně. Členy Výboru ředitelů mohou být pouze státní příslušníci členských států.

• Čl. 113/ex-čl. 109b **Účast na zasedáních Rady; výroční zpráva**

1. Předseda Rady a člen Komise se mohou účastnit zasedání Rady EÚB bez hlasovacího práva.

Předseda Rady může předkládat Radě EÚB návrhy k projednání.

2. Prezident EÚB je zván k účasti na zasedáních Rady, když Rada projednává záležitosti mající vztah k cílům a úkolům ESÚB.

3. EÚB zpracovává výroční zprávu o činnosti ESÚB a o měnové politice za předchozí a běžný rok pro Evropský parlament, Radu a Komisi a také Evropskou radu. Prezident EÚB tuto zprávu předkládá Radě a Evropskému parlamentu, které na jejím základě mohou uspořádat všeobecnou rozpravu.

Prezident EÚB a další členové Výboru ředitelů mohou být na žádost Evropského parlamentu nebo z vlastní iniciativy konzultováni příslušnými výbory Evropského parlamentu.

• Čl. 114/ex-čl. 109c **Měnový výbor; Hospodářský a finanční výbor**

1. Na podporu koordinace politik členských států v rozsahu potřebném pro fungování vnitřního trhu se ustavuje Měnový výbor s poradním statutem.

Má následující úkoly:

- sledovat měnovou a finanční situaci členských států a Společenství a všeobecný platební styk členských států a pravidelně o tom informovat Radu a Komisi,

- vydávat stanoviska na žádost Rady nebo Komise, nebo z vlastní iniciativy a předkládat je těmto orgánům,

- aniž by tím byl dotčen článek 207, přispívat k přípravě prací Rady uváděných v člancích 59, 60, 99 odstavce 2, 3, 4 a 5, 100, 102, 103, 104, 116 odstavec 2, 117 odstavec 6, 119, 120, 121 odstavec 2 a 122 odstavec 1,

- posuzovat alespoň jednou ročně situaci, která - pokud jde o pohyb kapitálu a volnost plateb - vyplývá z provádění této smlouvy a z opatření přijatých Radou; posuzování se týká všech opatření vztahujících se na pohyb kapitálu a plateb; výbor podává zprávu Komisi a Radě o výsledku tohoto posouzení.

Každý členský stát a Komise jmenují po dvou členech do Měnového výboru.

2. Na počátku třetí etapy bude ustaven Hospodářský a finanční výbor. Měnový výbor uvedený v odstavci 1 bude zrušen.

Hospodářský a finanční výbor má tyto úkoly:

- vydávat stanoviska na žádost Rady či Komise, nebo z vlastní iniciativy a předkládat je těmto orgánům:

- sledovat ekonomickou a finanční situaci členských států a Společenství a pravidelně o tom, zejména o finančních vztazích se třetími zeměmi a mezinárodními orgány, informovat Radu a Komisi,

- aniž by tím byl dotčen článek 207, přispívat k přípravě prací Rady uvedených v člancích 59, 60, 99 odstavce 2, 3, 4 a 5, 100, 102, 103, 104, 105 odstavec 6, 106 odstavec 2, 107 odstavec 5 a 6, 111, 119, 120 odstavec 2 a 3, 122 odstavec 2, 123 odstavce 4 a 5, a plnit další poradní a přípravné úkoly přidělené mu Radou,

- posuzovat alespoň jednou ročně situaci, která - pokud jde o pohyb kapitálu a volnost plateb - vyplývá z provádění této smlouvy a z opatření přijatých Radou; posuzování se týká všech opatření vztahujících se na pohyb kapitálu a plateb; výbor podává Komisi a Radě zprávu o výsledku tohoto posouzení.

Každý členský stát, Komise a EÚB jmenují nejvíce po dvou členech výboru.

3. Rada kvalifikovanou většinou na návrh Komise a po konzultaci s EÚB a výborem uvedeným v tomto článku stanoví podrobná pravidla týkající se složení Hospodářského a finančního výboru. Předseda Rady informuje o takovém rozhodnutí Evropský parlament.

4. Pokud existují členské státy, na něž se vztahují výjimky uváděné v člancích 122 a 123, sleduje výbor nad rámec úkolů podle odstavce 2 měnovou a finanční situaci a všeobecný platební styk těchto členských států a pravidelně o tom podává zprávy Radě a Komisi.

• Čl. 115/ex-čl. 109d **Účast Komise**

V záležitostech upravených v člancích 99 odstavec 4, 104 (s výjimkou odstavce 14), 111, 121, 122 a 123 odstavce 4 a 5 může Rada nebo členský stát požádat Komisi, aby, je-li to vhodné, podala doporučení nebo návrh. Komise posoudí žádost a neprodleně předloží své závěry Radě.

Kapitola 4

Přechodná ustanovení

• Čl. 116/ex-čl. 109e **Druhá etapa hospodářské a měnové unie**

1. Druhá etapa uskutečňování hospodářské a měnové unie začne dne 1. ledna 1994.

2. Před tímto datem

a) každý členský stát:

- přijme, je-li to nezbytné, vhodná opatření pro zajištění dodržování zákazů stanovených v článku 56, jakož i zákazů uvedených v člancích 101 a 102 odstavec 1,

- přijme, je-li to nezbytné, se záměrem umožnit hodnocení podle písm. b, víceleté programy k zajištění trvalé konvergence nutné pro uskutečnění hospodářské a měnové unie, zejména pokud jde o cenovou stabilitu a zdravé veřejné finance,

b) Rada zhodnotí na základě zprávy Komise pokrok dosažený v oblasti hospodářské a měnové konvergence, zejména pokud jde o cenovou stabilitu a zdravé veřejné finance, jakož i pokrok při provádění pravidel Společenství týkajících se vnitřního trhu.

3. Ustanovení článků 101, 102 odstavec 1, 103 odstavec 1 a 104 s výjimkou odstavců 1, 9, 11 a 14, budou uplatňována od počátku druhé etapy.

Ustanovení článků 100 odstavec 2, 104 odstavec 1, 9 a 11, 105, 106, 108, 111, 112, 113 a 114 odstavce 2 a 4 budou uplatňována od počátku třetí etapy.

4. Ve druhé etapě se členské státy vynasnaží vyvarovat nadměrných schodků veřejných financí.

5. Během druhé etapy každý členský stát vhodným způsobem zahájí podle článku 109 postup vedoucí k nezávislosti jeho ústřední banky.

• Čl. 117/ex-čl. 109f **Evropský měnový institut**

1. Na počátku druhé etapy bude ustaven Evropský měnový institut (dále jen "EMI") a zahájí svou činnost. Má právní subjektivitu a je řízen a spravován radou, skládající se z prezidenta a z guvernérů národních ústředních bank, z nichž jeden se stane viceprezidentem.

Prezident je jmenován společnou dohodou vlád členských států na úrovni hlav států či šéfů vlád, na doporučení Rady EMI a po konzultaci s Evropským parlamentem a Radou. Prezident je vybírán z osobností uznávaných a zkušených v měnových a bankovních záležitostech. Prezidentem EMI se mohou stát pouze státní příslušníci členských států. Rada EMI jmenuje viceprezidenta.

Statut EMI je stanoven v protokolu připojeném k této smlouvě.

2. EMI má za úkol:

- posilovat spolupráci mezi národními ústředními bankami,

- posilovat koordinaci měnových politik členských států s cílem zajistit cenovou stabilitu,

- sledovat fungování Evropského měnového systému,

- pořádat konzultace o otázkách, které spadají do působnosti národních ústředních bank a ovlivňují stabilitu finančních institucí a trhů,

- přebírat úkoly Evropského fondu pro měnovou spolupráci, který bude rozpuštěn; podrobnosti rozpuštění jsou stanoveny ve Statutu EMI,
- usnadňovat používání ECU a dohlížet na jeho vývoj, včetně hladkého fungování clearingového systému ECU.

3. Při přípravě třetí etapy má EMI za úkol:

- připravovat nástroje a postupy nezbytné pro uskutečňování jednotné měnové politiky ve třetí etapě,
- podporovat, je-li třeba, harmonizaci praktik a pravidel pro sběr, shromažďování a rozšiřování statistických dat v oblasti jeho působnosti,
- vypracovávat pravidla pro operace, prováděné národními ústředními bankami v rámci ESÚB,
- zvyšovat účinnost mezinárodního platebního styku,
- dohlížet na technickou přípravu bankovek ECU.

Nejpozději do 31. prosince 1996 EMI upřesní normativní, organizační a logistický rámec, nezbytný pro ESÚB k plnění jeho úkolů ve třetí etapě. Tento rámec bude předložen k rozhodnutí EÚB k datu jejího ustavení.

4. EMI může dvoutřetinovou většinou hlasů členů své rady:

- zaujímat stanoviska nebo dávat doporučení k celkové orientaci měnové a kursové politiky, jakož i k opatřením s tím souvisejícím, zaváděným v každém členském státu,
- předkládat stanoviska nebo doporučení vládám a Radě k politikám, které by mohly ovlivnit vnitřní či vnější měnovou situaci ve Společenství, a zejména fungování Evropského měnového systému,
- dávat doporučení měnovým úřadům členských států, týkající se provádění jejich měnové politiky.

5. EMI může jednomyslně rozhodnout o zveřejnění svých stanovisek a doporučení.

6. Rada konzultuje s EMI každý navrhovaný akt Společenství z oblasti jeho působnosti.

Úřady členských států konzultují s EMI všechny návrhy právních předpisů z oblasti jeho působnosti v mezích a za podmínek stanovených Radou kvalifikovanou většinou na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem a EMI.

7. Rada může jednomyslně na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem a EMI svěřit EMI další úkoly pro přípravu třetí etapy.

8. Tam, kde tato smlouva stanoví konzultativní úlohu EÚB, je až do ustavení EÚB v odkazech na EÚB třeba rozumět EMI.

9. Během druhé etapy se pod pojmem "EÚB", užitým v člancích 230, 232, 233, 234, 237 a 288, rozumí EMI.

• Čl. 118/ex-čl. 109g **Měnový koš ECU**

Složení měnového koše ECU se nebude měnit.

Od začátku třetí etapy bude v souladu s článkem 123 odstavec 4 neodvolatelně stanovena hodnota ECU.

• Čl. 119/ex-čl. 109h **Nesnáze s platební bilancí**

1. Je-li členský stát, pokud jde o jeho platební bilanci, v nesnázích nebo je vážně nesnázemi ohrožován v důsledku celkové nerovnováhy své platební bilance nebo v důsledku druhu měn, které má v dispozici, a mohou-li takové nesnáze ohrozit zejména fungování společného trhu nebo postupné uskutečňování společné obchodní politiky, Komise okamžitě prozkoumá situaci dotyčného státu a opatření, která s využitím všech prostředků, jež má tento stát k dispozici, učinil nebo může učinit v souladu s ustanoveními této smlouvy. Komise uvede, jaká opatření doporučuje státu učinit.

Ukáží-li se opatření učiněná členským státem a opatření navržená Komisí jako nedostatečná k překonání nesnází, které vznikly nebo hrozí, že vzniknou, Komise po konzultaci s výborem uvedeným v článku 114 doporučí Radě poskytnutí vzájemné pomoci a vhodné metody jejího poskytnutí.

Komise pravidelně informuje Radu o situaci a jejím vývoji.

2. Rada kvalifikovanou většinou poskytne takovou vzájemnou pomoc, přijme směrnice nebo rozhodnutí stanovící podmínky a podrobnosti této pomoci, která může mít formu:

- a) dohodnutého postupu ve vztahu k mezinárodním organizacím, k nimž se mohou členské státy obrátit o pomoc,
- b) opatření, potřebná k zamezení odklonu obchodu, pokud stát, který je v nesnázích, udržuje nebo znovu zavádí kvantitativní omezení vůči třetím zemím,
- c) poskytnutí omezených úvěrů ostatními členskými státy; k tomu je třeba jejich souhlasu.

3. Není-li Radou poskytnuta vzájemná pomoc doporučená Komisí nebo jsou-li poskytnutá vzájemná pomoc a učiněná opatření nedostatečná, zmocní Komise stát, který je v nesnázích, aby přijal ochranná opatření, jejichž podmínky a podrobnosti Komise určí.

Rada může kvalifikovanou většinou takové zmocnění odvolat a podmínky a podrobnosti těchto opatření změnit.

4. Tento článek od počátku třetí etapy pozbyde účinnosti, pokud článek 122 odstavec 6 nestanoví jinak.

• Čl. 120/ex-čl. 109i **Náhlá krize v platební bilanci, ochranná opatření**

1. Nastane-li náhlá krize v platební bilanci členského státu a není-li okamžitě učiněno rozhodnutí ve smyslu článku 119 odstavec 2, může tento členský stát preventivně učinit nezbytná ochranná opatření. Taková opatření smějí způsobit co nejmenší porušení fungování společného trhu a nesmějí přesahovat rozsah nezbytně nutný pro odstranění potíží, které náhle vznikly.

2. Komise a ostatní členské státy budou o takových ochranných opatřeních informovány před nabytím jejich účinnosti. Komise může Radě doporučit poskytnutí vzájemné pomoci podle článku 119.

3. Zaujala-li Komise po konzultaci s výborem uvedeným v článku 114 stanovisko, může Rada kvalifikovanou většinou rozhodnout, aby dotyčný stát změnil, pozastavil nebo zrušil výše uvedená ochranná opatření.

4. S výhradou článku 122 odstavec 6 pozbyde tento článek od počátku třetí etapy účinnosti

• Čl. 121/ex-čl. 109j **Kritéria konvergence; třetí etapa**

1. Komise a EMI informují Radu o pokroku dosaženém členskými státy při plnění jejich závazků, týkajících se uskutečňování hospodářské a měnové unie. Tyto zprávy zahrnují posouzení slučitelnosti právních předpisů jednotlivých členských států, včetně statutů jejich národních ústředních bank s články 108 a 109 této smlouvy a se Statutem ESÚB. Zprávy posoudí, zda bylo dosaženo vysokého stupně konvergence, jehož měřítkem je míra splnění těchto kritérií jednotlivými členskými státy:

- dosažení vysokého stupně cenové stability, patrného z míry inflace, která je blízká míře inflace nejvýše tří členských států, jež dosáhly v oblasti cenové stability nejlepších výsledků,
- dlouhodobě udržitelný stav veřejných financí, patrný ze stavu veřejných rozpočtů nevykazujících nadměrný schodek ve smyslu článku 104 odstavec 6,
- dodržování normálního rozpětí stanoveného mechanismem měnových kursů Evropského měnového systému, aniž v posledních dvou letech došlo k devalvaci vůči měně jiného členského státu,
- stálost konvergence dosažené členským státem a jeho účasti v mechanismu měnových kursů Evropského měnového systému, která se odráží v dlouhodobých úrovních úrokové míry.

Čtyři kritéria uvedená v tomto odstavci a rozhodné období, po něž mají být respektována, jsou dále rozpracována v protokolu připojeném k této smlouvě. Zprávy Komise a EMI také přihlédnou k vývoji ECU, výsledkům integrace trhů, situaci a vývoji běžného účtu platební bilance a posouzení vývoje nákladů na jednotku pracovní síly a jiných cenových indexů.

2. Na základě těchto zpráv Rada kvalifikovanou většinou na doporučení Komise zhodnotí:

- zda jednotlivé členské státy splňují podmínky nezbytné pro zavedení jednotné měny;
- zda většina členských států splňuje podmínky nezbytné pro zavedení jednotné měny, a doporučí svá zjištění Radě, zasedající ve složení hlav států či šéfů vlád. Evropský parlament bude konzultován a předloží své stanovisko Radě zasedající ve složení hlav států či šéfů vlád.

3. Rada zasedající ve složení hlav států či šéfů vlád přihlédne náležitým způsobem ke zprávám uvedeným v odstavci 1 a stanovisku Evropského parlamentu podle odstavce 2 a kvalifikovanou většinou, nejpozději do 31. prosince 1996:

- rozhodne, na základě doporučení Rady uvedených v odstavci 2, zda většina členských států splňuje podmínky nezbytné pro zavedení jednotné měny;
- rozhodne, zda je pro Společenství vhodné vstoupit do třetí etapy, a pokud ano,
- stanoví datum zahájení třetí etapy.

4. Nebude-li do konce roku 1997 datum pro zahájení třetí etapy stanoveno, třetí etapa začne dne 1. ledna 1999. Před 1. červencem 1998 Rada zasedající ve složení hlav států či šéfů vlád po zopakování postupu stanoveného v odstavcích 1 a 2, s výjimkou druhého bodu odstavce 2, po přihlédnutí ke zprávám uváděným v odstavci 1 a stanovisku Evropského parlamentu, potvrdí kvalifikovanou většinou a na základě doporučení Rady uváděných v odstavci 2, který členský stát splňuje nezbytné podmínky pro zavedení jednotné měny.

• Čl. 122/ex-čl. 109k **Výjimky**

1. Bylo-li učiněno rozhodnutí stanovit datum podle článku 121 odstavec 3, Rada na základě svých doporučení podle článku 121 odstavec 2 kvalifikovanou většinou na doporučení Komise rozhodne, zda pro některý, a pokud ano, tak pro který členský stát platí výjimka ve smyslu odstavce 3 tohoto článku. Takové členské státy se v této smlouvě uvádějí jako “členské státy, pro které platí výjimka”.

Potvrdila-li Rada v souladu s článkem 121 odstavec 4, které členské státy splňují podmínky nezbytné pro zavedení jednotné měny, pak pro ty členské státy, které podmínky nespĺňují, platí výjimka podle odstavce 3 tohoto článku. Takové členské státy budou v této smlouvě uváděny jako “členské státy, pro které platí výjimka”.

2. Alespoň jednou za dva roky, nebo na žádost členského státu, pro který platí výjimka, Komise a EÚB podávají Radě zprávu podle článku 121 odstavec 1. Po konzultaci s Evropským parlamentem a po projednání v Radě zasedající ve složení hlav států či šéfů vlád rozhodne Rada kvalifikovanou většinou na návrh Komise, které členské státy, pro něž platí výjimka, splňují podmínky nezbytné na základě kritérií stanovených v článku 111 odstavec 1 a zruší výjimky dotyčných států.

3. Výjimka uvedená v odstavci 1 znamená, že na dotyčný členský stát se nevztahují následující články: články 104 odstavce 9 a 11, 105 odstavce 1, 2, 3 a 5, 106, 110, 111 a 112 odstavec 2 písm. b. Vynětí takového členského státu a jeho národní ústřední banky z práv a povinností v rámci ESÚB je stanoveno v kapitole IX Statutu ESÚB.

4. V člancích 105 odstavec 1, 2 a 3, 106, 110, 111 a 112 odstavec 2 písm. b se pod pojmem “členské státy” rozumí “členské státy, pro které neplatí výjimka”.

5. Hlasovací právo členských států, pro které platí výjimka, se pozastavuje pro rozhodování Rady podle článků této smlouvy uvedených v odstavci 3. V takovém případě je odchýlně od článků 205 a 250 odstavce 1 kvalifikovaná většina definována jako dvě třetiny hlasů zástupců členských států, pro které neplatí výjimka, vážených podle článku 205 odstavec 2; jednomyslnost těchto států je nutná pro akt vyžadující jednomyslnost.

6. Články 119 a 120 se nadále vztahují na členský stát, pro který platí výjimka.

• Čl. 123/ex-čl. 109l **Ustavení EÚB; ESÚB; stanovení směnných kursů**

1. Jakmile bude vydáno rozhodnutí podle článku 121 odstavec 3 o datu zahájení třetí etapy, popř. okamžitě po 1. červenci 1998:

- Rada přijme pravidla uvedená v článku 107 odstavec 6,

- vlády členských států, pro které neplatí výjimka, jmenují postupem podle článku 50 Statutu ESÚB prezidenta, viceprezidenta a další členy Výboru ředitelů EÚB. Existují-li členské státy, pro které platí výjimka, počet členů Výboru ředitelů může být menší, než je stanoveno v článku 11.1 Statutu ESÚB, avšak v žádném případě nemůže mít méně než čtyři členy.

Jakmile je jmenován Výbor ředitelů, ustaví se ESÚB a EÚB a připraví se na svou plnou činnost, jak je popsána v této smlouvě a ve Statutu ESÚB. Plný výkon jejich pravomocí začne od prvního dne třetí etapy.

2. Jakmile se ustaví EÚB, přebírá, je-li to nezbytné, úkoly EMI. EMI bude po ustavení EÚB zrušen; způsoby zrušení jsou stanoveny ve Statutu EMI.

3. Pokud existují členské státy, pro které platí výjimka, a aniž by tím byl dotčen článek 107 odstavec 3 této smlouvy, bude, jako třetí orgán EÚB s rozhodovací pravomocí ustavena, Generální rada EÚB uvedená v článku 45 Statutu ESÚB.

4. K datu zahájení třetí etapy Rada stanoví jednomyslným usnesením členských států, pro které neplatí výjimka, na návrh Komise a po konzultaci s EÚB neodvolatelné směnné kursy jejich měn, jakož i neodvolatelné pevné kursy, podle nichž budou měny nahrazeny ECU a ECU se stane plnohodnotnou měnou. Toto opatření samo o sobě nezmění vnější hodnotu ECU. Rada přijme podle téhož postupu také další opatření nezbytná pro rychlé zavádění ECU jako jednotné měny těchto členských států.

5. Bude-li rozhodnuto postupem podle článku 122 odstavec 2 zrušit výjimku, přijme Rada jednomyslným usnesením členských států, pro které neplatí výjimka, a dotyčného členského státu na návrh Komise a po konzultaci s EÚB kurs, podle něhož ECU nahradí měnu dotyčného členského státu a přijme další opatření nezbytná pro zavedení ECU jako jednotné měny v dotyčném členském státu.

• Čl. 124/ex-čl. 109m **Kursovní politika; výjimky**

1. Do zahájení třetí etapy pokládá každý členský stát svou politiku měnového kursu za věc společného zájmu. Přitom členské státy přihlédnou ke zkušenostem získaným ze spolupráce v rámci Evropského měnového systému (EMS) a z vytváření ECU a respektují stávající pravomoci v této oblasti.

2. Od zahájení třetí etapy se ustanovení odstavce 1 aplikují analogicky na politiku měnového kursu členského státu, pro který platí výjimka, a to po dobu její platnosti.

HLAVA VIII
(ex-hlava VIa)
ZAMĚSTNANOST

• Čl. 125/ex-čl. 109n **Koordinovaná strategie zaměstnanosti**

Členské státy a Společenství pracují podle této hlavy na rozvoji koordinované strategie zaměstnanosti a zejména podpory kvalifikace, výchovy a flexibility pracovníků a pracovních trhů a jejich přizpůsobivosti požadavkům hospodářské změny tak, aby dosáhly cílů článku 2 Smlouvy o Evropské unii a článku 2 této smlouvy.

• Čl. 126/ex-čl. 109o **Základní rysy politiky zaměstnanosti**

1. Členské státy přispívají svou politikou zaměstnanosti slučitelnou s hlavními směry hospodářských politik členských států a Společenství přijatými podle článku 99 odstavec 2 k dosažení cílů uvedených v článku 125.

2. Členské státy považují podporu zaměstnanosti za záležitost společného zájmu a sladují své příslušné činnosti podle článku 128 v Radě, přičemž přihlížejí k těm národním zvyklostem, které se týkají odpovědnosti sociálních partnerů v této oblasti.

• Čl. 127/ex-čl. 109p **Vysoká úroveň zaměstnanosti**

1. Společenství přispívá k vysoké úrovni zaměstnanosti tím, že podporuje spolupráci mezi členskými státy a podporuje jejich opatření v této oblasti, která v případě nutnosti doplňuje. Respektuje přitom kompetence členských států.

2. Cíl vysoké úrovně zaměstnanosti se bere v úvahu při stanovení a provádění politik a činností Společenství.

• Čl. 128/ex-čl. 109q **Výroční zpráva; orientační směry; prověřování**

1. Na základě společné výroční zprávy Rady a Komise přezkoumává Evropská rada každým rokem situaci zaměstnanosti ve Společenství a přijímá k tomu odpovídající závěry.

2. Na základě závěrů Evropské rady stanoví Rada na návrh Komise a po konzultaci Evropského parlamentu, hospodářského a sociálního výboru, Výboru regionů a Výboru pro zaměstnanost uvedeného v článku 130 každým rokem kvalifikovanou většinou orientační směry, které členské státy berou v úvahu při své politice zaměstnanosti. Tyto orientační směry musí být slučitelné s hlavními směry přijatými podle článku 99 odstavec 2.

3. Každý členský stát předloží Radě a Komisi každým rokem zprávu o důležitých opatřeních, která přijal k uskutečnění své politiky zaměstnanosti zohledňující orientační směry politiky zaměstnanosti uvedené v odstavci 2.

4. Na základě zpráv podle odstavce 3 a stanovisek Výboru pro zaměstnanost Rada každým rokem prověřuje provádění politiky zaměstnanosti členských států zohledňující orientační směry politiky zaměstnanosti. Rada přitom může kvalifikovanou většinou na doporučení Komise adresovat členským státům doporučení, jestliže to na základě výsledků takovéto prověrky považuje za vhodné.

5. Na základě výsledku uvedené prověrky vypracují Rada a Komise společnou výroční zprávu pro Evropskou radu o situaci zaměstnanosti ve Společenství a o provádění orientačních směrů politiky zaměstnanosti.

• Čl. 129/ex-čl. 109r **Stimulační opatření Rady**

Rada se může postupem podle článku 251 a po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů usnést na stimulačních opatřeních k podpoře spolupráce mezi členskými státy a k podpoře jejich

opatření k zaměstnanosti prostřednictvím iniciativ, které mají za cíl rozvíjet výměnu informací a osvědčených zkušeností, poskytovat srovnávací analýzy a expertízy, jakož i podporovat inovativní přístupy a vyhodnocovat zkušenosti, a to zejména využitím pilotních projektů.
Tato opatření nezahrnují harmonizaci zákonů a ostatních předpisů členských států.

• Čl. 130/ex-čl. 109s **Podpůrná opatření Rady**

Rada ustaví po konzultaci s Evropským parlamentem Výbor pro zaměstnanost s poradní funkcí k podpoře koordinace politiky zaměstnanosti a pracovních trhů členských států. Výbor má následující úkoly:

- sleduje situaci zaměstnanosti a politiky zaměstnanosti členských států a Společenství;
- aniž by byl dotčen článek 207, podává na žádost Rady nebo Komise nebo z vlastní iniciativy stanoviska a přispívá k přípravě činností uvedených v článku 128.

Při plnění svých úkolů konzultuje Výbor sociální partnery.

Členské státy a Komise jmenují každý po dvou členech Výboru.

HLAVA IX
(ex-hlava VII)
SPOLEČNÁ OBCHODNÍ POLITIKA

• Čl. 131/ex-čl. 110 **Cíle**

Vytvořením celní unie hodlají členské státy přispět ve společném zájmu k harmonickému rozvoji světového obchodu, postupnému odstranění omezení mezinárodního obchodu a k snižování celních překážek. Společná obchodní politika přihlíží k příznivému dopadu, který zrušení cel mezi členskými státy může mít na vzrůst konkurenceschopnosti podniků těchto států.

• Čl. 132/ex-čl. 112 **Podpora vývozu; refundace**

1. Aniž by byly dotčeny závazky, které členské státy převzaly v rámci jiných mezinárodních organizací, budou systémy podpor poskytovaných členskými státy vývozu do třetích zemí harmonizovány v míře nutné k zajištění toho, aby soutěž mezi podniky Společenství nebyla narušována.

Na návrh Komise vydává Rada kvalifikovanou většinou k tomu potřebné směrnice.

2. Předchozí ustanovení se nepoužijí na refundace celních poplatků nebo dávek s rovnocenným účinkem, ani na refundace nepřímých daní, včetně daně z obratu, spotřebních daní a jiných nepřímých daní, které se povolují při vývozu zboží z členského státu do státu třetího, pokud tyto refundace nepřevyšují poplatky a daně, jimž byly vyvážené výrobky přímo nebo nepřímo podrobeny.

• Čl. 133/ex-čl. 113 **Společná obchodní politika; provádění**

1. Po uplynutí přechodného období se společná obchodní politika zakládá na jednotných zásadách, zejména pokud jde o úpravy celních sazeb, uzavírání celních a obchodních dohod, sjednocování liberalizačních opatření, vývozní politiku a obchodní ochranná opatření, jako jsou např. opatření pro případ dumpingu a subvencování.

2. Komise předkládá Radě návrhy k provádění společné obchodní politiky.

3. Je-li třeba sjednat dohody s jedním nebo více státy nebo s mezinárodními organizacemi, Komise podá doporučení Radě. Rada zmocní Komisi zahájit potřebná jednání.

Komise vede tato jednání v rámci směrnic, které pro ni Rada může vydat, a konzultuje Zvláštní výbor ustavený Radou, aby pomáhal Komisi při plnění tohoto úkolu.

Použijí se příslušná ustanovení článku 300.

4. Při výkonu pravomocí, které jí byly tímto článkem svěřeny, se Rada usnáší kvalifikovanou většinou.

5. Rada může na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem jednomyslným rozhodnutím rozšířit použití odstavců 1 až 4 na mezinárodní jednání o dohodách o službách a právech duševního vlastnictví, pokud nejsou těmito odstavci již pokryta.

• Čl. 134/ex-čl. 115 **Ochranná klauzule**

K zajištění toho, aby provedení obchodně politických opatření přijatých v souladu s touto smlouvou některým členským státem nebylo znemožněno odklonem obchodu, nebo vyvolá-li rozdílnost těchto

opatření hospodářské obtíže v jednom státu nebo v několika členských státech, doporučí Komise metody potřebné spolupráce mezi členskými státy. Nestačí-li to, Komise může zmocnit členský stát, aby učinil nutná opatření, jejichž podmínky a podrobnosti Komise určí.

V naléhavém případě požádají členské státy Komisi o zmocnění, aby samy mohly učinit nezbytná opatření; Komise rozhodne co nejdříve. Dotyčné členské státy poté oznámí opatření ostatním členským státům. Komise může kdykoli rozhodnout, že dotyčné členské státy mají příslušná opatření změnit nebo zrušit. Přednostně je třeba volit taková opatření, která vyvolávají co nejmenší poruchy ve fungování společného trhu.

HLAVA X *(ex-hlava VIIa)* **CELNÍ SPOLUPRÁCE**

• Čl. 135/ex-čl. 116 **Opatření k posílení celní spolupráce**

Rada přijímá v rámci působnosti této smlouvy postupem podle článku 251 opatření k posílení celní spolupráce mezi členskými státy a mezi členskými státy a Komisí. Používání trestního a procesního práva členských států není těmito opatřeními dotčeno.

HLAVA XI *(ex-hlava VIII)* **SOCIÁLNÍ POLITIKA, VŠEOBECNÉ A ODBORNÉ VZDĚLÁVÁNÍ A MLÁDEŽ**

Kapitola 1 *Sociální ustanovení*

• Čl. 136/ex-čl. 117 **Sociální cíle**

Společenství a členské státy, respektující základní sociální práva, jak jsou stanovena v Evropské sociální chartě podepsané v Turínu 18. října 1961 a v Komunitární chartě základních sociálních práv pracovníků z roku 1989, sledují následující cíle: podporu zaměstnanosti, zlepšování životních a pracovních podmínek tak, aby došlo k jejich harmonizaci při zachování tendence k jejich zlepšování, náležitou sociální ochranu, sociální dialog, rozvoj potenciálu pracovních sil s ohledem na trvale vysokou úroveň zaměstnanosti a boj proti vylučování z trhu práce.

Za tímto účelem Společenství a členské státy provádějí opatření, která berou v úvahu rozmanitou vnitrostátní praxi, zejména ve smluvních vztazích, jakož i nutnost udržet konkurenceschopnost hospodářství Společenství.

Soudí, že takový rozvoj bude výsledkem jak fungování společného trhu, který napomůže sladění sociálních systémů, tak postupů stanovených touto smlouvou a sbližování zákonů a jiných předpisů.

• Čl. 137/ex-čl. 118 **Zlepšování pracovního prostředí; minimální požadavky; sociální jistoty**

1. K dosažení cílů stanovených v článku 136 Společenství podporuje a doplňuje činnost členských států v následujících oblastech:

- zlepšování zejména pracovního prostředí k ochraně zdraví a bezpečnosti pracovníků;
- pracovní podmínky;
- informování pracovníků a konzultace s nimi;
- reintegrace osob vyloučených z trhu práce, aniž by byl dotčen článek 150;
- rovnost mezi muži a ženami na trhu práce a rovné zacházení v práci.

2. Za tímto účelem může Rada stanovit směnicemi minimální požadavky, které se zavedou postupně, s přihlédnutím k podmínkám a technickým předpisům existujícím v jednotlivých členských státech. Takové směrnice nesmějí ukládat administrativní, finanční a právní omezení, bránící zřizování a rozvoji malých a středních podniků.

Rada rozhoduje postupem podle článku 251 Smlouvy po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů.

V boji proti sociálnímu vylučování může Rada tímto postupem přijímat opatření, určená k podpoře spolupráce členských států prostřednictvím iniciativ, které mají za cíl zlepšování poznání, rozvoj výměny informací a osvědčených zkušeností, podporu inovativních přístupů a vyhodnocování zkušeností.

3. Rada však na návrh Komise, po konzultaci s Evropským parlamentem, Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů rozhoduje jednomyslně v následujících oblastech:

- sociální zabezpečení a sociální ochrana pracujících,
- ochrana pracujících při ukončení pracovní smlouvy,
- zastupování a kolektivní ochrana zájmů pracujících a zaměstnavatelů, včetně práva spolurozhodování, s výhradou odstavce 6;
- pracovní podmínky pro státní příslušníky třetích zemí, legálně pobývajících na území Společenství;
- finanční příspěvky na podporu zaměstnanosti a na vytváření pracovních příležitostí, aniž by byla dotčena ustanovení týkající se Sociálního fondu.

4. Členský stát může na jejich společnou žádost svěřit sociálním partnerům provádění směrnic, přijatých podle odstavců 2 a 3.

V takovém případě zajistí, aby nejpozději do okamžiku, do kterého musí být směrnice podle článku 249 provedena, přijali sociální partneři na základě dohody nezbytná opatření. Příslušný členský stát je povinen učinit veškerá nezbytná opatření, aby mohl být schopen kdykoli zaručit výsledky předepsané směrnicí.

5. Ustanovení přijatá podle tohoto článku nebudou žádnému členskému státu bránit zachovat nebo zavést přísnější ochranná opatření, slučitelná se smlouvou.

6. Ustanovení tohoto článku se nevztahují na odměnu za práci, právo na sdružování, právo na stávku a právo výluky.

• Čl. 138/ex-čl. 118a **Sociální dialog; postupy**

1. Komise má za úkol podporovat konzultace sociálních partnerů na úrovni Společenství a činí příslušná opatření k usnadnění jejich dialogu zajišťováním vyvážené podpory oběma stranám.

2. Za tím účelem Komise před předložením návrhů z oblasti sociální politiky konzultuje se sociálními partnery otázku možného zaměření činnosti Společenství.

3. Považuje-li Komise po této konzultaci činnost Společenství za účelnou, konzultuje se sociálními partnery obsah zamýšleného návrhu. Sociální partneři sdělí Komisi své stanovisko, popřípadě doporučení.

4. Při této konzultaci mohou sociální partneři informovat Komisi o svém úmyslu zahájit postup podle článku 139. Řízení může trvat nanejvýš devět měsíců, ledaže se dotyční sociální partneři a Komise společně rozhodnou ho prodloužit.

• Čl. 139/ex-čl. 118b **Sociální dialog; dohody**

1. Přejí-li si to sociální partneři, může jejich dialog na úrovni Společenství vést ke smluvním vztahům, včetně uzavření dohod.

2. Dohody uzavřené na úrovni Společenství se provádějí buď v souladu se zvyklostmi a postupy vlastními sociálními partnerům a členskými státem, nebo v oblastech, na které se vztahuje článek 137, na základě společné žádosti signatářů rozhodnutím Rady na návrh Komise.

Rada rozhoduje kvalifikovanou většinou, s výjimkou případů, kdy dotčená dohoda obsahuje jedno nebo více ustanovení, která se vztahují k jedné z oblastí uvedených v článku 137 odstavec 3, kde Rada rozhoduje jednomyslně.

• Čl. 140/ex-čl. 118c **Spolupráce v sociální politice**

Za účelem dosažení cílů stanovených v článku 136 a aniž by tím byla dotčena jiná ustanovení této Smlouvy, Komise podporuje spolupráci mezi členskými státy a usnadňuje koordinaci jejich činnosti ve všech oblastech sociální politiky podle této kapitoly, zejména v oblastech týkajících se:

- zaměstnanosti;
- pracovního práva a pracovních podmínek;
- základního vzdělání a dalšího odborného vzdělávání;

- sociálního zabezpečení;
- předcházení pracovních úrazů a nemocí z povolání;
- hygieny práce;
- práva na sdružování a kolektivní vyjednávání mezi zaměstnavateli a zaměstnanci.

Za tímto účelem jedná Komise v úzkém styku s členskými státy vypracováváním studií, podáváním stanovisek a zajišťováním konzultací o problémech, které existují na vnitrostátní úrovni a nebo které jsou významné pro mezinárodní organizace.

Před podáním svých stanovisek podle tohoto článku konzultuje Komise Hospodářský a sociální výbor.

• Čl. 141/ex-čl. 119 **Stejně odměňování mužů a žen**

1. Každý členský stát zajistí uplatnění zásady stejné odměny mužů a žen za stejnou nebo rovnocennou práci.
2. Odměnou ve smyslu tohoto článku se rozumí obvyklá základní či minimální mzda nebo plat a veškeré ostatní dávky, které zaměstnavatel přímo nebo nepřímo, v hotovosti nebo v naturáliích vyplácí pracovníkovi z titulu pracovního poměru.

Rovnost odměňování mužů a žen bez diskriminace podle pohlaví znamená:

- a) že odměna za stejnou práci při úkolové mzdě se vypočítává podle stejného tarifu,
- b) že odměna za práci při hodinové mzdě je stejná při stejném druhu práce.

3. Rada přijme postupem podle článku 251 a po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem opatření k zabezpečení uplatnění zásady stejných příležitostí a stejného zacházení s muži a ženami v otázkách práce a zaměstnanosti, včetně zásady stejné odměny při stejné nebo rovnocenné práci.

4. S ohledem na plné zajištění rovného zacházení s muži a ženami v pracovním procesu nebrání zásada rovného zacházení žádnému členskému státu zachovat nebo zavést opatření poskytující zvláštní výhody pro usnadnění odborné pracovní činnosti méně zastoupeného pohlaví nebo pro předcházení či kompenzaci nevýhod v jeho profesní kariéře.

• Čl. 142/ex-čl. 119a **Rovnocennost placené dovolené**

Členské státy se vynasnaží zachovat rovnocennost existujících systémů placené dovolené.

• Čl. 143/ex-čl. 120 **Zpráva o dosahování sociálních cílů a demografické situaci**

Komise vypracuje každoročně zprávu o pokroku v dosahování cílů stanovených v článku 136 a o demografické situaci ve Společenství. Zprávu postoupí Evropskému parlamentu, Radě a Hospodářskému a sociálnímu výboru.

Evropský parlament může Komisi vyzvat, aby vypracovala zprávy o zvláštních problémech týkajících se sociální situace.

• Čl. 144/ex-čl. 121 **Přenášení úkolů na Komisi**

Rada může jednomyslně po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem pověřit Komisi úkoly, které se týkají provádění společných opatření, zejména v oblasti sociálního zabezpečení migrujících pracovníků, uvedených v člancích 39 až 42.

• Čl. 145/ex-čl. 122 **Zpráva o sociální situaci**

Komise věnuje ve své výroční zprávě pro Evropský parlament zvláštní kapitolu vývoji sociální situace ve Společenství.

Evropský parlament může Komisi vyzvat, aby vypracovala zprávy o zvláštních problémech týkajících se sociálních podmínek.

Kapitola 2 *Evropský sociální fond*

• Čl. 146/ex-čl. 123 **Úkoly**

Pro zlepšení možností zaměstnání pracovníků ve vnitřním trhu a tím přispění ke zvyšování životní úrovně se podle následujících ustanovení ustavuje Evropský sociální fond, jehož záměrem bude rozšiřovat možnosti zaměstnávání pracovníků a zvyšovat jejich profesní a místní mobilitu uvnitř Společenství a usnadňovat jejich adaptaci na průmyslové změny, zejména odborným vzděláváním a rekvalifikací.

• Čl. 147/ex-čl. 124 **Správa**

Fond je spravován Komisí.

Komisi je přitom nápomocen výbor, jehož předsedou je člen Komise a členy představitelé vlád, odborových organizací a organizací zaměstnavatelů.

• Čl. 148/ex-čl. 125 **Prováděcí rozhodnutí**

Rada postupem podle článku 251 a po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů přijímá prováděcí rozhodnutí týkající se Evropského sociálního fondu.

Kapitola 3

Všeobecné a odborné vzdělávání a mládež

• Čl. 149/ex-čl. 126 **Spolupráce ve vzdělávací politice**

1. Společenství přispívá k rozvoji kvalitního vzdělávání podporou spolupráce mezi členskými státy, a je-li to nezbytné, podporováním a doplňováním činnosti členských států při plném respektování jejich odpovědnosti za obsah výuky a za organizaci vzdělávacích systémů a jejich kulturní a jazykovou rozmanitost.

2. Činnost Společenství je zaměřena na:

- rozvoj evropské dimenze ve vzdělávání, zvláště výukou a šířením jazyků členských států;
- podporu mobility studentů a učitelů, mimo jiné podporou uznávání akademických diplomů a započítávání doby studia;

- podporu spolupráce mezi vzdělávacími orgány;

- rozvoj výměny informací a zkušeností týkajících se otázek společných vzdělávacím systémům členských států;

- podporu rozvoje výměn mládeže a učitelů a vychovatelů;

- podporu rozvoje dálkového vzdělávání.

3. Společenství a členské státy podporují spolupráci v oblasti vzdělávání se třetími zeměmi a s příslušnými mezinárodními organizacemi, zejména s Radou Evropy.

4. Aby přispěla k dosažení cílů uvedených v tomto článku, Rada:

- postupem podle článku 251 a po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů přijímá podpůrná opatření, aniž by jimi harmonizovala zákony a ostatní předpisy členských států,

- kvalifikovanou většinou na návrh Komise přijímá doporučení.

• Čl. 150/ex-čl. 127 **Politika odborného vzdělávání**

1. Společenství provádí politiku odborného vzdělávání, která podporuje a doplňuje činnost členských států při plném respektování jejich odpovědnosti za obsah a organizaci odborného vzdělávání.

2. Činnost Společenství je zaměřena na:

- usnadňování adaptace na průmyslové změny, zejména odborným vzděláváním a rekvalifikací,

- zlepšování základního a dalšího odborného vzdělávání za účelem usnadnění profesního začlenění a znovuzačlenění do trhu práce,

- usnadňování přístupu k odbornému vzdělávání, podporu mobility instruktorů a praktikantů a zvláště mladých lidí,

- stimulování spolupráce v oblasti odborného vzdělávání mezi vzdělávacími či výcvikovými zařízeními a podniky,

- rozvoj výměny informací a zkušeností týkajících se otázek společných systémům odborného vzdělávání členských států.

3. Společenství a členské státy podporují spolupráci se třetími zeměmi a s příslušnými mezinárodními organizacemi v oblasti odborného vzdělávání.

4. Rada postupem podle článku 251 a po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů přijímá opatření, která přispívají k uskutečňování cílů tohoto článku, aniž by jimi harmonizovala zákony a ostatní předpisy členských států.

HLAVA XII
(ex-hlava IX)
KULTURA

• Čl. 151/ex-čl. 128 **Spolupráce v kultuře**

1. Společenství přispívá k rozkvětu kultur členských států a přitom respektuje jejich národní a regionální rozmanitost a zároveň zdůrazňuje společné kulturní dědictví.
2. Činnost Společenství je zaměřena na povzbuzování spolupráce mezi členskými státy a v případě potřeby na podporu a doplňování jejich činnosti v následujících oblastech:
 - zlepšování znalosti a šíření kultury a dějin evropských národů,
 - zachování a ochrana kulturního dědictví evropského významu,
 - nekomerční kulturní výměny,
 - umělecká a literární tvorba, včetně tvorby v audiovizuální oblasti.
3. Společenství a členské státy podporují spolupráci v oblasti kultury se třetími zeměmi a s příslušnými mezinárodními organizacemi, zejména s Radou Evropy.
4. Společenství ve své činnosti podle ostatních ustanovení této smlouvy přihlíží ke kulturním aspektům, zejména aby byla respektována a podporována různorodost jeho kultur.
5. K dosažení cílů uváděných v tomto článku Rada:
 - přijímá postupem podle článku 251 a po konzultaci s Výborem regionů podpůrná opatření, aniž by jimi harmonizovala zákony a ostatní předpisy členských států. Rada při postupu podle článku 251 rozhoduje jednomyslně,
 - na návrh Komise vydává jednomyslně doporučení.

HLAVA XIII
(ex-hlava X)
ZDRAVOTNICTVÍ

• Čl. 152/ex-čl. 129 **Spolupráce ve zdravotnictví**

1. Při stanovení a provádění všech politik a činností Společenství je zajištěn vysoký stupeň ochrany zdraví. Činnost Společenství doplňuje politiku členských států a je zaměřena na upevňování zdraví obyvatelstva, předcházení civilizačních chorob a odstraňování příčin ohrožení lidského zdraví. Zahrnuje potírání nejzávažnějších chorob podporou výzkumu jejich příčin, přenášení a prevence, stejně jako zdravotnické informace a zdravotní výchovu. Společenství doplňuje činnost členských států ke snížení škod na zdraví způsobených užíváním drog, včetně činnosti informační a preventivní.
2. Společenství napomáhá spolupráci mezi členskými státy v oblastech uvedených v tomto článku a podporuje, je-li to nutné, jejich činnost. Ve spojení s Komisí členské státy navzájem koordinují své politiky a programy v oblastech uvedených v odstavci 1. V úzkém kontaktu se členskými státy může Komise vyvinout jakoukoli užitečnou iniciativu na podporu takové koordinace.
3. Společenství a členské státy podporují spolupráci se třetími zeměmi a s příslušnými mezinárodními organizacemi v oblasti zdravotnictví.
4. Rada postupem podle článku 251 po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů přispívá k dosažení cílů tohoto článku přijímáním následujících opatření:
 - a) opatření k zajištění vysokých standardů kvality a bezpečnosti pro orgány a látky lidského původu, stejně jako pro krev a krevní deriváty; tato opatření nebudou žádnému členskému státu bránit zachovat nebo zavést přísnější ochranná opatření;
 - b) odchylně od článku 37 opatření v oblastech veterinární ochrany a ochrany rostlin, která mají za svůj přímý cíl ochranu zdraví obyvatelstva;
 - c) stimulačních opatření, která mají za cíl ochranu a zlepšení lidského zdraví, aniž by jimi harmonizovala zákony a ostatní předpisy členských států.

Rada může dále kvalifikovanou většinou na návrh Komise přijímat doporučení k účelům uvedeným v tomto článku.

5. Činnost Společenství v oblasti veřejného zdraví plně respektuje odpovědnost členských států za organizaci zdravotnictví a poskytování zdravotní péče a služeb. Zejména opatření podle odstavce 4 (a) se nedotknou vnitrostátních předpisů o dárcovství nebo lékařském použití orgánů a krve.

HLAVA XIV
(ex-hlava XI)
OCHRANA SPOTŘEBITELE

• Čl. 153/ex-čl. 129a **Opatření na ochranu spotřebitele**

1. Na podporu zájmů spotřebitelů a k zajištění vysoké úrovně ochrany spotřebitele přispívá Společenství k ochraně zdraví, bezpečnosti a hospodářských zájmů spotřebitelů, stejně jako k podpoře jejich práva na informace, osvětu a sdružování se k ochraně svých zájmů.

2. Požadavky ochrany spotřebitele je třeba respektovat při stanovení a provádění jiných politik a činností Společenství.

3. Společenství přispívá k dosažení cílů uvedených v odstavci 1 prostřednictvím:

a) opatření přijatých podle článku 95 v souvislosti s dovršováním vnitřního trhu;

b) opatření, která podporují, doplňují a monitorují politiku členských států;

4. Rada postupem podle článku 251 a po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem přijme opatření uvedená v odstavci 3(b);

5. Opatření přijatá podle odstavce 4 nebrání členskému státu zachovat nebo zavést přísnější ochranná opatření. Taková opatření musí být slučitelná s touto smlouvou a sdělují se Komisi.

HLAVA XV
(ex-hlava XII)
TRANSEVROPSKÉ SÍTĚ

• Čl. 154/ex-čl. 129b **Budování; přístup**

1. K dosažení cílů uvedených v člácích 14 a 100 a umožnění občanům Unie, ekonomickým subjektům a regionům a obcím plně těžit z vytvoření prostoru bez vnitřních hranic, Společenství přispívá k zavádění a rozvoji transevropských sítí v oblastech dopravních, telekomunikačních a energetických infrastruktur.

2. V rámci systému otevřených a konkurenčních trhů bude činnost Společenství zaměřena na podporu vzájemného propojení a součinnosti národních sítí, jakož i přístupu k takovým sítím. Zejména přihlédne k potřebě propojit ostrovní, vnitrozemské a okrajové regiony s centrálními regiony Společenství.

• Čl. 155/ex-čl. 129c **Hlavní směry; opatření**

1. K dosažení cílů uvedených v článku 154 Společenství

- určí hlavní směry zahrnující cíle, priority a hlavní rysy opatření, předpokládaných v oblasti transevropských sítí; tyto hlavní směry určí projekty společného zájmu,

- provede opatření, která se ukáží nezbytná pro zajištění vzájemné součinnosti sítí, zejména v oblasti harmonizace technických norem,

- může podporovat členskými státy podporované projekty, které jsou ve společném zájmu a jsou uvedeny v rámci hlavních směrů podle první odrážky, zejména formou studií o jejich proveditelnosti, ručení za půjčky nebo příspěvků ke snížení úroků; Společenství může také prostřednictvím Fondu solidarity, ustaveného podle článku 161, přispívat k financování specifických projektů v členských státech v oblasti dopravní infrastruktury.

Při této činnosti Společenství přihlédne k potenciální ekonomické životaschopnosti projektů.

2. Ve spojení s Komisí členské státy navzájem koordinují politiky prováděné na národní úrovni, které mohou mít významný vliv na dosažení cílů uvedených v článku 154. Komise může v úzké spolupráci s členskými státy vyvinout jakoukoli užitečnou iniciativu na podporu takové koordinace.

3. Společenství se může rozhodnout spolupracovat se třetími zeměmi k podpoře projektů vzájemného zájmu a k zajištění vzájemné součinnosti sítí.

• Čl. 156/ex-čl. 129d **Přijímání rozhodnutí**

Rada postupem podle článku 251 a po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů, přijme hlavní směry uváděné v článku 155 odstavci 1.

Hlavní směry a projekty společného zájmu, které se týkají území členského státu, musí být schváleny tímto členským státem.

*HLAVA XVI
(ex-hlava XIII)
PRŮMYSL*

• Čl. 157/ex-čl. 130 **Konkurenceschopnost; zákaz podpor**

Společenství a členské státy bdí nad tím, aby byly zajištěny podmínky nezbytné pro konkurenceschopnost průmyslu Společenství.

Za tímto účelem, v souladu se systémem otevřených a konkurenčních trhů, je jejich činnost zaměřena na:

- urychlení adaptace průmyslu na strukturální změny,
- podporu prostředí příznivého pro iniciativu a pro rozvoj podnikání po celém Společenství, zvláště malých a středních podniků,
- podporu prostředí příznivého pro spolupráci mezi podniky,
- napomáhání lepšímu využívání průmyslového potenciálu politik inovačního, výzkumného a technologického rozvoje.

2. Členské státy se ve spojení s Komisí navzájem konzultují a v případě potřeby koordinují svou činnost. Komise může vyvinout jakoukoli užitečnou iniciativu na podporu takové koordinace.

3. Společenství přispívá k dosažení cílů stanovených v odstavci 1 prostřednictvím politik a činností, které provádí podle ostatních ustanovení této smlouvy. Rada na návrh Komise, po konzultaci s Evropským parlamentem a Hospodářského a sociálního výboru, může jednomyslně rozhodnout o specifických opatřeních na podporu činností vyvíjené členskými státy k dosažení cílů stanovených v odstavci 1. Tato hlava neposkytuje Společenství základ pro zavedení jakéhokoli opatření, které by mohlo vést k narušení soutěže.

*HLAVA XVII
(ex-hlava XIV)
HOSPODÁŘSKÁ A SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOST*

• Čl. 158/ex-čl. 130a **Cíle; znevýhodněné regiony**

Na podporu svého celkového harmonického rozvoje Společenství rozvíjí a sleduje činnosti vedoucí k posilování své hospodářské a sociální soudržnosti.

Společenství usiluje zejména o snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje různých regionů a zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů nebo ostrovů, včetně venkovských oblastí.

• Čl. 159/ex-čl. 130b **Strukturální fondy; zpráva; akce**

Členské státy provádějí a koordinují své hospodářské politiky tak, aby dosáhly též cílů uvedených v článku 158. Formulování a provádění politik a činností Společenství a zavádění vnitřního trhu přihlíží k cílům uvedeným v článku 158 a přispívá k jejich dosažení. Společenství také podporuje dosažení těchto cílů prostřednictvím strukturálních fondů (Evropský zemědělský poradní a záruční fond – poradní sekce,

Evropský sociální fond, Evropský fond pro regionální rozvoj), Evropské investiční banky a jiných dostupných finančních nástrojů.

Komise předkládá každé tři roky Evropskému parlamentu, Radě, Hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů zprávu o pokroku při dosahování hospodářské a sociální soudržnosti a o způsobu, jakým k tomu přispěly různé prostředky stanovené v tomto článku. Tato zpráva případně obsahuje vhodné návrhy. Ukáží-li se specifické činnosti mimo fondy jako nezbytné a bez újmy opatřením, o nichž bylo rozhodnuto v rámci jiných politik Společenství, mohou být takové činnosti přijaty Radou jednomyslně na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem, Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů.

• Čl. 160/ex-čl. 130c **Evropský fond pro regionální rozvoj**

Evropský fond pro regionální rozvoj je určen k tomu, aby svou účastí na rozvoji a strukturálních změnách zaostávajících regionů a přeměně upadajících průmyslových oblastí pomáhal odstraňovat zásadní regionální rozdíly ve Společenství.

• Čl. 161/ex-čl. 130d **Úkoly strukturálních fondů; Fond soudržnosti**

Bez újmy článku 162 Rada jednomyslně na návrh Komise a po obdržení souhlasu Evropského parlamentu a po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů definuje úkoly, prioritní cíle a organizaci strukturálních fondů, které mohou zahrnovat seskupování fondů. Rada tímž postupem také stanoví obecná pravidla na ně použitelná a pravidla nezbytná pro zajištění jejich efektivnosti a pro zajištění koordinace fondů mezi sebou navzájem a s dalšími existujícími finančními nástroji.

Fond solidarity, ustavený Radou podle stejného postupu, poskytne finanční příspěvky na projekty v oblasti životního prostředí a transevropských sítí týkající se dopravní infrastruktury.

• Čl. 162/ex-čl. 130e **Prováděcí rozhodnutí**

Prováděcí rozhodnutí týkajících se Evropského fondu pro regionální rozvoj přijímá Rada postupem podle článku 251 a po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů.

Ve vztahu k Evropskému zemědělskému poradenskému a záručnímu fondu - poradní sekce a k Evropskému sociálnímu fondu se nadále budou používat články 37 a 148.

HLAVA XVIII

(ex-hlava XV)

VÝZKUM A TECHNOLOGICKÝ ROZVOJ

• Čl. 163/ex-čl. 130f **Cíle**

1. Společenství má za cíl posilovat vědecké a technologické základy evropského průmyslu a podporovat rozvoj jeho mezinárodní konkurenceschopnosti, jakož i podporovat všechny výzkumné činnosti, které jsou na základě jiných kapitol této smlouvy pokládány za nezbytné.

2. Za tímto účelem Společenství podporuje podniky, včetně malých a středních, výzkumná střediska a univerzity v jejich úsilí v oblasti výzkumu a technologického rozvoje vysoké úrovně, podporuje jejich snahy o spolupráci, zejména tím, že umožňuje podnikům plně využívat potenciál vnitřního trhu Společenství, a to zvláště zpřístupněním veřejných zakázek, stanovením společných norem a odstraněním právních a daňových překážek této spolupráce.

3. O všech činnostech Společenství podle této smlouvy v oblasti výzkumu a technologického rozvoje, včetně demonstračních projektů, se rozhoduje a všechny tyto činnosti se provádějí v souladu s ustanoveními této hlavy.

• Čl. 164/ex-čl. 130g **Opatření**

K dosažení těchto cílů provádí Společenství následující činnosti, které doplňují činnosti členských států :

a) realizuje výzkumné programy, programy technologického rozvoje a demonstrační programy podporou spolupráce s podniky, vědeckými středisky a univerzitami a mezi nimi;

b) podporuje spolupráci s třetími zeměmi a mezinárodními organizacemi v oblasti komunitárního výzkumu, technologického rozvoje a demonstrace ukázek;

- c) šíří a zhodnocuje výsledky komunitárního výzkumu, technologického rozvoje a demonstrace ukázek;
- d) podporuje vzdělávání a mobilitu vědců v rámci Společenství.

• Čl. 165/ex-čl. 130h **Koordinace; iniciativy Komise**

1. Společenství a členské státy koordinují své činnosti ve výzkumu a technologickém rozvoji tak, aby zajišťovaly vzájemnou provázanost národních politik a politiky Společenství.
2. V úzké spolupráci s členskými státy může Komise vyvinout jakoukoli užitečnou iniciativu na podporu koordinace uvedené v odstavci 1.

• Čl. 166/ex-čl. 130i **Rámcový program; zvláštní programy**

1. Víceletý rámcový program, vymezující veškeré činnosti Společenství, přijme Rada postupem podle článku 251 po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem.

Rámcový program:

- stanoví vědecké a technologické cíle, kterých má být dosaženo činnostmi stanovenými v článku 164, jakož i příslušné priority;

- naznačí hlavní rysy těchto činností;

- určí maximální celkovou částku a podrobnosti finanční účasti Společenství na rámcovém programu a odpovídající podíl na každé z vymezených činností.

2. Rámcový program je přizpůsobován nebo doplňován podle vývoje situace.

3. Rámcový program bude proveden zvláštními programy pro každou z činností. Každý zvláštní program vymezí podrobná pravidla svého provádění, dobu svého trvání a nezbytné prostředky. Úhrn částek, považovaných zvláštními programy za nezbytné, nesmí překročit celkovou maximální částku určenou pro rámcový program a každou z činností.

4. Rada přijme zvláštní programy kvalifikovanou většinou na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem a Hospodářským a sociálním výborem.

• Čl. 167/ex-čl. 130j **Provádění rámcového programu**

K provádění víceletého rámcového programu Rada stanoví:

- pravidla pro účast podniků, výzkumných středisek a univerzit,

- pravidla pro šíření výsledků výzkumu.

• Čl. 168/ex-čl. 130k **Doplňkové programy**

Při provádění víceletého rámcového programu lze rozhodnout o doplňkových programech, jichž se účastní jen některé členské státy, které je – s výhradou případného příspěvku Společenství – financují.

Rada přijme pravidla týkající se těchto doplňkových programů, zvláště pokud jde o šíření poznatků a přístup jiných členských států k nim.

• Čl. 169/ex-čl. 130l **Účast Společenství**

Při provádění víceletého rámcového programu může Společenství po dohodě s dotyčnými členskými státy stanovit pravidla pro účast na výzkumných a rozvojových programech prováděných několika členskými státy, včetně účasti ve strukturách vytvořených k provádění těchto programů.

• Čl. 170/ex-čl. 130m **Mezinárodní spolupráce**

Při provádění víceletých rámcových programů může Společenství stanovit pravidla spolupráce s třetími zeměmi v oblasti komunitárního výzkumu, technologického rozvoje a demonstrace ukázek.

Podrobnosti této spolupráce mohou být předmětem dohod mezi Společenstvím a zúčastněnými třetími stranami, které se sjednávají a uzavírají v souladu s článkem 300.

• Čl. 171/ex-čl. 130n **Společné podniky**

Společenství může zakládat společné podniky nebo jiné struktury potřebné k účinnému provádění komunitárních výzkumných programů, programů technologického rozvoje a demonstrace ukázek.

• Čl. 172/ex-čl. 130o **Oprávnění Rady**

Na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem a Hospodářským a sociálním výborem Rada přijme kvalifikovanou většinou opatření stanovená v článku 171.

Rada postupem podle článku 251 a po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem přijme pravidla stanovená v člancích 167, 168 a 169. Přijetí doplňkových programů vyžaduje souhlas všech zúčastněných členských států.

• Čl. 173/ex-čl. 130p **Výroční zpráva**

Na počátku každého roku zašle Komise zprávu Evropskému parlamentu a Radě. Zpráva pojedná zejména o činnostech v oblasti výzkumu a technologického rozvoje a v oblasti šíření výsledků za uplynulý rok a o pracovním programu na běžný rok.

HLAVA XIX
(ex-hlava XVI)
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

• Čl. 174/ex-čl. 130r **Cíle; opatření; mezinárodní spolupráce**

1. Politika Společenství v oblasti životního prostředí přispívá k uskutečňování následujících cílů:

- udržování, ochrana a zlepšování kvality životního prostředí,
- ochrana lidského zdraví,
- obezřetné a racionální využívání přírodních zdrojů,
- podpora opatření na mezinárodní úrovni čelících regionálním a celosvětovým problémům životního prostředí.

2. Politika Společenství v oblasti životního prostředí je zaměřena na vysokou úroveň ochrany, přičemž přihlíží k rozdílné situaci v jednotlivých regionech Společenství. Je založena na zásadách obezřetnosti a prevence, nápravy ohrožení životního prostředí především u zdroje a na zásadě náhrady škody znečišťovatelem.

V této souvislosti harmonizační opatření odpovídající požadavkům ochrany životního prostředí obsahují, kde to bude vhodné, ochrannou doložku dovolující členským státům přijmout z ekologických mimoekonomických důvodů dočasná opatření podléhající kontrole Společenství.

3. Při přípravě politiky v oblasti životního prostředí přihlédně Společenství k:

- dostupným vědeckým a technickým údajům,
- podmínkám životního prostředí v různých regionech Společenství,
- možnému prospěchu a nákladům plynoucím z činnosti nebo nečinnosti,
- ekonomickému a sociálnímu rozvoji Společenství jako celku a vyváženému rozvoji jeho regionů.

4. Společenství a členské státy v rámci svých vlastních kompetencí spolupracují s třetími zeměmi a s příslušnými mezinárodními organizacemi. Podrobnosti spolupráce Společenství mohou být předmětem dohod mezi Společenstvím a třetími stranami, které se sjednávají a uzavírají v souladu s článkem 300.

Předchozím odstavcem není dotčena pravomoc členských států jednat v mezinárodních orgánech a uzavírat mezinárodní smlouvy.

• Čl. 175/ex-čl. 130s **Rozhodování; zásada, že škodu hradí znečišťovatel**

1. Rada rozhodne postupem podle článku 251 a po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů o činnostech Společenství k dosažení cílů uvedených v článku 174.

2. Odchylně od postupu rozhodování stanoveného v odstavci 1 a aniž by byl dotčen článek 95 přijme Rada jednomyslně na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem, Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů:

- předpisy především fiskální povahy,
- opatření týkající se územního plánování, využívání půdy, s výjimkou hospodaření s odpady a opatření všeobecné povahy, jakož i hospodaření s vodními zdroji,
- opatření významně ovlivňující volbu členského státu mezi různými energetickými zdroji a základní skladbu jeho zásobování energií.

Rada může za podmínek stanovených v předchozím pododstavci stanovit, o kterých záležitostech podle tohoto odstavce rozhodne kvalifikovanou většinou.

3. V ostatních oblastech přijímá Rada postupem podle článku 251 a po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů všeobecné programy činnosti, v nichž stanoví přednostní cíle. Rada přijme za podmínek odstavce 1 nebo odstavce 2, podle povahy věci, opatření nezbytná pro uskutečňování těchto programů.

4. Aniž by tím byla dotčena určitá opatření komunitární povahy, členské státy financují a provádějí politiku v oblasti životního prostředí.

5. Zahrnuje-li opatření založené na ustanoveních odstavce 1 náklady považované orgány členského státu za neúměrné, stanoví Rada v aktu zavádějícím toto opatření, aniž by tím byla dotčena zásada náhrady škody znečišťovatelem, přiměřená ustanovení ve formě:

- dočasné výjimky a nebo
- finanční podpory z Fondu solidarity, vytvořeného podle článku 161.

• Čl. 176/ex-čl. 130t **Přísnější ochranná opatření**

Ochranná opatření přijatá podle článku 175 nebrání tomu, aby každý členský stát zachovával nebo zaváděl přísnější ochranná opatření. Taková opatření musí být slučitelná s touto smlouvou. Označují se Komisi.

HLAVA XX
(ex-hlava XVII)
ROZVOJOVÁ SPOLUPRÁCE

• Čl. 177/ex-čl. 130u **Cíle**

1. Politika Společenství v oblasti rozvojové spolupráce, která doplňuje politiky prováděné členskými státy, podporuje:

- trvalý hospodářský a sociální rozvoj rozvojových zemí a zvláště těch z nich, které jsou v nej-méně výhodné situaci;
- harmonické a postupné zapojování rozvojových zemí do světové ekonomiky;
- boj proti chudobě v rozvojových zemích.

2. Politika Společenství v této oblasti přispívá ke všeobecnému cíli rozvoje a upevnění demokracie a právního státu a respektování lidských práv a základních svobod.

3. Společenství a členské státy dodržují závazky a mají na zřeteli cíle, které schválily v OSN a dalších příslušných mezinárodních organizacích.

• Čl. 178/ex-čl. 130v **Zřetel k cílům politiky rozvoje**

V politikách, které provádí a které mohou ovlivnit rozvojové země, má Společenství na zřeteli cíle uvedené v článku 177.

• Čl. 179/ex-čl. 130w **Opatření; úmluva ACP - ES**

1. Aniž by tím byla dotčena jiná ustanovení této smlouvy, Rada postupem podle článku 251 přijme opatření nezbytná pro uskutečňování cílů uvedených v článku 177. Taková opatření mohou mít formu víceletých programů.

2. Evropská investiční banka přispívá za podmínek stanovených v jejím statutu k uskutečňování opatření uvedených v odstavci 1.

3. Ustanovení tohoto článku neovlivní spolupráci s africkými, karibskými a tichomořskými zeměmi (ACP) v rámci úmluvy ACP-ES.

• Čl. 180/ex-čl. 130x **Slad'ování programů pomoci**

1. Společenství a členské státy koordinují své politiky v oblasti rozvojové spolupráce a slad'ují své programy pomoci, včetně svého vystupování v mezinárodních organizacích a na mezinárodních konferencích. Mohou podnikat společná opatření. Členské státy přispívají, jestliže je to nezbytné, k uskutečňování komunitárních programů pomoci.

2. Komise může vyvinout jakoukoli užitečnou iniciativu potřebnou na podporu koordinace uvedené v odstavci 1.

• Čl. 181/ex-čl. 130y **Mezinárodní dohody**

Společenství a členské státy spolupracují v rámci svých kompetencí s třetími zeměmi a s příslušnými mezinárodními organizacemi. Podrobnosti spolupráce Společenství mohou být předmětem dohod mezi Společenstvím a třetími stranami, které se sjednávají a uzavírají v souladu s článkem 300.

Předchozím odstavcem není dotčena pravomoc členských států jednat v mezinárodních orgánech a uzavírat mezinárodní smlouvy.

ČÁST ČTVRTÁ

PŘIDRUŽENÍ ZÁMOŘSKÝCH ZEMÍ A ÚZEMÍ

• Čl. 182/ex-čl. 131 **Účel přidružení**

Členské státy souhlasí s tím, že ke Společenství přidruží neevropské země a území, které mají zvláštní vztahy k Dánsku, Francii, Nizozemsku a Spojenému království. Tyto země a území, nazývané dále země a území, jsou uvedeny v Příloze II této smlouvy.

Účelem přidružení je podporovat hospodářský a sociální rozvoj těchto zemí a území a navazovat úzké hospodářské vztahy mezi nimi a Společenstvím jako celkem.

V souladu se zásadami vytyčenými v preambuli této smlouvy má přidružení především sloužit podpoře zájmů a blahobytu obyvatel těchto zemí a území a tomu, aby byly vedeny k hospodářskému, sociálnímu a kulturnímu rozvoji, o něž usilují.

• Čl. 183/ex-čl. 132 **Cíle**

Přidružení sleduje dále uvedené cíle.

1. Členské státy uplatňují při obchodních stycích se zeměmi a územími režim, který si vzájemně poskytují na základě této smlouvy.
2. Každá země nebo území uplatňuje při svých obchodních stycích s členskými státy a ostatními zeměmi a územími režim, který uplatňuje vůči tomu evropskému státu, s nímž udržuje zvláštní vztahy.
3. Členské státy se podílejí na investicích, které vyžaduje postupný rozvoj těchto zemí a území.
4. U investic financovaných Společenstvím je účast na soutěžích a dodávkách umožněna za stejných podmínek všem fyzickým i právnickým osobám, které jsou příslušníky členských států a zemí a území.
5. Na právo podnikání státních příslušníků a společností ve vztazích mezi členskými státy a zeměmi a územími se, a to s vyloučením jakéhohli diskriminace, vztahují ustanovení a postupy stanovené v kapitole o právu podnikání, ledaže zvláštní ustanovení vydaná na základě článku 187 stanoví jinak.

• Čl. 184/ex-čl. 133 **Zákaz cel**

1. Cla na zboží pocházející ze zemí a území jsou při dovozu do členských států zakázána tak, jak budou v souladu s ustanoveními této smlouvy rušena cla mezi členskými státy.
2. Cla na zboží pocházející z členských států a z ostatních zemí a území jsou při dovozu do zemí a území zakázána v souladu s ustanoveními článku 25.
3. Země a území však mohou vybírat cla, která jsou nezbytná pro jejich rozvoj a industrializaci, anebo cla fiskální povahy, která tvoří příjem jejich rozpočtu.
Cla uvedená v předchozím pododstavci nemohou být vyšší než cla na dovoz zboží pocházejícího z členského státu, s nímž příslušná země nebo území udržuje zvláštní vztahy.
4. Odstavec 2 se nepoužije pro země a území, které z důvodu zvláštních mezinárodních závazků již uplatňují nediskriminační celní sazebník.
5. Zavedení nebo změna cel na zboží dovážené do zemí nebo území nesmí vést právně ani fakticky k přímé nebo nepřímé diskriminaci mezi dovozy zboží z různých členských států.

• Čl. 185/ex-čl. 134 **Odklon obchodu**

Jestliže by výše cel uplatňovaná zemí nebo územím na zboží ze třetí země mohla při uplatnění článku 184, odstavce 1 vyvolat odklon obchodu ke škodě některého členského státu, může tento stát požádat Komisi, aby navrhla ostatním členským státům opatření potřebná k nápravě tohoto stavu.

• Čl. 186/ex-čl. 135 **Volný pohyb pracovníků**

S výhradou ustanovení týkajících se ochrany zdraví, veřejné bezpečnosti a veřejného pořádku se volný pohyb pracovníků ze zemí a území v členských státech, jakož i pracovníků z členských států v zemích a územích, bude řídit úmluvami, které budou později uzavřeny a jednomyslně schváleny členskými státy.

• Čl. 187/ex-čl. 136 **Provádění**

Rada jednomyslně na základě zkušeností získaných s přidružováním zemí a území ke Společenství a zásad vytyčených touto smlouvou stanoví pravidla upravující podrobnosti a postup přidružování zemí a území ke Společenství.

• Čl. 188/ex-čl. 136a **Grónsko**

S výhradou zvláštních ustanovení o Grónsku, obsažených v protokolu o zvláštním režimu pro Grónsko, připojeném k této smlouvě, se ustanovení článků 182 až 187 vztahují i na Grónsko.

ČÁST PÁTÁ

ORGÁNY SPOLEČENSTVÍ

HLAVA I USTANOVENÍ O ORGÁNECH

Kapitola 1 Orgány

Oddíl 1 Evropský parlament

• Čl. 189/ex-čl. 137 **Úkoly; počet poslanců**

Evropský parlament se skládá ze zástupců lidu států sdružených ve Společenství a vykonává pravomoc, kterou mu tato smlouva svěřuje.

Počet poslanců Evropského parlamentu nepřekročí sedm set.

• Čl. 190/ex-čl. 138 **Volby; rozdělení mandátů podle zemí**

1. Zástupci lidu států sdružených ve Společenství jsou do Evropského parlamentu voleni přímým všeobecným hlasováním.

2. Počet zástupců volených v každém členském státu se stanoví takto:

Belgie 25

Dánsko 16

Finsko 16

Francie 87

Irsko 15

Itálie 87

Lucembursko 6

Německo 99

Nizozemsko 31

Portugalsko 25
Rakousko 21
Řecko 25
Spojené království 87.
Španělsko 64
Švédsko 22.

V případě změn tohoto odstavce musí počet zástupců volených v každém členském státě zajišťovat přiměřené zastoupení lidu států sdružených ve Společenství.

3. Zástupci jsou voleni na dobu pěti let.

4. Evropský parlament vypracuje návrh na volby se všeobecným přímým hlasováním konané ve všech členských státech jednotně nebo podle zásad společných všem členským státům.

Rada přijme jednomyslně po obdržení souhlasu Evropského parlamentu daného většinou hlasů jeho poslanců odpovídající pravidla a doporučí členským státům jejich přijetí v souladu s příslušnými ústavními předpisy.

5. Evropský parlament po vyžádání stanoviska Komise a s jednomyslným souhlasem Rady stanoví postavení a obecné podmínky výkonu funkcí svých poslanců.

• Čl. 191/ex-čl. 138a **Politické strany**

Politické strany na evropské úrovni jsou důležitým faktorem integrace v Unii. Přispívají k vytváření evropského povědomí a k vyjadřování politické vůle občanů Unie.

• Čl. 192/ex-čl. 138b **Akty Společenství; účast EP**

Pokud je to stanoveno v této smlouvě, Evropský parlament se účastní procesu přijímání aktů Společenství výkonem svých pravomocí v rámci postupů podle článků 251 a 252, jakož i udílením souhlasu či zaujímáním poradních stanovisek.

Evropský parlament může většinou hlasů svých poslanců požádat Komisi, aby předložila vhodný návrh k záležitosti, u níž má za to, že k provedení této smlouvy je zapotřebí aktu Společenství.

• Čl. 193/ex-čl. 138c **Vyšetřovací výbor**

Evropský parlament může při plnění svých povinností na žádost čtvrtiny poslanců ustavit dočasný vyšetřovací výbor, který by zkoumal, aniž by byly dotčeny pravomoci svěřené touto smlouvou jiným orgánům, údajné přestupky nebo nesprávnosti při implementaci práva Společenství, vyjma případů, kdy jsou tvrzené skutečnosti zkoumány soudem a soudní řízení ještě neskončilo.

Dočasný vyšetřovací výbor přestane existovat předložením své zprávy.

Podrobnosti o výkonu práva vyšetřovat se stanoví společnou dohodou Evropského parlamentu, Rady a Komise.

• Čl. 194/ex-čl. 138d **Petiční právo**

Každý občan Unie a každá fyzická či právnická osoba s bydlištěm nebo registrovaným sídlem v členském státu má právo předložit individuálně či společně s dalšími občany nebo osobami podání Evropskému parlamentu v záležitosti, která spadá do působnosti Společenství a která se ho nebo jí přímo dotýká.

• Čl. 195/ex-čl. 138e **Ombudsman**

1. Evropský parlament jmenuje ombudsmana zmocněného přijímat stížnosti od kteréhokoli občana Unie nebo od kterékoli fyzické či právnické osoby s bydlištěm nebo registrovaným sídlem v členském státu, které se týkají nesprávností v činnosti orgánů Společenství, s výjimkou Soudního dvora a Soudu prvního stupně při jejich soudní činnosti.

V souladu se svými povinnostmi provádí ombudsman šetření, shledá-li pro ně důvody, buď z vlastní iniciativy nebo na základě stížností předložených mu přímo nebo prostřednictvím poslance Evropského parlamentu, s výjimkou, kdy tvrzená fakta jsou nebo byla předmětem soudního řízení. Zjistí-li ombudsman nesprávnosti, postoupí záležitost dotčenému orgánu, který má lhůtu tří měsíců na to, aby mu sdělil své stanovisko. Ombudsman potom předá zprávu Evropskému parlamentu a dotčenému orgánu. Osoba podávající stížnost bude informována o výsledku takového šetření.

Ombudsman podává každoroční zprávu o výsledku svých šetření Evropskému parlamentu.

2. Ombudsman je jmenován po každé volbě Evropského parlamentu na dobu jeho funkčního období. Ombudsman může být jmenován opakovaně.

Ombudsman může být odvolán z funkce Soudním dvorem na žádost Evropského parlamentu, nespĺňuje-li již podmínky požadované pro výkon své funkce nebo dopustil-li se závažného prohřešku.

3. Ombudsman vykonává svou funkci zcela nezávisle. Při plnění svých povinností nesmí požadovat ani přijímat pokyny od žádného orgánu. Ombudsman nesmí po dobu výkonu své funkce vykonávat jiné placené či neplacené povolání.

4. Evropský parlament po vyžádání stanoviska Komise a se souhlasem Rady daným kvalifikovanou většinou stanoví statut a všeobecné podmínky výkonu funkce ombudsmana.

• Čl. 196/ex-čl. 139 **Zasedání**

Evropský parlament zasedá jednou ročně. Schází se, aniž by jej bylo nutno svolávat, druhé úterý v březnu. Evropský parlament se může sejít k mimořádnému zasedání na žádost většiny svých poslanců anebo na žádost Rady nebo Komise.

• Čl. 197/ex-čl. 140 **Předseda a předsednictvo, interpelace, vyslechnutí Rady**

Evropský parlament volí z řad poslanců předsedu a předsednictvo.

Členové Komise se mohou účastnit všech schůzí a ujímají se slova jménem Komise, kdykoli o to požádají.

Komise odpovídá ústně nebo písemně na otázky, které jí položí Evropský parlament nebo jeho poslanci.

Evropský parlament vyslechne Radu za podmínek, které stanoví ve svém jednacím řádu.

• Čl. 198/ex-čl. 141 **Usnášení**

Nestanoví-li tato smlouva jinak, usnáší se Evropský parlament většinou odevzdaných hlasů.

Kvorum stanoví jednací řád.

• Čl. 199/ex-čl. 142 **Jednací řád, záznamy z jednání**

Evropský parlament přijímá svůj jednací řád většinou hlasů svých poslanců.

Záznamy z jednání Evropského parlamentu se zveřejňují způsobem stanoveným v jednacím řádu.

• Čl. 200/ex-čl. 143 **Výroční zpráva**

Evropský parlament projednává na veřejném zasedání souhrnnou výroční zprávu, kterou mu předkládá Komise.

• Čl. 201/ex-čl. 144 **Návrh na vyslovení nedůvěry Komisi**

Byl-li podán návrh na vyslovení nedůvěry Komisi pro její činnost, může Evropský parlament o tomto návrhu hlasovat teprve po uplynutí tří dnů od jeho podání, a to pouze veřejným hlasováním.

Je-li návrh na vyslovení nedůvěry přijat dvěma třetinami odevzdaných hlasů a většinou poslanců Evropského parlamentu, odstoupí členové Komise kolektivně. Vyřizují však dále běžné záležitosti, dokud nebudou nahrazení v souladu s článkem 214. V tomto případě funkční období členů Komise, jmenovaných k jejich nahrazení, skončí k datu, k němuž by skončilo funkční období členů Komise, kteří kolektivně odstoupili.

Oddíl 2

Rada

• Čl. 202/ex-čl. 145 **Úkoly**

K dosažení cílů vytyčených touto smlouvou a za podmínek jí vymezených Rada:

- zajišťuje koordinaci obecných hospodářských politik členských států,

- má rozhodovací pravomoc,

- v právních aktech, jež přijímá, uděluje Komisi pravomoci k provádění pravidel, která Rada stanoví. Rada může upravit podmínky výkonu těchto pravomocí. Rada si může rovněž ve zvláštních případech vyhradit právo sama přímo vykonávat tyto prováděcí pravomoci. Postup uvedený výše musí být v souladu se zásadami a pravidly, na nichž se Rada na návrh Komise a po obdržení stanoviska Evropského parlamentu jednomyslně usnesla.

• Čl. 203/ex-čl. 146 **Složení, předsednictví**

Rada se skládá z jednoho zástupce každého členského státu na ministerské úrovni, zmocněného zavazovat vládu tohoto členského státu.

Předsednictví vykonává postupně každý členský stát Rady po dobu šesti měsíců podle pořadí určeného jednomyslně Radou.

• Čl. 204/ex-čl. 147 **Svolávání**

Radu svolává k zasedání její předseda z vlastní iniciativy nebo na žádost jednoho z jejích členů nebo na žádost Komise.

• Čl. 205/ex-čl. 148 **Usnášení**

1. Nestanoví-li tato smlouva jinak, usnáší se Rada většinou hlasů svých členů.

2. Má-li se Rada usnést kvalifikovanou většinou, mají hlasy jejích členů tuto váhu:

Belgie 5

Dánsko 3

Finsko 3

Francie 10

Irsko 3

Itálie 10

Lucembursko 2

Německo 10

Nizozemsko 5

Portugalsko 5

Rakousko 4

Řecko 5

Spojené království 10

Španělsko 8

Švédsko 4.

Akt je přijat, jestliže pro něj byly nejméně:

- 62 hlasy v případě, že jej podle této smlouvy má Rada přijmout na návrh Komise;

- 62 hlasy nejméně deseti členů v ostatních případech.

3. Přijetí aktů vyžadujících jednomyslnost nebrání, zdrží-li se přítomní nebo zastoupení členové hlasování.

• Čl. 206/ex-čl. 150 **Hlasování v zastoupení**

Při hlasování může být každý člen Rady zmocněn hlasovat nejvýše za jednoho z ostatních členů.

• Čl. 207/ex-čl. 151 **Výbor stálých zástupců, generální tajemník**

1. Výbor složený ze stálých zástupců členských států odpovídá za přípravu práce Rady a za plnění úkolů, které mu Rada přidělí. V případech, stanovených v jednacím řádu Rady, může výbor vydávat procesní rozhodnutí.

2. Radě je nápomocen generální sekretariát pod vedením generálního tajemníka, Vysokého zmocněnce pro společnou zahraniční a bezpečnostní politiku, jemuž pomáhá zástupce generálního tajemníka, který je odpovědný za chod generálního sekretariátu. Generální tajemník a zástupce generálního tajemníka jsou jednomyslně jmenováni Radou.

Rada rozhoduje o organizaci generálního sekretariátu.

3. Rada vydá svůj jednacím řád.

K provedení článku 255 odstavce 3 stanoví Rada ve svém jednacím řádu podmínky, za nichž má veřejnost přístup k dokumentům Rady. Pro účely tohoto odstavce určí Rada případy, ve kterých Rada rozhoduje jako zákonodárce, aby se v těchto případech umožnil větší přístup k dokumentům s tím, že účinnost rozhodování zůstane zachována. V každém případě, kdy Rada rozhoduje jako zákonodárce, se zveřejní výsledky hlasování a odůvodnění hlasování, stejně jako zaprotokolovaná prohlášení.

• Čl. 208/ex-čl. 152 **Žádost o šetření a předložení návrhu**

Rada může požádat Komisi, aby provedla šetření, která Rada pokládá k dosažení společných cílů za žádoucí, a aby jí předložila odpovídající návrhy.

• Čl. 209/ex-čl. 153 **Postavení výboru**

Po obdržení stanoviska Komise Rada upraví právní postavení výborů předvídaných touto smlouvou.

• Čl. 210/ex-čl. 154 **Platy, náhrady a důchody**

Rada kvalifikovanou většinou stanoví platy, náhrady a důchody předsedovi a členům Komise, předsedovi, soudcům, generálním advokátům a kancléři Soudního dvora. Stejnou většinou stanoví náhrady poskytované místo odměny za práci.

Oddíl 3

Komise

• Čl. 211/ex-čl. 155 **Úkoly**

K zajištění řádného fungování a rozvoje společného trhu Komise:

- zabezpečuje provádění této smlouvy, jakož i aktů, vydaných orgány Společenství na jejím základě;
- podává doporučení nebo stanoviska k otázkám, které jsou předmětem této smlouvy, pokud tak smlouva výslovně stanoví nebo jestliže to Komise považuje za nutné;
- má vlastní rozhodovací pravomoc a podílí se na tvorbě aktů Rady a Evropského parlamentu za podmínek stanovených touto smlouvou;
- vykonává pravomoce, které jí Rada udělí k provádění pravidel stanovených Radou.

• Čl. 212/ex-čl. 156 **Souhrnná zpráva**

Komise zveřejní každoročně nejméně měsíc před zahájením zasedání Evropského parlamentu souhrnnou zprávu o činnosti Společenství.

• Čl. 213/ex-čl. 157 **Složení; plnění povinností**

1. Komise se skládá z dvaceti členů vybíraných podle celkových schopností, kteří skýtají záruku naprosté nezávislosti.

Počet členů Komise může být Radou jednomyslně měněn.

Členy Komise mohou být pouze státní příslušníci členských států.

V Komisi musí být nejméně jeden státní příslušník z každého členského státu, přičemž počet členů majících stejnou státní příslušnost nesmí přesáhnout dva.

2. Členové Komise vykonávají své funkce zcela nezávisle v obecném zájmu Společenství.

Při plnění svých povinností nesmějí požadovat ani přijímat pokyny od žádné vlády ani jiného orgánu. Zdrží se jakéhokoli jednání neslučitelného s jejich funkcí. Každý členský stát se zavazuje respektovat tuto zásadu a neusilovat o ovlivňování členů Komise při plnění jejich úkolů.

Členové Komise nesmějí po dobu výkonu své funkce vykonávat jiné placené či neplacené povolání. Při nástupu do funkce se slavnostně zavazují respektovat po dobu trvání své funkce i po jejím skončení povinnosti z ní vyplývající, zejména povinnost čestnosti a uvážlivosti pokud jde o přijímání určitých funkcí nebo výhod po skončení funkčního období. V případě porušení této povinnosti může Soudní dvůr na žádost Rady nebo Komise dotyčného člena buď odvolat v souladu s článkem 216, nebo mu odejmout nárok na důchod, případně na jiné požitky nahrazující důchod.

• Čl. 214/ex-čl. 158 **Jmenování; funkční období; schválení Evropským parlamentem**

1. Členové Komise jsou jmenováni postupem uvedeným v odstavci 2 na období pěti let, ledaže článek 201 případně nestanoví-li jinak.

Mohou být jmenováni opětovně.

2. Vlády členských států společnou dohodou určí osobnost, kterou zamýšlejí jmenovat předsedou Komise; toto určení schvaluje Evropský parlament.

Vlády členských států určí společnou dohodou s designovaným předsedou ostatní osoby, které zamýšlejí jmenovat za členy Komise.

Předseda a ostatní členové Komise určení tímto způsobem podléhají jako orgán schvalovacímu hlasování Evropského parlamentu. Po schválení Evropským parlamentem jsou předseda a ostatní členové Komise jmenováni společnou dohodou vlád členských států.

• Čl. 215/ex-čl. 159 **Odstoupení; obsazování uvolněných funkcí; nahrazování předsedy**

Funkce člena Komise zaniká kromě uplynutí funkčního období či smrti též odstoupením nebo odvoláním. Takto uvolněná funkce se na zbytek funkčního období obsadí novým členem, jmenovaným společnou dohodou vlád členských států. Rada může jednomyslně rozhodnout, že k jejímu obsazení nedojde. V případě odvolání, odstoupení nebo smrti je předseda nahrazen na zbytek funkčního období. Při nahrazování předsedy se použije postup stanovený v článku 214 odstavec 2. Kromě odvolání podle článku 216 zůstanou členové Komise ve svých funkcích, dokud nebudou nahrazeni.

• Čl. 216/ex-čl. 160 **Odvolání z funkce**

Každý člen Komise, který již nesplňuje podmínky pro výkon své funkce nebo se dopustil závažného prohřešku, může být na žádost Rady nebo Komise Soudním dvorem odvolán.

• Čl. 217/ex-čl. 161 **Místopředsedové**

Komise může jmenovat z řad svých členů jednoho nebo dva místopředsedy.

• Čl. 218/ex-čl. 162 **Konzultace s Radou; jednací řád**

1. Rada a Komise se navzájem konzultují a společnou dohodou upravují způsoby své spolupráce.

2. Komise přijme svůj jednací řád tak, aby zajišťoval fungování její i jejích útvarů v souladu s ustanoveními této smlouvy. Komise zajistí zveřejnění tohoto řádu.

• Čl. 219/ex-čl. 163 **Předseda; usnášení**

Komise plní své poslání za politického vedení svého předsedy. Komise se usnává většinou svých členů uvedených v článku 213. Komise je schopna se usnášet jen je-li přítomen počet členů stanovený jejím jednacím řádem.

Oddíl 4 Soudní dvůr

• Čl. 220/ex-čl. 164 **Úkol**

Soudní dvůr zajišťuje dodržování práva při výkladu a provádění této smlouvy.

• Čl. 221/ex-čl. 165 **Složení**

Soudní dvůr se skládá z patnácti soudců.

Soudní dvůr zasedá v plénu. Může však vytvářet senáty složené ze tří, pěti nebo sedmi soudců, buď k provádění určitých přípravných šetření, nebo k rozhodování určitých skupin věcí v souladu s pravidly stanovenými k tomuto účelu.

Soudní dvůr zasedá v plénu, požádá-li o to členský stát nebo orgán Společenství, který je stranou v řízení.

Na žádost Soudního dvora může Rada jednomyslně zvýšit počet soudců a provést nezbytné úpravy druhého a třetího odstavce tohoto článku a druhého odstavce článku 223.

• Čl. 222/ex-čl. 166 **Generální advokáti**

Soudnímu dvoru je pomáhá osm generálních advokátů. Na dobu od 1. ledna 1995 do 6. října 2000 však bude jmenován devátý generální advokát.

Úlohou generálních advokátů je předkládat veřejně, s veškerou nestranností a v plné nezávislosti odůvodněné závěry o všech věcech předložených Soudnímu dvoru, a napomáhat tak Soudnímu dvoru při výkonu jeho poslání vymezeného článkem 220.

Na žádost Soudního dvora může Rada jednomyslně zvýšit počet generálních advokátů a provést nezbytné úpravy třetího odstavce článku 223.

• Čl. 223/ex-čl. 167 **Jmenování**

Soudci a generální advokáti jsou vybíráni z osob skýtajících záruku naprosté nezávislosti, které buď splňují všechny požadavky, kladené v jejich zemích na výkon nejvyšších soudních funkcí, nebo jsou uznávanými znalci práva; jsou jmenováni společnou dohodou vlád členských států na dobu šesti let.

Každé tři roky dochází k částečnému zновуobsazování míst soudců. Zновуobsazování se střídavě týká osmi a sedmi soudců.

Každé tři roky dochází k částečnému znoubořazování míst generálních advokátů. Znoubořazování se vždy týká čtyř generálních advokátů.

Soudci a generální advokáti, jejichž období skončilo, mohou být jmenováni opětovně.

Soudci volí ze svého středu předsedu Soudního dvora na dobu tří let. Předseda může být zvolen opětovně.

• Čl. 224/ex-čl. 168 **Kancléř**

Soudní dvůr jmenuje svého kancléře a upraví jeho postavení.

• Čl. 225/ex-čl. 168a **Soud prvního stupně**

1. K Soudnímu dvoru je přiřčen soud pro rozhodování o některých druzích žalob v prvním stupni, vymezených podmínkami v odstavci 2, proti jehož rozhodnutí lze za podmínek stanovených statutem podat k Soudnímu dvoru opravný prostředek, omezený na otázky práva. Tento soud není příslušný k rozhodování ani o žalobách podaných členskými státy, ani o předběžných otázkách podle článku 234.

2. Na žádost Soudního dvora a po konzultaci s Evropským parlamentem a Komisí Rada jednomyslně určí druhy žalob uvedené v odstavci 1 a složení Soudu prvního stupně a přijme nezbytné úpravy a dodatečná ustanovení ke Statutu Soudního dvora. Pokud Rada nerozhodne jinak, ustanovení této smlouvy vztahující se na Soudní dvůr, zejména ustanovení Protokolu o Statutu Soudního dvora, se vztahují na Soud prvního stupně.

3. Soudci Soudu prvního stupně jsou vybíráni z osob skýtajících záruku naprosté nezávislosti a způsobilých pro výkon soudcovské činnosti; jsou jmenováni společnou dohodou vlád členských států na dobu šesti let. K částečnému znoubořazování míst soudců dochází každé tři roky. Soudce lze jmenovat opětovně.

4. Soud prvního stupně stanoví po dohodě se Soudním dvorem svůj jednací řád. Tento řád vyžaduje jednomyslný souhlas Rady.

• Čl. 226/ex-čl. 169 **Řízení o porušení smlouvy**

Má-li Komise za to, že členský stát nesplnil povinnost, která pro něj vyplývá z této smlouvy, vydá o tom odůvodněné stanovisko poté, co umožní tomuto státu podat připomínky.

Nevyhoví-li tento stát stanovisku ve lhůtě stanovené Komisí, může Komise předložit věc Soudnímu dvoru.

• Čl. 227/ex-čl. 170 **Žaloba členského státu**

Má-li členský stát za to, že jiný členský stát nesplnil povinnost, která pro něj vyplývá z této smlouvy, může předložit věc Soudnímu dvoru.

Dříve než členský stát podá proti jinému členskému státu žalobu pro údajné nesplnění povinnosti, která pro něj vyplývá z této smlouvy, předloží věc Komisí.

Komise vydá odůvodněné stanovisko poté, co umožní zúčastněným státům, aby si navzájem předložily písemné i ústní připomínky.

Nevydá-li Komise takové stanovisko do tří měsíců od doby, kdy jí věc byla předložena, může být věc předložena Soudnímu dvoru bez stanoviska Komise.

• Čl. 228/ex-čl. 171 **Splnění rozsudku; pokuty a penále**

1. Shledá-li Soudní dvůr, že členský stát nesplnil povinnost, která pro něj vyplývá z této smlouvy, je tento stát povinen učinit opatření, která splnění rozsudku Soudního dvora vyžaduje.

2. Má-li Komise za to, že dotyčný členský stát taková opatření neučinil, vydá poté, co umožnila státu předložit připomínky, odůvodněné stanovisko, uvádějící body, ve kterých dotyčný členský stát nesplnil rozsudek Soudního dvora. Neučiní-li dotyčný členský stát opatření nezbytná ke splnění rozsudku ve lhůtě stanovené Komisí, může Komise věc předložit Soudnímu dvoru. V takovém případě navrhne paušální pokutu nebo opakované penále ve výši, jejíž zaplacení dotyčným členským státem považuje za přiměřené okolnostem.

Zjistí-li Soudní dvůr, že dotyčný členský stát nesplnil jeho rozsudek, může mu uložit zaplacení paušální pokuty nebo penále.

Tento postup se nedotýká článku 227.

• Čl. 229/ex-čl. 172 **Volné uvážení o sankcích**

Nařízení vydaná společně Evropským parlamentem a Radou nebo Radou na základě ustanovení této smlouvy mohou Soudnímu dvoru přiznat neomezenou pravomoc týkající se sankcí, které tato nařízení upravují.

• **Čl. 230/ex-čl. 173 Přezkum právnosti aktů**

Soudní dvůr přezkoumává právnost aktů přijímaných společně Evropským parlamentem a Radou, a aktů Rady, Komise a EÚB, kromě doporučení a stanovisek; přezkoumává rovněž právnost aktů Evropského parlamentu, které mají mít právní účinky vůči třetím stranám.

Za tím účelem má pravomoc rozhodovat o žalobách podaných členskými státy, Radou nebo Komisí pro nepřislusnost, pro porušení podstatných formálních náležitostí, pro porušení této smlouvy nebo právního pravidla týkajícího se jejího provádění, anebo pro zneužití pravomoci.

Soudní dvůr má pravomoc za stejných podmínek rozhodovat o žalobách podaných Evropským parlamentem, Účetním dvorem a EÚB k ochraně jejich práv.

Každá fyzická nebo právnická osoba může za stejných podmínek podat žalobu proti rozhodnutím, která jsou jí určena, jakož i proti rozhodnutím, která, byť vydána ve formě nařízení nebo rozhodnutí určeného jiné osobě, se jí bezprostředně a osobně dotýkají.

Žaloby upravené v tomto článku musí být podány do dvou měsíců, a to podle okolností od uveřejnění příslušného aktu, nebo jeho oznámení navrhovateli, jinak ode dne, kdy se o něm navrhovatel dozvěděl.

• **Čl. 231/ex-čl. 174 Prohlášení aktu za neplatný**

Je-li žaloba opodstatněná, Soudní dvůr prohlásí napadený akt za neplatný.

Jde-li však o nařízení, Soudní dvůr uvede, považuje-li to za nezbytné, ty účinky neplatného nařízení, které jsou považovány i nadále za platné.

• **Čl. 232/ex-čl. 175 Žaloba na nečinnost**

Poruší-li Evropský parlament, Komise nebo Rada tuto smlouvu svou nečinností, mohou členské státy a ostatní orgány Společenství podat Soudnímu dvoru žalobu o zjištění tohoto porušení.

Tato žaloba je přípustná, jen byl-li příslušný orgán napřed vyzván, aby jednal. Jestliže po uplynutí dvou měsíců po takové výzvě se k ní orgán nevyjádří, může být žaloba podána ve lhůtě dalších dvou měsíců.

Každá fyzická či právnická osoba může za podmínek uvedených v předchozích odstavcích podat stížnost k Soudnímu dvoru na některý orgán Společenství proto, že jí neadresoval akt jiný než doporučení nebo stanovisko.

Soudní dvůr má za stejných podmínek pravomoc rozhodovat o žalobách podaných EÚB v oblastech spadajících do působnosti EÚB nebo podaných proti ní.

• **Čl. 233/ex-čl. 176 Povinnost činit opatření**

Orgán či více orgánů, jejichž akt byl prohlášen za neplatný nebo jejichž nečinnost byla prohlášena za odporující této smlouvě, jsou povinny učinit opatření nutná ke splnění rozsudku Soudního dvora.

Tato povinnost se netýká povinností, které mohou vyplynout z použití článku 288, odstavec 2.

Tento článek se vztahuje také na EÚB.

• **Čl. 234/ex-čl. 177 Rozhodování o předběžných otázkách**

Soudní dvůr má pravomoc rozhodovat o předběžných otázkách týkajících se:

- a) výkladu této smlouvy,
- b) platnosti a výkladu aktů orgánů Společenství a EÚB,
- c) výkladu statutů orgánů zřízených aktem Rady, pokud tak statuty stanoví.

Vyvstane-li taková otázka před soudem členského státu, může tento soud, považuje-li rozhodnutí o této otázce za nutné k vydání svého rozsudku, požádat Soudní dvůr o rozhodnutí o této otázce.

Vyvstane-li taková otázka před soudem členského státu, jehož rozhodnutí nelze napadnout opravnými prostředky podle vnitrostátního práva, je tento soud povinen obrátit se na Soudní dvůr.

• **Čl. 235/ex-čl. 178 Žaloby na náhradu škody**

Soudní dvůr má pravomoc rozhodovat spory o náhradu škody podle článku 288, odstavec 2.

• **Čl. 236/ex-čl. 179 Pracovní spory**

Soudní dvůr má pravomoc rozhodovat všechny spory mezi Společenstvím a jeho zaměstnanci v mezích a za podmínek stanovených v služebním nebo pracovním řádu.

• **Čl. 237/ex-čl. 180 Pravomoc; EIB; EÚB**

Soudní dvůr má pravomoc v mezích dále uvedených rozhodovat spory, které se týkají:

- a) plnění závazků členských států, které vyplývají ze Statutu Evropské investiční banky. Správní rada Banky má v této souvislosti oprávnění, které článek 226 přiznává Komisi;
- b) usnesení Rady guvernérů Evropské investiční banky. Každý členský stát, Komise a Správní rada Banky může v této souvislosti podat žalobu za podmínek stanovených v článku 230;
- c) usnesení Správní rady Evropské investiční banky. Žaloby proti těmto usnesením mohou za podmínek stanovených v článku 230 podat pouze členské státy nebo Komise, a to pouze pro porušení formálního postupu stanoveného v článku 21, odstavce 2, 5, 6 a 7 statutu Banky,
- d) plnění povinností ústředními národními bankami, které pro ně vyplývají z této smlouvy a ze statutu ESÚB. Rada EÚB má v této věci ve vztahu k ústředním národním bankám stejné pravomoci, jaké článek 226 přiznává Komisi ve vztahu k členským státům. Shledá-li Soudní dvůr, že ústřední národní banka nesplnila povinnost, která pro ni vyplývá z této smlouvy, je tato banka povinna učinit opatření, která splnění rozsudku Soudního dvora vyžaduje.

• **Čl. 238/ex-čl. 181 Rozhodčí doložka**

Soudní dvůr má pravomoc rozhodovat na základě rozhodčí doložky obsažené ve veřejnoprávní nebo v soukromoprávní smlouvě uzavřené Společenstvím nebo jeho jménem.

• **Čl. 239/ex-čl. 182 Rozhodčí dohoda**

Soudní dvůr má pravomoc rozhodovat každý spor mezi členskými státy, který souvisí s předmětem této smlouvy, je-li mu tento spor předložen na základě rozhodčí smlouvy.

• **Čl. 240/ex-čl. 183 Omezení působnosti**

S výhradou pravomoci přiznané touto smlouvou Soudnímu dvoru nejsou spory, v nichž je Společenství stranou, vyňaty z tohoto důvodu z pravomoci vnitrostátních soudů.

• **Čl. 241/ex-čl. 184 Následná kontrola**

Dotýká-li se spor platnosti nařízení vydaného společně Evropským parlamentem a Radou nebo nařízení Rady nebo Komise nebo EÚB, může se každá strana, i když lhůta stanovená v pododstavci pátém článku 230 uplynula, domáhat z důvodů stanovených v pododstavci druhém článku 230 před Soudním dvorem neaplikovatelnosti tohoto nařízení.

• **Čl. 242/ex-čl. 185 Neexistence odkladného účinku**

Podání žaloby u Soudního dvora nemá odkladný účinek. Má-li Soudní dvůr za to, že okolnosti to vyžadují, může nařídit odklad uplatnění napadeného aktu.

• **Čl. 243/ex-čl. 186 Předběžná opatření**

Soudní dvůr může ve věcech, které mu byly předloženy, nařídit nezbytná předběžná opatření.

• **Čl. 244/ex-čl. 187 Vykonatelnost**

Rozsudky Soudního dvora jsou vykonatelné za podmínek článku 256.

• **Čl. 245/ex-čl. 188 Statut; jednací řád**

Statut Soudního dvora se stanoví zvláštním protokolem.

Rada může jednomyslně na žádost Soudního dvora po konzultaci s Komisí a Evropským parlamentem měnit ustanovení hlavy III Statutu.

Soudní dvůr stanoví svůj jednací řád. Tento jednací řád musí být jednomyslně schválen Radou.

Oddíl 5 Účetní dvůr

• Čl. 246/ex-čl. 188a **Úkol**

1. Účetní dvůr provádí revizi účtů.

• Čl. 247/ex-čl. 188b 1. **Složení; nezávislost**

Účetní dvůr má patnáct členů.

2. Za členy Účetního dvora jsou vybírány osoby, které ve svých státech pracují nebo pracovaly v auditorských orgánech anebo které jsou pro tuto funkci zvláště kvalifikované. Musí skýtat veškeré záruky své nezávislosti.

3. Po konzultaci s Evropským parlamentem Rada jednomyslně jmenuje členy Účetního dvora na dobu šesti let. Členové Účetního dvora mohou být jmenováni opětovně.

Ze svého středu zvolí na tříleté období předsedu Účetního dvora, který může být zvolen opětovně.

4. Členové Účetního dvora vykonávají své funkce zcela nezávisle v obecném zájmu Společenství.

Při plnění svých povinností nesmějí požadovat ani přijímat pokyny od žádné vlády ani jiného orgánu. Zdrží se jakéhokoli jednání neslučitelného se svou funkcí.

5. Členové Účetního dvora nesmějí po dobu výkonu své funkce vykonávat jiné placené nebo neplacené povolání. Při nástupu do funkce se slavnostně zavazují respektovat po dobu trvání své funkce i po jejím skončení povinnosti z ní vyplývající, zejména povinnost čestnosti a uvážlivosti pokud jde o přijímání určitých funkcí nebo výhod po skončení funkčního období.

6. Funkce člena Účetního dvora zaniká kromě uplynutí funkčního období či smrti též odstoupením nebo odvoláním Soudním dvorem podle odstavce 7.

Takto uvolněná funkce se obsadí na zbytek funkčního období.

Kromě odvolání zůstanou členové Účetního dvora ve svých funkcích, dokud nebudou nahrazeni.

7. Člen Účetního dvora může být odvolán ze své funkce nebo zbaven nároku na důchod nebo jiné dávky nahrazující důchod jen v případě, že Soudní dvůr na žádost Účetního dvora shledá, že již nevyhovuje požadovaným podmínkám nebo neplní povinnosti vyplývající z jeho funkce.

8. Rada kvalifikovanou většinou stanoví pracovní podmínky předsedy a členů Účetního dvora, zejména jejich platy, náhrady a důchody. Stejnou většinou stanoví náhrady poskytované místo odměny za práci.

9. Ustanovení Protokolu o výsadách a imunitách Evropských společenství, která platí pro soudce Soudního dvora, se použijí rovněž na členy Účetního dvora.

• Čl. 248/ex-čl. 188c **Přezkum účetnictví**

1. Účetní dvůr přezkoumává účetnictví všech příjmů a výdajů Společenství. Přezkoumává rovněž účetnictví všech příjmů a výdajů každého z orgánů, které Společenství ustavilo, pokud to zřizovací akt nevyklučuje. Účetní dvůr předkládá Evropskému parlamentu a Radě prohlášení o věrohodnosti účetnictví, právnosti a řádnosti souvisejících operací, které se uveřejní v Úředním listu Evropských společenství.

2. Účetní dvůr přezkoumává právnost a řádnost příjmů a výdajů a přesvědčuje se o řádnosti finančního hospodaření. Podává přitom zprávy zejména o jakékoli nesrovnalosti.

Kontrola příjmů se uskutečňuje porovnáním splatných pohledávek a došlých úhrad ve prospěch Společenství.

Kontrola výdajů se uskutečňuje porovnáním přijatých závazků a poskytnutých úhrad.

Kontroly mohou být uskutečněny před účetní uzávěrkou příslušného rozpočtového roku.

3. Kontrola se provádí na základě účetních dokladů a v případě potřeby přímo v ostatních orgánech Společenství a v členských státech, v prostorách jakékoli instituce, spravující příjmy a výdaje jménem Společenství, jakož i v prostorách fyzických a právnických osob, které získávají platby z rozpočtu. V členských státech se kontrola provádí v součinnosti s národními auditorskými orgány, a nemají-li tyto orgány potřebnou pravomoc, v součinnosti s příslušnými národními správami. Účetní dvůr a národní auditorské orgány členských států spolupracují v duchu důvěry a při respektování své nezávislosti. Tyto orgány nebo správy sdělí Účetnímu dvoru, zda mají v úmyslu se na kontrole podílet.

Ostatní orgány Společenství, instituce spravující příjmy nebo výdaje jménem Společenství, fyzické nebo právnické osoby, které získávají platby z rozpočtu a národní auditorské orgány, nebo nemají-li tyto orgány potřebnou pravomoc, příslušné národní správy, předají Účetnímu dvoru na jeho žádost doklady a informace, nezbytné pro splnění jeho úkolu.

Právo Účetního dvora na přístup k informacím Evropské investiční banky o její činnosti při správě příjmů a výdajů Společenství je upraveno v dohodě mezi Účetním dvorem, Bankou a Komisí. Účetní dvůr má též právo na přístup k informacím, které jsou nutné pro přezkoumání příjmů a výdajů Společenství spravovaných Bankou, i když taková dohoda neexistuje.

4. Účetní dvůr vypracuje po skončení každého rozpočtového roku výroční zprávu. Tato zpráva se předkládá ostatním orgánům Společenství a publikuje se v Úředním listu Společenství spolu s odpověďmi orgánů na zjištění Účetního dvora.

Účetní dvůr může dále kdykoli předkládat svá zjištění, zejména ve formě zvláštních zpráv k jednotlivým otázkám a na základě žádosti některého orgánu Společenství podávat stanoviska.

Výroční zprávy, zvláštní zprávy a stanoviska přijímá Účetní dvůr většinou hlasů svých členů. pomáhá Evropskému parlamentu a Radě při kontrole provádění rozpočtu.

Kapitola 2

Ustanovení společná pro několik orgánů

• Čl. 249/ex-čl. 189 **Právní akty, jejich druhy a závaznost**

Ke splnění svých úkolů a za podmínek stanovených v této smlouvě Evropský parlament společně s Radou, Rada a Komise vydávají nařízení, směrnice a rozhodnutí a podávají doporučení nebo zaujímají stanoviska. Nařízení má obecnou závaznost. Je závazné ve všech svých částech a bezprostředně použitelné v každém členském státě.

Směrnice je závazná pro každý stát, kterému je určena, pokud jde o výsledek, jehož má být dosaženo, přičemž volba forem a prostředků se ponechává vnitrostátním orgánům.

Rozhodnutí je závazné ve všech svých částech pro toho, komu je určeno.

Doporučení a stanoviska nejsou závazná.

• Čl. 250/ex-čl. 189a **Usnášení Rady na návrh Komise**

1. Přijímá-li Rada podle této smlouvy akt na návrh Komise, může s výhradou článku 251 odstavce 4 a 5 takový návrh změnit pouze jednomyslně.

2. Dokud se Rada neusnesla, může Komise kdykoli během postupu vedoucího k přijetí aktu Společenství svůj návrh změnit.

• Čl. 251/ex-čl. 189b **Spolurozhodování**

1. Odkazuje-li tato smlouva pokud jde o přijetí aktu na tento článek, použije se následující postup.

2. Komise předloží návrh Evropskému parlamentu a Radě.

Po obdržení stanoviska Evropského parlamentu rozhoduje Rada kvalifikovanou většinou následujícím způsobem:

- schválí-li veškeré změny obsažené ve stanovisku Evropského parlamentu, může přijmout navrhovaný akt v takto pozměněném znění;

- nenavrhne-li Evropský parlament žádné změny, může přijmout navrhovaný akt;

- jinak zaujme společný postoj a sdělí ho Evropskému parlamentu. Rada podrobně informuje Evropský parlament o důvodech, které ji vedly k zaujetí společného postoje. Komise podrobně vyrozumí Evropský parlament o svém postoji.

Jestliže do tří měsíců od tohoto sdělení Evropský parlament:

a) schválí společný postoj nebo neučiní žádné rozhodnutí, pokládá se dotyčný akt za přijatý shodně se společným postojem;

b) odmítne společný postoj absolutní většinou hlasů svých poslanců, pokládá se navrhovaný akt za nepřijatý;

c) navrhne změny společného postoje absolutní většinou hlasů svých poslanců, změněný text postoupí Radě a Komisi, která zaujme stanovisko k těmto změnám.

3. Schválí-li Rada kvalifikovanou většinou do tří měsíců po jejich obdržení všechny změny navržené Evropským parlamentem, pokládá se dotyčný akt za přijatý v podobě takto pozměněného společného postoje; o změnách, k nimž Komise zaujala odmítavé stanovisko, rozhoduje však Rada jednomyslně.

Neschválí-li Rada všechny změny, svolá předseda Rady po dohodě s předsedou Evropského parlamentu do šesti týdnů Dohodovací výbor.

4. Dohodovací výbor, který se skládá ze členů Rady nebo jejich zástupců a ze stejného počtu zástupců Evropského parlamentu, má za úkol dosáhnout dohody o společném návrhu kvalifikovanou většinou členů Rady nebo jejich zástupců a většinou zástupců Evropského parlamentu. Komise se účastní jednání Dohodovacího výboru a vyvíjí všechnu potřebnou iniciativu ke sblížení postojů Evropského parlamentu a Rady. Při plnění svého úkolu se Dohodovací výbor zabývá společným postojem ve světle změn navržených Evropským parlamentem.
5. Schválí-li Dohodovací výbor do šesti týdnů od svého svolání společný návrh, Evropský parlament, který se usnáší většinou odevzdaných hlasů, a Rada, která se usnáší kvalifikovanou většinou, mají od tohoto schválení šest týdnů na to, aby přijaly navrhovaný akt shodně se společným návrhem. Neschválí-li jeden ze dvou orgánů navržený akt, považuje se za nepřijatý.
6. Neschválí-li dohodovací výbor společný návrh, pokládá se navrhovaný akt za nepřijatý.
7. Tříměsíční, resp. šestitýdenní lhůta uvedená v tomto článku se prodlužuje na návrh Evropského parlamentu nebo Rady nejvýše o jeden měsíc, resp. dva týdny.

• Čl. 252/ex-čl. 189c **Spolupráce**

Odkazuje-li tato smlouva pokud jde o přijetí aktu na tento článek, použije se následující postup:

- a) Rada kvalifikovanou většinou na návrh Komise a po obdržení stanoviska Evropského parlamentu přijme společný postoj.
- b) Společný postoj Rady se sdělí Evropskému parlamentu. Rada a Komise podrobně informují Evropský parlament o důvodech, které vedly Radu k přijetí společného postoje a také o postoji Komise. Schválí-li Evropský parlament do tří měsíců od tohoto sdělení společný postoj nebo se k němu v této lhůtě nevysloví, Rada s konečnou platností navrhovaný akt přijme shodně se společným postojem.
- c) Evropský parlament může v tříměsíční lhůtě uvedené v bodě b) navrhnout většinou hlasů svých poslanců změny společného postoje Rady. Evropský parlament rovněž může stejnou většinou odmítnout společný postoj Rady. Výsledek jednání bude sdělen Radě a Komisi. Odmítne-li Evropský parlament společný postoj Rady, může Rada akt při druhém projednávání přijmout pouze jednomyslně.
- d) Komise do jednoho měsíce přezkoumá návrh, na jehož základě Rada přijala svůj společný postoj, přičemž přihlédne ke změnám navrženým Evropským parlamentem. Komise předá Radě zároveň s přezkoumaným návrhem ty změny navrhované Evropským parlamentem, které nepřijala, spolu s vysvětlením důvodu. Rada může jednomyslně tyto změny přijmout.
- e) Rada přijímá kvalifikovanou většinou návrh přezkoumaný Komisí. Návrh přezkoumaný Komisí může Rada změnit pouze jednomyslně.
- f) V případech uvedených v bodě c), d) a e) se Rada usnáší do tří měsíců. Neusnese-li se v této lhůtě, návrh Komise se pokládá za nepřijatý.
- g) Lhůty uvedené v bodě b) a f) mohou být prodlouženy neděle o jeden měsíc společnou dohodou Rady a Evropského parlamentu.

• Čl. 253/ex-čl. 190 **Zdůvodňování**

Nařízení, směrnice a rozhodnutí přijímané společně Evropským parlamentem a Radou, jakož i takové akty přijímané Radou nebo Komisí musí být zdůvodněny a obsahovat odkaz na návrhy nebo stanoviska, vyžádané podle této smlouvy.

• Čl. 254/ex-čl. 191 **Promulgate; účinnost**

1. Nařízení, směrnice a rozhodnutí přijaté postupem podle článku 251 podepisuje předseda Evropského parlamentu a předseda Rady a uveřejňují se v Úředním listu Společenství. Nabývají účinnosti dnem, který je v nich stanoven, anebo, není-li takový den stanoven, dvacátého dne po uveřejnění.
2. Nařízení Rady a Komise, jakož i směrnice těchto orgánů, které jsou určeny všem členským státům, se uveřejňují v Úředním listu Společenství. Nabývají účinnosti dnem, který je v nich stanoven, anebo, není-li takový den stanoven, dvacátého dne po uveřejnění.
3. Ostatní směrnice a rozhodnutí se oznamují těm, jimž jsou určeny, a nabývají účinnosti tímto oznámením.

• Čl. 255/ex-čl. 191a **Přístup k dokumentům**

1. Každý občan Unie a každá fyzická nebo právnická osoba s bydlištěm nebo sídlem v členském státu má právo na přístup k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise s výhradou zásad a podmínek, stanovených v souladu s odstavci 2 a 3;

2. Obecné zásady a omezení z důvodu veřejného nebo soukromého zájmu při výkonu tohoto práva na přístup k dokumentům stanoví Rada do dvou let po vstupu Amsterodamské smlouvy v platnost postupem podle článku 251.

3. Každý ze shora uvedených orgánů stanoví ve svém jednacím řádu zvláštní úpravu přístupu ke svým dokumentům.

• Čl. 256/ex-čl. 192 **Výkon rozhodnutí**

Rozhodnutí Rady nebo Komise, která ukládají peněžní závazek, jsou vykonatelná; vykonatelná nejsou rozhodnutí Rady a Komise, která ukládají peněžité závazek státům.

Výkon rozhodnutí se řídí pravidly občanského práva procesního toho státu, na jehož území se výkon rozhodnutí provádí. Doložku vykonatelnosti připojí po přezkoumání, omezeném jen na ověření pravosti rozhodnutí, vnitrostátní orgán, který bude k tomu určen vládou každého členského státu; jeho určení bude oznámeno Komisi a Soudnímu dvoru.

Jsou-li na žádost oprávněné strany splněny tyto formální náležitosti, může strana požádat o výkon rozhodnutí v souladu s vnitrostátním právem přímo příslušný orgán.

Výkon rozhodnutí může být zastaven jen na základě rozhodnutí Soudního dvora. Kontrola řádného provádění exekučních opatření podléhá však pravomoci vnitrostátních justičních orgánů.

Kapitola 3

Hospodářský a sociální výbor

• Čl. 257/ex-čl. 193 **Složení**

Ustavuje se Hospodářský a sociální výbor s poradní funkcí.

Výbor je složen z představitelů různých oblastí hospodářského a sociálního života, zejména výrobců, zemědělců, dopravců, zaměstnanců, řemeslníků, příslušníků svobodných povolání a veřejnosti.

• Čl. 258/ex-čl. 194 **Počet členů**

Počet členů výboru se stanoví takto:

Belgie 12

Dánsko 9

Finsko 9

Francie 24

Irsko 9

Itálie 24

Lucembursko 6

Německo 24

Nizozemsko 12

Portugalsko 12

Rakousko 12

Řecko 12

Spojené království 24

Španělsko 21

Švédsko 12.

Členové výboru jsou jmenováni jednomyslně Radou na čtyři roky. Mohou být jmenováni opětovně.

Členové Výboru nesmějí být vázáni žádnými závaznými pokyny. Vykonávají své funkce zcela nezávisle v obecném zájmu Společenství.

Rada stanoví kvalifikovanou většinou odměny členů výboru.

• Čl. 259/ex-čl. 195 1. **Jmenování**

Pro jmenování členů výboru předloží každý členský stát Radě seznam obsahující dvojnásobný počet kandidátů, než je počet míst připadajících na jeho příslušníky.

Složení výboru musí odpovídat nutnosti přiměřeného zastoupení různých oblastí hospodářského a sociálního života.

2. Rada se poradí s Komisí. Radě může být předložen názor evropských organizací, reprezentujících různé hospodářské a sociální úseky, jež mají zájem na činnosti Společenství.

• Čl. 260/ex-čl. 196 **Předseda a předsednictvo; svolávání; jednací řád**

Výbor volí ze svých členů předsedu a předsednictvo na dobu dvou let.

Přijímá svůj jednací řád.

Výbor svolává jeho předseda na žádost Rady nebo Komise. Může se také scházet z vlastní iniciativy.

• Čl. 261/ex-čl. 197 **Odborné sekce; podvýbory**

Výbor má odborné sekce pro hlavní oblasti, které jsou předmětem této smlouvy.

Odborné sekce vyvíjejí svou činnost v rámci obecné působnosti výboru. Odborné sekce nelze konzultovat nezávisle na výboru.

V rámci výboru mohou být ustaveny také podvýbory pro vypracování návrhů stanovisek k určitým otázkám nebo oblastem, které jsou předkládány k projednání výboru.

Jednací řád upravuje způsob sestavení a působnost odborných sekcí a podvýborů.

• Čl. 262/ex-čl. 198 **Konzultace**

Rada nebo Komise jsou povinny konzultovat Výbor v případech, které tato smlouva stanoví. Tyto orgány mohou s výborem konzultovat, kdykoli to považují za vhodné. Ten může také vydat stanovisko z vlastní iniciativy v případech, kdy to považuje za vhodné.

Rada nebo Komise, považují-li to za nezbytné, stanoví výboru pro předložení jeho stanoviska lhůtu, která nesmí být kratší než jeden měsíc ode dne, kdy tato lhůta byla oznámena předsedovi. Nebude-li stanovisko ve stanovené lhůtě předloženo, mohou Komise a Rada jednat i bez něj.

Stanoviska výboru a příslušné odborné sekce, jakož i zápis o jejich jednání se postupují Radě a Komisi.

Hospodářský a sociální výbor může být konzultován Evropským parlamentem.

Kapitola 4 *Výbor regionů*

• Čl. 263/ex-čl. 198a **Složení; počet členů**

Tímto se ustavuje výbor (dále jen "Výbor regionů") jako poradní orgán složený ze zástupců regionálních a místních orgánů.

Počet členů Výboru regionů je následující:

Belgie 12

Dánsko 9

Finsko 9

Francie 24

Irsko 9

Itálie 24

Lucembursko 6

Německo 24

Nizozemsko 12

Portugalsko 12

Rakousko 12

Řecko 12

Spojené království 24

Španělsko 21

Švédsko 12.

Členy výboru a stejný počet náhradníků jmenuje na čtyři roky Rada jednomyslně na návrh příslušných členských států. Mohou být jmenováni opětovně. Člen výboru nemůže být současně poslancem Evropského parlamentu.

Členové výboru nesmějí být vázáni závaznými pokyny. Vykonávají své funkce zcela nezávisle v obecném zájmu Společenství.

• Čl. 264/ex-čl. 198b **Předseda a předsednictvo; svolávání**

Výbor regionů volí ze svých členů předsedu a předsednictvo na dobu dvou let.

Vydává svůj jednací řád.

Výbor svolává jeho předseda na žádost Rady nebo Komise. Může se také scházet z vlastní iniciativy.

• Čl. 265/ex-čl. 198c **Konzultace**

Rada nebo Komise konzultují s Výborem regionů, stanoví-li tak tato smlouva, a ve všech ostatních případech, v nichž to jeden z těchto dvou orgánů považuje za vhodné, zejména pak v případech přeshraniční spolupráce.

Rada nebo Komise, považují-li to za nezbytné, stanoví výboru k předložení jeho stanoviska lhůtu, která nesmí být kratší než jeden měsíc ode dne, kdy tato lhůta byla oznámena předsedovi. Nebude-li stanovisko ve stanovené lhůtě předloženo, mohou Komise a Rada jednat i bez něho.

Je-li Hospodářský a sociální výbor konzultován podle článku 262, Rada nebo Komise informují Výbor regionů o této žádosti o stanovisko. Usoudí-li Výbor regionů, že jsou dotčeny specifické regionální zájmy, může v této věci vydat stanovisko.

Výbor regionů může být konzultován Evropským parlamentem.

Může vydat stanovisko z vlastní iniciativy v případech, kdy to považuje za účelné.

Stanovisko výboru společně se zápisem o jednání se postupuje Radě a Komisi.

Kapitola 5

Evropská investiční banka

• Čl. 266/ex-čl. 198d **Právní subjektivita; členové; Statut**

Evropská investiční banka má právní subjektivitu.

Členy Evropské investiční banky jsou členské státy.

Statut Evropské investiční banky je obsažen v Protokolu připojeném k této smlouvě.

• Čl. 267/ex-čl. 198e **Úkol**

Úkolem Evropské investiční banky je přispívat k vyváženému a nerušenému rozvoji společného trhu v zájmu Společenství; Banka k tomu využívá jak prostředků získaných na kapitálovém trhu, tak prostředků vlastních. Za tím účelem Banka nevýdělečným poskytováním půjček a záruk usnadňuje financování dále uvedených projektů ve všech odvětvích hospodářství:

a) projektů na rozvoj méně rozvinutých oblastí;

b) projektů na modernizaci nebo konverzi podniků anebo na vytvoření nových pracovních příležitostí vzniklých postupným utvářením společného trhu, které pro svůj rozsah nebo pro svou povahu nemohou být plně financovány prostředky dostupnými v jednotlivých členských státech;

c) projektů společného zájmu pro více členských států, které pro svůj rozsah nebo povahu nemohou být plně financovány prostředky dostupnými v jednotlivých členských státech.

Při uskutečňování svého úkolu Banka spolu s pomocí ze strukturálních fondů a dalšími nástroji financování Společenství usnadňuje financování investičních programů.

HLAVA II

FINANČNÍ USTANOVENÍ

• Čl. 268/ex-čl. 199 **Rozpočet**

Pro každý finanční rok musí být veškeré příjmy a výdaje Společenství, včetně těch, které se vztahují k Evropskému sociálnímu fondu, předběžně vyčísleny a zahrnuty do rozpočtu.

Administrativní výdaje orgánů vyplývající z ustanovení Smlouvy o Evropské unii, která se vztahují ke společné zahraniční a bezpečnostní politice a ke spolupráci v oblastech justice a vnitřních věcí, jdou k tíži

rozpočtu. Operativní výdaje, které vyplývají z provádění těchto ustanovení, mohou za podmínek určených těmito ustanoveními zatížit rozpočet.

Příjmy a výdaje v rozpočtu musí být v rovnováze.

• Čl. 269/ex-čl. 201 **Vlastní zdroje**

Rozpočet je financován zcela z vlastních zdrojů, aniž by tím byly vyloučeny jiné příjmy.

Rada stanoví jednomyslně na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem ustanovení týkající se systému vlastních zdrojů Společenství, která doporučí členským státům k přijetí v souladu s jejich ústavními předpisy.

• Čl. 270/ex-čl. 201a **Rozpočtová disciplína**

K zajištění rozpočtové disciplíny Komise nepředloží žádný návrh aktu Společenství, nebo nezmění návrhy nebo nepřijme žádné prováděcí opatření, které by mohly mít znatelné dopady na rozpočet, aniž by poskytla záruku, že takový návrh nebo takové opatření může být financováno v rámci limitu vlastních zdrojů Společenství, vyplývajících z ustanovení stanovených Radou podle článku 269.

• Čl. 271/ex-čl. 202 **Výdaje**

Výdaje zahrnuté do rozpočtu se schvalují na jeden rozpočtový rok, pokud nařízení vydané k provedení článku 279 nestanoví jinak.

Za podmínek, které budou stanoveny na základě článku 279, mohou být veškeré prostředky, které nebyly do konce rozpočtového roku vyčerpány, kromě prostředků určených na platy zaměstnancům, převedeny do dalšího období, nikoli však dále než do konce příštího rozpočtového roku.

Rozpočtové prostředky se člení podle kapitol zahrnujících výdaje podle jejich povahy nebo určení a dále se rozdělují, pokud je toho třeba, v souladu s nařízením vydaným k provedení článku 279.

Výdaje Evropského parlamentu, Rady, Komise a Soudního dvora jsou uvedeny v oddělených částech rozpočtu; to nevylučuje zvláštní úpravu určitých společných výdajů.

• Čl. 272/ex-čl. 203 **Rozpočtový rok; sestavování a schvalování rozpočtu**

1. Rozpočtový rok začíná 1. ledna a končí 31. prosince.

2. Každý orgán Společenství vypracuje do 1. července odhad svých rozpočtových výdajů. Komise shrne tyto odhady do předběžného návrhu rozpočtu. Připojí k němu své stanovisko, které může obsahovat odlišné odhady.

Tento předběžný návrh zahrnuje předpokládané příjmy a výdaje.

3. Komise předloží předběžný návrh rozpočtu Radě nejpozději 1. září roku, který předchází příslušný rozpočtový rok.

Má-li Rada v úmyslu odchýlit se od předběžného návrhu, konzultuje s Komisí, a v případě potřeby i s jinými zúčastněnými orgány.

O návrhu rozpočtu se Rada usnáší kvalifikovanou většinou a předkládá jej Evropskému parlamentu.

4. Návrh rozpočtu musí být předložen Evropskému parlamentu nejpozději do 5. října roku, který předchází příslušný rozpočtový rok.

Evropský parlament může většinou hlasů svých poslanců doplnit návrh rozpočtu a většinou odevzdaných hlasů může Radě navrhnout změny tohoto návrhu, pokud jde o výdaje, které obligatorně vyplývají ze smlouvy nebo z právních aktů vydaných na jejím základě.

Vysloví-li Evropský parlament s návrhem rozpočtu do 45 dnů po jeho obdržení souhlas, je rozpočet s konečnou platností schválen. Rozpočet se rovněž považuje za schválený s konečnou platností, jestliže Evropský parlament během této lhůty návrh rozpočtu ani nedoplní, ani v něm nenavrhne změny.

Jestliže během této lhůty Evropský parlament přijme doplňky nebo navrhne změny, bude předložen návrh rozpočtu s těmito doplňky nebo s návrhy změn Radě.

5. Po projednání návrhu rozpočtu s Komisí a případně s dalšími zúčastněnými orgány se Rada usnáší takto:

a) Rada může kvalifikovanou většinou změnit kterýkoli doplněk přijatý Evropským parlamentem,

b) pokud jde o návrhy změn:

- nevede-li změna navržená Evropským parlamentem ke zvýšení celkové částky výdajů orgánu, zejména proto, že zvýšení by zjevně bylo vyrovnáno jednou nebo více navrženými změnami, které povedou k odpovídajícímu snížení výdajů, může Rada zamítnout takový návrh změny kvalifikovanou většinou.

Nebude-li vydáno zamítavé rozhodnutí, je návrh změny přijat,

- vede-li změna navržená Evropským parlamentem ke zvýšení celkové částky výdajů orgánu, může Rada kvalifikovanou většinou návrh změn přijmout. Nebude-li vydáno rozhodnutí o jeho přijetí, je návrh změny zamítnut,

- jestliže podle jednoho ze dvou předcházejících pododstavců Rada návrh změny zamítla, může kvalifikovanou většinou buď ponechat částku uvedenou v návrhu rozpočtu, nebo určit částku jinou. Návrh rozpočtu bude upraven podle návrhů změn přijatých Radou.

Nezmění-li Rada v patnáctidenní lhůtě od předložení návrhu rozpočtu žádný z doplňků přijatých Evropským parlamentem a přijme-li jeho návrhy změn, rozpočet se považuje za schválený s konečnou platností. Rada informuje Evropský parlament, že nezměnila žádný z doplňků a že návrhy změn byly přijaty.

Změní-li Rada v této lhůtě jeden nebo více doplňků přijatých Evropským parlamentem nebo jestliže jeho návrhy změn zamítne nebo změní, změněný návrh rozpočtu znovu předloží Evropskému parlamentu. Rada informuje Evropský parlament o výsledcích svého jednání.

6. Evropský parlament, který byl informován o výsledku projednání svých návrhů změn, může do patnácti dnů po předložení návrhu rozpočtu doplnit nebo zamítnout většinou hlasů svých členů a třípětinovou většinou odevzdaných hlasů změny doplňků provedené Radou a schválit rozpočet. Jestliže Evropský parlament v této lhůtě nepřijme žádné usnesení, považuje se rozpočet s konečnou platností za schválený.

7. Po skončení řízení podle tohoto článku vyhlásí předseda Evropského parlamentu, že rozpočet je s konečnou platností schválen.

8. Evropský parlament však může ze závažných důvodů většinou hlasů svých poslanců a dvoutřetinovou většinou odevzdaných hlasů návrh rozpočtu zamítnout a požadovat předložení nového návrhu.

9. Pro všechny výdaje, které nevyplývají obligatorně ze smlouvy nebo právních aktů vydaných na jejím základě, se každoročně stanoví maximální sazba, o kterou mohou být výdaje stejné povahy oproti běžnému rozpočtovému roku zvýšeny.

Po projednání s Výborem pro hospodářskou politiku stanoví Komise tuto maximální sazbu podle:

- vývoje objemu hrubého národního produktu ve Společenství,
- průměrné změny rozpočtů členských států a
- vývoje životních nákladů během předchozího rozpočtového roku.

Maximální sazba bude oznámena před 1. květnem všem orgánům Společenství. Instrukce jsou povinny ji při přípravě rozpočtu respektovat, pokud není ve čtvrtém a pátém pododstavci stanoveno jinak.

Převyšuje-li u výdajů, které nevyplývají obligatorně ze smlouvy nebo z právních aktů vydaných na jejím základě, míra zvýšení podle návrhu rozpočtu sestaveného Radou polovinu maximální sazby, může Evropský parlament v rámci výkonu své pravomoci přijímat doplňky dále zvýšit celkovou částku těchto výdajů nejvýše o polovinu maximální sazby.

Jestliže Evropský parlament, Rada nebo Komise jsou toho názoru, že činnost Společenství nutně vyžaduje překročení sazby stanovené postupem podle tohoto odstavce, může být dohodou Rady a Evropského parlamentu stanovena sazba nová. Rada v takovém případě rozhoduje kvalifikovanou většinou, Evropský parlament většinou hlasů svých poslanců a třípětinovou většinou odevzdaných hlasů.

10. Každý orgán při výkonu pravomocí svěřených mu tímto článkem respektuje ustanovení Smlouvy a právních aktů vydaných na jejím základě, zejména ustanovení, která se týkají vlastních zdrojů jednotlivých společenství a rovnováhy mezi příjmy a výdaji.

• Čl. 273/ex-čl. 204 **Rozpočtové provizorium**

Nebyl-li na počátku rozpočtového roku rozpočet ještě schválen, je možno ve vztahu ke každé kapitole nebo oddílu rozpočtu vydat každý měsíc v souladu s nařízením vydaným k provedení článku 279 až jednu dvanáctinu prostředků určených na minulý rozpočtový rok s tím, že toto opatření neumožní Komisi disponovat větší částkou než jednou dvanáctinou prostředků, které jsou stanoveny v připravovaném návrhu rozpočtu.

Rada může kvalifikovanou většinou zmocnit k výdajům přesahujícím jednu dvanáctinu s výhradou, že budou splněny ostatní podmínky stanovené v prvním pododstavci.

Týká-li se rozhodnutí výdajů, které obligatorně nevyplývají ze smlouvy nebo právních aktů vydaných na jejím základě, předloží Rada rozhodnutí neprodleně Evropskému parlamentu. Evropský parlament může do třiceti dnů většinou hlasů svých poslanců a třípětinovou většinou odevzdaných hlasů odchylně rozhodnout o té části výdajů, která překračuje jednu dvanáctinu uvedenou v prvním pododstavci. Rozhodnutí Rady je v této části pozastaveno až do doby, než rozhodne Evropský parlament. Nerozhodne-li Evropský parlament v uvedené lhůtě jinak než Rada, považuje se rozhodnutí Rady za konečné.

V rozhodnutích podle druhého a třetího pododstavce se uvedou opatření týkající se zdrojů, nutná k provedení tohoto článku.

• Čl. 274/ex-čl. 205 **Provádění rozpočtu**

Komise provádí rozpočet v souladu s ustanoveními rozpočtových nařízení vydaných k provedení článku 279 na vlastní odpovědnost a v mezích určených prostředků, v souladu se zásadami řádného finančního hospodaření. Členské státy spolupracují s Komisí, aby zajistily využití rozpočtových prostředků v souladu se zásadou řádného finančního hospodaření.

Nařízení stanoví podrobná pravidla účasti každého orgánu při provádění jeho výdajů.

V rámci rozpočtu může Komise v mezích a za podmínek stanovených nařízením vydaným k provedení článku 279 přesunovat prostředky z jedné kapitoly do druhé nebo z jednoho oddílu do druhého.

• Čl. 275/ex-čl. 205a **Závěrečný účet**

Komise předkládá každoročně Radě a Evropskému parlamentu závěrečný účet rozpočtového hospodaření. Dále je informuje o finanční bilanci aktiv a pasiv Společenství.

• Čl. 276/ex-čl. 206 **Absolutorium**

1. Evropský parlament na základě doporučení Rady, přijatého kvalifikovanou většinou, uděluje Komisi absolutorium za provedení rozpočtu. Za tím účelem Rada a poté Evropský parlament přezkoumávají závěrečný účet a finanční bilanci, uvedené v článku 275, a výroční zprávu Účetního dvora, k níž jsou připojeny odpovědi kontrolovaných orgánů na zjištění, prohlášení uvedené v článku 248 odstavec 1 pododstavec 2, jakož i příslušné zvláštní zprávy Účetního dvora.

2. Před udělením absolutoria Komisi nebo z jiného důvodu v souvislosti s výkonem svých rozpočtových pravomocí si může Evropský parlament vyžádat od Komise informace o uskutečňování výdajů nebo o fungování systémů finanční kontroly. Komise podá Evropskému parlamentu na jeho žádost všechny nezbytné informace.

3. Komise učiní všechna účelná opatření, aby vyhověla zjištěním uvedeným v rozhodnutích o udělení absolutoria a dalším zjištěním Evropského parlamentu, týkajícím se uskutečňování výdajů, jakož i připomínek prováděním doporučení Rady, spojená s udělením absolutoria.

Na žádost Evropského parlamentu nebo Rady podá Komise zprávu o opatřeních učiněných na základě těchto zjištění a připomínek, zejména o pokynech daných správám, které jsou odpovědné za plnění rozpočtu. Tyto zprávy jsou také předkládány Účetnímu dvoru.

• Čl. 277/ex-čl. 207 **Účetní jednotka**

Rozpočet se sestavuje v účetní jednotce stanovené v souladu s ustanoveními rozpočtového nařízení vydaného podle článku 279.

• Čl. 278/ex-čl. 208 **Převody**

Komise může za podmínky, že to oznámí příslušným orgánům dotyčných států, převádět aktiva v měně jednoho z členských států do měny jiného členského státu, pokud je to nutné k tomu, aby jich mohlo být použito k cílům sledovaným touto smlouvou. Komise se pokud možno zdrží provádění takových převodů, má-li v měně, která je zapotřebí, hotovost nebo jiné likvidní prostředky.

Komise udržuje styk s každým členským státem prostřednictvím jím určeného orgánu. Při provádění finančních operací používá služeb emisní banky příslušného členského státu nebo jiného finančního ústavu schváleného tímto státem.

• Čl. 279/ex-čl. 209 **Rozpočtová nařízení**

Rada na návrh Komise, po konzultaci s Evropským parlamentem a obdržení stanoviska Účetního dvora jednomyslně:

- a) vydává rozpočtové nařízení upravující zejména postup při sestavování a provádění rozpočtu a předkládání a přezkoumávání účtů,
- b) určí metody a postupy, podle nichž se rozpočtové příjmy předvídané úpravou vlastních zdrojů Společenství dávají k dispozici Komisi, a určí opatření, kterých bude v případě potřeby použito k zajištění potřebné pokladní hotovosti,
- c) stanoví pravidla odpovědnosti finančních kontrolorů, osob s dispozičním oprávněním a účetních, jakož i odpovídající kontrolní opatření.

• Čl. 280/ex-čl. 209a **Boj proti podvodům**

1. Společenství a členské státy čelí podvodům a jiným protiprávním jednáním postihujícím finanční zájmy Společenství opatřeními podle tohoto článku, která odstrašují a jsou schopna zajistit v členských státech efektivní ochranu.

2. Členské státy učiní stejná opatření, aby čelily podvodům postihujícím finanční zájmy Společenství, jaká činí, když čelí podvodům postihujícím jejich vlastní finanční zájmy.

3. Aniž by byla dotčena jiná ustanovení této smlouvy, členské státy koordinují svou činnost zaměřenou na ochranu finančních zájmů Společenství proti podvodům. Za tím účelem organizují s podporou Komise úzkou a pravidelnou spolupráci mezi příslušnými útvary státní správy.

4. K zajištění účinné a rovnocenné ochrany v členských státech přijímá Rada postupem podle článku 251 po konzultaci Účetního dvora nutná opatření k předcházení a potírání podvodů, postihujících finanční zájmy Společenství. Použití trestního a procesního práva členských států není těmito opatřeními dotčeno.

5. Komise předkládá ve spolupráci s členskými státy Radě a Evropskému parlamentu zprávu o opatřeních, která byla přijata k provedení tohoto článku.

ČÁST ŠESTÁ

VŠEOBECNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

• Čl. 281/ex-čl. 210 **Právní subjektivita**

Společenství má právní subjektivitu.

• Čl. 282/ex-čl. 211 **Způsobilost k právům a k právním úkonům**

Společenství má v každém z členských států nejširší způsobilost k právům a právním úkonům, jakou jejich právo přiznává právnickým osobám; Společenství může zejména nabývat a zcizovat movitý i nemovitý majetek a vystupovat před soudem. Pro tento účel je zastupováno Komisí.

• Čl. 283/ex-čl. 212 **Služební a pracovní řád**

Rada vydá na návrh Komise a po konzultaci s dalšími zúčastněnými orgány kvalifikovanou většinou služební řád pro úředníky Evropských společenství a pracovní řád pro ostatní zaměstnance těchto Společenství.

• Čl. 284/ex-čl. 213 **Informace**

K plnění úkolů, které jsou jí svěřeny, může Komise shromažďovat veškeré informace a provádět veškeré potřebné prověrky v mezích a za podmínek stanovených Radou v souladu s ustanoveními této smlouvy.

• Čl. 285/ex-čl. 213a **Statistiky**

1. Bez újmy článku 5 Protokolu o statutu Evropského systému ústředních bank a Evropské ústřední banky přijímá Rada postupem podle článku 251 opatření k vypracování statistik, jestliže to je nutné k provádění činností Společenství.

2. Vypracování statistik Společenství se uskutečňuje při respektování nestrannosti, spolehlivosti, objektivity, vědecké nezávislosti, hospodárnosti a statistické důvěrnosti; hospodářským subjektům při tom nevzniknou žádné nadměrné náklady.

• Čl. 286/ex-čl. 213b **Ochrana údajů**

1. Od 1. ledna 1999 se akty Společenství o ochraně fyzických osob při zpracování osobních údajů a při volném pohybu takových údajů uplatní ve vztahu k institucím založeným touto smlouvou nebo na jejím základě.

2. V období před datem uvedeným v odstavci 1 ustaví Rada postupem podle článku 251 nezávislou kontrolní instituci odpovědnou za dohled nad používáním takových aktů Společenství ve vztahu k orgánům a institucím Společenství a vydá případně jiné potřebné předpisy.

• Čl. 287/ex-čl. 214 **Služební tajemství**

Členové orgánů Společenství, členové výborů, jakož i úředníci a jiní zaměstnanci Společenství jsou povinni, a to i po skončení svých funkcí, neprozrazovat takové informace, které jsou podle své povahy služebními tajemstvími, zejména údaje o podnicích, o jejich obchodních stycích nebo o struktuře jejich nákladů.

• Čl. 288/ex-čl. 215 **Odpovědnost**

Smluvní odpovědnost Společenství se řídí právem rozhodným pro příslušnou smlouvu.

V případě mimosmluvní odpovědnosti nahradí Společenství v souladu s obecnými zásadami společnými právním řádům členských států škody způsobené jeho orgány nebo jeho zaměstnanci při výkonu jejich funkcí.

Předchozí odstavec za stejných podmínek se použije na škodu způsobenou EÚB nebo jejími zaměstnanci při výkonu jejich funkcí.

Osobní odpovědnost zaměstnanců vůči Společenství se řídí ustanoveními služebního nebo pracovního řádu.

• Čl. 289/ex-čl. 216 **Sídlo orgánů**

Sídlo orgánů Společenství určí vlády členských států společnou dohodou.

• Čl. 290/ex-čl. 217 **Jazyky**

Pravidla pro používání jazyků v orgánech Společenství stanoví Rada jednomyslně, aniž by tím byla dotčena pravidla obsažená v jednacím řádu Soudního dvora.

• Čl. 291/ex-čl. 218 **Výsady a imunity**

Za podmínek stanovených v Protokolu z 8. 4. 1965 o výsadách a imunitách Evropských společenství požívá Společenství na území členských států výsady a imunity potřebné k plnění svých úkolů. Totéž platí pro Evropskou investiční banku, Evropský měnový institut a Evropskou investiční banku.

• Čl. 292/ex-čl. 219 **Spory**

Členské státy se zavazují, že spory o výklad nebo provádění této smlouvy nebudou řešit jinak, než jak tato smlouva stanoví.

• Čl. 293/ex-čl. 220 **Subsidiární dohody**

Členské státy zahájí mezi sebou v případě potřeby jednání s cílem zajistit ve prospěch svých státních příslušníků

- ochranu osob, jakož i požívání a ochranu práv za týchž podmínek, které každý stát stanoví pro své vlastní příslušníky,

- zamezení dvojího zdanění uvnitř Společenství,

- vzájemné uznávání společností ve smyslu pododstavce 2 článku 48, zachování jejich právní subjektivity v případě přenesení sídla z jedné země do druhé a možnost slučování či splnutí společností, které se řídí právem různých členských států,

- zjednodušení formalit, kterým podléhá vzájemné uznávání a výkon soudních rozhodnutí a rozhodčích nálezů.

• Čl. 294/ex-čl. 221 **Národní zacházení**

Členské státy poskytnou národní zacházení příslušníkům ostatních členských států, pokud jde o jejich kapitálovou účast ve společnostech ve smyslu článku 48, aniž by byla dotčena ostatní ustanovení této smlouvy.

• Čl. 295/ex-čl. 222 **Úprava vlastnictví v členských sátech**

Tato smlouva se nijak nedotýká úpravy vlastnictví uplatňované v členských státech.

• Čl. 296/ex-čl. 223 **Bezpečnostní zájmy členských států**

1. Ustanovení této smlouvy nebrání aplikaci těchto pravidel:

- a) žádný členský stát není povinen poskytovat údaje, jejichž zpřístupnění podle jeho názoru odporuje podstatným zájmům jeho bezpečnosti,
- b) každý členský stát může učinit opatření, která považuje za nutná k ochraně podstatných zájmů své bezpečnosti a která jsou spjata s výrobou zbraní, střeliva a válečného materiálu nebo obchodem s nimi; tato opatření nesmějí nepříznivě ovlivnit podmínky soutěže na společném trhu výrobků, které nejsou určeny k účelům výslovně vojenským.

2. Rada může jednomyslně na návrh Komise provádět změny v seznamu výrobků sestaveném 15. 4. 1958, na které se vztahují ustanovení odstavce 1 písmeno b.

• Čl. 297/ex-čl. 224 **Krize; protikrizová opatření**

Členské státy se navzájem radí o společných krocích, které mají zabránit, aby fungování společného trhu bylo dotčeno opatřeními, která by některý členský stát byl nucen učinit v případě vážných vnitřních nepokojů ohrožujících veřejný pořádek, v případě války nebo vážného mezinárodního napětí vytvářejícího nebezpečí války, anebo, aby dostal závazkům, které přijal za účelem udržování míru a mezinárodní bezpečnosti.

• Čl. 298/ex-čl. 225 **Narušení soutěže**

Povedou-li opatření učiněná za okolností uvedených v člancích 296 a 297 k narušení podmínek soutěže na společném trhu, prozkoumá Komise s příslušným státem, jak by tato opatření mohla být přizpůsobena pravidlům stanoveným touto smlouvou.

Komise nebo kterýkoli členský stát může - odchýlně od postupu stanoveného v člancích 226 a 227 - předložit věc přímo Soudnímu dvoru, pokud se domnívá, že jiný členský stát zneužívá oprávnění stanovených v člancích 296 a 297. Soudní dvůr rozhoduje v neveřejném zasedání.

• Čl. 299/ex-čl. 227 **Místní působnost**

1. Tato smlouva se vztahuje na Království belgické, Království dánské, Spolkovou republiku Německo, Řeckou republiku, Království španělské, Francouzskou republiku, Irsko, Italskou republiku, Velkovévodství lucemburské, Království nizozemské, Rakouskou republiku, Portugalskou republiku, Finskou republiku, Švédské království a Spojené království Velké Británie a Severního Irska.

2. Tato smlouva se vztahuje na francouzská zámořská území, Azory, Madeiru a Kanárské ostrovy.

Vzhledem k hospodářské a sociální strukturální situaci francouzských zámořských území, Azor, Madeiry a Kanárských ostrovů, která je stížena odlehlou polohou, jejich ostrovní povahou, omezenou rozlohou, obtížnými klimatickými podmínkami a topografií, hospodářskou závislostí na malém množství výrobků, které spolu negativně působí na rozvoj těchto území, přijímá Rada na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem kvalifikovanou většinou specifická opatření ke stanovení podmínek pro použití této smlouvy včetně společných politik na uvedená území.

Opatření uvedená v druhém pododstavci vydává Rada s přihlédnutím k celní a obchodní politice, daňové politice, politice volných zón, zemědělské a rybolovné politice, k podmínkám pro zásobování surovinami a základním spotřebním zbožím, ke státním podporám, stejně jako k podmínkám pro přístup k strukturálním fondům a k horizontálním programům Společenství.

Rada přijímá opatření uvedená v druhém pododstavci s přihlédnutím ke zvláštní charakteristice a omezením těchto zvláště odlehlých oblastí, aniž by narušovala integritu a soudržnost komunitárního právního řádu, jakož i vnitřního trhu a společných politik.

3. Na zámořské země a území, uvedené v seznamu v Příloze II této smlouvy, se vztahuje zvláštní systém přidružení, který je stanoven ve čtvrté části této smlouvy.

Tato smlouva se nevztahuje na zámořské země a území udržující zvláštní vztahy se Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska, které nejsou zmíněny ve výše uvedeném seznamu.

4. Ustanovení této smlouvy se vztahují i na evropská území, za jejichž zahraniční vztahy odpovídá členský stát.

5. Ustanovení této smlouvy se vztahují na Alandské ostrovy v souladu s Protokolem č. 2 k Aktu o podmínkách přístupu Rakouské republiky, Finské republiky a Švédského království.

6. Odchylně od předcházejících odstavců platí:

a) Tato smlouva se nevztahuje na Faerské ostrovy.

b) Tato Smlouva se nevztahuje na území Spojeného království Velké Británie a Severního Irska na Kypru.

c) Ustanovení této smlouvy se vztahuje na Normanské ostrovy a ostrov Man jen v míře nezbytné pro zajištění aplikace úpravy předvídané pro tyto ostrovy smlouvou o přistoupení nových členských států k

Evropskému hospodářskému společenství a Evropskému společenství pro atomovou energii, podepsanou 22. ledna 1972.

• Čl. 300/ex-čl. 228 **Dohody Společenství**

1. Předpokládá-li tato smlouva uzavření dohod mezi Společenstvím a jedním nebo několika státy nebo mezinárodními organizacemi, dá Komise doporučení Radě, která zmocní Komisi zahájit nezbytná jednání. Komise povede tato jednání konzultujíc zvláštní výbory, jmenované Radou, aby jí v tomto úkolu pomáhaly, a podle směrnic, které jí Rada může dát.

Rada se při výkonu pravomocí svěřených jí podle tohoto odstavce usnáší kvalifikovanou většinou, s výjimkou případů stanovených v odstavci 2 pododstavec 1, kdy se usnáší jednomyslně.

2. S výhradou pravomocí, svěřených v této oblasti Komisi, rozhoduje o podpisu, s nímž může být spojeno rozhodnutí o prozatímním provádění před vstupem v platnost, a o uzavření dohod kvalifikovanou většinou Rada na návrh Komise. Rada se usnáší jednomyslně jednak týká-li se dohoda oblastí, kde je pro přijetí vnitřních předpisů třeba jednomyslnosti, jednak v případě dohod uvedených v článku 310.

Odchylně od odstavce 3 se tohoto postupu použije též tehdy, má-li se rozhodnout o pozastavení provádění dohody nebo o zaujetí postojů, které je třeba zastávat jménem Společenství v orgánu ustanoveném v důsledku dohody podle článku 310, pokud takový orgán má činit rozhodnutí s právními následky s výjimkou rozhodnutí k doplnění nebo změně institucionálního rámce dotčené dohody.

Evropský parlament bude okamžitě a podrobně informován o všech rozhodnutích přijatých podle tohoto odstavce, o prozatímním provádění nebo pozastavení dohody nebo zaujetí postoje, který Společenství bude zastávat v orgánu ustaveném na základě dohody podle článku 310.

3. Nejde-li o dohody uváděné ve třetím odstavci článku 133, uzavírá dohody Rada po konzultaci s Evropským parlamentem, a to i v případech, kdy se dohoda dotýká oblasti, v níž je pro přijetí vnitřních pravidel požadován postup uvedený v článku 251 nebo v článku 252. Evropský parlament zaujme stanovisko ve lhůtě, kterou může Rada stanovit podle naléhavosti věci. Nezaujme-li stanovisko v této lhůtě, může Rada dále jednat.

Odchylně od předchozího pododstavce se dohody uvedené v článku 310, jiné dohody vytvářející zavedením postupů spolupráce zvláštní institucionální rámec, dohody mající významné rozpočtové dopady na Společenství a dohody měnící akt přijatý postupem podle článku 251 uzavírají se souhlasem Evropského parlamentu.

Rada a Evropský parlament se mohou v naléhavých případech dohodnout na lhůtě pro vyslovení tohoto souhlasu.

4. Při uzavírání dohody může Rada zmocnit Komisi, aby odchylně od druhého odstavce jménem Společenství schvalovala její změny, jestliže dohoda stanoví, že takové změny se přijímají zjednodušeným postupem nebo orgánem stanoveným dohodou. K takovému zmocnění může Rada připojit zvláštní podmínky.

5. Zamýšlí-li Rada uzavřít dohodu, která vyžaduje změny této smlouvy, musí být tyto změny nejprve přijaty postupem podle článku 48 Smlouvy o Evropské unii.

6. Rada, Komise nebo členský stát si mohou předem vyžádat posudek Soudního dvora o slučitelnosti zamýšlené dohody s ustanoveními této smlouvy. Je-li posudek Soudního dvora záporný, může dohoda vstoupit v platnost jen v souladu s článkem 48 Smlouvy o Evropské unii.

7. Dohody uzavřené za podmínek stanovených tímto článkem jsou závazné pro orgány Společenství i pro členské státy.

• Čl. 301/ex-čl. 228a **Okamžitá opatření**

Předpokládá-li se ve společných postojích nebo společných akcích přijatých podle ustanovení Smlouvy o Evropské unii o společně zahraniční a bezpečnostní politice určitý postup Společenství směřující k pozastavení, omezení nebo úplnému přerušení hospodářských vztahů s jednou nebo několika třetími zeměmi, učiní Rada nezbytná okamžitá opatření. Rada se usnáší kvalifikovanou většinou na návrh Komise.

• Čl. 302/ex-čl. 229 **Styky s mezinárodními organizacemi**

Komise udržuje veškeré potřebné styky s orgány Organizace spojených národů a jejími odbornými organizacemi.

Komise rovněž, je-li toho třeba, udržuje styky se všemi mezinárodními organizacemi.

• Čl. 303/ex-čl. 230 **Rada Evropy**

Společenství naváže veškeré vhodné formy spolupráce s Radou Evropy.

• Čl. 304/ex-čl. 231 **OECD**

Společenství naváže úzkou součinnost s Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj; podrobnosti budou určeny společnou dohodou.

• Čl. 305/ex-čl. 232 **ESUO, Euratom**

1. Ustanovení této smlouvy nemění ustanovení Smlouvy o založení Evropského společenství uhlí a oceli, zejména pokud jde o práva a povinnosti členských států, pravomoci orgánů tohoto společenství a pravidla stanovená zmíněnou smlouvou pro fungování společného trhu uhlí a oceli.

2. Ustanovením této smlouvy se nemění ustanovení smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii.

• Čl. 306/ex-čl. 233 **Benelux**

Ustanovení této smlouvy nebrání existenci ani vytváření regionálních unií mezi Belgií a Lucemburskem nebo mezi Belgií, Lucemburskem a Nizozemskem, pokud k cílům těchto unií nevede provádění této smlouvy.

• Čl. 307/ex-čl. 234 **Dřívější dohody**

Práva a závazky vyplývající z dohod uzavřených před 1. lednem 1958 nebo u přistupujících států před jejich přístupem mezi jedním nebo několika členskými státy na jedné straně a jednou nebo několika třetími zeměmi na straně druhé nejsou ustanoveními této smlouvy dotčeny.

Pokud jsou tyto dohody neslučitelné s touto smlouvou, použije příslušný členský stát či členské státy všech vhodných prostředků k odstranění zjištěných neslučitelností. V případě potřeby si poskytnou členské státy vzájemnou pomoc k dosažení cíle a případně zaujmou společný postoj.

Při provádění dohod uvedených v prvním pododstavci budou členské státy přihlížet k tomu, že výhody poskytované v této smlouvě každým z členských států jsou nedílnou součástí založení Společenství, a jsou proto neoddělitelně spojeny s vytvořením společných orgánů, se svěřením pravomoci těmto orgánům a s poskytováním stejných výhod všemi ostatními členskými státy.

• Čl. 308/ex-čl. 235 **Dodatečné pravomoci**

Ukáže-li se, že Společenství musí něco učinit k dosažení některého z cílů Společenství v rámci společného trhu a tato smlouva mu k tomu neposkytuje nezbytné pravomoci, učiní Rada na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem jednomyslně vhodná opatření.

• Čl. 309/ex-čl. 236 **Pozastavení členských práv**

1. Jestliže bylo přijato rozhodnutí o pozastavení hlasovacích práv zástupce vlády členského státu podle článku 7 odstavec 2 Smlouvy o Evropské unii, platí pozastavení těchto hlasovacích práv i ve vztahu k této smlouvě.

2. Kromě toho může Rada, jestliže je podle článku 7 odstavec 1 Smlouvy o Evropské unii zjištěno závažné a trvající porušení zásad uvedených v článku 6 odstavec 1 oné smlouvy, rozhodnout kvalifikovanou většinou o pozastavení určitých práv, která z provádění této smlouvy vyplývají pro daný členský stát. Přitom přihlíží k možným dopadům takového pozastavení na práva a povinnosti fyzických a právnických osob.

Povinnosti dotčeného členského státu vyplývající z této smlouvy jsou pro tento stát v každém případě i nadále závazné.

3. Rada se může následně usnést kvalifikovanou většinou, že změní nebo zruší opatření přijatá podle odstavce 2, jestliže se změnila situace, která vedla k přijetí těchto opatření.

4. Při rozhodování podle odstavce 2 a 3 jedná Rada s odhlédnutím od hlasů zástupce vlády dotčeného státu. Odchylně od článku 205 odstavec 2 platí jako kvalifikovaná většina stejný podíl vážených hlasů dotčených členů Rady, jaký je stanoven v článku 205 odstavec 2.

Tento odstavec též platí, jsou-li hlasovací práva podle odstavce 1 pozastavena. V takových případech se rozhodnutí, které vyžaduje jednomyslnost, přijímá bez hlasu zástupce vlády dotčeného členského státu.

• Čl. 310/ex-čl. 238 **Přidružení**

Společenství může uzavřít s jedním nebo několika třetími státy nebo mezinárodními organizacemi dohody o přidružení, které stanoví vzájemná práva a závazky, společné akce a zvláštní postupy.

- Čl. 311/ex-čl. 239 **Protokoly**

Protokoly připojené k této smlouvě po společné dohodě členských států tvoří její nedílnou součást.

- Čl. 312/ex-čl. 240 **Doba, na kterou se smlouva uzavírá**

Tato smlouva se uzavírá na dobu neurčitou.

Závěrečná ustanovení

- Čl. 313/ex-čl. 247 **Ratifikace; vstup v platnost**

Tato Smlouva bude ratifikována vysokými smluvními stranami v souladu s jejich příslušnými ústavními předpisy. Ratifikační listiny budou uloženy u vlády Italské republiky.

Tato Smlouva vstoupí v platnost první den měsíce následujícího poté, co uloží ratifikační listiny signatářský stát, který tak učiní jako poslední. Jestliže je však uloží méně než patnáct dní před počátkem příštího měsíce, vstoupí smlouva v platnost až první den druhého měsíce následujícího po tomto uložení.

- Čl. 314/ex-čl. 248 **Platná znění; uložení**

Tato smlouva, sepsaná v jediném vyhotovení v německém, francouzském, italském a holandském jazyce, přičemž všechna čtyři znění mají stejnou platnost, bude uložena v archívech vlády Italské republiky, která vydá její ověřený opis každé z vlád ostatních států, které podepsaly tuto smlouvu.

Na základě dohod o přístupu mají znění smlouvy v jazyce dánském, anglickém, finském, řeckém, irském, portugalském, španělském a švédském rovněž stejnou platnost.

Na důkaz toho připojili podepsaní zplnomocněnci ke smlouvě své podpisy.

V Římě dvacátého pátého března tisíc devět set padesát sedm.

SMLOUVA O EVROPSKÉ UNII

Jeho Veličenstvo král Belgie, Její Veličenstvo královna Dánska, prezident Spolkové republiky Německo, prezident Řecké republiky, Jeho Veličenstvo král Španělska, prezident Francouzské republiky, prezident Irska, prezident Italské republiky, Jeho královská Výsost velkovévoda Lucemburska, Její Veličenstvo královna Holandska, prezident Portugalské republiky, Její Veličenstvo královna Spojeného království Velké Británie a Severního Irska,

rozhodnutí pozvednout na novou úroveň procesy evropské integrace, zahájené ustavením Evropských společenství,

připomínaje si historický význam překonání rozdělení evropského kontinentu a potřebu vytvořit pevné základy budování příští Evropy,

potvrzující svou oddanost zásadám svobody, demokracie a úcty k lidským právům a základním svobodám a k právnímu státu,

potvrzující oddanost základním sociálním právům, jak jsou vymezena v Evropské sociální chartě podepsané 18. října 1961 v Turíně a v Chartě základních sociálních práv pracovníků Společenství z roku 1989,

přejíce si prohloubit solidaritu mezi svými národy při respektování jejich historie, kultury a tradic,

přejíce si posílit demokratický charakter a účinné fungování orgánů a umožnit jim tak lépe plnit úkoly, jež jim jsou v jednotném institucionálním rámci svěřeny,

rozhodnutí dosáhnout posílení a sblížení svých ekonomik a zřídit hospodářskou a měnovou unii, která v souladu s ustanoveními této smlouvy zahrne jednotnou a stabilní měnu,

odhodláni napomáhat ekonomickému a sociálnímu pokroku svých národů při zohlednění zásady trvale udržitelného rozvoje a v rámci vnitřního trhu a posílené soudržnosti a ochrany životního prostředí, a provádět politiky, které zabezpečují, že pokrok v hospodářské integraci bude provázen pokrokem v ostatních oblastech,

rozhodnutí zavést občanství společné státním příslušníkům svých zemí,

rozhodnutí uskutečňovat společnou zahraniční a bezpečnostní politiku, jakož i postupně vymezovat společnou obrannou politiku podle článku 17, která by mohla vést ke společné obraně, a posilovat tak evropskou identitu a nezávislost, a to v zájmu podpory míru, bezpečnosti a pokroku v Evropě a ve světě,

potvrzující svůj cíl usnadnit volný pohyb osob při zajišťování bezpečnosti a ochrany svých národů začleněním ustanovení o justici a vnitřních věcech do této smlouvy,

rozhodnutí pokračovat v procesu vytváření stále užšího svazku mezi národy Evropy, v němž se rozhoduje co nejbližší občanovi v souladu se zásadou subsidiarity,

majíce na zřeteli další etapy, jichž je třeba dosáhnout v zájmu posílení evropské integrace, se rozhodli založit Evropskou unii, a za tím účelem jmenovali svými zplnomocněnci:

(následující jména zplnomocněnců), kteří se po výměně svých plných mocí, jež byly shledány v dobré a náležité formě, dohodli takto:

Hlava I

Společná ustanovení

• Čl. 1/ex-čl. A Založení

Touto smlouvou mezi sebou vysoké smluvní strany zakládají Evropskou unii (dále jen "Unie").

Tato Smlouva je novou etapou utváření stále užšího svazku mezi národy Evropy, v němž jsou rozhodnutí přijímána co neotevřeněji a co nejbližší občanovi.

Unie je založena na Evropských společenstvích, doplněných politikami a formami spolupráce, zaváděnými touto smlouvou. Jejím úkolem je utvářet mezi členskými státy a mezi jejich národy vztahy způsobem, ve kterém se projevuje soudržnost a solidarita.

• Čl. 2/ex-čl. B Cíle

Unie si stanoví následující cíle:

- podporovat ekonomický a sociální pokrok a vysokou úroveň zaměstnanosti a dosahovat vyvážený a trvale udržitelný rozvoj, zejména vytvořením prostoru bez vnitřních hranic, posilováním ekonomické a sociální soudržnosti a zavedením hospodářské a měnové unie, nakonec zahrnující v souladu s ustanoveními této Smlouvy jednotnou měnu;

- prosazovat svou identitu na mezinárodní scéně, zejména prováděním společné zahraniční a bezpečnostní politiky, včetně postupného vymezování společné obranné politiky, která by mohla vést ke společné obraně podle článku 17;

- posilovat ochranu práv a zájmů státních občanů svých členských států zavedením občanství Unie;

- zachovávat a rozvíjet Unii jako prostor svobody, bezpečnosti a práva, ve kterém se zaručuje volný pohyb osob ve spojitosti s vhodnými opatřeními, týkajícími se kontroly na vnějších hranicích, přistěhovalectví, práva azylu a předcházení a potírání zločinnosti;

- v plném rozsahu zachovávat *acquis communautaire* a rozvíjet jej, přičemž se posoudí, do jaké míry je zapotřebí revidovat politiky a formy spolupráce, zaváděné touto Smlouvou s cílem zajistit efektivnost mechanismů a orgánů Společenství.

Cílů Unie se dosáhne za podmínek a v časovém sledu stanoveném touto Smlouvou, při respektování zásady subsidiarity, definované v článku 5 Smlouvy o založení Evropského společenství.

• Čl. 3/ex-čl. C Návaznost a kontinuita

Unie má jednotný institucionální systém, který zajišťuje spojitost a kontinuitu činností uskutečňovaných k dosažení jejích cílů při respektování *acquis communautaire* a jeho rozvoje.

Unie zajišťuje spojitost všech svých vnějších činností v rámci své zahraniční, bezpečnostní, ekonomické a rozvojové politiky. Rada a Komise odpovídají za tuto spojitost a spolupracují za tímto účelem. Zajišťují provádění těchto politik v souladu se svými příslušnými pravomocemi.

• Čl. 4/ex-čl. D Evropská rada

Evropská rada poskytuje Unii nezbytné podněty pro její rozvoj a vymezuje její obecné politické směry.

Evropská rada sdružuje hlavy států nebo předsedy vlád členských států, jakož i předsedu Komise. Jsou jí nápomocni ministři zahraničních věcí členských států a členové Komise. Evropská rada se schází alespoň dvakrát ročně, za předsednictví hlavy státu či vlády členského státu, který vykonává předsednictví Rady.

Evropská rada předkládá Evropskému parlamentu zprávu po každém svém zasedání a každoročně písemnou zprávu o pokroku dosaženém Uníí.

• Čl. 5/ex-čl. E Orgány

Evropský parlament, Rada, Komise, Soudní dvůr a Účetní dvůr vykonávají své pravomoci za podmínek a pro účely, které stanoví na jedné straně ustanovení smluv zakládajících Evropská společenství a následných smluv a dokumentů je pozměňujících a doplňujících a na druhé straně ostatní ustanovení této Smlouvy.

• Čl. 6/ex-čl. F Základní zásady, základní práva

1. Unie je založena na zásadách svobody, demokracie, právního státu a respektování lidských práv a základních svobod, zásadách, které jsou společné členským státům.

2. Unie respektuje základní lidská práva, která zajišťuje Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsaná v Římě dne 4. listopadu 1950, a která vyplývají z ústavních tradic společných členským státům jako všeobecné právní zásady Společenství.
3. Unie respektuje národní identitu svých členských států.
4. Unie si zajišťuje prostředky nezbytné pro dosažení svých cílů a provádění svých politik.

• Čl. 7/ex-čl. F.1 **Pozastavení členství**

1. Na návrh jedné třetiny členských států nebo Komise a po souhlase Evropského parlamentu může Rada složená z hlav států a šéfů vlád jednomyslně rozhodnout, že došlo k závažnému a přetrvávajícímu porušení zásad uvedených v článku 6 odstavec 1 ze strany členského státu poté, co byla vláda tohoto členského státu vyzvána, aby se k této věci vyjádřila.
2. Bylo-li učiněno takové rozhodnutí, může Rada rozhodnout kvalifikovanou většinou, že určitá práva, která pro dotyčný stát vyplývají z aplikace této Smlouvy, včetně hlasovacích práv zástupců jeho vlády v Radě, budou pozastavena. Přitom přihlíží k možným dopadům takového pozastavení na práva a povinnosti fyzických a právnických osob.
Povinnosti dotčeného členského státu vyplývající z této smlouvy jsou pro tento stát v každém případě i nadále závazné.
3. Rada se může následně kvalifikovanou většinou usnést, že změní nebo zruší opatření přijatá podle odstavce 2, jestliže se změnila situace, která vedla k přijetí těchto opatření.
4. Pro účely tohoto článku Rada rozhoduje bez přihlídnutí k hlasu zástupce vlády dotčeného členského státu. To, že se osobně přítomní nebo zastoupení členové zdrží hlasování, nebrání přijetí rozhodnutí uvedených v odstavci 1. Jako kvalifikovaná většina platí stejný podíl vážených hlasů dotčených členů Rady, který je stanoven v článku 205 odstavec 2 Smlouvy o založení Evropského společenství.
Tohoto odstavce se použije i tehdy, jsou-li hlasovací práva podle odstavce 2 pozastavena.
5. Pro účely tohoto článku rozhoduje Evropský parlament dvoutřetinovou většinou odevzdaných hlasů, které musí představovat většinu jeho členů.

Hlava II

Ustanovení pozměňující Smlouvu o založení Evropského společenství

(viz výše doplněné znění Smlouvy o založení Evropského společenství).

- čl. 8/ex-čl. 9
(neotištěno)

Hlava III

Ustanovení pozměňující Smlouvu o založení Evropského společenství uhlí a oceli

- čl. 9/ex-čl. 4
(neotištěno)

Hlava IV

Ustanovení pozměňující Smlouvu o založení Evropského společenství pro atomovou energii

- čl. 10/ex-čl. I
(neotištěno)

Hlava V

Ustanovení o společné zahraniční a bezpečnostní politice

• Čl. 11/ex-čl. J.1 Cíle společné zahraniční a bezpečnostní politiky

1. Unie vymezuje a provádí společnou zahraniční a bezpečnostní politiku, která zahrnuje všechny oblasti zahraniční a bezpečnostní politiky, a jejíž cíle jsou:

- zabezpečovat společné hodnoty, základní zájmy, nezávislost a integritu Unie v souladu se zásadami Charty Organizace spojených národů;
- posilovat bezpečnost Unie ve všech směrech;
- zachovat mír a posilovat mezinárodní bezpečnost v souladu se zásadami Charty Organizace spojených národů, jakož i se zásadami helsinského Závěrečného aktu a cíli Pařížské charty, a to i na vnějších hranicích;
- podporovat mezinárodní spolupráci;
- rozvíjet a upevňovat demokracii a právní stát, jakož i respektování lidských práv a základních svobod.

2. Členské státy podporují zahraniční a bezpečnostní politiku Unie aktivně a bezvýhradně v duchu loajality a vzájemné solidarity.

Členské státy spolupracují na rozšiřování a posilování své vzájemné politické solidarity. Zdrží se jakéhokoli jednání, které je v rozporu se zájmy Unie nebo může snižovat účinnost jejího působení jako soudržné síly v mezinárodních vztazích.

Rada zajistí dodržování těchto zásad.

• Čl. 12/ex-čl. J.2 Formy realizace

Unie sleduje cíle vytyčené v článku 11:

- vymezením zásad a obecných směrů společné zahraniční a bezpečnostní politiky;
- rozhodováním o společných strategiích;
- přijímáním společných akcí;
- zaujímáním společných postojů;
- posilováním systematické spolupráce mezi členskými státy při provádění politiky.

• Čl. 13/ex-čl. J.3 Zásady a obecné směry

1. Evropská rada vymezuje zásady a obecné směry společné zahraniční a bezpečnostní politiky včetně záležitostí, které mají dopad na obranu.

2. Evropská rada rozhoduje o společných strategiích, které Unie uskutečňuje v oblastech, kde členské státy mají důležité společné zájmy.

Společné strategie vymezují své cíle, dobu trvání a prostředky, které Unie a členské státy dají k dispozici.

3. Rada na základě obecných směrů vymezených Evropskou radou přijímá rozhodnutí nezbytná pro vymezení a provádění společné zahraniční a bezpečnostní politiky.

Rada doporučuje společné strategie Evropské radě a uskutečňuje je zejména přijímáním společných akcí a zaujímáním společných postojů.

Rada zajišťuje jednotu, soudržnost a účinnost postupu Unie.

• Čl. 14/ex-čl. J.4 Společné akce

1. Rada přijímá společné akce. Společné akce slouží k řešení specifických situací, při nichž se operační akce ze strany Unie považuje za žádoucí. Společné akce stanoví své cíle, rozsah, prostředky, které dostane Unie k dispozici a je-li to nezbytné dobu trvání a podmínky svého provádění.

2. Dojde-li ke změně okolností, která má podstatný vliv na záležitost, jež je předmětem společné akce, Rada přezkoumá zásady a cíle této akce a přijme nezbytná rozhodnutí. Dokud Rada nerozhodne, společná akce trvá.

3. Společné akce zavazují členské státy při zaujímání postojů a při provádění jejich činnosti.

4. Rada může požádat Komisi o předložení jakýchkoli vhodných návrhů, které se týkají společné zahraniční a bezpečnostní politiky, aby zajistila provedení společné akce.

5. Každý národní postoj nebo opatření, plánované v rámci společné akce, se včas oznámí, aby se v případě potřeby mohly konat předběžné konzultace v Radě. Povinnost předběžné informace se nevztahuje na opatření, která jsou pouze národní transpozicí rozhodnutí Rady.

6. V případech naléhavé potřeby, vyplývající ze změn situace, a není-li rozhodnutí Rady, mohou členské státy, jestliže Rada nerozhodne, učinit nezbytná naléhavá opatření, majíce na zřeteli obecné cíle společné akce. Dotyčný členský stát o takových opatřeních okamžitě informuje Radu.

7. Nastanou-li při provádění společné akce větší potíže, členský stát o nich vyrozumí Radu, která je projedná a bude usilovat o odpovídající řešení. Taková řešení nesmějí být v rozporu s cíli společné akce ani nesmějí snižovat její účinnost.

• Čl. 15/ex-čl. J.5 **Společné postoje**

Rada přijímá společné postoje. Společné postoje vymezují přístup Unie ke konkrétní záležitosti geografické nebo tématické povahy. Členské státy zajistí, aby jejich národní politiky byly v souladu se společnými postoji.

• Čl. 16/ex-čl. J.6 **Vzájemné informování**

Členské státy se v rámci Rady navzájem informují a konzultují o všech záležitostech zahraniční a bezpečnostní politiky obecného zájmu, aby prostřednictvím sladované činnosti zajistily co nejefektivnější uplatňování vlivu Unie.

• Čl. 17/ex-čl. J.7 **Bezpečnostní a obranná politika**

1. Společná zahraniční a bezpečnostní politika zahrnuje všechny otázky, které se týkají bezpečnosti Unie, včetně postupného vymezování rámce společné obranné politiky, v souladu s druhým pododstavcem, které by mohlo vést ke společné obraně, rozhodne-li tak Evropská rada. V takovém případě doporučí Evropská rada členským státům přijetí tohoto rozhodnutí v souladu s jejich příslušnými ústavními předpisy.

Západoevropská unie (ZEU) je nedílnou součástí vývoje Unie, která poskytuje Unii přístup k operačním prostředkům, zejména v kontextu odstavce 2. Podporuje Unii při vymezování obranných aspektů společné zahraniční a bezpečnostní politiky podle tohoto článku. Unie napomáhá užším institucionálním vztahům se ZEU se zřetelem na možnost začlenění ZEU do Unie, rozhodne-li tak Evropská rada. V takovém případě doporučí Evropská rada členským státům přijetí tohoto rozhodnutí v souladu s jejich příslušnými ústavními předpisy.

Politika Unie podle tohoto článku se nedotýká zvláštního charakteru bezpečnostní a obranné politiky některých členských států a respektuje závazky některých členských států, které spátrují realizaci své společné obrany v Organizaci Severoatlantické smlouvy (NATO), podle Severoatlantické smlouvy a je slučitelná se společnou bezpečnostní a obrannou politikou vytyčenou v tomto rámci.

V míře, v jaké to členské státy považují za vhodné, bude postupné vymezování rámce společné obranné politiky podporováno vzájemnou spoluprací v oblasti vyzbrojování.

2. Otázky podle tohoto článku zahrnují humanitární a záchranné mise, mise k udržení míru a mise bojových jednotek k řešení krize, včetně nastolování míru.

3. Unie využívá ZEU k vypracování a provádění rozhodnutí a akcí Unie, které mají dopad na obranu. Působnost Evropské rady vytyčovat obecné směry podle článku 13 je ve vztahu k ZEU dána i pro ty záležitosti, kdy Unie využívá ZEU.

Využívá-li Unie ZEU k vypracování a provádění rozhodnutí Unie o misích uvedených v odstavci 2, jsou všechny členské státy Unie oprávněny se plně těchto misí účastnit. Rada v dohodě s orgány ZEU přijme nezbytná praktická opatření, která by všem členským státům přispívajícím k těmto misím umožnila se plně a rovnocenně podílet na plánování a rozhodování ZEU.

Rozhodnutí, která mají dopad na obranu podle tohoto odstavce jsou přijímána, aniž by byly dotčeny politiky a závazky podle odstavce 1, třetí pododstavce.

4. Ustanovení tohoto článku nebrání rozvoji užší spolupráce mezi dvěma nebo více členskými státy na bilaterální úrovni v rámci Západoevropské unie a Atlantické aliance za předpokladu, že tato spolupráce není v rozporu se spoluprací upravenou v této hlavě nebo ji neztěžuje.

5. Za účelem dosažení cílů tohoto článku budou jeho ustanovení znovu posouzena podle článku 48.

• Čl. 18/ex-čl. J.8 **Provádění**

1. Předsedající zastupuje Unii v záležitostech společné zahraniční a bezpečnostní politiky.

2. Předsedající odpovídá za provádění rozhodnutí přijatých podle této hlavy a v zásadě vyjadřuje postoj Unie v mezinárodních organizacích a na mezinárodních konferencích.

3. Předsedajícímu pomáhá generální tajemník Rady, který vykonává funkci Vysokého zmocněnce pro společnou zahraniční a bezpečnostní politiku.

4. Komise je plně zapojena do úkolů uvedených v odstavcích 1 a 2. Předsedajícímu při plnění těchto úkolů pomáhá v případě potřeby příští předsedající členský stát.

5. Rada může, kdykoli to považuje za nutné, jmenovat zvláštního zmocněnce s mandátem pro zvláštní politické otázky.

• Čl. 19/ex-čl. J.9 **Mezinárodní organizace**

1. Členské státy koordinují svou činnost v mezinárodních organizacích a na mezinárodních konferencích. Na takových fórech hájí společné postoje.

V mezinárodních organizacích a na mezinárodních konferencích, jichž se neúčastní všechny členské státy, hájí zúčastněné státy společné postoje.

2. Aniž by byl dotčen odstavec 1 a článek 14 odstavec 3, členské státy zastoupené v mezinárodních organizacích a na mezinárodních konferencích průběžně informují tam nezastoupené členské státy o věcech a záležitostech společného zájmu.

Členské státy, které jsou zároveň členy Rady bezpečnosti Organizace spojených národů, sladují svůj postup a plně informují ostatní členské státy. Členské státy, které jsou stálými členy Rady bezpečnosti, hájí při výkonu svých funkcí postoje a zájmy Unie, aniž by tím byla dotčena jejich odpovědnost podle Charty Organizace spojených národů.

• Čl. 20/ex-čl. J.10 **Spolupráce zastoupení členských států**

Diplomatická a konzulární zastoupení členských států a zastoupení Komise v třetích zemích a na mezinárodních konferencích a jejich zastoupení v mezinárodních organizacích spolupracují tak, aby zajistily respektování a provádění společných postojů a společných akcí přijatých Radou.

Prohlubují spolupráci výměnou informací, vypracováváním společných hodnocení a přispíváním k provádění ustanovení článku 20 Smlouvy o založení Evropského společenství.

• Čl. 21/ex-čl. J.11 **Účast Evropského parlamentu**

Předsedající konzultuje s Evropským parlamentem hlavní aspekty a základní alternativy společné zahraniční a bezpečnostní politiky a zajišťuje, aby názory Evropského parlamentu byly náležitě brány v úvahu.

Evropský parlament je předsedající a Komisi pravidelně informován o vývoji zahraniční a bezpečnostní politiky Unie.

Evropský parlament může interpelovat Radu nebo jí dávat doporučení. Každoročně koná rozpravu o pokroku při provádění společné zahraniční a bezpečnostní politiky.

• Čl. 22/ex-čl. J.12 **Iniciativa**

1. Každý členský stát nebo Komise může klást Radě otázky týkající se společné zahraniční a bezpečnostní politiky a předkládat Radě návrhy.

2. V případech vyžadujících rychlé rozhodnutí svolá předsedající ze své iniciativy nebo na žádost Komise nebo členského státu mimořádné zasedání Rady do čtyřiceti osmi hodin, nebo ve velmi naléhavých případech během kratší doby.

• Čl. 23/ex-čl. J.13 **Přijímání rozhodnutí**

1. Rozhodnutí podle této hlavy přijímá Rada jednomyslně. To, že se přítomní nebo zastoupení členové zdrží hlasování, nebrání přijetí těchto rozhodnutí.

Zdrží-li se člen Rady hlasování, může to odůvodnit formálním prohlášením podle tohoto odstavce. V takovém případě není povinen provést rozhodnutí, přijímá však, že rozhodnutí zavazuje Unii. V duchu vzájemné solidarity se dotčený členský stát zdrží jakékoli akce, která by se mohla dostat do rozporu s akcí Unie založené na takovém rozhodnutí nebo jí bránit, a ostatní členské státy jeho postoj respektují. Představují-li členové Rady, kteří tímto způsobem odůvodnili, že se zdrželi hlasování, více než jednu třetinu hlasů vážených podle článku 205 odstavec 2 Smlouvy o založení Evropského společenství, rozhodnutí není přijato.

2. Odchylně od odstavce 1 rozhoduje Rada kvalifikovanou většinou:

- když přijímá společné akce, zaujímá společné postoje nebo přijímá jiné rozhodnutí na základě společné strategie;

- když přijímá rozhodnutí k provedení společné akce nebo společného postoje.

Prohlásí-li člen Rady, že z důležitých důvodů národního zájmu zamýšlí být proti přijetí rozhodnutí kvalifikovanou většinou, hlasování se nekoná. Rada může kvalifikovanou většinou požádat, aby záležitost byla postoupena Evropské radě k jednomyslnému rozhodnutí.

Hlasy členů Rady se váží podle článku 205 odstavec 2 Smlouvy o založení Evropského společenství. K přijetí rozhodnutí je zapotřebí alespoň 62 hlasů pro, odevzdaných alespoň deseti členy.

Tento odstavec se nevztahuje na rozhodnutí, která mají vojenský nebo obranný dopad.

3. Procedurální otázky rozhoduje Rada většinou svých členů.

• **Čl. 24/ex-čl. J.14 Uzavírání mezinárodních dohod**

Je-li zapotřebí k provedení této hlavy uzavřít dohodu s jedním nebo více státy nebo mezinárodními organizacemi, může Rada jednomyslně zmocnit předsedajícího, aby, případně s pomocí Komise, zahájil za tímto účelem jednání. Takové dohody uzavírá jednomyslně Rada na doporučení předsedajícího. Žádná dohoda nezavazuje členský stát, jehož zástupce v Radě prohlásí, že dohoda musí vyhovět ústavně procesním požadavkům jeho státu; ostatní členové Rady se mohou dohodnout na prozatímním provádění dohody. Tento článek se vztahuje i na záležitosti spadající do hlavy VI.

• **Čl. 25/ex-čl. J.15 Polický výbor**

Aniž by byl dotčen článek 207 Smlouvy o založení Evropského společenství, Politický výbor sleduje mezinárodní situaci v oblastech společné zahraniční a bezpečnostní politiky a přispívá k vymezení politik podáváním stanovisek Radě na její žádost nebo ze své vlastní iniciativy. Sleduje také provádění dohodnutých politik, aniž by byla dotčena odpovědnost předsedajícího a Komise.

• **Čl. 26/ex-čl. J.16 Generální tajemník, Vysoký zmocněnec**

Generální tajemník Rady, Vysoký zmocněnec pro zahraniční a bezpečnostní politiku, pomáhá Radě v záležitostech spadajících do společné zahraniční a bezpečnostní politiky především tím, že přispívá k formulování, přípravě a provádění rozhodnutí týkajících se politiky, a tím, že případně vede jménem Rady na žádost předsedajícího politický dialog s třetími stranami.

• **Čl. 27/ex-čl. J.17 Součinnost Komise**

Komise je plně zapojena do prací v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky.

• **Čl. 28/ex-čl. J.18 Financování**

1. Ustanovení článků 189, 190, 196 až 199, 203, 204, 206 až 209, 213 až 219, 255 a 290 Smlouvy o založení Evropského společenství se uplatní ve vztahu k ustanovením týkajícím se oblastí uvedených v této hlavě.

2. Administrativní výdaje, které orgánům vzniknou z ustanovení týkajících se oblastí uvedených v této hlavě, jdou k tíži rozpočtu Evropských společenství.

3. Operativní výdaje v souvislosti s prováděním těchto ustanovení jdou rovněž k tíži rozpočtu Evropských společenství s výjimkou výdajů na operace s vojenským nebo obranným dopadem a případů, kdy Rada jednomyslně rozhodne jinak.

V případech, kdy výdaje nejdou k tíži rozpočtu Evropských společenství, jdou k tíži členských států podle klíče hrubého národního produktu, pokud Rada nerozhodne jednomyslně jinak. Pokud jde o výdaje na operace s vojenským nebo obranným dopadem, nejsou členské státy, jejichž zástupci v Radě učinili formální prohlášení podle článku 23 odstavec 1, druhý pododstavec, povinny na jejich financování přispívat.

4. Rozpočtové řízení stanovené ve Smlouvě o založení Evropského společenství se uplatní ve vztahu k výdajům, které jdou k tíži rozpočtu Evropských společenství.

Hlava VI

Ustanovení o policejní a justiční spolupráci v trestních věcech

• Čl. 29/ex-čl. K.1 Cíle spolupráce v trestních věcech

Bez újmy pravomocím Evropského společenství si Unie klade za cíl poskytovat svým občanům v prostoru svobody, bezpečnosti a práva vysokou úroveň ochrany tím, že rozvíjí společný postup členských států v oblasti policejní a justiční spolupráce v trestních věcech a tím, že předchází a potírá rasismus a xenofobii. Tohoto cíle se dosáhne předcházením a potíráním organizované i neorganizované kriminality, zejména terorismu, obchodu s lidmi, trestných činů proti dětem, obchodu s drogami, obchodu se zbraněmi, korupce a podvodu, prostřednictvím:

- užší spolupráce policejních, celních a jiných příslušných orgánů v členských státech jak přímo, tak prostřednictvím Europolu podle článku 30 a 32;
- užší spolupráce justičních a jiných příslušných orgánů členských států podle článku 31 písm. a - d a článku 32;
- harmonizace předpisů trestního práva v členských státech podle článku 31 písm. e, je-li toho zapotřebí.

• Čl. 30/ex-čl. K.2 Policejní spolupráce, Europol

1. Společné postupy v oblasti policejní spolupráce zahrnují:

- a) operativní spolupráci příslušných orgánů včetně policie, celních orgánů a jiných represivních orgánů členských států při předcházení trestných činů, jejich odhalování a vyšetřování;
- b) opatřování, uchovávání, zpracovávání, analýzu a výměnu příslušných informací, včetně informací represivních orgánů o podezřelých finančních transakcích, zejména prostřednictvím Europolu, při respektování příslušných předpisů o ochraně osobních dat;
- c) spolupráci a společné iniciativy v oblasti vzdělávání, výměny styčných důstojníků, vojenských přidělců, nasazení výzbroje a kriminalistického výzkumu;
- d) společné vyhodnocování jednotlivých vyšetřovacích technik při odhalování závažných forem organizované kriminality.

2. Rada podporuje spolupráci prostřednictvím Europolu a do pěti let od vstupu Amsterodamské smlouvy v platnost zejména:

- a) umožní Europolu usnadňovat a podporovat přípravu a povzbuzovat koordinaci a provádění konkrétních vyšetřovacích akcí příslušných orgánů členských států včetně podpůrných operativních akcí společných týmů, zahrnujících zástupce Europolu;
- b) přijme opatření, která Europolu umožní obracet se na příslušné orgány členských států s žádostí provést a koordinovat vyšetřování ve speciálních případech a rozvíjet konkrétní odborné znalosti, které mohou být předávány členským státům, aby jim pomáhaly při vyšetřování případů organizované kriminality;
- c) podpoří navazování kontaktů mezi vyšetřujícími soudci a vyšetřovateli specializovanými na potírání organizované kriminality ve spolupráci s Europolem;
- d) zavede síť výzkumu, dokumentace a statistiky o přeshraniční kriminalitě.

• Čl. 31/ex-čl. K.3 Justiční spolupráce

Společný postup při justiční spolupráci v trestních věcech zahrnuje:

- a) usnadňování a urychlování spolupráce příslušných ministerstev a soudů nebo rovnocenných orgánů členských států v trestním řízení a při výkonu rozhodnutí;
- b) ulehčování extradice mezi členskými státy;
- c) zajišťování slučitelnosti příslušných předpisů členských států, pokud je to nutné k zlepšení této spolupráce;
- d) předcházení jurisdikčních konfliktů mezi členskými státy;
- e) postupné přijímání opatření k zavedení minimálních norem o skutkových podstatách trestných činů a trestech v oblasti organizované kriminality, terorismu a obchodu s drogami;

• Čl. 32/ex-čl. K.4 Působení na území jiného členského státu

Rada stanoví podmínky a meze, za nichž příslušné orgány uvedené v článku 30 a 31 mohou působit na území jiného členského státu ve spojení a v dohodě s jeho orgány.

• Čl. 33/ex-čl. K.5 **Výhrada odpovědnosti členských států**

Tato hlava se nedotýká odpovědnosti členských států za udržování práva a pořádku a zajišťování vnitřní bezpečnosti.

• Čl. 34/ex-čl. K.6 **Formy jednání**

1. V oblastech upravených touto hlavou se členské státy informují a konzultují v Radě tak, aby koordinovaly svoje postupy. K tomu navazují spolupráci mezi příslušnými útvary svých státních správ.

2. Rada přijímá opatření a podporuje vhodnou formou a vhodnými postupy uvedenými v této hlavě spolupráci, sledující cíle Unie. Za tím účelem může Rada z iniciativy členského státu nebo Komise jednomyslně

a) zaujímat společné postoje, vymezující přístup Unie k určité otázce;

b) přijímat rámcová rozhodnutí za účelem sblížení zákonů a jiných předpisů členských států; rámcová rozhodnutí jsou závazná pro členské státy co do výsledku, kterého má být dosaženo, přičemž volba forem a prostředků se ponechává vnitrostátním orgánům; nemají bezprostřední účinek;

c) přijímat rozhodnutí za jakýmkoli jiným účelem, který je v souladu s cíli této hlavy, s výjimkou sblížení zákonů a jiných předpisů členských států. Tato rozhodnutí jsou závazná a nemají bezprostřední účinek; Rada přijímá kvalifikovanou většinou opatření, která jsou nutná k provedení těchto rozhodnutí na úrovni Unie;

d) vypracovávat úmluvy, které doporučí členským státům k přijetí v souladu s jejich příslušnými ústavní právními předpisy. Členské státy zahájí odpovídající řízení ve lhůtě stanovené Radou. Není-li v takových úmluvách stanoveno jinak, stanou se platnými, jakmile budou přijaty alespoň polovinou členských států, a to v těchto členských státech. Opatření k provedení úmluv jsou přijímána v Radě dvoutřetinovou většinou hlasů smluvních stran.

3. Má-li se Rada usnést kvalifikovanou většinou, mají hlasy jejích členů váhu ve smyslu článku 205 odstavce 2 Smlouvy o založení Evropského společenství; k přijetí aktů Rady se vyžaduje alespoň 62 kladných hlasů, odevzdaných alespoň deseti členy.

4. V proceduálních otázkách se Rada usnáší většinou svých členů.

• Čl.35/ex-čl.K.7 **Soudní kontrola a výklad**

1. Soudní dvůr Evropských společenství má za podmínek stanovených v tomto článku pravomoc rozhodovat o předběžných otázkách týkajících se platnosti a výkladu rámcových rozhodnutí a rozhodnutí, výkladu úmluv podle této hlavy a platnosti a výkladu opatření k jejich provedení.

2. Každý členský stát může uznat prohlášením učiněným při podpisu Amsterodamské smlouvy nebo kdykoli později pravomoc Soudního dvora rozhodovat o předběžných otázkách podle odstavce 1.

3. Učinil-li členský stát prohlášení podle odstavce 2 tohoto článku, specifikuje přitom, že buď:

a) každý soud tohoto státu, jehož rozhodnutí nelze napadnout opravnými prostředky podle vnitrostátního práva, může, považuje-li rozhodnutí o otázce platnosti nebo výkladu aktu uvedeného v odstavci 1, která v řízení před ním vyvstala, za nutné k vydání svého rozsudku, požádat Soudní dvůr o rozhodnutí o této předběžné otázce; nebo že:

b) každý soud tohoto státu může, považuje-li rozhodnutí o otázce platnosti nebo výkladu aktu uvedeného v odstavci 1, která v řízení před ním vyvstala, za nutné k vydání svého rozsudku, požádat Soudní dvůr o rozhodnutí o této předběžné otázce.

4. Každý členský stát může nezávisle na tom, zda učinil prohlášení podle odstavce 2 či nikoli, předložit Soudu v řízeních podle odstavce 1 svá stanoviska nebo písemné připomínky k věci.

5. Soudní dvůr nemá pravomoc přezkoumávat platnost nebo přiměřenost opatření policie nebo jiných represivních orgánů členského státu, nebo výkon odpovědnosti členských států za udržování práva a pořádku a zajišťování vnitřní bezpečnosti.

6. Soudní dvůr má pravomoc přezkoumávat právnost rámcových rozhodnutí a rozhodnutí na základě žalob podaných členským státem nebo Komisí pro nepříslušnost, porušení podstatných procesních náležitostí, porušení této smlouvy nebo právní normy vydané k jejímu provedení, anebo pro zneužití pravomoci. Žaloby podle tohoto odstavce je třeba podat do dvou měsíců od uveřejnění aktu.

7. Soudní dvůr má pravomoc rozhodovat o všech sporech mezi členskými státy o výklad nebo aplikaci právních aktů přijatých podle článku 34 odstavce 2, které Rada nevyřeší do šesti měsíců od jejich postoupení jedním z jejích členů. Kromě toho má Soudní dvůr pravomoc rozhodovat spory mezi členskými státy a Komisí o výklad a aplikaci úmluv podle článku 34 odstavce 2 písm. d.

• Čl. 36/ex-čl. K.8 **Koordinační výbor**

1. Ustavuje se Koordinační výbor složený z vysokých úředníků. Kromě koordinační úlohy má výbor za úkol:

- podávat stanoviska Radě na její žádost nebo z vlastní iniciativy;
- přispívat bez újmy článku 207 Smlouvy o založení Evropského společenství k přípravě jednání Rady v oblastech uvedených v článku 29.

2. Komise je plně zapojena do prací v oblastech uvedených v této hlavě.

• Čl. 37/ex-čl. K.9 **Mezinárodní Organizace**

Členské státy v mezinárodních organizacích a na mezinárodních konferencích, jichž se účastní, hájí společné postoje přijaté podle této hlavy.

Články 18 a 19 se použijí přiměřeně na záležitosti spadající do této hlavy.

• Čl. 38/ex-čl. K.10 **Uzavírání mezinárodních dohod**

V dohodách podle článku 24 mohou být upraveny záležitosti spadající do této hlavy.

• Čl. 39/ex-čl. K.11 **Účast Evropského parlamentu**

1. Před přijetím opatření podle článku 34 odstavec 2 písm. b, c, d Rada konzultuje Evropský parlament. Evropský parlament sdělí své stanovisko ve lhůtě, kterou může Rada stanovit, a která činí alespoň tři měsíce. Nsdělí-li v této lhůtě žádné stanovisko, může Rada jednat i bez něho.

2. Předsedající a Komise pravidelně informují Evropský parlament o jednáních v oblastech, na které se vztahuje tato hlava.

3. Evropský parlament může Radu interpelovat nebo jí dávat doporučení. Každý rok koná rozpravu o pokroku dosaženém v oblastech podle této hlavy.

• Čl. 40/ex-čl. K.12 **Užší spolupráce jednotlivých členských států**

1. Členské státy, které mezi sebou zamýšlejí zavést užší spolupráci, mohou být s výhradou článků 43 a 44 zmocněny, aby použily orgánů, postupů a mechanismů stanovených ve Smlouvách, pokud zamýšlená spolupráce:

a) respektuje pravomoci Evropského společenství a cíle stanovené v této hlavě;

b) je orientována na to, aby se Unie rychleji rozvíjela v prostor svobody, bezpečnosti a práva.

2. Zmocnění podle odstavce 1 udělí Rada kvalifikovanou většinou na žádost dotčených členských států poté, co požádala Komisi, aby předložila své stanovisko; žádost se doručí též Evropskému parlamentu.

Prohlásí-li člen Rady, že z důležitých důvodů národního zájmu, které též uvede, zamýšlí být proti udělení zmocnění kvalifikovanou většinou, hlasování se nekoná. Rada může kvalifikovanou většinou požádat, aby se věc postoupila Evropské radě k jednomyslnému rozhodnutí.

Hlasy členů Rady se váží podle článku 205 odstavec 2 Smlouvy o založení Evropského společenství. K přijetí rozhodnutí se vyžaduje alespoň 62 kladných hlasů, odevzdaných alespoň deseti členy.

3. Každý členský stát, který se hodlá připojit ke spolupráci podle tohoto článku, sdělí svůj úmysl Radě a Komisi; Komise k tomu předloží Radě do tří měsíců od obdržení sdělení své stanovisko, pokud možno s připojeným doporučením konkrétní úpravy, kterou považuje za nutnou, aby se členský stát mohl k dotčené spolupráci připojit. Do čtyř měsíců od okamžiku sdělení rozhodne Rada o žádosti a o konkrétních úpravách, které považuje za nutné. Rozhodnutí se považuje za přijaté, ledaže se Rada kvalifikovanou většinou usnese o něm nerozhodnout; v tomto případě sdělí Rada důvody pro své rozhodnutí a stanoví lhůtu pro jeho přezkoumání. Pro účely tohoto odstavce se Rada usnáší podle článku 44.

4. Články 29 až 41 platí pro užší spolupráci podle tohoto článku, ledaže se v tomto článku a v člancích 43 a 44 stanoví něco jiného.

Ustanovení Smlouvy o založení Evropského společenství o pravomocích Soudního dvora Evropských společenství a výkonu těchto pravomocí se vztahují na odstavce 1, 2 a 3.

5. Tento článek se nedotýká ustanovení protokolu o zapojení Schengenského systému do rámce Evropské unie.

• Čl. 41/ex-čl. K.13 **Financování**

1. Články 189, 190, 195, 196 až 199, 203, 204, 205 odstavec 3, 206 až 209, 213 až 219, 255 a 290 Smlouvy o založení Evropského společenství se uplatní ve vztahu k ustanovením týkajícím se oblastí podle této hlavy.

2. Administrativní výdaje, které orgánům vznikají z ustanovení týkajících se oblastí podle této hlavy jdou k tíži rozpočtu Evropských společenství.

3. Operativní výdaje v souvislosti s prováděním těchto ustanovení jdou rovněž k tíži rozpočtu Evropských společenství s výjimkou případů, kdy Rada jednomyslně rozhodne jinak. V případech, kdy výdaje nejdou k tíži rozpočtu Evropských společenství, jdou k tíži členských států podle klíče hrubého národního produktu, pokud Rada jednomyslně nerozhodne jinak.

4. Rozpočtové řízení stanovené ve smlouvě o založení Evropského společenství se uplatní ve vztahu k výdajům, které jdou k tíži rozpočtu Evropských společenství.

• Čl. 42/ex-čl. K.14 **Převedení do Smlouvy ES**

Rada se může z iniciativy Komise nebo členského státu a po konzultaci Evropského parlamentu jednomyslně usnést, že postup v oblastech uvedených v článku 29 spadá pod hlavu IV Smlouvy o založení Evropského společenství, a zároveň rozhodne o příslušné hlasovací proceduře. Doporučí členským státům, aby přijaly takové rozhodnutí v souladu se svými ústavně právními předpisy.

Hlava VII (ex-hlava VIa) Ustanovení o užší spolupráci

• Čl. 43/ex-čl. K.15 **Předpoklady**

1. Členské státy, které zamýšlejí mezi sebou zavést užší spolupráci, mohou použít orgánů, postupů a mechanismů stanovených v této smlouvě a Smlouvě o založení Evropského společenství, pokud zamýšlená spolupráce

a) je zaměřena na to, aby podporovala cíle Unie a chránila její zájmy a sloužila jim;

b) respektuje zásady uvedených smluv a jednotný institucionální rámec Unie;

c) použije se pouze jako poslední prostředek, jestliže by nemohlo být dosaženo cílů uvedených smluv postupy v nich stanovenými;

d) týká se alespoň většiny členských států;

e) neohrožuje *acquis communautaire* a ostatní opatření učiněná podle jiných ustanovení uvedených smluv;

f) neohrožuje kompetence, práva, povinnosti a zájmy členských států nepodílejících se na spolupráci;

g) je otevřena všem členským státům a dovoluje jim kdykoliv se ke spolupráci připojit, jestliže se podrobí rámcovým rozhodnutím a rozhodnutím činěným v jejich rámci;

h) je v závislosti na příslušné oblasti v souladu s dodatečnými zvláštními kritérii článku 11 Smlouvy o založení Evropského společenství a článku 40 této smlouvy a je povolena Radou v nich stanoveným postupem.

2. Členské státy aplikují, pokud jsou dotčeny, právní akty a rozhodnutí, přijaté k provedení spolupráce, na které se podílejí. Členské státy, které se na spolupráci nepodílejí, nebrání jejímu provedení státy, které se na ní podílejí.

• Čl. 44/ex-čl. K.16 **Přijímání aktů a rozhodnutí, financování**

1. Pro přijímání aktů a rozhodnutí, které jsou potřebné k provedení spolupráce podle článku 43, platí příslušná institucionální ustanovení této smlouvy a Smlouvy o založení Evropského společenství. Všichni členové Rady se mohou zúčastnit porad, na rozhodování se však podílejí pouze zástupci členských států zúčastněných na spolupráci. Kvalifikovanou většinou se rozumí též podíl vážených hlasů dotčených členských států Rady, který je stanoven v článku 205 odstavec 2 Smlouvy o založení Evropského společenství; k jednomyslnosti stačí pouze jednomyslnost dotčených členů Rady;

2. Náklady, které vznikají z provádění spolupráce s výjimkou administrativních nákladů orgánů jsou financovány zúčastněnými členskými státy, pokud Rada jednomyslně nerozhodne jinak.

• Čl. 45/ex-čl. K.17 **Informování Evropského parlamentu**

Rada a Komise pravidelně informují Evropský parlament o vývoji užší spolupráce ustavené podle této hlavy.

Hlava VIII (ex-hlava VII) Závěrečná ustanovení

• Čl. 46/ex-čl. L **Příslušnost Soudního dvora ES**

Ustanovení Smlouvy o založení Evropského společenství, Smlouvy o založení Evropského společenství uhlí a oceli a Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii, týkající se pravomocí Soudního dvora Evropských společenství a výkonu těchto pravomocí platí pouze pro následující ustanovení této smlouvy:

- a) ustanovení měnící Smlouvu o založení Evropského hospodářského společenství s cílem založit Evropské společenství, Smlouvu o založení Evropského společenství uhlí a oceli a Smlouvu o Evropském společenství pro atomovou energii;
- b) ustanovení hlavy VI za podmínek článku 35;
- c) ustanovení hlavy VII za podmínek článku 11 Smlouvy o založení Evropského společenství a článku 40 této smlouvy;
- d) článek 6 odstavec 2 ve vztahu k jednání orgánů, pokud má Soudní dvůr pravomoc podle Smluv o založení Evropských společenství a podle této smlouvy;
- e) články 46 až 53.

• Čl. 47/ex-čl. M **Samostatnost smluv**

S výhradou ustanovení pozměňujících Smlouvu o založení Evropského hospodářského společenství s cílem založit Evropské společenství, Smlouvu o založení Evropského společenství uhlí a oceli a Smlouvu o založení Evropského společenství pro atomovou energii a těchto závěrečných ustanovení nic v této smlouvě se nedotýká Smluv o založení Evropských společenství nebo následných smluv či aktů, pozměňujících nebo doplňujících tyto smlouvy.

• Čl. 48/ex-čl. N **Změna smluv**

Vláda kteréhokoli členského státu nebo Komise může Radě předkládat návrhy na změnu smluv, na nichž je založena Unie.

Jestliže Rada po konzultaci s Evropským parlamentem, a je-li to užitečné, i s Komisí zaujme stanovisko ve prospěch svolání konference představitelů vlád členských států, svolá předseda Rady tuto konferenci, aby se společně dohodly změny, jež by v těchto smlouvách měly být učiněny. V případě institucionálních změn v měnové oblasti je také konzultována Evropská ústřední banka. Změny vstoupí v platnost poté, co jsou ratifikovány všemi členskými státy v souladu s jejich ústavními předpisy.

• Čl. 49/ex-čl. O **Přístup k EU**

Každý evropský stát, který respektuje zásady uvedené v článku 6 odstavec 1, může požádat o členství v Unii. Svou žádost podává Radě, která se usnáší jednomyslně po konzultaci s Komisí a souhlasu Evropského parlamentu, daném většinou všech jeho poslanců.

Podmínky přijetí a úpravy smluv, na nichž je Unie založena, které takové přijetí vyvolává, jsou věcí dohody mezi členskými státy a státem ucházejícím se o členství. Tato dohoda se předloží k ratifikaci všemi smluvními státy v souladu s jejich ústavními předpisy.

• Čl. 50/ex-čl. P **Smlouva o fúzích orgánů, Jednotný evropský akt**

1. Články 2 až 7 a 10 až 19 Smlouvy o ustanovení jediné Rady a jediné Komise Evropských společenství, podepsané v Bruselu dne 8. dubna 1965, se tímto ruší.

2. Článek 2 a článek 3 odstavec 3 a hlava III Jednotného evropského aktu, podepsaného v Lucembursku dne 17. února 1986 a v Haagu dne 28. února 1986, se tímto ruší.

• Čl. 51/ex-čl. Q **Doba, na kterou se smlouva uzavírá**

Tato smlouva se uzavírá na dobu neurčitou.

• Čl. 52/ex-čl. R **Ratifikace, vstup v platnost**

1. Tato smlouva bude ratifikována Vysokými smluvními stranami v souladu s jejich příslušnými ústavními předpisy. Ratifikační listiny budou uloženy u vlády Italské republiky.

2. Tato smlouva vstoupí v platnost dne 1. ledna 1993 za předpokladu, že budou uloženy všechny ratifikační listiny, nebo, nestane-li se tak, první den měsíce následujícího poté, co uloží ratifikační listinu signatářský stát, který tak učiní jako poslední.

• Čl. 53/ex-čl. S **Platná znění; uložení**

Tato smlouva, sepsaná v jediném vyhotovení v jazyce anglickém, francouzském, dánském, holandském, německém, řeckém, irském, italském, portugalském a španělském, přičemž všechna znění mají stejnou platnost, bude uložena v archívu vlády Italské republiky, která vydá její ověřený opis každé z vlád ostatních států, které podepsaly tuto smlouvu.

Na základě smlouvy o přístupu jsou rovněž stejně platná znění v jazyce finském a švédském.

V Maastrichtu dne 7. února 1992

Protokoly

I. Protokoly ke smlouvě o Evropské unii

1.

PROTOKOL

k článku 17 Smlouvy o Evropské unii

Vysoké smluvní strany,

berouce v úvahu potřebu plně provést ustanovení článku 17 odstavec 1, pododstavec 2 a odstavec 3 Smlouvy o Evropské unii,

berouce v úvahu, že politika Unie se podle článku 17 nedotýká zvláštního charakteru bezpečnostní a obranné politiky některých členských států a respektuje závazky některých států, které vidí realizaci své společné obrany v NATO podle Severoatlantické smlouvy, a že je slučitelná se společnou bezpečnostní a obrannou politikou vytyčenou v jejím rámci,

se dohodly na následujícím ustanovení, které bude připojeno ke Smlouvě o Evropské unii.

Evropská unie vypracuje spolu se Západoevropskou unií do jednoho roku po vstupu tohoto protokolu v platnost úpravu užší spolupráce mezi Evropskou unií a Západoevropskou unií.

II. Protokoly ke smlouvě o Evropské unii a ke smlouvě o založení Evropského společenství

2.

PROTOKOL

o začlenění Schengenského systému do rámce Evropské unie

Vysoké smluvní strany,

konstatujíce, že úmluva podepsaná některými členskými státy Evropské unie 14. června 1985 a 19. června 1990 v Schengenu o postupném odstranění kontrol na společných hranicích a na ni navazující úmluvy a na jejich základě přijatá pravidla mají za cíl prohloubit evropskou integraci a zejména umožnit Evropské unii rychleji se přeměnit v prostor svobody, bezpečnosti a spravedlnosti,

přejíce si začlenit shora uvedené úmluvy a pravidla do rámce Evropské unie,

potvrzujíce, že ustanovení Schengenského systému jsou použitelná jen v té míře, v jaké jsou slučitelná s Evropskou unií a právem Společenství,

přihlížejíce ke zvláštnímu postavení Dánska,

přihlížejíce k tomu, že Irsko a Spojené království Velké Británie a Severního Irska nejsou smluvními stranami uvedených úmluv a že je nepodepsaly; že je však třeba těmto členským státům umožnit, aby část ustanovení nebo všechna ustanovení těchto úmluv převzaly,

uznávajícíce, že je proto nutné využít ustanovení Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o založení Evropského společenství o užší spolupráci mezi některými členskými státy a to, že tato ustanovení mohou být použita pouze jako poslední možnost,

přihlížejíce k tomu, že je třeba zachovat zvláštní vztah s Islandskou republikou a Norským královstvím, poté co oba tyto státy potvrdily svůj úmysl považovat shora uvedená ustanovení na základě Úmluvy podepsané 19. prosince 1996 v Lucemburku pro sebe za závazná, se dohodly na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii a Smlouvě o založení Evropského společenství.

• Článek 1 **Spolupráce**

Belgické království, Dánské království, Spolková republika Německo, Řecká republika, Španělské království, Francouzská republika, Italská republika, Velkovévodství Lucemburské, Nizozemské království, Rakouská republika, Portugalská republika, Finská republika a Švédské království jakožto signatáři Schengenských úmluv mohou mezi sebou navázat užší spolupráci v rámci těchto úmluv a navazujících ustanovení, uvedených v příloze k tomuto protokolu a dále označovaných jako Schengenský systém. Tato spolupráce se uskutečňuje v institucionálním a právním rámci Evropské unie a při respektování příslušných ustanovení Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o založení Evropského společenství.

• Článek 2 **Výkonný výbor**

1. Ode dne vstupu tohoto protokolu v platnost se bez újmy ustanovení odstavce 2 Schengenský systém, který zahrnuje též před tímto dnem vydaná rozhodnutí Výkonného výboru vzniklého na základě Schengenských úmluv, ihned vztahuje na třináct členských států uvedených v článku 1. Od tohoto dne vstupuje Rada na místo uvedeného Výkonného výboru.

Rada může jednomyslným rozhodnutím svých členů, uvedených v článku 1, přijímat opatření nutná k provedení tohoto odstavce. Rada podle příslušných ustanovení smluv jednomyslně určí právní základ všech ustanovení a rozhodnutí, která tvoří Schengenský systém.

Ve vztahu k těmto ustanovením a rozhodnutím a v souladu s výše uvedeným určením uskutečňuje Soudní dvůr Evropských společenství své pravomoci, které mu svěřují příslušná ustanovení Smluv. Soudní dvůr nemá v žádném případě pravomoc ve vztahu k opatřením nebo rozhodnutím, která se týkají udržování práva a pořádku a zajišťování vnitřní bezpečnosti.

Dokud nejsou učiněna výše uvedená opatření, považují se ustanovení a rozhodnutí, která tvoří Schengenský systém, aniž by byl dotčen článek 5 odstavec 2, za právní akty opírající se o hlavu VII Smlouvy o Evropské unii.

2. Odstavec 1 platí pro ty členské státy, které podepsaly protokoly o přístupu k Schengenskému systému, vždy ode dne, který je stanoven jednomyslným rozhodnutím členů Rady uvedených v článku 1, ledaže podmínky pro přístup kteréhokoli z těchto států k Schengenskému systému jsou splněny již před vstupem Amsterodamské smlouvy v platnost.

• Článek 3 **Dánsko**

V návaznosti na určení podle článku 2 odstavec 1 pododstavec 2 si Dánsko pokud jde o ty části částem Schengenského systému, u kterých je určeno, že jejich právním základem je hlava V Smlouvy o založení Evropského společenství, zachová vůči ostatním smluvním stranám Schengenské úmluvy stejná práva a povinnosti, jako před tímto určením.

Pokud jde o ty části Schengenského systému, u kterých je určeno, že jejich právním základem je hlava VII Smlouvy o Evropské unii, bude mít Dánsko i nadále stejná práva a povinnosti jako ostatní smluvní strany Schengenské úmluvy.

• Článek 4 **Použití na Irsko a Spojené království**

Irsko a Spojené království Velké Británie a Severního Irska, které nejsou Schengenským systémem vázány, mohou kdykoli požádat, aby se na ně vztahovala některá nebo veškerá ustanovení tohoto systému.

Rada o takové žádosti rozhoduje na základě jednomyslnosti svých členů uvedených v článku 1 a zástupce vlády dotyčného státu.

• Článek 5 **Zapojení Irska a Spojené království**

1. Návrhy a iniciativy k rozvinutí Schengenského systému podléhají příslušným ustanovením Smluv.

V této souvislosti platí zmocnění podle článku 11 Smlouvy o založení Evropského společenství nebo článku 40 Smlouvy o Evropské unii členským státům uvedeným v článku 1 a Irsku nebo Spojenému království, pokud se jeden z těchto států hodlá účastnit spolupráce v dotčených oblastech, jako udělené, pokud Irsko

nebo Spojené království nebo oba státy předsedajícímu Rady písemně v rozumné době nesdělí, že se chtějí účastnit.

Příslušná ustanovení Smluv podle odstavce 1, pododstavce 1 se použijí, i když Rada neučinila opatření uvedená v článku 2 odstavec 1 pododstavec 2.

• **Článek 6 Přidružení Islandu a Norska**

Islandská republika a Norské království se na základě úmluvy podepsané 19. prosince 1996 v Lucemburku stávají přidruženými státy při provádění Schengenského systému a při jeho dalším rozvoji. Příslušné postupy budou dohodnuty v úmluvě, kterou s těmito státy uzavře Rada jednající na základě jednomyslnosti členských států uvedených v článku 1. Součástí této úmluvy budou ustanovení o příspěvku Islandu a Norska na finanční důsledky provádění tohoto protokolu.

Zvláštní úmluvou, kterou se shora uvedenými státy uzavře za základě jednomyslnosti Rada, budou stanovena práva a povinnosti mezi Irskem a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska na straně jedné a Islandem a Norskem na straně druhé v oblastech, ve kterých pro tyto státy platí Schengenský systém.

• **Článek 7 Schengenský sekretariát**

Rada upraví kvalifikovanou většinou podrobnosti začlenění Schengenského sekretariátu do Generálního sekretariátu Rady.

• **Článek 8 Přijímání nových členských států**

Při jednání o přijímání nových členských států do Evropské unie platí Schengenský systém a další opatření, která v jeho rámci učinily orgány, za *acquis*, které musí všichni kandidáti na přijetí převzít v plném rozsahu.

Příloha
Schengenský systém

1. Úmluva podepsaná 14. června 1985 v Schengenu mezi vládami států Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francie o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích.
2. Úmluva podepsaná 19. června 1990 v Schengenu mezi Belgickým královstvím, Spolkovou republikou Německo, Francouzskou republikou, Velkovévodstvím Lucembursko a Nizozemským královstvím k provedení úmluvy podepsané 14. června 1985 o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích s příslušným Závěrečným aktem a společnými prohlášeními.
3. Protokoly a úmluvy o přistoupení k úmluvě z roku 1985 a prováděcí úmluvě z roku 1990, které byly uzavřeny s Itálií (podepsáno 27. listopadu 1990 v Paříži), Španělskem a Portugalskem (podepsáno 25. června 1991 v Bonnu), Řeckem (podepsáno 6. listopadu 1992 v Madridu), Rakouskem (podepsáno 28. dubna v Bruselu) a Dánskem, Finskem a Švédskem (podepsáno 19. prosince 1996 v Lucemburku) s příslušným Závěrečným aktem a prohlášeními.
4. Rozhodnutí a prohlášení Výkonného výboru ustaveného prováděcí úmluvou z roku 1990 a akty k provedení úmluvy, které byly vydány orgány, na něž Výkonný výbor přenesl své rozhodovací pravomoci.

PROTOKOL

*o použití určitých aspektů článku 14 Smlouvy
o založení Evropského společenství
ve vztahu ke Spojenému království a Irsku*

Vysoké smluvní strany,
přejíce si upravit určité otázky týkající se Spojeného království a Irska,
přihlížejíce k tomu, že mezi Spojeným královstvím a Irskem existují mnoho let zvláštní úpravy cestování,
se dohodly na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii a Smlouvě o
založení Evropského společenství.

• Článek 1 Vstupní kontrola

Spojené království může bez ohledu na článek 14 Smlouvy o založení Evropského společenství, jakékoli jiné ustanovení této smlouvy nebo Smlouvy o Evropské unii, jakékoli opatření vydané v rámci těchto smluv, nebo jakoukoli mezinárodní dohodu uzavřenou Společenstvím nebo Společenstvím a členskými státy s jinými nečlenskými státy, provádět na svých hranicích s jinými členskými státy kontroly osob, které chtějí vstoupit do Spojeného království, které považují za nutné:

a) k ověření práva na vstup do Spojeného království státních příslušníků států, které jsou smluvními stranami Úmluvy o evropském hospodářském prostoru a osob na nich závislých, které využívají práv daných právem Společenství, jakož i státních příslušníků jiných států, jimž taková práva náleží podle určité úmluvy, kterou je Spojené království vázáno; a

b) k rozhodnutí, zda jiným osobám povolení ke vstupu do Spojeného království vydat či nikoli.

Článek 14 Smlouvy o založení Evropského společenství nebo jiná ustanovení této Smlouvy nebo Smlouvy o Evropské unii nebo opatření vydaná v rámci těchto smluv se nedotýkají práva Spojeného království takové kontroly zavést a provádět. Uvádí-li se v tomto článku Spojené království, rozumí se tím i území, za jejichž zahraniční vztahy Spojené království odpovídá.

• Článek 2 Úpravy mezi Spojeným královstvím a Irskem

Spojené království a Irsko mohou i nadále mezi sebou upravovat pohyb osob mezi svými územími (“společný prostor cestování”), pokud práva osob uvedených v článku 1(a) tohoto protokolu zůstanou v plném rozsahu zachována. Ustanovení článku 1 tohoto protokolu tudíž platí, pokud je zachována tato úprava, za stejných podmínek a předpokladů jako pro Spojené království též pro Irsko. Článek 14 Smlouvy o založení Evropského společenství nebo jiná ustanovení této Smlouvy nebo Smlouvy o Evropské unii nebo jiná přijatá opatření v rámci těchto smluv se této úpravě nedotýkají.

• Článek 3 Úpravy s ostatními členskými státy

Ostatní členské státy mohou na svých hranicích nebo na všech místech, ve kterých je možno vstoupit na jejich území, provádět kontroly osob, které chtějí vstoupit na jejich území ze Spojeného království nebo z území, za jejichž zahraniční vztahy Spojené království odpovídá, nebo z Irska, pokud tento protokol platí pro Irsko, a to pro tytéž účely, jaké jsou uvedeny v článku 1 tohoto protokolu.

Článek 14 Smlouvy o založení Evropského společenství nebo jiná ustanovení této Smlouvy nebo Smlouvy o Evropské unii nebo opatření přijatá v rámci těchto smluv se nedotýkají práva ostatních členských států takové kontroly zavést a provádět.

4.
PROTOKOL
o postavení Spojeného království a Irska

Vysoké smluvní strany,
přejíce si upravit určité otázky týkající se Spojeného království a Irska,
přihlížejíce k protokolu o použití určitých aspektů článku 14 Smlouvy o založení Evropského společenství na Spojené království a Irsko,
se dohodly na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o založení Evropského společenství a Smlouvě o Evropské unii.

• **Článek 1 Opatření podle hlavy IV**

S výhradou článku 3 se Spojené království a Irsko nepodílejí na přijímání opatření Radou, která jsou navrhována podle hlavy V Smlouvy o založení Evropského společenství. Odchylně od článku 205 odstavce 2 Smlouvy o založení Evropského společenství platí jako kvalifikovaná většina stejný podíl vážených hlasů dotčených členů Rady, který je stanoven v článku 205 odstavce 2. K rozhodnutím Rady, která musí být přijata jednomyslně, je nutný souhlas všech členů Rady s výjimkou zástupců vlád Spojeného království a Irska.

• **Článek 2 Použitelnost hlavy IV**

V důsledku článku 1 a s výhradou článků 3, 4 a 6 nejsou ustanovení hlavy V Smlouvy o založení Evropského společenství, opatření vydaná podle této hlavy, ustanovení mezinárodních smluv, uzavřených Společenstvím podle této hlavy a rozhodnutí Soudního dvora, ve kterých jsou taková ustanovení nebo opatření vykládána, závazná nebo použitelná pro Spojené království nebo Irsko; tato ustanovení, opatření nebo rozhodnutí se nedotýkají pravomocí, práv a povinností těchto států; tato ustanovení, opatření nebo rozhodnutí se nedotýkají *acquis communautaire*, ani nejsou součástí práva Společenství aplikovaného vůči Spojenému království a Irsku.

• **Článek 3 Dobrovolná účast**

1. Spojené království nebo Irsko mohou předsedajícímu Rady do tří měsíců po předložení návrhu nebo iniciativy podle hlavy VI Smlouvy o Evropském společenství písemně sdělit, že se chtějí účastnit přijímání a používání navrženého opatření, na základě čehož je jim to umožněno. Odchylně od článku 205 Smlouvy o založení Evropského společenství platí jako kvalifikovaná většina stejný podíl vážených hlasů dotčených členů Rady, který je stanoven v článku 205 odstavce 2.

K rozhodnutí Rady, která musí být přijata jednomyslně, je nutný souhlas všech členů Rady s výjimkou člena, který takové sdělení ne učinil. Opatření přijaté podle tohoto odstavce je závazné pro všechny členské státy, které se účastnily jeho přijímání.

2. Nemůže-li být opatření podle odstavce 1 přijato v přiměřené době s účastí Spojeného království či Irska, může Rada přijmout příslušné opatření podle článku 1 bez účasti Spojeného království nebo Irska. V tomto případě se použije článek 2.

• **Článek 4 Přijetí výjimky podle hlavy IV**

Spojené království nebo Irsko mohou kdykoli poté, co Rada přijme opatření podle hlavy VI Smlouvy o založení Evropského společenství, Radě a Komisi sdělit, že si přejí toto opatření přijmout. V tomto případě se přiměřeně použije postup stanovený v článku 11 odstavce 3 Smlouvy o založení Evropského společenství.

• **Článek 5 Finanční důsledky**

Členský stát, který není vázán opatřením přijatým podle hlavy VI Smlouvy o založení Evropského společenství, není povinen, kromě správních nákladů vyplývajících pro orgány, nést finanční důsledky těchto opatření.

• **Článek 6 Vázanost**

V případech, kdy jsou Spojené království nebo Irsko podle tohoto protokolu vázány opatřením přijatým Radou podle hlavy VI Smlouvy o založení Evropského společenství, platí ohledně tohoto opatření pro dotčený stát příslušná ustanovení uvedené smlouvy, včetně článku 68.

• **Článek 7 Protokol č. 2**

Články 3 a 4 se nedotýkají protokolu o začlenění Schengenského systému do rámce Evropské unie.

• **Článek 8 Zřeknutí se vázanosti**

Irsko může předsedajícímu Rady písemně sdělit, že si již nepřeje, aby se tento protokol na ně vztahoval. V takovém případě platí pro Irsko běžná ustanovení Smlouvy.

5.
PROTOKOL
o postavení Dánska

Vysoké smluvní strany,
odvolávající na rozhodnutí Evropské rady, složené z hlav států nebo vlád, o určitých Dánskem vznesených problémech týkajících se Smlouvy o Evropské unii, přijaté v Edinburku 12. prosince, vědomy si postoje Dánska k unijnímu občanství, hospodářské a měnové unii, obranné politice, jakož i k oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí, zakotveným v rozhodnutí z Edinburku, respektující článek 3 Protokolu o začlenění Schengenského systému do rámce Evropské unie, se dohodly na následujících ustanoveních, která jsou připojena ke Smlouvě o založení Evropského společenství a Smlouvě o Evropské unii.

ČÁST I

• **Článek 1 Opatření podle hlavy IV**

Dánsko se v Radě neúčastní přijímání opatření, navrhovaných podle hlavy V Smlouvy o založení Evropského společenství. Odchylně od článku 205 odstavce 2 Smlouvy o založení Evropského společenství platí jako kvalifikovaná většina stejný podíl vážených hlasů dotčených členů Rady, který je stanoven v článku 205 odstavce 2. K rozhodnutím Rady, která musí být přijata jednomyslně, je nutný souhlas všech členů Rady s výjimkou zástupce vlády Dánska.

• **Článek 2 Použitelnost hlavy IV**

Ustanovení hlavy IV Smlouvy o založení Evropského společenství, opatření přijatá podle této hlavy, ustanovení mezinárodních úmluv, uzavřených Společenstvím podle této hlavy, a rozhodnutí Soudního dvora, ve kterých jsou taková ustanovení nebo opatření vykládána nejsou pro Dánsko závazná nebo použitelná; tato ustanovení, opatření a rozhodnutí se nedotýkají *acquis communautaire* ani nejsou součástí práva Společenství aplikovaného vůči Dánsku.

• **Článek 3 Finanční důsledky**

Kromě správních nákladů vyplývajících pro orgány nenese Dánsko finanční důsledky opatření podle článku 1.

• **Článek 4 Použití článků 1, 2 a 3**

Články 1, 2 a 3 se nepoužijí na opatření k určení těch třetích států, jejichž státní příslušníci při překračování vnějších hranic členských států musí mít vízum, a na opatření o jednotné formě víza.

• **Článek 5 Provádění rozhodnutí podle hlavy IV**

1. Do šesti měsíců poté, co Rada přijala návrh nebo iniciativu k doplnění Schengenského systému podle ustanovení hlavy V Smlouvy o založení Evropského společenství, se Dánsko rozhodne, zda toto rozhodnutí Rady provede ve svém vnitrostátním právu. Rozhodne-li se tak, zakládá takové rozhodnutí závazek podle mezinárodního práva mezi Dánskem a ostatními státy uvedenými v článku 1 Protokolu o začlenění Schengenského systému do rámce Evropské unie a vůči Irsku nebo Spojenému království v případě, že se tyto členské státy účastní dotčených oblastí spolupráce.

2. Rozhodne-li se Dánsko, že rozhodnutí Rady podle odstavce 1 neprovede, zváží ostatní členské státy uvedené v článku 1 Protokolu o začlenění Schengenského systému do rámce Evropské unie, jaká vhodná opatření učiní.

ČÁST II

• Článek 6 **Rozhodnutí a akce, které mají dopad na obranu**

Pokud jde o opatření přijatá Radou v oblasti článku 13 odstavec 1 a článku 17 Smlouvy o Evropské unii, neúčastní se Dánsko vypracování a provádění těchto rozhodnutí a akcí Unie, které mají dopad na obranu, nebrání však členským státům v rozvíjení užší spolupráce v této oblasti. Dánsko se proto neúčastní přijímání těchto opatření. Dánsko není povinno přispívat na financování operativních výdajů, které z těchto opatření vyplývají.

ČÁST III

• Článek 7 **Zřeknutí se vázanosti**

Dánsko může ostatním členským státům kdykoli v souladu se svými ústavními požadavky oznámit, že již nechce zcela nebo zčásti tohoto Protokolu využívat. V takovém případě aplikuje Dánsko v plném rozsahu veškerá opatření přijatá v rámci Evropské unie, která jsou v té době účinná.

III. Protokoly ke Smlouvě o Evropské unii a ke smlouvám o založení Evropského společenství, Evropského společenství uhlí a oceli a Evropského společenství pro atomovou energii

7.

PROTOKOL

o orgánech vzhledem k rozšíření Evropské unie

Vysoké smluvní strany

se dohodly na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii a Smlouvám o založení Evropských společenství.

• Článek 1 **Členové komise**

Účinností prvního rozšíření Unie se bez ohledu na článek 213 odstavec 1 Smlouvy o založení Evropského společenství, na článek 9 odstavec 1 Smlouvy o založení Evropského společenství uhlí a oceli a článek 126 odstavec 1 Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii Komise skládá vždy z jednoho státního příslušníka každého členského státu za předpokladu, že vážení hlasů v Radě, ať už v

důsledku nového vážení hlasů nebo pravidla dvojité většiny, je k tomuto dni změněno způsobem přijatelným pro všechny členské státy, přičemž se přihlédne ke všem významným okolnostem, zejména ke kompenzaci těch členských států, které se vzdají možnosti jmenovat druhého člena Komise.

• **Článek 2 Konference**

Nejpozději jeden rok před tím, než počet členských států Evropské unie přesáhne dvacet, bude svolána konference zástupců vlád členských států, aby komplexně přezkoumali ustanovení smluv o složení a fungování orgánů.

8.

PROTOKOL

o stanovení sídla orgánů a určitých útvarů a pracovišť Evropských společenství

Zástupci vlád členských států,
vycházejíce z článku 289 Smlouvy o založení Evropského společenství, článku 77 Smlouvy o založení Evropského společenství uhlí a oceli a článku 189 Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii,
vycházejíce ze Smlouvy o Evropské unii,
vědomi si a potvrzujícíce rozhodnutí z 8. dubna 1965, a aniž by se dotýkali rozhodnutí o sídle budoucích orgánů, útvarů a pracovišť, se dohodli na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii a smlouvám o založení evropských společenství.

Jediný článek

- a) Evropský parlament má sídlo ve Štrasburku; zde se koná dvanáct měsíčních plenárních zasedání, včetně zasedání rozpočtového. Dodatečná plenární zasedání se konají v Bruselu. Výbory Evropského parlamentu se scházejí v Bruselu. Generální sekretariát Evropského parlamentu a jeho pracoviště zůstávají v Lucemburku.
- b) Rada má své sídlo v Bruselu. V měsících dubnu, červnu a říjnu se zasedání Rady konají v Lucemburku.
- c) Komise má své sídlo v Bruselu. Pracoviště uvedená v článcích 7, 8 a 9 rozhodnutí z 8. dubna 1965 se nacházejí v Lucemburku.
- d) Soudní dvůr a Soud prvního stupně mají své sídlo v Lucemburku.
- e) Účetní dvůr má své sídlo v Lucemburku.
- f) Hospodářský a sociální výbor má své sídlo v Bruselu.
- g) Výbor regionů má své sídlo v Bruselu.
- h) Evropská investiční banka má své sídlo v Lucemburku.
- i) Evropský měnový institut a Evropská ústřední banka mají svá sídla ve Frankfurtu.
- j) Evropský policejní úřad (Europol) má své sídlo v Haagu.

9.

PROTOKOL

o úloze národních parlamentů v Evropské unii

Vysoké smluvní strany,
u vědomí, že kontrola vlastních vlád ze strany jednotlivých národních parlamentů, pokud jde o činnosti Unie, je záležitostí ústavního uspořádání a praxe každého členského státu,
přejíce si však podnítit větší zapojení národních parlamentů do činností Evropské unie a zvýšit jejich možnost vyjadřovat se k záležitostem, které pro ně mohou mít zvláštní význam,

se dohodly na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii a smlouvám zakládajícím evropská společenství:

I. Informování národních parlamentů členských států

1. Všechny konzultační dokumenty Komise (zelené a bílé knihy a sdělení) se neprodleně zasílají národním parlamentům členských států.
2. Legislativní návrhy Komise, vymezené Radou podle článku 207 Smlouvy o založení Evropského společenství, se dají včas k dispozici, aby vlády členských států mohly zajistit, že národní parlamenty je řádně obdrží.
3. Poté, co Komise dá Evropskému parlamentu a Radě ve všech jazycích k dispozici legislativní návrhy nebo návrhy na opatření podle hlavy VII. Smlouvy o Evropské unii, musí uplynout šestitýdenní lhůta, než se tyto návrhy dají na pořad jednání Rady ke schválení nebo k přijetí společného postoje k nim podle článku 251 nebo článku 252 Smlouvy o založení Evropského společenství, ledaže existují naléhavé důvody, které se uvedou v aktu nebo ve společném postoji.

II. Konference výborů pro evropské záležitosti

4. Konference výborů pro evropské záležitosti, dále uváděná jako COSAC, ustavená v Paříži 16.–17. listopadu 1989, může dávat podněty, které považuje za hodné jejich pozornosti, orgánům Evropské unie, zejména k návrhům právních textů, které jí, s ohledem na jejich předmět a úpravu, zástupci vlád členských států mohou na základě společné dohody zaslat.
5. COSAC může zkoumat kterýkoli legislativní nebo iniciativní návrh týkající se vytváření prostoru svobody, bezpečnosti a spravedlnosti, který by mohl mít přímý dopad na práva a svobody jednotlivců. Evropský parlament, Rada a Komise se informují o všech podnětech COSACu podle tohoto odstavce.
6. COSAC může adresovat Evropskému parlamentu, Radě a Komisi jakýkoli podnět týkající se legislativní činnosti Unie, který považuje za vhodný, zejména pokud jde o aplikaci zásady subsidiarity, o prostor svobody, bezpečnosti a spravedlnosti a o otázky týkající se základních práv.
7. Podněty COSACu nezavazují národní parlamenty ani nepředjímají jejich postoje.

IV. Protokoly ke Smlouvě o založení ES

16.

PROTOKOL

o nabyvání nemovitého majetku v Dánsku

Vysoké smluvní strany,
přejíce si urovnat určité zvláštní problémy, na nichž má Dánsko zájem, se dohodly na následujícím ustanovení, které se připojí ke Smlouvě o zřízení Evropského společenství.
Bez ohledu na ustanovení této smlouvy si Dánsko může zachovat existující právní předpisy o nabyvání rekreačních objektů.

17.
PROTOKOL
K ČLÁNKU 141 SMLOUVY O ZALOŽENÍ EVROPSKÉHO SPOLEČENSTVÍ

Vysoké smluvní strany,
se dohodly na následujícím ustanovení, které se připojí ke Smlouvě o založení Evropského společenství:
Pro účely použití článku 141 této smlouvy se výhody podle systémů sociálního zaměstnaneckého zabezpečení nepovažují za odměnu, pokud se týkají období zaměstnání před 17. květnem 1990, s výjimkou případů pracovníků nebo oprávněných rodinných příslušníků, kteří před tímto datem podali u soudu žalobu nebo zahájili obdobné řízení podle platného vnitrostátního práva.

18.
PROTOKOL
*O STATUTU EVROPSKÉHO SYSTÉMU ÚSTŘEDNÍCH BANK
A EVROPSKÉ ÚSTŘEDNÍ BANKY*

Vysoké smluvní strany,
přejíce si přijmout Statut Evropského systému ústředních bank a Evropské ústřední banky, jak to stanoví článek [8] Smlouvy o založení Evropského společenství, se dohodly na následujících ustanoveních, která se tímto připojují ke Smlouvě o založení Evropského společenství:

Kapitola I
Ustavení ESÚB

• **Čl. 1 Evropský systém ústředních bank**

1.1. Evropský systém ústředních bank (ESÚB) a Evropská ústřední banka (EÚB) se ustavují po-dle článku [8] této smlouvy, plní své úkoly a vyvíjejí činnost v souladu s ustanoveními této smlouvy a tohoto statutu.

1.2. Podle článku 106 odstavec 1 této smlouvy se ESÚB skládá z EÚB a z ústředních bank členských států (“národních ústředních bank”). Ústřední bankou Lucemburska je Lucemburský měnový institut.

Kapitola II
Cíle a úkoly ESÚB

• **Čl. 2 Cíle**

Podle článku 105 odstavec 1 této smlouvy prvořadým cílem ESÚB je udržovat cenovou stabilitu. Aniž by byl dotčen cíl cenové stability, podporuje ESÚB obecné hospodářské politiky ve Společenství se záměrem přispět k dosažení cílů Společenství, jak jsou vymezeny v článku 2 této smlouvy. ESÚB jedná ve shodě se zásadami stanovenými v článku 4 a v souladu se zásadou otevřeného tržního hospodářství s volnou soutěží, čímž je podporována účinná alokace zdrojů.

• **Čl. 3 Úkoly**

3.1. Podle článku 105 odstavec 2 této smlouvy základní úkoly ESÚB jsou:

- definovat a provádět měnovou politiku Společenství,
- provádět devizové operace v souladu s ustanoveními článku 111 této smlouvy,
- držet a spravovat oficiální devizové rezervy členských států,
- podporovat plynulé fungování platebních systémů.

3.2. Podle s článku 105 odstavec 3 této smlouvy se třetí odrážka článku 3.1. nedotýká držení a správy pohotových devizových aktiv vládami členských států.

3.3. Podle článku 105 odstavec 5 této smlouvy ESÚB přispívá k plynulému provádění opatření uskutečňovaných příslušnými úřady, která se týkají dohledu nad úvěrovými orgány a stability finančního systému.

• Čl. 4 **Poradní funkce**

V souladu s článkem 105 odstavec 4 této smlouvy:

(a) EÚB je konzultována:

– ke všem návrhům aktů Společenství z oblastí její působnosti;
– národními úřady, pokud jde o jakýkoli návrh legislativního opatření z oblastí její působnosti, avšak v mezích a za podmínek stanovených Radou postupem podle článku 42;

(b) EÚB může předkládat stanoviska příslušným orgánům Společenství nebo národním úřadům v záležitostech z oblastí své působnosti.

• Čl. 5 **Shromažďování statistických informací**

5.1. K zajištění úkolů ESÚB shromažďuje EÚB s pomocí národních ústředních bank potřebné statistické informace od příslušných národních úřadů nebo přímo od hospodářských subjektů. Za tímto účelem spolupracuje s orgány Společenství, s příslušnými úřady členských států nebo třetích zemí a mezinárodními organizacemi.

5.2. Úkoly uvedené v článku 5.1. uskutečňují pokud možno národní ústřední banky.

5.3. Je-li to potřeba, podporuje EÚB sbližování pravidel a praktik, kterými se řídí shromažďování, uspořádávání a distribuce statistických dat v oblastech její působnosti.

5.4. Rada postupem podle článku 42 stanoví jednak okruh fyzických a právnických osob podléhajících povinnosti podávat informace, jednak pravidla pro utajení a příslušná vymáhací ustanovení.

• Čl. 6 **Mezinárodní spolupráce**

6.1. V oblasti mezinárodní spolupráce týkající se úkolů svěřených ESÚB, rozhodne EÚB, jak je ESÚB zastupován.

6.2. EÚB a s jejím souhlasem i národní ústřední banky se mohou účastnit v mezinárodních měnových institucích.

6.3. Články 6.1 a 6.2 není dotčen článek 111 odstavec 4 této smlouvy.

Kapitola III Organizace ESÚB

• Čl. 7 **Nezávislost**

Podle článku 108 této smlouvy nebudou při výkonu pravomocí a plnění úkolů a povinností, svěřených jim touto smlouvou a tímto statutem, ani EÚB, ani národní ústřední banka, ani žádný člen jejich orgánů s rozhodovacími pravomocemi požadovat nebo přijímat pokyny od orgánů Společenství, od vlády členského státu nebo jiného orgánu. Orgány Společenství a vlády členských států se zavazují respektovat tuto zásadu a neusilovat o ovlivňování členů orgánů EÚB s rozhodovacími pravomocemi či národních ústředních bank při plnění jejich úkolů.

• Čl. 8 **Všeobecná zásada**

ESÚB je řízen orgány EÚB s rozhodovacími pravomocemi.

• Čl. 9 **Evropská ústřední banka**

9.1. EÚB, která má podle článku 107 odstavec 2 této smlouvy právní subjektivitu, má v každém z členských států nejširší způsobilost k právům a právním úkonům, jakou jejich právo přiznává právnickým osobám; EÚB může zejména nabývat a zcizovat movitý i nemovitý majetek a vystupovat před soudem.

9.2. EÚB zajišťuje, aby úkoly svěřené ESÚB podle článku 105 odstavec 2, 3 a 5 této smlouvy byly uskutečňovány buď její vlastní činností podle tohoto statutu, nebo prostřednictvím národních ústředních bank podle článků 12.1. a 14.

9.3. Podle článku 107 odstavec 3 této smlouvy jsou orgány EÚB s rozhodovacími pravomocemi Rada EÚB a Výbor ředitelů.

• Čl. 10 Rada EÚB

10.1. Podle článku 112 odstavec 1 této smlouvy se Rada EÚB skládá ze členů Výboru ředitelů EÚB a z guvernérů národních ústředních bank.

10.2. S výhradou článku 10.3. mají právo hlasovat pouze osobně přítomní členové Rady EÚB. Odchylně od tohoto pravidla může jednací řád uvedený v článku 12.3. stanovit, že členové Rady EÚB mohou hlasovat prostřednictvím telefonické konference. Jednací řád také stanoví, že člen Rady EÚB, který po delší období nemůže hlasovat, může za sebe jmenovat náhradníka.

S výhradou článků 10.3. a 11.3. má každý člen Rady EÚB jeden hlas. Nestanoví-li tento statut jinak, rozhoduje Rada EÚB prostou většinou. Při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy. Rada EÚB je schopna se usnášet, jsou-li přítomni alespoň dvě třetiny jejích členů.

Není-li Rada EÚB schopna se usnášet, může předseda svolat mimořádné zasedání, na němž mohou být rozhodnutí přijímána bez ohledu na kvorum.

10.3. Při rozhodování podle článků 28, 29, 30, 32, 33 a 51, jsou hlasy v Radě EÚB váženy podle podílů národních ústředních bank na upsaném kapitálu EÚB. Hlasy členů Výboru ředitelů mají nulovou váhu. Rozhodnutí vyžadující kvalifikovanou většinu je přijato, představují-li odevzdané kladné hlasy alespoň dvě třetiny upsaného kapitálu EÚB a alespoň polovinu podílníků. Nemůže-li být některý z guvernérů přítomen, může určit náhradníka k odevzdání jeho váženého hlasu.

10.4. Jednání na zasedáních jsou důvěrná. Rada EÚB může rozhodnout o zveřejnění výsledku svého jednání.

10.5. Rada EÚB zasedá alespoň desetkrát za rok.

• Čl. 11 Výbor ředitelů

11.1. Podle článku 112 odstavec 2 písm. (a) této smlouvy se Výbor ředitelů skládá z prezidenta, viceprezidenta a čtyř dalších členů. Členové plní své povinnosti v rámci plného pracovního úvazku. Člen nesmí vykonávat jiné povolání, ať výdělečně nebo nevýdělečně, pokud mu Rada EÚB neudělí výjimku.

11.2. Podle článku 112 odstavec 2 písm. (b) této smlouvy jsou prezident, viceprezident a další členové Výboru ředitelů jmenováni společnou dohodou vlád členských států na úrovni hlav států nebo předsedů vlád na doporučení Rady po konzultaci s Evropským parlamentem a Radou EÚB z osobností uznávaných a zkušených v měnových a bankovních záležitostech. Jejich funkční období je osmileté. Nemohou být jmenováni opětovně. Členy Výboru ředitelů mohou být pouze státní příslušníci členských států.

11.3. Podmínky zaměstnání členů Výboru ředitelů, zejména jejich platy, důchody a jiné dávky sociálního zabezpečení jsou předmětem smluv s EÚB a stanoví je Rada EÚB na návrh výboru, skládajícího se ze tří členů jmenovaných Radou EÚB a ze tří členů jmenovaných Radou. Členové Výboru ředitelů nemají právo hlasovat o záležitostech uvedených v tomto odstavci.

11.4. Nesplňuje-li člen Výboru ředitelů podmínky požadované pro výkon své funkce nebo dopustil-li se závažného prohřešku, může být na žádost Rady EÚB nebo Výboru ředitelů Soudním dvorem odvolán.

11.5. Každý osobně přítomný člen Výboru ředitelů má právo hlasovat a za tím účelem má jeden hlas. Není-li stanoveno jinak, Výbor ředitelů rozhoduje prostou většinou odevzdaných hlasů. Při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy. Pravidla hlasování upřesní jednací řád uvedený v článku 12.3.

11.6. Výbor ředitelů odpovídá za běžný chod EÚB.

11.7. Jakékoli uvolněné místo ve Výboru ředitelů je doplňováno jmenováním nového člena podle článku 11.2.

• Čl. 12 Úkoly orgánů s rozhodovacími pravomocemi

12.1. Rada EÚB stanoví hlavní směry a vydává rozhodnutí nezbytná k zajištění plnění úkolů svěřených ESÚB touto smlouvou a tímto statutem. Rada EÚB formuluje měnovou politiku Společenství, včetně případných rozhodnutí týkajících se střednědobých měnových cílů, klíčových úrokových měr a vytváření měnových rezerv ESÚB a stanoví hlavní směry nezbytné k jejich provedení.

Výbor ředitelů provádí měnovou politiku v souladu s hlavními směry a rozhodnutími vydanými Radou EÚB. Výbor ředitelů dává při tom nezbytné pokyny národním ústředním bankám. Navíc mohou být na Výbor ředitelů přeneseny určité pravomoci rozhodnutím Rady EÚB.

Aniž by tím byl dotčen tento článek, obrací se EÚB, je-li to možné a přiměřené, na národní ústřední banky, aby realizovaly operace, které jsou součástí úkolů ESÚB.

12.2. Výbor ředitelů odpovídá za přípravu zasedání Rady EÚB.

12.3. Rada EÚB přijme jednací řád, který určí vnitřní organizaci EÚB a jejích orgánů s rozhodovacími pravomocemi.

12.4. Rada EÚB vykonává poradenské funkce uvedené v článku 4.

12.5. Rada EÚB přijímá rozhodnutí uvedená v článku 6.

• Čl. 13 **Prezident**

13.1. Prezident (nebo v jeho nepřítomnosti viceprezident) předsedá Radě EÚB a Výboru ředitelů.

13.2. Aniž by tím byl dotčen článek 39, zastupuje prezident nebo jím jmenovaný zástupce EÚB navenek.

• Čl. 14 **Národní ústřední banky**

14.1. Podle článku 109 této smlouvy každý členský stát zajistí nejpozději k datu ustavení ESÚB, aby jeho vnitrostátní právní předpisy, včetně statutu jeho národní ústřední banky, byly slučitelné s touto smlouvou a s tímto statutem.

14.2. Statuty národních ústředních bank zejména stanoví, že funkční období guvernéra národní ústřední banky je nejméně pět let.

Guvernér může být z funkce uvolněn pouze tehdy, jestliže již nesplňuje podmínky požadované pro výkon své funkce nebo dopustil-li se závažného pochybení. Dotčený guvernér národní ústřední banky nebo Rada EÚB může z důvodů porušení této smlouvy nebo právního pravidla týkajícího se jejího provádění předložit tuto věc Soudnímu dvoru. Takové žaloby je třeba podat do dvou měsíců, a to buď od zveřejnění či oznámení žalobci, případně, pokud se tak nestalo, ode dne, kdy se žalobce o rozhodnutí dozvěděl.

14.3. Národní ústřední banky jsou nedílnou součástí ESÚB a jednají v souladu s hlavními směry a pokyny EÚB. Rada EÚB činí kroky nezbytné k tomu, aby bylo zajištěno plnění hlavních směrů a pokynů EÚB, a vyžaduje, aby jí byly poskytovány všechny nezbytné informace.

14.4. Národní ústřední banky mohou vykonávat i jiné úkoly než které jsou uvedeny v tomto statutu, pokud Rada EÚB neshledá dvoutřetinovou většinou odevzdaných hlasů, že tyto úkoly zasahují do cílů a úkolů ESÚB. Takové úkoly jsou vykonávány na vlastní odpovědnost a účet národních ústředních bank a nejsou považovány za součást úkolů ESÚB.

• Čl. 15 **Povinnost podávat zprávy**

15.1. EÚB vypracovává a zveřejňuje alespoň čtvrtletně zprávy o činnosti ESÚB.

15.2. Konsolidovaný finanční výkaz ESÚB je uveřejňován každý týden.

15.3. Podle článku 113 odstavec 3 této smlouvy EÚB podává Evropskému parlamentu, Radě a Komisi a také Evropské radě výroční zprávu o činnosti ESÚB a o měnové politice za předchozí i běžný rok.

15.4. Zprávy a výkazy uvedené v tomto článku jsou poskytovány zájemcům zdarma.

• Čl. 16 **Bankovky**

Podle článku 106 odstavec 1 této smlouvy má Rada EÚB výlučné právo povolovat vydávání bankovek ve Společenství. EÚB a národní ústřední banky mohou takové bankovky vydávat. Bankovky vydané EÚB a národními ústředními bankami jsou jedinými bankovkami, které mají status zákonného platidla ve Společenství.

EÚB respektuje, pokud to je možné, existující zvyklosti praxe vydávání a designu bankovek.

Kapitola IV

Měnově politické funkce a operace ESÚB

• Čl. 17 **Účty u EÚB a národních ústředních bank**

EÚB a národní ústřední banky mohou v zájmu provádění svých operací otevírat účty úvěrovým institucím, veřejnoprávním subjektům a jiným účastníkům trhu a jako zajištění přijímat majetkové hodnoty, včetně evidovaných pohledávek.

• Čl. 18 **Operace na volném trhu a úvěrové operace**

18.1. Pro dosažení cílů ESÚB a uskutečňování jeho úkolů, EÚB a národní ústřední banky mohou:

– operovat na finančních trzích pohledávkami v měnách Společenství třetích států, obchodovatelnými cennými papíry a drahými kovy v rámci promptních nebo termínovaných nákupů a prodejů, ujednání o zpětném odkupu a výpůjčních nebo zápůjčních obchodů;

– provádět úvěrové operace s úvěrovými institucemi a ostatními účastníky trhu s tím, že půjčování je založeno na dostatečném zajištění.

18.2. EÚB stanoví všeobecné zásady operací na volném trhu a úvěrových operací, které provádí sama nebo národní ústřední banky, včetně zásad pro oznamování podmínek, za nichž jsou připraveny vstupovat do takovýchto transakcí.

• Čl. 19 **Minimální rezervy**

19.1. S výhradou podle článku 2 může EÚB požadovat na úvěrových institucích zřízených v členských státech, aby v souladu s cíli měnové politiky udržovaly na účtech u EÚB a u národních ústředních bank minimální rezervy. Nařízení týkající se výpočtu a určování minimálních požadovaných rezerv mohou být vydána Radou ÚB. V případech jejich nedodržení je EÚB oprávněna uložit sankční úrok a ukládat i jiné sankce se srovnatelným účinkem.

19.2. K provedení tohoto článku Rada postupem podle článku 42 stanoví základ pro minimální rezervy a nejvýše přípustný poměr mezi těmito rezervami a jejich základem, jakož i přiměřené příslušné sankce pro případy jejich nedodržení.

• Čl. 20 **Jiné nástroje měnové kontroly**

Rada EÚB může dvoutřetinovou většinou odevzdaných hlasů rozhodnout o použití jiných operativních nástrojů měnové kontroly, které bude považovat za vhodné, respektujíc článek 2.

Zakládají-li takovéto nástroje závazky pro třetí strany, stanoví Rada postupem podle článku 42 rozsah těchto nástrojů.

• Čl. 21 **Operace s veřejnoprávními subjekty**

21.1. Podle článku 101 této smlouvy je přečerpávání účtů nebo získávání úvěrů jakéhokoli jiného typu u EÚB nebo u národních ústředních bank orgány Společenství, ústředními vládami, regionálními, místními nebo jinými veřejnými úřady, jinými veřejnoprávními orgány nebo veřejnými podniky členských států zakázáno, stejně jako je zakázán přímý odkup jejich pohledávek nebo dluhů EÚB nebo národními ústředními bankami.

21.2. EÚB a národní ústřední banky mohou pro subjekty uvedené v článku 21.1. působit jako bankovní zástupce.

21.3. Ustanovení tohoto článku se nevztahují na úvěrové instituce ve veřejném vlastnictví, s nimiž národní ústřední banky a EÚB zacházejí v otázce nabídky peněz ústředními bankami stejně jako se soukromými úvěrovými institucemi.

• Čl. 22 **Zúčtovací a platební systémy**

EÚB a národní ústřední banky mohou poskytovat zařízení a EÚB může vydávat nařízení k zajištění účinnosti a spolehlivosti zúčtovacích a platebních systémů uvnitř Společenství a ve styku s třetími zeměmi.

• Čl. 23 **Operace se třetími zeměmi a mezinárodními organizacemi**

EÚB a národní ústřední banky mohou:

- navazovat vztahy s ústředními bankami a s finančními institucemi v třetích zemích, a kde je to vhodné, s mezinárodními organizacemi;
- nabývat a prodávat promptně a termínovaně devizová aktiva všech typů a drahé kovy; pojem “devizové aktivum” zahrnuje cenné papíry a všechna jiná aktiva v kterékoli měně nebo zúčtovací jednotce v jakékoli formě;
- držet a spravovat aktiva uvedená v tomto článku;
- provádět ve vztahu k třetím zemím a mezinárodním organizacím bankovní operace všech typů včetně zápůjčních a výpůjčních operací.

• Čl. 24 **Jiné operace**

Kromě operací vyplývajících z jejich úkolů mohou EÚB a národní ústřední banky provádět operace pro potřeby svého provozu nebo svého personálu.

Kapitola V Dohled

• Čl. 25 Dohled

25.1. EÚB může z vlastní iniciativy i na vyžádání poskytovat Radě, Komisi a příslušným úřadům členských států konzultace, týkající se aplikace právních aktů Společenství o dohledu nad úvěrovými institucemi a stabilitě finančního systému.

25.2. V souladu s rozhodnutími Rady podle článku 105 odstavec 6 této smlouvy může EÚB plnit zvláštní úkoly, týkající se politiky dohledu nad úvěrovými a dalšími finančními institucemi, s výjimkou pojišťovacích podniků.

Kapitola VI Finanční ustanovení ESÚB

• Čl. 26 Finanční uzávěrka

26.1. Finanční rok EÚB a národních ústředních bank začíná 1. ledna a končí 31. prosince.

26.2. Roční uzávěrku EÚB vypracovává Výbor ředitelů v souladu se zásadami stanovenými Radou EÚB. Roční uzávěrka je schvalována Radou EÚB a poté zveřejněna.

26.3. Pro analytické a operativní účely vypracovává Výbor ředitelů jednotnou konsolidovanou bilanci ESÚB, zahrnující ta aktiva a pasiva národních ústředních bank, která náleží ESÚB.

26.4. K provedení tohoto článku stanoví Rada EÚB pravidla nezbytná pro standardizování účetnictví a podávání zpráv o operacích provedených národními ústředními bankami.

• Čl. 27 Revize účtů

27.1. Účty EÚB a národních ústředních bank jsou kontrolovány nezávislými externími revizory, doporučenými Radou EÚB, a schvalovány Radou. Revizoři jsou oprávněni zkoumat všechny účetní knihy a účty EÚB a národních ústředních bank a dostávat úplné informace o jejich operacích.

27.2. Ustanovení článku 248 této smlouvy se vztahují pouze na zkoumání efektivnosti správy EÚB.

• Čl. 28 Kapitál EÚB

28.1. Kapitál EÚB při zahájení její činnosti činí 5 miliard ECU. Kapitál může být zvyšován rozhodnutím Rady EÚB přijatým kvalifikovanou většinou podle článku 99 v mezích a za podmínek stanovených Radou postupem podle článku 42.

28.2. Národní ústřední banky jsou jedinými upisovateli a držiteli kapitálu EÚB. Kapitál je upisován podle klíče stanoveného podle článku 29.

28.3. Rada EÚB určí kvalifikovanou většinou stanovenou v článku 10.3. rozsah a formu splacení kapitálu.

28.4. S výhradou článku 28.5. nesmějí být podíly národních ústředních bank na upsaném kapitálu EÚB převáděny, obstaveny nebo dány do zástavy.

28.5. V případě změny podle článku 29 převedou národní ústřední banky mezi sebou kapitálové podíly tak, aby rozdělení kapitálových podílů odpovídalo změněnému klíči. Rada EÚB určí termíny a podmínky těchto převodů.

• Čl. 29 Klíč pro upisování kapitálu

29.1. Po založení ESÚB a EÚB postupem podle článku 123 odstavec 1 této smlouvy bude stanoven klíč pro upisování kapitálu EÚB. V tomto klíči se stanoví každé národní bance vážený podíl, který se rovná součtu:

- 50% podílu příslušného členského státu na populaci Společenství v předposledním roce, který předcházel ustavení ESÚB;

- 50% podílu příslušného členského státu na hrubém domácím produktu v tržních cenách Společenství za posledních pět let předcházejících předposlednímu roku před ustavením ESÚB.

Procenta jsou zaokrouhlována směrem nahoru na nejbližší násobek 0,05 procent.

29.2. Statistické údaje, které mají být pro provádění tohoto článku použity, poskytuje Komise v souladu s pravidly přijatými Radou postupem podle článku 42.

29.3. Vážené podíly, přidělené národním ústředním bankám, budou po založení ESÚB každých pět let upravovány na základě obdobného použití ustanovení článku 29.1. Upravený klíč se použije od prvního dne následujícího roku.

29.4. Rada EÚB učiní všechna další opatření nezbytná pro provádění tohoto článku.

• Čl. 30 Převod měnových rezerv na EÚB

30.1. Aniž by tím byl dotčen článek 28, poskytují národní ústřední banky EÚB měnové rezervy v jiných měnách než v měnách členských států v ECU, v rezervních pozicích u Mezinárodního měnového fondu a ve zvláštních právech čerpání až do protihodnoty rovnající se 50 miliardám ECU. Rada EÚB rozhodne o části, která by měla být poskytnuta EÚB po jejím založení, a o částkách poskytovaných v pozdějších termínech. EÚB má neomezené právo držet a spravovat měnové rezervy, které na ni byly převedeny a využívat je pro účely stanovené v tomto statutu.

30.2. Příspěvky jednotlivých národních ústředních bank se určí v poměru k jejich podílům na upsaném kapitálu EÚB.

30.3. Rada EÚB připíše ve prospěch každé národní ústřední banky pohledávku ve výši odpovídající jejímu příspěvku. Rada EÚB rozhoduje o denominaci a úročení těchto pohledávek.

30.4. Další požadavky na poskytnutí měnových rezerv přesahující limit stanovený v článku 30.1. mohou být EÚB předloženy podle článku 30.2. v mezích a za podmínek stanovených Radou podle článku 42.

30.5. EÚB může držet a spravovat rezervní pozice u Mezinárodního měnového fondu a zvláštní práva čerpání a sdružovat tato aktiva.

30.6. Rada EÚB činí všechna další opatření nezbytná k provádění tohoto článku.

• Čl. 31 Měnové rezervy národních ústředních bank

31.1. Národní ústřední banky jsou oprávněny provádět operace při plnění svých závazků vůči mezinárodním organizacím podle článku 23.

31.2. Všechny ostatní operace s měnovými rezervami zbylými národním ústředním bankám po převodech podle článku 30 a transakce členských států s jejich použitelnými devizovými aktivy, překračující částku stanovenou v rámci podle článku 31.3, podléhají schválení EÚB, aby byl zajištěn soulad s kursovou a měnovou politikou Společenství.

31.3. Rada EÚB vydá směrnice s cílem usnadnit tyto operace.

• Čl. 32 Rozdělování měnových příjmů národních ústředních bank

32.1. Příjmy připadající národním ústředním bankám z plnění úkolů měnové politiky ESÚB (dále jen "měnové příjmy") jsou koncem každého finančního roku rozdělovány podle tohoto článku.

32.2. S výhradou článku 32.3. se částka měnového příjmu každé národní ústřední banky rovná jejímu ročnímu příjmu z jejich aktiv udržovaných jako protihodnota bankovek v oběhu a depozitních závazků z vkladů úvěrových institucí. Tato aktiva jsou národními ústředními bankami vedena odděleně v souladu se směrnicemi, které stanoví Rada EÚB.

32.3. Jestliže podle názoru Rady EÚB po započítání třetí etapy struktura bilancí národních ústředních bank nedovolí použití článku 32.2., může Rada EÚB kvalifikovanou většinou rozhodnout, aby odchýlně od článku 32.2. byl po období ne delší než pět let měnový příjem měřen podle jiné metody.

32.4. Částka měnového příjmu každé národní ústřední banky se snižuje o částku rovnou úrokům placeným touto ústřední bankou úvěrovým institucím za jimi deponované vklady podle článku 19.

Rada EÚB může rozhodnout, že národním ústředním bankám se nahradí náklady spojené s vydáváním bankovek nebo za výjimečných okolností za zvláštní ztráty, vzniklé z operací měnové politiky, prováděných ve prospěch ESÚB. Náhrady se poskytují v takové formě, jakou Rada EÚB považuje za vhodnou; tyto částky mohou být započteny na měnový příjem národních ústředních bank.

32.5. Úhrnný měnový příjem národních ústředních bank se rozdělí mezi národní ústřední banky v poměru k jejich splaceným podílům na kapitálu EÚB, s výhradou rozhodnutí Rady EÚB podle článku 32.2.

32.6. Započtení a vyrovnání zůstatků po rozdělení měnového příjmu provede EÚB podle směrnic stanovených Radou EÚB.

32.7. Rada EÚB učiní všechna další opatření nezbytná pro plnění tohoto článku.

• Čl. 33 Rozdělování čistých zisků a ztrát EÚB

33.1. Čistý zisk EÚB je rozdělován v tomto pořadí:

(a) částka, kterou určí Rada EÚB a která nesmí překročit 20% čistého zisku, se převede do všeobecného rezervního fondu až do výše 100% kapitálu;

(b) zbývající čistý zisk bude rozdělován podílníkům EÚB v poměru k jejich splaceným podílům.

33.2. Zaznamená-li EÚB ztrátu, může ji uhradit ze svého všeobecného rezervního fondu a je-li to nezbytné, po rozhodnutí Radou EÚB z měnového příjmu příslušného finančního roku poměrně, až do výše částek rozdělených národním ústředním bankám podle článku 32.5.

Kapitola VII Všeobecná ustanovení

• Čl. 34 Právní akty

34.1. Podle článku 110 této smlouvy EÚB

– vydává nařízení v rozsahu nezbytném pro plnění úkolů uvedených v článku 3.1. první bod, v člancích 19.1., 22 nebo 25.2. a v případech, které budou stanoveny v aktech Rady uvedených v článku 42;

– vydává rozhodnutí nezbytná pro plnění úkolů svěřených ESÚB touto smlouvou a tímto statutem;

– dává doporučení a zaujímá stanoviska.

34.2. Nařízení má obecnou závaznost. Je závazné ve všech svých částech a bezprostředně použitelné v každém členském státu. Doporučení a stanoviska nejsou závazná. Rozhodnutí je závazné ve všech svých částech pro toho, komu je určeno. Články 253 a 256 této smlouvy se vztahují na nařízení a rozhodnutí přijatá EÚB. EÚB může rozhodnout o zveřejnění svých rozhodnutí, doporučení a stanovisek.

34.3. V mezích a za podmínek přijatých Radou postupem podle článku 42 je EÚB zmocněna ukládat pokuty nebo opakovaná penále za neplnění závazků vyplývajících z nařízení a rozhodnutí.

• Čl. 35 Soudní kontrola a věci související

35.1. Konání nebo opomenutí EÚB podléhá přezkoumání nebo výkladu Soudního dvora za podmínek stanovených touto smlouvou. EÚB může podat žalobu v případech a za podmínek stanovených touto smlouvou.

35.2. Spory mezi EÚB na jedné straně a jejími věřiteli, dlužníky či jakoukoli jinou osobou na straně druhé rozhodují příslušné národní soudy, ledaže je dána pravomoc Soudního dvora.

35.3. EÚB podléhá úpravě odpovědnosti podle článku 288 této smlouvy. Odpovědnost národních ústředních bank se řídí příslušným vnitrostátním právem.

35.4. Soudní dvůr má pravomoc rozhodovat na základě rozhodčí doložky obsažené v soukromoprávní nebo veřejnoprávní smlouvě uzavřené EÚB nebo jejím jménem.

35.5. Rozhodnutí EÚB o předložení věci Soudnímu dvoru činí Rada EÚB.

35.6. Soudní dvůr má pravomoc ve sporech týkajících se neplnění povinností, které pro ně vyplývají z tohoto statutu. Má-li EÚB za to, že národní ústřední banka nesplnila povinnost vyplývající z tohoto statutu, podá ve věci odůvodněné stanovisko poté, co dala národní ústřední bance příležitost předložit své připomínky. Nevyhoví-li národní ústřední banka během lhůty stanovené EÚB jejímu stanovisku, může EÚB předat věc Soudnímu dvoru.

• Čl. 36 Personál

36.1. Rada EÚB stanoví na návrh Výboru ředitelů pracovní řád personálu EÚB.

36.2. Soudní dvůr má pravomoc rozhodovat spory mezi EÚB a jejími pracovníky v mezích a za podmínek stanovených v pracovním řádu.

• Čl. 37 Sídlo

Do konce roku 1992 se společnou dohodou vlád členských států na úrovni hlav států či předsedů vlád rozhodne o sídle EÚB.

• Čl. 38 Služební tajemství

38.1. Členové řídicích orgánů a personál EÚB a národních ústředních bank jsou povinni, a to i po skončení svých funkcí, neprozrazovat takové informace, které jsou podle své povahy služebním tajemstvím.

38.2. Osoby, které mají přístup k údajům, na něž se vztahují předpisy Společenství ukládající povinnost mlčenlivosti, podléhají těmto předpisům.

• **Čl. 39 Osoby oprávněné podepisovat**

EÚB právně zavazují vůči třetím stranám prezident nebo členové Výboru ředitelů nebo podpisy dvou členů personálu EÚB, kteří byli náležitě zmocněni prezidentem, aby podepisovali jménem EÚB.

• **Čl. 40 Výsady a imunity**

EÚB požívá na území členských států výsady a imunity, potřebné k plnění svých úkolů za podmínek stanovených v Protokolu o výsadách a imunitách Evropských společenství připojeném ke Smlouvě ustavující jedinou Radu a jedinou Komisi Evropských společenství.

Kapitola VIII

Změny statutu a prováděcí předpisy

• **Čl. 41 Zjednodušený postup přijímání změn**

41.1. Podle článku 107 odstavce 5 této smlouvy mohou být články 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4, 32.6, 33.1(a) a 36 tohoto statutu měněny Radou buď kvalifikovanou většinou na doporučení EÚB a po konzultaci s Komisí, nebo jednomyslně na návrh Komise a po konzultaci s EÚB. V obou případech se požaduje souhlas Evropského parlamentu.

41.2. Doporučení učiněné EÚB na základě tohoto článku vyžaduje jednomyslnost Rady EÚB.

• **Čl. 42 Prováděcí předpisy**

Podle článku 107 odstavce 6 této smlouvy přijímá Rada okamžitě po rozhodnutí o datu započetí třetí etapy kvalifikovanou většinou buď na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem a EÚB, nebo na doporučení EÚB a po konzultaci s Evropským parlamentem a Komisí, pravidla uvedená v člancích 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 a 34.3 tohoto statutu.

Kapitola IX

Přechodná a jiná ustanovení ESÚB

• **Čl. 43 Všeobecná ustanovení**

43.1. Výjimka uvedená v článku 122 odstavce 1 této smlouvy způsobuje, že následující články tohoto statutu nezakládají práva ani závazky příslušnému členskému státu: 3, 6, 9.2, 12.1, 14.3, 16, 18, 19, 20, 22, 23, 26.2, 27, 30, 31, 32, 33, 34, 50 a 52.

43.2. Ústředním bankám členských států, pro které platí výjimka podle článku 122 odstavce 1 této smlouvy, jsou zachovány pravomoci v oblasti měnové politiky podle národního práva.

43.3. V souladu s článkem 122 odstavce 4 této smlouvy se v následujících člancích 3, 11.2., 19, 34.2 a 50 tohoto statutu pod pojmem “členské státy” rozumí “členské státy, pro které neplatí výjimka”.

43.4. Pod pojmem “národní ústřední banky” se rozumí “ústřední banky členských států, pro které neplatí výjimka” v člancích 9.2, 10.1, 10.3, 12.1, 16, 17, 18, 22, 23, 27, 30, 31, 32, 33.2 a 52 tohoto statutu.

43.5. Pod pojmem “podílníci” se rozumí v člancích 10.3 a 33.1 i “ústřední banky členských států, pro které neplatí výjimka.”

43.6. Pod pojmem “upsaný kapitál EÚB” v člancích 10.3 a 30.2 se rozumí “kapitál EÚB upsaný ústředními bankami členských států, pro které neplatí výjimka.”

• **Čl. 44 Přechodné úkoly EÚB**

EÚB převezme ty úkoly EMI, které v důsledku toho, že pro jeden či více členských států platí výjimka, i nadále musí být ve třetí etapě plněny.

EÚB poskytuje konzultace při přípravách na zrušení výjimek uvedených v článku 122 této smlouvy.

• Čl. 45 **Generální rada EÚB**

45.1. Aniž by tím byl dotčen článek 107 odstavec 3 této smlouvy, ustaví se Generální rada jako třetí orgán EÚB s rozhodovací pravomocí.

45.2. Generální rada se skládá z prezidenta a viceprezidenta EÚB a z guvernérů národních ústředních bank. Další členové Výboru ředitelů se mohou účastnit zasedání Generální rady bez hlasovacího práva.

45.3. Povinnosti Generální rady jsou taxativně vyjmenovány v článku 47 tohoto statutu.

• Čl. 46 **Jednací řád Generální rady**

46.1. Prezident nebo v jeho nepřítomnosti viceprezident předsedá Generální radě EÚB.

46.2. Předseda Rady a člen Komise se mohou účastnit zasedání Generální rady bez hlasovacího práva.

46.3. Prezident připravuje zasedání Generální rady.

46.4. Odchylně od článku 12.3 přijme Generální rada svůj jednací řád.

46.5. Sekretariát Generální rady je zajišťován EÚB.

• Čl. 47 **Povinnosti Generální rady**

47.1. Generální rada

– plní úkoly uvedené v článku 44;

– přispívá k plnění poradních funkcí uvedených v člancích 4 a 25.1.

47.2. Generální rada přispívá k:

– shromažďování statistických informací, jak je uvedeno v článku 5;

– podávání zpráv o činnosti EÚB, jak je uvedeno v článku 15;

– stanovení pravidel nezbytných k provedení článku 26 podle článku 26.4;

– přijetí všech dalších opatření nezbytných k provedení článku 29 podle článku 29.4;

– stanovení pracovního řádu personálu EÚB podle článku 36.

47.3. Generální rada přispívá k přípravám nezbytným pro neodvolatelné stanovení kursů měn členských států, pro které platí výjimka, vůči měnám nebo jednotné měně členských států, pro které neplatí výjimka, podle článku 123odstavec 5 této smlouvy.

47.4. Generální radu informuje prezident EÚB o rozhodnutích Rady EÚB.

• Čl. 48 **Přechodná ustanovení o kapitálu EÚB**

Podle článku 29.1. je každé národní ústřední bance přidělen vážený podíl podle klíče pro upisování kapitálu EÚB. Odchylně od článku 28.3 nesplácejí ústřední banky členských států, pro které platí výjimka, svůj upsaný kapitál, pokud Generální rada většinou představující alespoň dvě třetiny upsaného kapitálu EÚB a alespoň polovinu podílníků nerozhodne, že minimální procento musí být splaceno jako příspěvek na provozní náklady EÚB.

• Čl. 49 **Odložené splácení kapitálu, rezerv a doplatků EÚB**

49.1. Ústřední banka členského státu, kterému je zrušena výjimka, splácí svůj upsaný podíl kapitálu EÚB v témž poměru, jako ústřední banky jiných členských států, pro které neplatí výjimka, a převody do EÚB měnové rezervy podle článku 30.1. Výše těchto převodů se určí násobením hodnoty měnových rezerv vyjádřených v EÚB podle platného měnového kursu, které již byly převedeny do EÚB v souladu s článkem 30.1, koeficientem vyjadřujícím poměr mezi počtem podílů upsaných dotčenou národní ústřední bankou a počtem podílů již splacených ostatními národními ústředními bankami.

49.2. Dodatkem k platbě, která má být učiněna v souladu s článkem 49.1, dotčená ústřední banka přispívá do rezerv EÚB a zásob, které jsou rovny rezervám, jakož i do částky, která má být poskytnuta v závislosti na zůstatku účtu zisků a ztrát ke dni 31. prosince toho roku, který předcházel zrušení výjimky. Částka, kterou se má přispívat, bude určena násobením částky rezerv schválené v bilanci EÚB podle shora uvedené definice koeficientem vyjadřujícím poměr mezi počtem podílů upsaných dotčenou ústřední bankou a počtem podílů již splacených ostatními národními ústředními bankami.

• Čl. 50 **První jmenování členů Výboru ředitelů**

Při ustavování Výboru ředitelů EÚB jsou prezident, viceprezident, místopředseda a další členové Výboru ředitelů jmenováni společnou dohodou vlád členských států na úrovni hlav států či předsedů vlád na doporučení Rady a po konzultaci Evropského parlamentu a Rady EMI. Prezident Výboru ředitelů je jmenován na osm let. Odchylně od článku 11.2 je viceprezident jmenován na čtyři roky a ostatní členové

Výboru na funkční období trvají i od pěti do osmi let. Opětovné jmenování není přípustné. Počet členů Výboru ředitelů může být menší než stanoví článek 11.1, avšak v žádném případě nesmí být menší než čtyři.

• **Čl. 51 Výjimka z článku 32**

51.1. Rozhodne-li Rada EÚB po započetí třetí etapy, že provádění článku 32 má za následek významné změny v poměrných pozicích příjmu národních ústředních bank, částka příjmu, která má být rozdělena podle článku 32, se sníží o jednotné procento, které nesmí v prvním finančním roce po započetí třetí etapy překročit 60 %, a které se bude v každém následném finančním roce snižovat alespoň o 12 %.

51.2. Článek 51.1. se použije nejvýše po pět finančních let po započetí třetí etapy.

• **Čl. 52 Směna bankovek v měnách Společenství**

Po neodvolatelném stanovení kursů učiní Rada EÚB opatření nezbytná k zajištění, aby bankovky denominované v měnách s neodvolatelně stanovenými měnovými kursy byly národními ústředními bankami směňovány za jejich nominální hodnoty.

• **Čl. 53 Použitelnost přechodných ustanovení**

Články 43 až 48 se použijí, pokud budou členské státy, pro které platí výjimka.

19.

PROTOKOL

O STATUTU EVROPSKÉHO MĚNOVÉHO INSTITUTU

Vysoké smluvní strany,
přejíce si přijmout Statut Evropského měnového institutu, se dohodly na následujících ustanoveních, která se tímto připojují ke Smlouvě o založení Evropského společenství.

• **Čl. 1 Ustavení a název**

1.1. Evropský měnový institut (dále jen "EMI") se ustaví podle článku 117 této smlouvy; plní své úkoly a vyvíjí svou činnost v souladu s ustanoveními této smlouvy a tohoto statutu.

1.2. Členy EMI jsou ústřední banky členských států ("národní ústřední banky"). Pro účely tohoto statutu se Lucemburský měnový Institut považuje za ústřední banku Lucemburska.

1.3. Podle článku 117 této smlouvy budou rozpuštěny jak Výbor guvernérů, tak Evropský fond pro měnovou spolupráci (EFMS). Všechna aktiva a pasiva EFMS automaticky přejdou na EMI.

• **Čl. 2 Cíle EMI**

Cílem EMI je přispívat ke splnění podmínek nezbytných pro přechod do třetí etapy hospodářské a měnové unie, zejména:

- posilováním koordinace měnových politik s cílem zajistit cenovou stabilitu,
- prováděním příprav potřebných k ustavení Evropského systému ústředních bank a k uskutečňování jednotné měnové politiky a k zavedení jednotné měny ve třetí etapě,
- dohledem na vývoj ECU.

• **Čl. 3 Všeobecné zásady**

3.1. EMI plní úkoly a funkce svěřené mu touto smlouvou a tímto statutem aniž by tím byla dotčena odpovědnost institucí příslušných pro uskutečňování měnové politiky v jednotlivých členských státech.

3.2. EMI jedná v souladu s cíli a zásadami stanovenými v článku 2 Statutu ESÚB.

• **Čl. 4 Hlavní úkoly**

4.1. EMI podle článku 117 odstavec 2 této smlouvy:

- posiluje spolupráci mezi národními ústředními bankami,
- posiluje koordinaci měnových politik členských států s cílem zajistit cenovou stabilitu,
- sleduje fungování Evropského měnového systému (EMS),
- pořádá konzultace o otázkách, které spadají do působnosti národních ústředních bank a ovlivňují stabilitu finančních institucí a trhů,

- přebírá úkoly EFMS, zejména plní úkoly uvedené v člancích 6.1 až 6.3,
- usnadňuje používání ECU a dohlíží na jeho vývoj, včetně hladkého fungování clearingového systému ECU;

EMI rovněž:

- pořádá pravidelné konzultace o orientaci měnové politiky a využívání měnově politických nástrojů,
- je zpravidla konzultován v kontextu společného rámce pro předběžnou koordinaci národními měnovými institucemi před tím, než tyto instituce učiní měnově politická rozhodnutí.

4.2. Nejpozději do 31. prosince 1996 EMI upřesní normativní, organizační a logistický rámec nezbytný pro ESÚB k plnění jeho úkolů ve třetí etapě v souladu se zásadou otevřeného tržního hospodářství s volnou soutěží. Tento rámec Rada EMI předloží k rozhodnutí EÚB k datu jejího ustavení. Podle článku 109f odstavce 3 této smlouvy má EMI za úkol zejména:

- připravovat nástroje a postupy nezbytné k uskutečňování jednotné měnové politiky ve třetí etapě,
- podporovat, je-li třeba, harmonizaci praktik a pravidel pro shromažďování, uspořádávání a rozšiřování statistických dat v oblastech jeho působnosti,
- vypracovávat pravidla pro operace, prováděné národními ústředními bankami v rámci ESÚB,
- zvyšovat účinnost mezinárodního platebního styku,
- dohlížet na technickou přípravu bankovek ECU.

• Čl. 5 **Poradní funkce**

5.1. Podle článku 117 odstavce 4 této smlouvy může rada EMI zaujímat stanoviska nebo podávat doporučení k celkové orientaci měnové a kursové politiky, jakož i k opatřením s tím souvisejícím, zaváděným v každém členském státu. Může předkládat vládám a Radě stanoviska nebo doporučení k politikám, které by mohly ovlivnit vnitřní či vnější měnovou situaci ve Společenství, a zejména fungování EMS.

5.2. Rada EMI může rovněž dávat doporučení měnovým úřadům členských států, týkající se provádění jejich měnové politiky.

5.3. Podle článku 117 odstavce 6 této smlouvy Rada konzultuje s EMI každý navrhovaný akt Společenství z oblasti jeho působnosti. V mezích a za podmínek stanovených Radou kvalifikovanou většinou na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem a EMI, úřady členských států konzultují s EMI všechny návrhy právních předpisů z oblasti jeho působnosti, zejména z té, která je uvedena v článku 4.2.

5.4. Podle článku 117 odstavce 5 této smlouvy může EMI rozhodnout, že svá stanoviska a doporučení zveřejní.

• Čl. 6 **Provozní a technické úkoly**

6.1. EMI:

- činí opatření k multilateralizaci sald vyplývajících z intervencí národních ústředních bank v měnách Společenství a k multilateralizaci vyrovnání sald uvnitř Společenství;
- spravuje mechanismus velmi krátkodobého financování, stanovený dohodou ze dne 13. března 1979 mezi ústředními bankami členských států Evropského hospodářského společenství, která upravuje fungování Evropského měnového systému (dále jen “ dohoda EMS”) a mechanismus krátkodobých měnových podpor, stanovený dohodou ze dne 9. února 1970 mezi ústředními bankami členských států Evropského hospodářského společenství, ve znění jejich změn;
- plní úkoly podle článku 11 nařízení (EHS) 1969/88 Rady ze dne 24. června 1988, o zavedení jednotného systému střednědobé finanční podpory platebních bilancí členských států.

6.2. EMI může přijímat od národních ústředních bank měnové rezervy a proti takovýmto aktivům vydávat ECU za účelem plnění dohody EMS. Tyto ECU mohou být používány EMI a národními ústředními bankami jako prostředek vyrovnání sald a k operacím mezi národními ústředními bankami a EMI. EMI učiní administrativní opatření nezbytná k provedení tohoto odstavce.

6.3. EMI může udělovat měnovým úřadům třetích zemí a mezinárodním měnovým institucím status “jiného držitele” ECU a stanovit podmínky, za kterých mohou být ECU získány, drženy nebo používány jinými držiteli.

6.4. EMI je oprávněn na žádost národních ústředních bank držet a spravovat devizové rezervy jako zmocněnec. Zisky a ztráty týkající se těchto rezerv půjdou na účet národní ústřední banky deponující rezervy. EMI tuto funkci plní na základě dvoustranných smluv v souladu s pravidly stanovenými v rozhodnutí EMI. Tato pravidla zajistí, aby operace s těmito rezervami neohrožovaly měnovou a kursovou politiku příslušných měnových úřadů členských států a odpovídaly cílům EMI a řádnému fungování mechanismu měnových kursů EMS.

• Čl. 7 Jiné úkoly

7.1. EMI podává každoročně Radě zprávu o stavu příprav na třetí etapu. Tyto zprávy obsahují hodnocení postupu ke konvergenci ve Společenství a postihují zejména přizpůsobování nástrojů měnové politiky a přípravu postupu nezbytného k uskutečňování jednotné měnové politiky ve třetí etapě, jakož i právní předpoklady, které musí národní ústřední banky splnit, aby se staly součástí ESÚB.

7.2. Na základě rozhodnutí Rady podle v článku 117 odstavec 7 této smlouvy může EMI plnit další úkoly v rámci přípravy třetí etapy.

• Čl. 8 Nezávislost

Členové rady EMI, kteří jsou zástupci svých institucí, jednají při výkonu své činnosti na vlastní odpovědnost. Rada EMI při výkonu svých pravomocí a plnění úkolů a povinností, svěřených jí touto smlouvou a tímto statutem, nebude požadovat ani přijímat pokyny od orgánů Společenství nebo od vlád členských států. Orgány Společenství a vlády členských států se zavazují respektovat tento princip a neusilovat o ovlivňování rady EMI při plnění jejích úkolů.

• Čl. 9 Správa

9.1. Podle článku 117 odstavec 1 této smlouvy je EMI řízen a spravován Radou EMI.

9.2. Rada EMI se skládá z prezidenta a guvernérů národních ústředních bank, z nichž jeden se stane viceprezidentem. Nemůže-li se guvernér národní ústřední banky zúčastnit zasedání, může pověřit jiného zástupce své instituce.

9.3. Prezident je jmenován společnou dohodou vlád členských států na úrovni hlav států či předsedů vlád, na doporučení buď Výboru guvernérů nebo Rady EMI a po konzultaci Evropského parlamentu a Rady. Prezident je vybírán z osobností uznávaných a zkušených v měnových a bankovních záležitostech. Prezidentem EMI se mohou stát pouze státní příslušníci členských států. Rada EMI jmenuje viceprezidenta. Prezident a viceprezident jsou jmenováni na období tří let.

9.4. Prezident plní své povinnosti v rámci plného pracovního úvazku. Nesmí vykonávat jiné povolání, ať výdělečně nebo nevýdělečně, pokud mu Rada EMI neudělí výjimku.

9.5. Prezident:

- připravuje zasedání Rady EMI a předsedá jim;
- aniž by tím byl dotčen článek 22, vyjadřuje názory EMI navenek;
- odpovídá za běžný chod EMI.

V nepřítomnosti prezidenta plní jeho povinnosti viceprezident.

9.6. Podmínky zaměstnání prezidenta, zejména jeho plat, důchod a jiné dávky sociálního zabezpečení jsou předmětem smlouvy uzavřené s EMI a stanoví je Rada EMI na návrh výboru, složeného buď ze tří členů jmenovaných Výborem guvernérů nebo Radou EMI a ze tří členů jmenovaných Radou. Prezident nemá právo hlasovat o záležitostech uvedených v tomto odstavci.

9.7. Nespĺňuje-li již prezident podmínky požadované pro výkon své funkce nebo dopustil-li se závažného prohřešku, může být na žádost Rady EMI Soudním dvorem odvolán.

9.8. Rada EMI přijme jednací řád EMI.

• Čl. 10 Zasedání Rady EMI a postup při hlasování

10.1. Rada EMI zasedá alespoň desetkrát ročně. Jednání na zasedáních Rady jsou důvěrná. Rada EMI může jednomyslně rozhodnout o zveřejnění výsledků svého jednání.

10.2. Každý člen Rady EMI nebo jím pověřený zástupce má jeden hlas.

10.3. Rada EMI rozhoduje prostou většinou svých členů, nestanoví-li tento statut jinak.

10.4. Rozhodnutí v souvislosti s články 4.2, 5.4, 6.2 a 6.3. vyžadují jednomyslnost členů Rady EMI. Přijetí stanovisek a doporučení podle článků 5.1 a 5.2, rozhodnutí podle článků 6.4, 16 a 23.6 a směrnic podle článku 15.3 vyžaduje kvalifikovanou většinu dvou třetin členů Rady EMI.

• Čl. 11 Spolupráce mezi orgány a povinnost podávat zprávy

11.1. Předseda Rady a člen Komise se mohou bez hlasovacího práva účastnit zasedání Rady EMI.

11.2. Prezident EMI je zván na zasedání Rady, projednává-li Rada záležitosti týkající se cílů a úkolů EMI.

11.3. K datu, které stanoví jednací řád, připraví EMI výroční zprávu o své činnosti a o měnové a finanční situaci ve Společenství. Výroční zpráva spolu s roční účetní uzávěrkou EMI se předkládají Evropskému

parlamentu, Radě a Komisi a také Evropské radě. Prezident EMI může být na žádost Evropského parlamentu nebo z vlastní iniciativy vyslechnut příslušnými výbory Evropského parlamentu.

11.4. Zprávy zveřejňované EMI se poskytují zájemcům zdarma.

• Čl. 12 **Používaná měna**

Operace EMI jsou vyjadřovány v ECU.

• Čl. 13 **Sídlo**

Do konce roku 1992 se společnou dohodou vlád členských států na úrovni hlav států či předsedů vlád rozhodne o sídle EMI.

• Čl. 14 **Právní subjektivita**

EMI, který má podle článku 117 odstavec 1 této smlouvy právní subjektivitu, má v každém z členských států nejširší způsobilost k právům a právním úkonům, jakou jejich právo přiznává právníkům osobám. EMI zejména může nabývat a zcizovat movitý nebo nemovitý majetek a vystupovat před soudy.

• Čl. 15 **Právní akty**

15.1. Při plnění svých úkolů a na základě podmínek stanovených v tomto statutu EMI:

– zaujímá stanoviska;

– podává doporučení;

– určuje směry a činí rozhodnutí, určená národním ústředním bankám.

15.2. Stanoviska a doporučení EMI nejsou závazná.

15.3. Rada EMI může určovat směry stanovící postupy uskutečňování podmínek nezbytných k tomu, aby ESÚB ve třetí etapě mohl plnit své úkoly. Směry určené EMI nejsou závazné; jsou předkládány k rozhodnutí ECB.

15.4. Aniž by tím byl dotčen článek 3.1., je rozhodnutí EMI závazné ve všech svých částech pro toho, komu je určeno. Na tato rozhodnutí se vztahují články 253 a 254.

• Čl. 16 **Finanční prostředky**

16.1. EMI bude financován vlastními prostředky. Objem prostředků EMI určí Rada EMI tak, aby byl zajištěn příjem považovaný za nezbytný k úhradě administrativních výdajů při plnění úkolů EMI.

16.2. Prostředky EMI určené podle článku 16.1. budou poskytnuty z příspěvků národních ústředních bank v souladu s klíčem podle článku 29.1. statutu ESÚB a splaceny při ustavení EMI. Statistické údaje potřebné pro stanovení klíče poskytne Komise v souladu s pravidly přijatými Radou kvalifikovanou většinou na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem, Výborem guvernérů a výborem uvedeným v článku 114 této smlouvy.

16.3. Rada EMI určí formu, v jaké se příspěvky splatí.

• Čl. 17 **Roční účty a kontrola účtů**

17.1. Rozpočtový rok EMI začíná 1. ledna a končí 31. prosince.

17.2. Rada EMI před začátkem každého rozpočtového roku schválí roční rozpočet.

17.3. Roční uzávěrka se sestavuje v souladu se zásadami stanovenými Radou EMI. Roční uzávěrku schválí Rada EMI a poté ji zveřejní.

17.4. Roční uzávěrku přezkoumají nezávislí externí auditoři uznávaní Radou EMI. Auditoři jsou oprávněni provádět revizi všech účetních knih a účtů EMI a vyžadovat všechny informace o jeho operacích.

Ustanovení článku 248 této smlouvy se vztahují pouze na zkoumání provozní efektivnosti správy EMI.

17.5. Přebytek EMI se rozděluje v tomto pořadí:

(a) částka, kterou určí Rada EMI, se převede do všeobecného rezervního fondu EMI;

(b) zbývající přebytek se rozdělí národním ústředním bankám v souladu s klíčem uvedeným v článku 16.2.

17.6. Zaznamenaná-li EMI ztráta, může ji uhradit ze všeobecného rezervního fondu EMI. Zbývající rozdíl se uhradí z příspěvků národních ústředních bank v souladu s klíčem uvedeným v článku 16.2.

• Čl. 18 **Personál**

18.1. Rada EMI stanoví pracovní podmínky personálu EMI.

18.2. Soudní dvůr má pravomoc rozhodovat spory mezi EMI a jeho zaměstnanci v mezích a za podmínek stanovených v pracovním řádu.

• **Čl. 19 Soudní kontrola a záležitosti související**

19.1. Akty a opomenutí EMI podléhají přezkoumání nebo výkladu Soudního dvora v případech a za podmínek stanovených v této smlouvě. EMI může podat žalobu v případech a za podmínek stanovených v této smlouvě.

19.2. Spory mezi EMI na jedné straně a jeho věřiteli, dlužníky nebo jakoukoli jinou osobou na straně druhé rozhodují příslušné soudy jednotlivých členských států, pokud není dána pravomoc Soudního dvora.

19.3. EMI podléhá úpravě odpovědnosti podle článku 288 této smlouvy.

19.4. Soudní dvůr má pravomoc rozhodovat na základě rozhodčí doložky obsažené ve veřejnoprávní nebo soukromoprávní smlouvě uzavřené EMI nebo jménem EMI

19.5. Rozhodnutí EMI o předložení věci Soudnímu dvoru činí Rada EMI.

• **Čl. 20 Mlčenlivost**

20.1. Členové rady EMI a personál EMI jsou povinni, a to i po skončení svých funkcí, neprozrazovat takové informace, které jsou podle své povahy služebními tajemstvími.

20.2. Osoby, které mají přístup k údajům, na něž se vztahují předpisy Společenství ukládající povinnost mlčenlivosti, podléhají těmto předpisům.

• **Čl. 21 Výsady a imunity**

21.1. EMI požívá na území členských států výsady a imunity, potřebné k plnění svých úkolů, za podmínek stanovených v Protokolu o výsadách a imunitách Evropského společenství, připojeném ke Smlouvě ustavující jedinou Radu a jedinou Komisi Evropských společenství.

• **Čl. 22 Osoby oprávněné podepisovat**

22.1. Emi právně zavazují vůči třetím osobám prezident nebo viceprezident nebo podpisy dvou členů personálu EMI, kteří byli prezidentem náležitě zmocněni, aby podepisovali jménem EMI.

• **Čl. 23 Zrušení EMI**

23.1. Podle článku 123 této smlouvy bude EMI zrušen při ustavení EÚB. Všechna aktiva a pasiva EMI potom automaticky přejdou na EÚB. EÚB zruší EMI podle tohoto článku. Zrušení bude dovršeno při započetí třetí etapy.

23.2. Mechanismus pro tvorbu ECU na bázi zlata a amerických dolarů, stanovený v článku 17 dohody EMS, bude ukončen první den třetí etapy podle článku 20 výše uvedené dohody.

23.3. Všechny pohledávky a pasiva, vzniklé v důsledku mechanismu velmi krátkodobého financování a krátkodobých měnových podpor podle dohod uvedených v článku 6.1, budou prvním dnem třetí etapy vyrovnány.

23.4. Zbylá aktiva EMI budou zcizena a zbylé pohledávky EMI budou vyrovnány.

23.5. Likvidační výnos podle článku 23.4. se rozdělí národním ústředním bankám v souladu s klíčem uvedeným v článku 16.2.

23.6. Rada EMI může učinit opatření nezbytná k použití článků 23.4. a 23.5. Po ustavení EÚB se prezident EMI vzdá svého úřadu.

20.
PROTOKOL
O POSTUPU PŘI NADMĚRNÉM SCHODKU

Vysoké smluvní strany,
přejíce si stanovit podrobnosti postupu při nadměrném schodku uváděného v článku 104 Smlouvy o založení Evropského společenství,
se dohodly na těchto ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o založení Evropského společenství:

• **Čl. 1 Dodatečné hodnoty**

Doporučované hodnoty uváděné v článku 101 odstavec 2 této smlouvy jsou:

- 3 % pro poměr plánovaného nebo skutečného schodku veřejných financí ke hrubému domácímu produktu v tržních cenách;
- 60 % pro poměr veřejného vládního dluhu ke hrubému domácímu produktu v tržních cenách.

• **Čl. 2 Definice**

V článku 104 této smlouvy a v tomto protokolu:

- “veřejný” znamená vztahující se k ústřední vládě, tj. k ústřednímu státu, regionálním nebo místním úřadům nebo fondům sociálního zabezpečení s výjimkou komerčních operací, jak jsou definovány v Evropském systému makroekonomických účtů;
- “schodek” znamená čistou potřebu financí, jak je definována v Evropském systému makroekonomických účtů;
- “investice” znamená vytvoření hrubého fixního kapitálu, jak je definován v Evropském systému makroekonomických účtů;
- “dluh” znamená hrubý úhrn dluhů v nominálních hodnotách na konci roku, konsolidovaných uvnitř a mezi jednotlivými odvětvími státního sektoru, jak je definován v první odrážce.

• **Čl. 3 Schodky státního sektoru**

K zajištění účinnosti postupu při nadměrném schodku, jsou vlády členských států v rámci tohoto postupu odpovědné za schodky státního sektoru, jak je definován v první odrážce článku 2. Členské státy zajišťují, aby jim národní postupy v rozpočtové oblasti umožnily plnit jejich závazky které pro ně v této oblasti vyplývají z této smlouvy. Členské státy bezodkladně a pravidelně podávají zprávy Komisi o svých plánovaných a skutečných schodcích a o úrovních svých dluhů.

• **Čl. 4 Poskytování statistických údajů**

Statistické údaje, potřebné pro použití tohoto Protokolu, budou poskytovány Komisí.

21.
PROTOKOL
O KRITÉRIÍCH KONVERGENCE V ČLÁNKU 121
SMLOUVY O ZALOŽENÍ EVROPSKÉHO SPOLEČENSTVÍ

Vysoké smluvní strany, přejíce si blíže upravit kritéria konvergence uvedená v článku 121 odstavec 1, kterými se bude Společenství řídit při rozhodování o přechodu do třetí etapy hospodářské a měnové unie, se dohodly na následujících ustanoveních, která jsou připojena ke Smlouvě o založení Evropského společenství:

• **Čl. 1 Cenová stabilita**

Kritérium cenové stability uvedené v článku 121 odstavec 1 první odrážka této smlouvy znamená, že členský stát vykazuje dlouhodobě udržitelnou cenovou stabilitu a průměrnou míru inflace, sledovanou během jednoho roku před šetřením, která nepřekračuje o více než 1,5 procenta míru těch – nanejvýš tří –

členských států, které dosáhly nejlepších výsledků v oblasti cenové stability. Inflace se měří pomocí indexu spotřebitelských cen na srovnatelném základu, který bere v úvahu rozdílnosti v národních definicích.

• **Čl. 2 Stav veřejných financí**

Kritérium stavu veřejných financí uvedené v článku 121 odstavec 1 druhá odrážka znamená, že v době šetření se na členství nevztahuje rozhodnutí Rady podle článku 104 odstavec 6 této smlouvy o existenci nadměrného schodku.

• **Čl. 3 Účast v mechanismu měnových kursů EHS**

Kritérium účasti v mechanismu měnových kursů Evropského měnového systému uvedené v článku 121 odstavec 1 třetí odrážka této smlouvy znamená, že členský stát dodržoval normální rozpětí stanovená mechanismem měnových kursů Evropského měnového systému bez značného napětí během alespoň dvou posledních let před šetřením. Zejména v tomto období nedevalvoval bilaterální směrný kurs své měny vůči měně kteréhokoli jiného členského státu z vlastní iniciativy.

• **Čl. 4 Konvergence úrokových sazeb**

Kritérium konvergence úrokových sazeb uvedené v článku 109j odstavec 1 čtvrtá odrážka této smlouvy znamená, že v průběhu jednoho roku před šetřením průměrná dlouhodobá nominální úroková sazba členského státu nepřekračovala o více než dvě procenta úrokovou sazbu těch – nanejvýše tří – členských států, které dosáhly nejlepších výsledků v oblasti cenové stability. Úrokové sazby se zjišťují na základě dlouhodobých státních dluhopisů nebo srovnatelných cenných papírů, s přihlédnutím k rozdílným definicím v jednotlivých členských státech.

• **Čl. 5 Poskytování statistických údajů**

Statistické údaje potřebné k použití tohoto protokolu poskytne Komise.

• **Čl. 6 Vydávání vhodných pravidel o kritériích konvergence**

Rada vydá jednomyslně na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem, EMI či EÚB a výborem uvedeným v článku 114 vhodná pravidla podrobně upravující kritéria konvergence uvedená v článku 121 této smlouvy, která potom nahradí tento Protokol.

22.

**PROTOKOL
O DÁNSKU**

Vysoké smluvní strany,

přejíce si urovnat určité zvláštní problémy týkající se Dánska,
se dohodly na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o založení Evropského společenství:

Ustanovení čl. 14 Protokolu o statutu Evropského systému ústředních bank a Evropské ústřední banky nemají vliv na právo Národní banky Dánska uskutečňovat úkoly týkající se těch částí království Dánska, které nejsou částí Společenství.

23.

**PROTOKOL
O PORTUGALSKU**

Vysoké smluvní strany,

přejíce si urovnat určité zvláštní problémy týkající se Portugalska,

se dohodly na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o založení Evropského společenství:

1. Portugalsko je zmocněno podržet si možnost poskytnout autonomním regionům Azory a Madeira mít prospěch z bezúročného úvěru u Banco de Portugal na základě podmínek stanovených platným portugalským právem.
2. Portugalsko se zavazuje, že se vynasnaží co nejdříve ukončit výše uvedený zvýhodněný režim.

24.

PROTOKOL
O PŘECHODU DO TŘETÍ ETAPY
HOSPODÁŘSKÉ A MĚNOVÉ UNIE

Vysoké smluvní strany,

prohlašují podpisem nových smluvních ustanovení o hospodářské a měnové unii nezvratný charakter postupu Společenství ke třetí etapě hospodářské a měnové unie.

Všechny členské státy proto budou nezávisle na tom, zda splňují nezbytné podmínky pro přijetí jediné měny, respektovat přání, aby Společenství vstoupilo rychle do třetí etapy, a proto žádný členský stát vstupu do třetí etapy nebude bránit.

Kdyby do konce roku 1997 nebylo stanoveno datum začátku třetí etapy, urychlí příslušné členské státy, orgány a jiná grémia Společenství v průběhu roku 1998 všechny přípravné práce, aby umožnily Společenství vstoupit do třetí etapy neodvolatelně dnem 1. ledna 1999 a aby EÚB a ESÚB mohly zahájit od tohoto data v plném rozsahu svou činnost.

Tento protokol se připojuje ke Smlouvě o založení Evropského společenství.

25.

PROTOKOL
O URČITÝCH USTANOVENÍCH TÝKAJÍCÍCH SE SPOJENÉHO KRÁLOVSTVÍ
VELKÉ BRITÁNIE A SEVERNÍHO IRSKA

Vysoké smluvní strany,

uznávající protokoly, že Spojené království není nuceno nebo zavázáno přejít do třetí etapy hospodářské a měnové unie bez zvláštního rozhodnutí své vlády a parlamentu;

berouce v úvahu praxi vlády Spojeného království uspokojovat svou úvěrovou potřebu financování půjčkami prodejem pohledávek soukromému sektoru;

se dohodly na následujících ustanoveních, která jsou připojena ke Smlouvě o založení Evropského společenství:

1. Spojené království oznámí Radě, zda má v úmyslu přejít do třetí etapy předtím, než Rada provede zhodnocení podle článku 121 odstavec 2 této smlouvy.

Pokud Spojené království neoznámí Radě, že má v úmyslu přejít do třetí etapy, není vázáno tak učinit. Není-li stanoveno žádné datum pro začátek třetí etapy podle článku 121 odstavec 3 této smlouvy, může Spojené království oznámit svůj úmysl přejít do třetí etapy před 1. lednem 1998.

2. Odstavce 3 až 9 platí pro případ, že Spojené království oznámí Radě, že nemá v úmyslu přejít do třetí etapy.

3. Spojené království nebude zařazeno mezi většinu členských států, které splňují nezbytné podmínky uvedené v článku 121 odstavec 2 druhá odrážka a v článku 121 odstavec 3 první odrážka této smlouvy.

4. Spojené království si ponechá své pravomoci v oblasti měnové politiky podle vnitrostátního práva.

5. Články 4 odstavec 2, 104 odstavec 1, 9 a 11, 105 odstavec 1 až 5, 106, 108, 109, 110, 111, 112 odstavec 1 a 2b a 111 odstavec 4 a 5 této smlouvy se nevztahují na Spojené království. Odkazy na Společenství nebo

členské státy v těchto ustanoveních se netýkají Spojeného království a odkazy na národní ústřední banky se netýkají Bank of England.

6. Články 116 odstavec 4 a 119 a 120 této smlouvy se nadále vztahují na Spojené království. Články 114 odstavec 4 a 124 se vztahují na Spojené království jako kdyby šlo o stát, pro který platí výjimka.

7. Hlasovací právo Spojeného království se pozastaví, pokud jde o akty Rady uvedené v člancích vypočtených v bodě 5 tohoto protokolu. Pro tento účel se k váženým hlasům Spojeného království nepřihlédne k výpočtu kvalifikované většiny podle článku 122 odstavec 5 této smlouvy. Spojené království také nemá právo účastnit se jmenování prezidenta, viceprezidenta a dalších členů Výboru ředitelů EÚB podle článků 112 odstavec 2 písm.b a 111 odstavec 1 této smlouvy.

8. Články 3, 4, 6, 7, 9.2, 10.1, 10.3, 11.2, 12.1, 14, 16, 18, 20, 22, 23, 26, 27, 30, 34, 50 a 52 Protokolu o statutu Evropského systému ústředních bank a Evropské ústřední banky se nevztahují na Spojené království. Odkazy v těchto člancích na kapitál upsaný Společenství nebo na členské státy se netýkají Spojeného království a odkazy na národní ústřední banky nebo akcionáře se nevztahují na Bank of England.

Odkazy v člancích 10.3 a 30.2 Statutu na “upsaný kapitál EÚB” se nevztahují na kapitál upsaný Bank of England.

9. Článek 116 odstavec 3 této smlouvy a články 44 až 48 Statutu platí, bez ohledu na to, zda existuje členský stát, pro který platí výjimka s následujícími změnami:

(a) Odkazy v článku 44 na úkoly EÚB a EMI zahrnují úkoly, které je třeba ve třetí etapě splnit v důsledku rozhodnutí Spojeného království nepřejít do této etapy.

(b) Kromě úkolů uvedených v článku 47 EÚB poskytuje rady při přípravě rozhodnutí podle bodu 10 písm.

(a) a (c) tohoto protokolu, které se týká Spojeného království a podílí se na jeho vypracování.

(c) Bank of England splácí svůj upsaný kapitál do EÚB jako příspěvek na její provozní náklady na stejném základu jako národní ústřední banky členských států, pro které platí výjimka.

10. Nepřejde-li Spojené království do třetí etapy, může své oznámení změnit kdykoli po začátku této etapy. V tom případě:

(a) Spojené království má právo přejít do třetí etapy, pouze splní-li nezbytné podmínky. Rada na žádost Spojeného království za podmínek a postupem podle článku 122 odstavec 2 této smlouvy rozhodne, zda nezbytné podmínky splňuje.

(b) Bank of England splatí svůj upsaný kapitál, převede do EÚB měnové rezervy a přispívá do jejích rezerv na stejném základu, jako národní ústřední banky členských států, jejichž výjimka byla zrušena.

(c) Rada učiní za podmínek a postupem podle článku 123 odstavec 5 této smlouvy všechna další rozhodnutí nezbytná k tomu, aby bylo Spojenému království umožněno přejít do třetí etapy.

Přijde-li Spojené království podle ustanovení tohoto protokolu do třetí etapy, body 3 až 9 pozbudou účinnosti.

11. Aniž by byly dotčeny články 101 a 116 odstavec 3 této smlouvy a článek 21.1 Statutu, vláda Spojeného království si může podržet své “Ways and Means” u Bank of England, dokud Spojené království nepřejde do třetí etapy.

26.

PROTOKOL

O URČITÝCH USTANOVENÍCH TÝKAJÍCÍCH SE DÁNSKA

Vysoké smluvní strany,

přejíce si vyřešit, v souladu se všeobecnými cíli Smlouvy o zřízení Evropského společenství, určité zvláštní problémy existující v současné době,

berouce v úvahu, že ústava Dánska obsahuje ustanovení, která mohou před vstupem Dánska do třetí etapy hospodářské a měnové unie vyžadovat vypsání referenda v Dánsku

se dohodly na následujících ustanoveních, která se připojí ke Smlouvě o založení Evropského společenství:

1. Dánská vláda oznámí Radě svůj postoj týkající se účasti ve třetí etapě předtím, než Rada provede zhodnocení podle článku 121 odstavec 2 této smlouvy.
2. Na Dánsko se vztahuje výjimka, oznámí-li, že se neúčastní třetí etapy. Výjimka způsobí, že všechny články a ustanovení této smlouvy a statutu ESÚB odvolávající se na výjimku se vztahují na Dánsko.
3. V takovém případě Dánsko není zahrnuto mezi většinu členských států, které splňují nezbytné podmínky uvedené v článku 121 odstavec 2 druhá odrážka a v článku 121 odstavec 3 první odrážka této smlouvy.
4. Výjimka může být zrušena postupem podle článku 122 odstavec 2 zahájeném pouze na žádost Dánska.
5. Po zrušení výjimky se přestanou používat ustanovení tohoto protokolu.

27.
PROTOKOL
O FRANCII

Vysoké smluvní strany,
přejíce si vzít v úvahu jednu zvláštní otázku týkající se Francie,
se dohodly na následujících ustanoveních, která budou připojena ke Smlouvě o zřízení Evropské-ho
společenství:

Francie si podrží výsadu měnové emise ve svých zámořských územích na základě podmínek stanovených
jejím vnitrostátním právem a jediná bude oprávněna určovat prioritu CFP franku.

28.
PROTOKOL
O EKONOMICKÉ A SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOSTI

Vysoké smluvní strany,
připomínající, že Unie si stanovila za cíl podporovat ekonomický a sociální pokrok, mezi jiným pomocí
ekonomické a sociální soudržnosti,
připomínající, že článek 2 Smlouvy o založení Evropského společenství zahrnuje úkol podporovat
ekonomickou a sociální soudržnost a solidaritu mezi členskými státy a že posilování ekonomické a sociální
soudržnosti je mezi činnostmi Společenství, uvedenými v článku 3,
připomínající, že ustanovení třetí části, hlava XIV, o ekonomické a sociální soudržnosti, poskytují jako
celek právní základ pro upevňování a další rozvíjení činností Společenství v oblasti ekonomické a sociální
soudržnosti, zahrnující vytvoření nového fondu,
připomínající, že ustanovení třetí části, hlava XII o transevropských sítích a hlava XVI o životním prostředí
předpokládají založení Fondu solidarity do 31. prosince 1993,
prohlašující svou víru, že přechod k hospodářské a měnové unii přispěje k hospodářskému růstu všech
členských států,
berouce na vědomí, že strukturální fondy společenství se v letech 1987 – 1993 v reálných podmínkách
zdvojnásobí, zahrnují velké transfery, zvláště jako část hrubého domácího produktu méně prosperujících
členských států,
berouce na vědomí, že Evropská investiční banka půjčuje velké a stále se zvyšující částky ku prospěchu
chudších regionů,
berouce na vědomí přání větší pružnosti v opatřeních pro přidělování prostředků ze strukturálních fondů,
berouce na vědomí přání změn v úrovni účasti Společenství v programech a projektech v určitých zemích,
berouce na vědomí návrh brát více v úvahu relativní prosperitu členských států v systému vlastních
prostředků,
opět potvrzují, že podpora ekonomické a sociální soudržnosti je životně důležitá pro plný rozvoj a trvalý
úspěch Společenství, a podtrhují význam zahrnutí ekonomické a sociální soudržnosti do článků 2 a 3 této
smlouvy,

opět potvrzují své přesvědčení, že strukturální fondy by měly nadále hrát značnou úlohu při dosahování cílů Společenství v otázce soudržnosti,
opět potvrzují své přesvědčení, že Evropská investiční banka by měla nadále věnovat většinu svých prostředků na podporu ekonomické a sociální soudržnosti, a vyjadřují své přání přezkoumat kapitálové potřeby Evropské investiční banky, jakmile to bude pro ten účel nezbytné,
opět potvrzují potřebu důkladně zhodnotit činnost a efektivnost strukturálních fondů v roce 1992 a potřebu přezkoumat při této příležitosti příslušnou velikost těchto fondů ve světle úkolů Společenství v oblasti ekonomické a sociální soudržnosti,
souhlasí, že zřízení Fondu solidarity do 31. prosince 1993 poskytne Společenství finanční příspěvky na projekty v oblasti životního prostředí a transevropských sítí v členských státech s hrubým národním produktem na hlavu menším než 90 % průměru Společenství, které mají program vedoucí ke splnění podmínek ekonomického sbližování, jak je to stanoveno v článku 104,
vyhlašují svůj úmysl připustit větší rozpětí pružnosti v přidělování prostředků ze strukturálních fondů pro specifické potřeby, které nejsou pokryty podle nynějších předpisů strukturálních fondů,
vyhlašují svou ochotu změnit úroveň účasti Společenství ve spojitosti s programy a projekty strukturálních fondů za účelem vyhnout se nadměrnému zvyšování rozpočtových výdajů v méně prosperujících členských státech,
uznávají potřebu pravidelně sledovat pokrok učiněný v dosahování ekonomické a sociální soudržnosti a konstatují svou ochotu studovat všechna nezbytná opatření v tomto ohledu,
vyhlašují svůj záměr více brát v úvahu individuální možnosti členských států přispívat do systému z vlastních prostředků a korigovat jejich využití z hlediska méně prosperujících členských států tím, že se budou potlačovat prvky existující v nynějším systému vlastních prostředků,
souhlasí, aby tento protokol byl připojen ke Smlouvě o zřízení Evropského společenství.

29.

PROTOKOL

O POSKYTOVÁNÍ AZYLU STÁTNÍM PŘÍSLUŠNÍKŮM ČLENSKÝCH STÁTŮ EVROPSKÉ UNIE

Vysoké smluvní strany,

jelikož podle článku 6 odstavec 2 Smlouvy o Evropské unii Unie respektuje základní lidská práva, jak jsou zajišťována Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod podepsanou 4. listopadu 1950 v Římě;

jelikož Soudní dvůr Evropských společenství je oprávněna zajišťovat, aby Evropské společenství při výkladu a používání článku 6 odstavec 2 Smlouvy o Evropské unii dodržovalo právo;

jelikož podle článku 49 Smlouvy o Evropské unii je každý stát, který žádá o členství v Unii, povinen respektovat zásady uvedené v článku 6 odstavec 1 Smlouvy o Evropské unii,

berouce v úvahu, že článek 309 Smlouvy o založení Evropského společenství vytváří mechanismus pro pozastavení určitých práv v případě závažného a dlouhotrvajícího porušení těchto zásad členským státem; s poukazem na to, že každý státní příslušník členského státu požívá jako občan Unie zvláštního postavení a zvláštní ochrany, které zaručují členské státy podle části dvě Smlouvy o založení Evropského společenství; u vědomí, že Smlouva o založení Evropského společenství vytváří prostor bez vnitřních hranic a poskytuje každému občanu Unie právo svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států;

s poukazem na to, že otázka vydávání státních příslušníků členských států Unie je předmětem Evropské úmluvy o vydávání z 13. prosince 1957 a Úmluvy ze dne 27. září 1996 o vydávání mezi členskými státy Evropské unie, uzavřené na základě článku 31 Smlouvy o Evropské unii;

přejíce si zabránit, aby právo azylu bylo užíváno k jiným účelům, než k jakým je zamýšleno;

jelikož tento Protokol respektuje účel a cíle Úmluvy o postavení uprchlíků z 28. července 1951;

se dohodly na následujících ustanoveních, která budou připojena ke Smlouvě o založení Evropského společenství,

Jediný článek

Se zřetelem na úroveň ochrany základních práv a svobod v členských státech Evropské unie považují se členské státy navzájem pro veškeré právní a praktické účely v souvislosti se záležitostmi azylu za bezpečnou zemi původu. Žádost příslušníka členského státu o azyl může proto jiný členský stát zvažovat nebo přijmout k dalšímu zpracování pouze v následujících případech:

- a) jestliže se členský stát, jehož příslušníkem je žadatel, rozhodne poté, co vstoupí tato Smlouva v platnost, využívat článku 15 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, přijmout opatření, kterými se na svém území vyjme z povinností předvídaných Úmlouvou;
- b) jestliže bylo zahájeno řízení podle článku 7 odstavec 1 Smlouvy o Evropské unii a Rada o něm ještě nerozhodla;
- c) jestliže Rada podle článku 7 odstavec 1 Smlouvy o Evropské unii rozhodla, že členský stát, jehož příslušníkem je žadatel, se dopouští závažného a dlouhotrvajícího porušování zásad uvedených v článku 6 odstavec 1;
- d) jestliže členský stát s ohledem na žádost státního příslušníka jiného členského státu jednostranně rozhodl; v takovém případě bude Rada neprodleně informována; při zkoumání žádosti se vychází z domněnky, že žádost je zjevně neodůvodněná, aniž by tím byla ohrožena rozhodovací pravomoc členského státu.

30.

PROTOKOL

O POUŽÍVÁNÍ ZÁSAD SUBSIDIARITY A PROPORCIONALITY

Vysoké smluvní strany,
rozhodnuty stanovit podmínky použití zásad subsidiarity a proporcionality, zakotvených v článku 5 Smlouvy o založení Evropského společenství, aby se přesněji vymezila kritéria jejich použití a zajistilo se jejich přísné dodržování a důsledné provádění všemi orgány;
přejíce si zajistit, aby se rozhodovalo co nejbližší občanům Unie;
berouce v úvahu dohodu z 25. října 1993 mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí o postupech při provádění zásady subsidiarity;
potvrdily, že závěry zasedání Evropské rady, konaného 16. října 1992 v Birminghamu a celkovým přístupem k používání zásady subsidiarity, dohodnutým na zasedání Evropské rady v Edinburku 11. a 12. prosince 1992 se bude nadále řídit činnost orgánů Unie a rozvoj používání zásady subsidiarity, a proto se dohodly na následujících ustanoveních, která budou připojena ke Smlouvě o založení Evropského společenství:

1. Při výkonu jemu svěřených pravomocí každý orgán zajistí dodržování zásady subsidiarity. Rovněž zajistí dodržování zásady proporcionality, podle které žádná činnost Společenství nepůjde nad rámec toho, co je nezbytné k dosažení cílů Smlouvy.

2. Používání zásad subsidiarity a proporcionality respektuje obecná ustanovení a cíle Smlouvy, zejména pokud jde o důsledné dodržování *acquis communautaire* a rovnováhy mezi institucemi. Nedotýká se zásad formulovaných Soudním dvorem, které se týkají vztahu mezi národním právem a právem Společenství, a zohledňuje článek 6 odstavec 4, podle něhož “Unie si zajistí prostředky nezbytné pro dosahování svých cílů a provádění svých politik”.

3. Zásada subsidiarity nezpochybňuje pravomoci svěřené Smlouvou Evropskému společenství, jak jsou interpretovány Soudním dvorem. Kritéria uvedená v odstavci 2 článku 5 Smlouvy se vztahují na oblasti, které nespádají do výlučné působnosti Společenství. Zásada subsidiarity poskytuje vodítko, jak tyto pravomoci vykonávat na úrovni Společenství. Subsidiarita je dynamická koncepce a měla by se používat ve

světle cílů stanovených Smlouvou. Umožňuje, vyžadují-li to okolnosti, činnost Společenství v mezích jeho pravomocí rozšířit, a naopak ji omezit nebo zastavit, není-li nadále odůvodněna.

4. U všech legislativních návrhů Společenství musí být odůvodněno, že jsou v souladu se zásadami subsidiarity a proporcionality; důvody pro závěr, že cíle Společenství lze lépe dosáhnout Společenstvím, musí být podloženy kvalitativními nebo, kdekoli je to možné, kvantitativními údaji.

5. Aby činnost Společenství byla odůvodněná, je třeba splnit oba aspekty zásady subsidiarity: cíle navrhované činnosti nemohou být dostatečně dosaženy činností členských států v rámci jejich národního ústavního systému a mohou proto být lépe dosaženy činností Společenství.

Při zkoumání, zda výše uvedená podmínka je splněna, by se měla používat následující vodítka:

- posuzovaná záležitost má nadnárodní aspekty, které nelze uspokojivě regulovat činností členských států;
- činnost pouze členských států nebo nečinnost Společenství by byla v rozporu s požadavky Smlouvy (jako je potřeba napravit narušení soutěže nebo vyvarovat se zastřeného omezování obchodu nebo posílit hospodářskou a sociální soudržnost) nebo by jinak významně poškodila zájmy členských států;
- činnost na úrovni Společenství by vzhledem ke svému rozsahu nebo účinkům přinesla ve srovnání s činností na úrovni členských států jasné výhody.

6. Činnost Společenství má být co nejjednodušší, slučitelná s požadavkem uspokojivého dosažení cíle opatření a s potřebou efektivního prosazení. Společenství přijímá předpisy pouze v nezbytné míře. Za jinak stejných podmínek by se směrnicím měla dávat přednost před nařízeními a rámcovým směrnicím před podrobnými opatřeními. Směrnice, jak je uvedeno v článku 249 Smlouvy, ač pro každý členský stát, kterému jsou určeny, závazné pokud jde o výsledek, jehož má být dosaženo, ponechávají volbu forem a metod vnitrostátním orgánům.

7. Pokud jde o povahu a rozsah činnosti Společenství, měla by opatření Společenství ponechávat co nejvíce prostoru národnímu rozhodování, slučitelnému se zajištěním cíle opatření a s dodržáním požadavků Smlouvy. Pozornost by se měla věnovat respektování zavedených národních mechanismů a organizací a fungování právních systémů členských států, při respektování práva Společenství. Opatření Společenství by měla členským státům dávat prostor pro alternativní způsoby dosažení cílů opatření tam, kde je to vhodné, a s výhradou potřeby náležitého prosazování.

8. Kde vede použití zásady subsidiarity k nečinnosti Společenství, vyžaduje se na členských státech, aby se ve své činnosti řídily obecnými pravidly článku 10 Smlouvy a přijímaly veškerá vhodná opatření k plnění závazků vyplývajících ze Smlouvy a zdržely se jakýchkoli opatření, která by mohla ohrozit uskutečnění cílů Smlouvy.

9. Komise, aniž by bylo dotčeno její právo normotvorné iniciativy, by měla:

- s výjimkou případů zvláštní naléhavosti nebo důvěrnosti široce konzultovat, než předpis navrhne a publikovat konzultační dokumenty, kdekoli je to vhodné;
- odůvodňovat své návrhy z hlediska zásady subsidiarity; vysvětlovací memorandum k návrhu k tomu uvede podrobnosti, kdykoli to bude nezbytné. Financování činnosti Společenství zcela nebo zčásti z rozpočtu Společenství vyžaduje vysvětlení;
- náležitě zohledňovat potřebu, aby zatížení, ať už finanční nebo administrativní, které dopadá na Společenství, vlády, místní orgány, podnikatelské subjekty a občany, bylo co nejmenší a úměrné cíli, kterého se má dosáhnout;
- každoročně předkládat Evropské radě, Evropskému parlamentu a Radě výroční zprávu o použití článku 5 Smlouvy. Tato zpráva se rovněž zašle Výboru regionů a Hospodářskému a sociálnímu výboru.

10. Evropská rada přihlédne ke zprávě Komise zmíněné ve čtvrté odrážce bodu 9 ve zprávě o pokroku, jehož Unie dosáhla, kterou podle článku 4 Smlouvy o Evropské unii předkládá Evropskému parlamentu.

11. Při celkovém posuzování návrhu Komise Evropský parlament a Rada posoudí slučitelnost návrhu Komise s článkem 5 Smlouvy, plně respektující postupy, které je třeba dodržet. To se týká jak původních návrhů Komise, tak pozměňovacích návrhů, které Evropský parlament a Rada hodlají k návrhu mít.

12. Evropský parlament je během postupů uvedených v člancích 251 a 252 Smlouvy informován o postoji Rady k použití článku 5 Smlouvy prostřednictvím uvedení důvodů, které Radu vedly k přijetí společného postoje. Rada informuje Evropský parlament o důvodech, pro které návrh Komise považuje za zcela nebo zčásti neslučitelný s článkem 5 Smlouvy.

13. Dodržování zásady subsidiarity se přezkoumává podle pravidel uvedených ve Smlouvě.

31.

PROTOKOL

*O VNĚJŠÍCH VZTAZÍCH ČLENSKÝCH STÁTŮ,
POKUD JDE O PŘEKRAČOVÁNÍ VNĚJŠÍCH HRANIC*

Vysoké smluvní strany,
přihlížejíce k potřebě členských států zajistit, kde je to potřebné, ve spolupráci s třetími zeměmi efektivní kontrolu na svých vnějších hranicích,
se dohodly na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o založení Evropských společenství:
ustanovení o opatřeních ohledně překračování vnějších hranic, zahrnutá v článku 62 odstavec 2 písmeno (a) hlavy IV Smlouvy se nedotýkají pravomoci členských států sjednávat nebo uzavírat dohody se třetími zeměmi, pokud respektují právo Společenství a ostatní příslušné mezinárodní dohody.

32.

PROTOKOL

O SYSTÉMU VEŘEJNÉHO VYSÍLÁNÍ V ČLENSKÝCH STÁTECH

Vysoké smluvní strany,
soudíce, že systém veřejného vysílání v členských zemích je přímo spjat s demokratickými, společenskými a kulturními potřebami každé společnosti a s potřebou zachovat mediální pluralitu,
se dohodly na následujících výkladových ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o založení Evropského společenství:
ustanovení Smlouvy se nedotýkají pravomocí členských států financovat veřejné vysílání, pokud se takové financování poskytuje k plnění veřejných služeb, jak jsou svěřeny, vymezeny a organizovány v každém členském státě, a pokud takové financování neovlivňuje obchodní podmínky a soutěž ve Společenství v míře, která by byla v rozporu se společným zájmem, přičemž se přihlíží k realizaci veřejné služby.

33.

PROTOKOL

O OCHRANĚ ZVÍŘAT A PÉČI O NĚ

Vysoké smluvní strany,
přejíce si zajistit lepší ochranu zvířat jako vnímajících bytostí a lepší péči o ně,
se dohodly na následujících ustanoveních, která se připojí ke Smlouvě o založení Evropského společenství:
Při formulování a provádění politik Společenství v zemědělství, v dopravě, v oblasti vnitřního trhu a ve výzkumu bude Společenství a členské státy plně respektovat požadavky péče o zvířata; přitom zohlední legislativní nebo správní předpisy a zvyky členských států, spjaté zejména s náboženskými rituály, kulturními tradicemi a regionálním dědictvím.

**V. Protokoly ke smlouvám
o založení Evropského společenství, Evropského společenství uhlí a oceli
a Evropského společenství pro atomovou energii**

34.

PROTOKOL

O VÝSADÁCH A IMUNITÁCH EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

Vysoké smluvní strany,
přesvědčeny o tom, že Společenství a Evropská investiční banka požívají v souladu s čl. 28 Smlouvy o vytvoření jediné Rady a jediné Komise Evropských společenství na území členských států výsady a imunity nutné pro plnění svých úkolů,
se dohodly na těchto ustanoveních, která se připojují k této Smlouvě:

Kapitola I

Majetek, fondy, aktiva a operace Evropských společenství

• čl. 1 **Prostory, majetek**

Úřadovny a budovy Společenství jsou nedotknutelné. Jsou vyňaty z domovních prohlídek, zabavení, konfiskace a vyvlastnění. Majetek a aktiva Společenství nebudou předmětem jakýchkoli administrativních nebo právních opatření bez souhlasu Soudního dvora.

• čl. 2 **Archiv**

Archivy Společenství jsou nedotknutelné.

• čl. 3 **Přímé a nepřímé daně; poplatky**

Společenství, jejich aktiva, příjmy a jiný majetek jsou vyňaty ze všech přímých daní.

Vlády členských států přijmou, kde je to možné, vhodná opatření k náhradě nebo refundaci částek nepřímých daní nebo spotřebních daní, zahrnutých v cenách movitého či nemovitého majetku, činí-li Společenství pro své úřední účely nákupy většího rozsahu, přičemž cena tyto daně zahrnuje. Tato ustanovení však nebudou používána tak, aby svým účinkem narušovala soutěž ve Společenství. Vynětí se nevztahuje na daně a úhrady do výše poplatků za veřejně prospěšné služby.

• čl. 4 **Cla**

Společenství jsou vyňaty ze všech celních poplatků, zákazů a omezení dovozů a vývozu ve vztahu k předmětů, určeným pro jejich úřední účely; předměty, které byly takto dovezeny, se nestanou předmětem obchodního styku, ať bezplatně nebo za úplaty, v zemi, kam byly dovezeny, s výjimkou případu, kdy vláda této země pro to stanoví podmínky.

Společenství jsou vyňaty také ze všech celních poplatků i zákazů a omezení dovozů a vývozu, týkajících se jejich publikací.

• čl. 5 **Devizy a účty ESUO**

Evropské společenství uhlí a oceli může mít jakoukoli měnu a provozní účty v jakékoli měně.

Kapitola II

Spoje a laissez-passer

• čl. 6 **Spoje**

Orgány Společenství požívají na území každého členského státu pro svá úřední sdělení a zasilání svých dokumentů stejné zacházení, jaké tento stát poskytuje diplomatickým misím.

Úřední korespondence a jiná úřední sdělení orgánů Společenství nejsou podrobena cenzuře.

• čl. 7 **Laissez-passer**

1. Laissez-passer ve formě předepsané radou, uznávané jako platné cestovní doklady úřady členských států jsou vydávány členům a zaměstnancům orgánů Společenství předsedy těchto orgánů. Tyto laissez-passer jsou vydávány úředníkům a jiným pracovníkům podle podmínek stanovených služebním řádem pro úředníky a podmínkami pro zaměstnance jejich pracovníků Společenství.

Komise může uzavírat dohody o uznávání těchto laissez-passer na území třetích států.

2. Ustanovení čl. 6 Protokolu o výsadách a imunitách Evropského společenství uhlí a oceli jsou nadále použitelná pro členy a zaměstnance orgánů, kteří jsou nabytím účinnosti této Smlouvy držiteli laissez-passer vydaných podle tohoto článku 6, dokud se nestanou použitelnými ustanovení prvního odstavce tohoto článku.

Kapitola III

Členové Evropského parlamentu

• čl. 8 **Cestování, celní a devizové kontroly**

Volný pohyb členů Evropského parlamentu do a z místa jeho zasedání nebude podrobován správním ani jiným omezením. Členové Evropského parlamentu budou podléhat v otázkách celní a devizové kontroly:

- a) stejným zacházením ze strany svých vlád, jaké tyto vlády poskytují vyšším úředníkům vysílaným na mimořádné oficiální mise;
- b) stejnému zacházení ze strany vlád ostatních členských států, jaké tyto vlády poskytují zástupcům cizích vlád vysílaným na mimořádné oficiální mise.

• čl. 9 **Imunita**

Členové Evropského parlamentu nebudou podrobováni žádné formě vyšetřování, zadržení nebo soudního řízení ve vztahu ke stanoviskům vyjádřeným hlasováním učiněným při výkonu svých povinností.

• čl. 10 **Imunita**

Členové Evropského parlamentu požívají v průběhu jeho zasedání:

- a) na území jejich vládního státu imunit přiznaných členům tamního parlamentu;
- b) na území kteréhokoli jiného členského státu imunity proti zadržení a soudnímu řízení.

Imunita se obdobně vztahuje na členy Evropského parlamentu cestující z a na místo jeho zasedání.

Imunitu nelze uplatnit, je-li člen parlamentu přistižen při páčání trestného činu a nebrání Evropskému parlamentu ve výkonu jeho práva zbavit imunity některého ze svých členů.

Kapitola IV

Představitelé členských států účastníci se práce orgánů Evropských společenství

• čl. 11 **Výkon povinností, cesty**

Představitelé členských států účastníci se práce orgánů Evropských společenství, jejich poradci a techničtí experti požívají při výkonu svých povinností a během cesty na a z místa zasedání obyčejových výsad, imunit a výhod.

Tento článek se vztahuje také na členy poradních orgánů Společenství.

Kapitola V

Úředníci a jiní zaměstnanci Evropských společenství

• čl. 12 **Výsady a vynětí**

Bez ohledu na svou státní příslušnost požívají úředníci a jiní zaměstnanci Společenství na území každého členského státu:

- a) imunitu proti soudnímu řízení ve vztahu k jednání učiněným v rámci jejich úředního postavení včetně ústních nebo písemných projevů, s výhradou ustanovení této Smlouvy týkajících se na jedné straně pravidel pro odpovědnost úředníků a jiných zaměstnanců vůči Společenství a na straně druhé, pravomoci Soudního dvora ohledně sporů mezi Společenstvími a jejich úředníky, resp. jinými zaměstnanci. Této imunity požívají i po skončení výkonu jejich úřadu;
- b) vynětí – spolu se svými manžely o závislými členy svých rodin – z imigračních omezení nebo formalit pro registraci cizinců;
- c) pokud jde s měnu a devizové omezení, skrytých výhod, jaké jsou udělovány podle obyčejových pravidel úředníkům mezinárodních organizací;
- d) právo bezcelně dovézt nábytek a zařízení při nástupu do úřadu v příslušné zemi, jakož i právo tento nábytek a zařízení zpětně bezcelně vyvézt při jeho skončení, a to v obou případech v souladu s podmínkami, které vláda země, kde je toto právo uplatňováno, pokládá za nezbytné;
- e) právo bezcelně dovézt pro svou osobní potřebu automobil, získaný v zemi svého posledního bydliště nebo v zemi, jejímiž jsou státními příslušníky, za podmínek platných na tamním trhu, jakož i v obou případech zpětně bezcelně vyvézt v souladu s podmínkami, které vláda příslušné země pokládá za nezbytné.

• čl. 13 **Příjmy**

Úředníci a jiní zaměstnanci Společenství podléhají ve prospěch Společenství dani z platů, mezd a náhrad vyplácených jim Společenstvími v souladu s podmínkami a postupy stanovenými Radou na návrh Komise. Jsou vyjmuti z národních daní z platů, mezd a náhrad, vyplácených Společenstvími.

• čl. 14 **Zamezení dvojího zdanění**

Při aplikaci daně z příjmu, z majetku a daně dědické jakož i při aplikaci mezinárodních smluv o zamezení dvojího zdanění uzavřených mezi členskými státy Společenství se hledí na úředníky a jiné zaměstnance Společenství, kteří mají svůj daňový domicil na území jiného členského státu než své bydliště pouze z důvodu výkonu svého postavení ve službách Společenství, a to jak v zemi svého skutečného bydliště tak i v zemi svého daňového domicilu, jako kdyby měli své bydliště v této druhé zemi, jde-li při tom o člena Společenství.

Toto ustanovení platí potud i pro manžela, není-li samostatně zapojen ve výdělečném zaměstnání, jakož i pro děti, závislé na osobách uvedených v tomto článku a nacházející se v jejich péči.

Movitý majetek náležející osobám uvedeným v předchozím odstavci a situovaným na území země, kde pobývají, je vyjmut v této zemi z dědické daně; na takový majetek se pro účely stanovení této daně hledí, jakoby se nacházel v zemi daňového domicilu, aniž jsou tím dotčena práva třetích zemí a případná aplikace ustanovení mezinárodních smluv o dvojím zdanění.

Jiný domicil získaný pouze z původu výkonu povinností ve službách jiné mezinárodní organizace nebude při aplikaci ustanovení tohoto článku brán v úvahu.

• čl. 15 **Sociální dávky**

Rada stanoví jednomyslně na návrh Komise systém sociálních dávek pro úředníky a jiné zaměstnance Společenství.

• čl. 16 **Určení kategorií**

Rada určí na návrh Komise a po konzultaci dalších dotčených orgánů kategorie úředníků a jiných zaměstnanců Společenství, ne než se budou vztahovat plně nebo zčásti ustanovení článku 12, druhého odstavce článku 13 a ust. článku 14.

Jména, tituly a adresy úředníků a jiných zaměstnanců Společenství zahrnutých do těchto kategorií budou pravidelně sdělovány vládám členských států.

Kapitola VI

Výsady a imunity misí třetích zemí akreditovaných v Evropských společenství

- **čl. 17 Povinnost členského státu**

Členský stát, na jehož území mají Společenství své sídlo, přiznává obyčejové diplomatické imunity a výsady misím třetích států akreditovaným ve Společenství.

Kapitola VII

Všeobecná ustanovení

- **čl. 18 Zájmy Společenství**

Výsady, imunity a výhody se přiznávají úředníkům a jiným zaměstnancům Společenství pouze v zájmu Společenství.

Každý orgán Společenství se vzdává imunity přiznané úředníkovi nebo jinému zaměstnanci, bude-li mít tento orgán za to, že vzdání se imunity není v rozporu se zájmy Společenství.

- **čl. 19 Vzájemná dohoda**

Orgány Společenství budou při aplikaci tohoto Protokolu spolupracovat s příslušnými orgány dotčených členských států.

- **čl. 20 Členové Komise**

Články 12 až 15 a článek 18 se použijí na členy Komise.

- **čl. 21 Soudci, generální advokáti, kancléři, pomocní zpravodajové**

Články 12 až 15 a článek 18 se použijí na soudce, generální advokáty, (kancléře) a na pomocné zpravodaje soudního dvora, aniž by tím bylo dotčeno ustanovení článku 3 Protokolu o Statutu Soudního dvora týkající se imunity soudců a generálních advokátů proti soudním řízením.

- **čl. 22 Evropská investiční banka**

Tento protokol se použije také na Evropskou investiční banku, členy jejích orgánů, její zaměstnance a na představitele členských států účastnící se jejích činností, aniž by tím byla dotčena ustanovení Protokolu o Statutu Banky.

Evropská investiční banka bude navíc vyjmuta z jakékoli formy zdanění nebo dávek ostatní povahy, ukládaných při zvýšení kapitálu, jakož i z nejrůznějších formalit, které s tím mohou být spojeny v zemi, kde se nachází sídlo Banky. Obdobně, její rozdělení nebo likvidace nebude důvodem k jakémukoliv složení dávek. Konečně, činnost Banky a jejích orgánů, prováděná v souladu s jejím Statutem, nepodléhá dani z obrátu.